Härnösands kommun

KALLELSE

Datum
2020-12-29

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen

kallas härmed till **digitalt sammanträde via Zoom**
tisdagen den 5 januari 2021 kl. 08:15 i Rådhuset.

Hålltider för sammanträdet	
08.15	Upprop
08.20	Kommunstyrelsens verksamhetsplan – Lars Liljedahl, kommundirektör
08.40	Granskning – Ekonomistyrning – Johan Lindén, ekonomichef
08.50	Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken –
09.00	Ärendegenomgång
09.15	Gruppmöte
	Beslutsmöte

Föredragningslista

1. Informationsärenden
2. Fastställande av föredragningslista 2021
3. Val av justerare
4. Motion - Pendlarparkering
5. Motion - Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro
6. Ekonomisk månadsrapport Kommunstyrelsen 2020
7. Granskning - Ekonomistyrning
8. Kommunstyrelsens verksamhetsplan 2021
9. Drift- och organisation av kostverksamhet
10. Riktlinjer för löneväxling till pension version 2
11. Långsiktig underhållsplan för fritidsanläggningar, Rapport idrottshall
12. Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken
13. Kommunstyrelsens uppdragsbeslut 2021
14. Anmälan av delegationsbeslut 2021
15. Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2021
16. Frågor och svar

Andreas Sjölander
ordförande

Datum
2020-11-30

Dnr
KS/2020-000084

Kommunstyrelseförvaltningen
Henrik Petre, 0611-348015
henrik.petre@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Pendlarparkering

Förslag till beslut

Tillväxtavdelningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att utreda möjligheten att lokalisera en pendlarparkering i Hälledal vid den gamla kiosken, samt

att inte utreda en lokalisering av pendlarparkering vid färjelägena på Hemsön eller fastlandet.

Beskrivning av ärendet

En motion har lämnats av Christina Lindberg (C) till kommunfullmäktige 2020-02-21. Motionären skriver att det i dag finns tre pendlarparkeringar i kommunen. En vid Härnösands central med plats för 50 bilar och 20 motorvärmare. En i Antjärn med 14 platser och 11 motorvärmare och parkering i Veda med plats för fyra bilar. I nuvarande översiktsplan i avsnittet trafik och kollektivt resande är ställningstagandet att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. I väntan på att det ska realiseras i verkligenheten menar motionären att denna motion fokuserar på att skapa fler pendlarparkeringar, en åtgärd som gör det möjligt för fler att använda kollektivtrafiken utanför stadskärnan.

Motionären föreslår att en pendlarparkering i Hälledal nära kollektivtrafiken ska utredas samt att utreda en lokalisering av en pendlarparkering vid färjelägena i på Hemsön eller vid fastlandet.

Tillväxtavdelningen förslår kommunfullmäktige besluta att samhällsnämnden får i uppdrag att utreda en eventuell pendlarparkering i Hälledal i närheten av kollektivtrafiken. Det finns i dag möjlighet att utnyttja en parkering ägd av kommunen precis intill återvinningsstationen i Hälledal. Parkeringen har inga motorvärmarstolpar. På parkering som hör till den nedlagda mataffären finns möjlighet att ladda el- och hybridbilar. De väderskyddade hållplatserna finns dock inte i anslutning till parkeringen utan längre söder ut längs riksväg 90 i höjd med den nedlagda kiosken. Det är eventuellt där som en pendlarparkering skulle kunna anläggas men kommunen äger i dag ingen mark i området.

Tillväxtavdelningen föreslår ingen utredning av pendlarparkering vid färjeläget till Hemsön. En utredning är redan genomförd genom en så kallad åtgärdsvalsstudie som Trafikverket har utarbetat tillsammans med Härnösands kommun och berörda aktörer. I studien finns en pendlarparkering med som förslag till åtgärd. Beslut väntas av Trafikverket om i vilken mån föreslagna åtgärder i studien ska genomföras. Först efter detta kan Härnösands kommun ta nödvändiga beslut om åtgärder. Studien bevakas i det strategiska samarbetet mellan Trafikverket och Härnösands kommun, där representanter från kommunstyrelse- och samhällsförvaltningen ingår. Tillväxtavdelningen ser därför inget behov av en utredning angående en pendlarparkering vid färjeläget.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet påverkar det ekonomiska perspektivet genom tidsåtgång för att utreda en pendlarparkering i Hälledal.

Beslutsunderlag

Åvs Hemsöleden slutrapport

Uno Jonsson
Chef Tillväxtavdelningen

Henrik Petre
Utredare

Bilagor

Åvs Hemsöleden slutrapport

Åtgärdsvalsstudie

Hemsöleden

Ärendenummer: TRV 2018/138850

Ett samarbete mellan:

Härnösands kommun

TRAFIKVERKET

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Dokumenttitel: ÅVS Hemsöleden

Författare: Fredrik Forslund, Erika Andersson, Joakim Sundén, Magnus Burvall & Christoffer Vikström - Sweco Society AB

Dokumentdatum: 2020-03-10

Ärendenummer: TRV 2018/138850

Version: 1.0

Fastställt av: Anders Lasell, cPLmu

Kontaktperson: Jan Lindgren, Trafikverket

Trafikverket
Postadress: Trafikverket, Box 417, 801 05 Gävle
E-post: trafikverket@trafikverket.se
Telefon: 0771-921 921

TMALL 0201 Rapport enkel av åtgärdsvalsstudie v 1.0

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

TRAFIKVERKET

UTREDNINGSOMRÅDE

Teckenförklaring

Utredningsomrade

Datum: 2020-01-10

0 50 100 150 200 250 Meter

© Lantmäteriet, Geodatasamverkan

Figur 1 Översikt.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Namn på åtgärdsvalsstudie:	HEMSÖLEDEN
Ansvarig för genomförande:	JAN LINDGREN, PROJEKTLEDARE BRITT-INGER GUSTAFSSON, BITRÄDANDE PROJEKTLEDARE
Organisation:	TRAFIKVERKET REGION MITT
Datum - start:	2019-02-08
Datum - avslut:	2020-03-10

Innehållsförteckning

INITIERA ... 7

Bakgrund och syfte ... 7

Problembild ... 7

Avgränsningar ... 8

Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej ... 8

Tidigare planeringsunderlag och gällande planer ... 9
- Region Västernorrland ... 9
- Härnösand kommun ... 11

FÖRSTÅ SITUATIONEN ... 12

Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter ... 12

Nuläge - faktorer som har betydelse för studien. ... 15
- Hemsön ... 15
- Hemsöleden ... 16
- Trafik ... 16
- Färjeläget i Strinningen ... 17
- Färjeläget i Sanna ... 18
- Färjor och sjötrafik ... 19
- Resande ... 20
- Kollektivtrafik ... 21

Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien. ... 21

Krav *(funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera)* ... 21

Mål för lösningar *(eftersträvad kvalitet)* ... 22

PRÖVA TÄNKBARA LÖSNINGAR ... 23

Paketeringsförslag ... 38
- Paket A ... 39
- Paket B: ... 41
- Paket C: ... 42
- Paket D: ... 43
- Paket E: ... 44
- Paket F: ... 45
- Paket G: ... 46
- Paket H: ... 47

EFFEKTBEDÖMNING ... 48

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

FORMA INRIKTNING OCH REKOMMENDERA ÅTGÄRDER 49

Arbetsprocessen 53

Bilagor 53

KÄLLFÖRTECKNING 54

Kvalitetsgranskning 55

Avslut av studie 55

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

INITIERA

Bakgrund och syfte

Hemsöleden är en färjeled som går mellan Strinningen på fastlandet och Sanna på Hemsön, norr om Härnösand. Leden ingår i det statliga vägnätet som en del av väg 729 och trafikeras av Trafikverket Färjerederiet. Då leden är öns enda förbindelse med fastlandet är den av stor betydelse för öns invånare, näringsliv och de turister som besöker besöksmålen som finns där. Detta betyder även att allmänhetens tillgänglighet till ön är begränsad till de färjor och tidtabeller som används för trafikeringen.

Denna åtgärdsvalsstudie syftar till att få en helhetsbild av nuvarande brister och behov kopplat till färjeleden och tillgängligheten till Hemsön samt att ta fram mål och förslag till åtgärder som behöver vidtas för att öka säkerhet, tillgänglighet, miljö och hälsa vid färjeleden Hemsöleden mellan Strinningen och Sanna. Studien syftar dessutom till att öka tillgängligheten mellan Hemsön och fastlandet i Härnösands kommun.

Problembild

I dagsläget finns flera brister kopplat till trafiksäkerhet och det finns behov av förbättrad tillgänglighet.

Vad gäller trafiksäkerhetsbristerna är färjelägena generellt sett otydliga i utformningen och hur trafikanterna ska gå tillväga för att använda förbindelsen. Dessutom saknas separering mellan oskyddade trafikanter och fordon inom färjelägenas områden. Den bristande tillgängligheten gäller både den fysiska tillgängligheten för personer med funktionsvariation och den övergripande tillgängligheten för resor mellan fastlandet och Hemsön.

Utöver detta finns även önskemål om ytterligare funktionalitet vid färjelägena, som toalett samt pendlarparkering.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Avgränsningar

Figur 2 Åtgärdsvalsstudiens geografiska avgränsning.

Avgränsningen för denna ÅVS är ett geografiskt område som inkluderar färjeleden och berörd landinfrastruktur, enligt kartan ovan. För delar av nulägesbeskrivningen som rör trafikflöden, målpunkter och rörelser gäller dock ett större geografiskt område som omfattar hela Hemsön och viktiga målpunkter på fastlandet. Bristbeskrivning, mål och åtgärdsförslag ska beröra person- och godstransporter inom trafikslagen väg och sjöfart.

Aktörer och övriga intressenter, involverade eller ej

- Härnösand kommun
- Region Västernorrland
- Länsstyrelsen Västernorrland
- Din Tur/Kollektivtrafikmyndigheten
- Sjöfartsverket
- Handelskammaren
- Hemsö Skärgårdsförening
- Hemsö IF

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

- Hemsö Fästning
- Kyrkan/Församlingen
- Försvarsmakten
- Tallatta Aktiebolag (Markägare vid Sanna färjeläge)

Tidigare planeringsunderlag och gällande planer

Ett flertal aktörer har genomfört åtgärder och tagit fram planeringsunderlag som berör denna åtgärdsvalsstudie.

Region Västernorrland

Länstransportplan 2018-2029 (2018)
Länstransportplanen refererar initialt till den regionala utvecklingsstrategin som nämner transportinfrastrukturens betydelse för länets utveckling. Effektiva kommunikationer är en viktig del i ett hållbart samhälle, goda livsmiljöer och jämställdhet mellan könen. Infrastrukturen och de effektiva kommunikationerna ska bidra till att Västernorrland ska upplevas som tilltalande att besöka, leva och verka i. Planen poängterar också att transportsystemet måste förändras för att de framtida klimatutmaningarna ska klaras. I Västernorrland är exempelvis kollektivtrafikens marknadsandel mycket låg jämfört med det rikssnittet.

I länstransportplanen finns inga namngivna objekt som direkt angränsar eller berör utredningsområdet. Planen nämner däremot kollektivtrafikens viktiga roll för den regionala utvecklingen. En god tillgänglighet ”uppnås genom minskade restider, ökad tillgänglighet i kollektivtrafik vad gäller tillgänglig information, fysisk tillgänglighet i bytespunkter och fordon, samt förbättrad samordning mellan olika transportslag exempelvis vad gäller samordnade tidtabeller eller pendlar- och cykelparkeringar”.

Besöksnäringen lyfts även fram som en viktig näring för länet. Visionen är att Västernorrlands destinationer ska vara självklara besöksmål för både svenska och utländska turister. Planen pekar på att det är viktigt att arbeta strategiskt och långsiktigt med att förbättra infrastrukturen och tillgängligheten för att på så sätt ge förutsättningar för destinationerna i länet att vara nationellt och internationellt konkurrenskraftiga.

Regionalt trafikförsörjningsprogram (2016)
Det regionala trafikförsörjningsprogrammet nämner att det den vision som myndigheten arbetar mot är den länsgemensamma visionen som anges i den regionala utvecklingsstrategin: ”Ett stolt Västernorrland med funktion och attraktivitet”. För att nå denna vision har övergripande mål ställts upp för kollektivtrafiken:

- Kollektivtrafiken är attraktiv och modern och utgår från resenärens behov
- Behovsanpassad kollektivtrafik till ett hållbart och inkluderande samhälle
- Kollektivtrafiken bidrar till starka och växande arbetsmarknadsregioner
- Medarbetarnas kompetens och engagemang utgör kollektivtrafikens viktigaste tillgång

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Regional systemanalys (2010)
I länstransportplanen hänvisas till en regional systemanalys för de fyra nordligaste länen som tagits fram av Region Västerbotten samt länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens, Västernorrlands och Jämtlands län samt regionförbundet i Västerbotten (2010). Analysen beskriver transportsystemets funktion, brister och behov och ska ligga till grund för planeringen av infrastrukturåtgärder 2010–2021. Särskilt pekas på vikten av regionförstoring, att kollektivtrafiken blir ännu mer attraktiv med bättre möjligheter till arbetspendling och att transportinfrastrukturen hänger samman i Sverige, men också stödjer den ökande internationaliseringen inom näringslivet. I systemanalysen identifierade de fyra länen ett antal prioriterade stråk. Systemanalysen anger bland annat att Botniska korridoren behöver fortsätta utvecklas. Botniska korridoren går från finska gränsen i norr till södra Sverige via Norrlandskusten och ligger i nära anslutning till Hemsön, se figur 3 nedan.

Figur 3 Prioriterade stråk. Källa: Regional systemanalys.

I den regionala systemanalysen anges en gemensam målbild med funktionskrav och systemutvecklande åtgärdspaket. Systemåtgärderna baseras på en sammanvägning av funktionskraven avseende:

- konkurrenskraftigt näringsliv
- besöksnäringens transportbehov
- väl fungerande arbetsmarknadsregioner
- förbättrad livsmiljö.

Regional utvecklingsstrategi
Målen för den regionala utvecklingsstrategin 2011–2020 är att nå en positiv befolkningsutveckling, ökad tillgänglighet och stärkt innovationsförmåga. Detta blir möjligt genom att fokusera på kompetens, innovation, tillgänglighet och förbättrad infrastruktur tillsammans med att människan sätts i fokus.

Enligt Tillväxtstrategin för Västernorrlands besöksnäring är viktiga strategiska områden för att nå ett hållbart resande bland annat att utveckla knytpunkter för kollektivtrafiken där olika transportslag kan

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

kombineras. Arbetande och turister har olika behov vid sin pendling vilket kan kräva olika lösningar för att uppnå ett hållbart resande. Då majoriteten av resande består av länsinvånare är det svårare att motivera kollektivtrafiksatsningar enbart för turister.

Härnösand kommun

Översiktsplan

Härnösands översiktsplan antogs år 2011[1] och har två kompletterande tematiska tillägg, Vindkraft i Härnösand och Landsbygdsutveckling i strandnära läge.

Översiktsplanen har ett flertal övergripande ställningstaganden som påverkar Hemsön och utredningsområdet. Bland annat ska förtätning av befintlig bebyggelse och utveckling av kollektivtrafik-/infrastrukturnära stråk göras före utveckling av helt nya områden. Vid nybyggnation av infrastruktur ska även cykel, gång och kollektivtrafik prioriteras över biltrafik. Vidare ska näringslivet ges goda möjligheter till att etablera sig och expandera. Översiktsplanen nämner i detta fall specifikt att Härnösand, som en del av Höga kusten, ska ha en hög attraktionskraft som ger en långsiktig och konkurrenskraftig besöksnäring.

I anslutning till utredningsområdet, på både fastlandet och Hemsön, har kommunen föreslagit LIS-områden för bostäder och besöksnäring. Vad gäller vindkraft finns två mindre kraftverk idag på Hemsön, men i tillägget Vindkraft i Härnösand nämns att Hemsön inte kommer vara aktuell för framtida vindkraftsetableringar.

Detaljplan/områdesbestämmelser

I utredningsområdet finns idag inga gällande detaljplaner eller områdesbestämmelser.

Överenskommelse mellan aktörer för genomförande av studie, eventuellt:	Ja ☐ Nej ☐ Datum: Klicka här för att ange datum.
Eventuell kommentar:	[hjälptext] Om kommentera (aktörer, diarienummer, länk till dokumentet etcetera)

Medverkande kompetenser och personer:	
Fredrik Forslund, Christoffer Vikström (Sweco)	
Eventuell kommentar:	

[1] Under 2019 påbörjades ett arbete med att ta fram en ny översiktsplan som i framtiden är tänkt att ersätta den nuvarande.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

FÖRSTÅ SITUATIONEN

Preciserande av problem, brister, behov, avgränsningar och intressenter

Vid färjelägena Strinningen och Sanna finns idag brister i trafiksäkerhet och tillgänglighet. Färjelägena har en otydlig utformning och bristfällig information som innebär att trafikanterna har svårt att veta hur de ska gå tillväga för att använda förbindelsen.

Figur 4 Vägen in mot färjeläget i Strinningen (till vänster) och Sanna (till höger). Källa: Google Maps.

På väg in mot färjelägena är sikten begränsad på grund av krön och buskage samt att skyltar saknas som varnar för köbildning, se Figur 4. Detta gör det svårt att veta var kön börjar. Dessutom är tillfartsvägarna där köerna bildas smala. I färjeläget i Sanna finns även en väg som ansluter i färjeläget från södra ön där bilar brukar stå och vänta på färjan. Vid denna väntplats finns ingen stopplinje eller synliga instruktioner om hur de ska gå tillväga för att använda sig av färjeleden. Vid alla tillfartsvägar saknas armaturer som belyser ytorna där köerna brukar bildas.

Figur 5 Kameramonitor som används för att övervaka köns längd från färjvaktarstugan.

Färjepersonalen använder idag kamera för att se hur lång kön är för att kunna besluta om de måste dubblera någon tur eller ej. I Strinningen är kameran dock placerad så färjepersonalen endast kan ha uppsikt över vägen närmast färjeläget, upp till vägkrönet, detta gör det svårt för dem att planera trafikeringen, se Figur 5.

Vid färjeläget i Sanna blockerar kön till färjan delvis även för genomfartstrafik i området, som ska från norra till södra delen av ön. Dessutom är sikten genom kurvan sista biten in mot färjeläget delvis blockerad på grund av buskar och träd.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Figur 6 Färjeläget i Sanna, foto taget från färjan. Gul ring markerar var postlådan och väntrummet finns och den röda ringen anslagstavlor för affischering samt vedbod. Källa: Google Maps.

Vid färjeläget i Sanna finns en postlåda och ett väntrum för resenärer i direkt anslutning till ena färjekajen, se Figur 6. Placeringen av denna postlåda innebär att personer som behöver nyttja denna måste parkera en bit ifrån och antingen gå längs med kön eller korsa den. Det finns ingen separerat stråk för gång och cykeltrafik till väntrummet för de oskyddade trafikanter som ska nyttja färjan.

I båda färjelägena finns anslagstavlor för affischering som står dåligt till där få fotgängare rör sig.

De köer som bildas ned mot färjelägena blockerar tillfarten för busstrafiken som angör färjelägena. Bussarna måste då köra om kön i körfältet för motsatt färdriktning vilket innebär en risk för konflikt med mötande trafik. Färjelägena har dessutom små ytor som kan användas för att vända på fordon vilket kan ge problem för större bussar som trafikerar färjelägena.

Båda färjelägena har busshållplatser av låg kvalitet avseende standard och placering. Busshållplatserna saknar bland annat plattform vilket kan innebära svårigheter för personer med nedsatt rörelsefunktion och motorik. Dessutom ligger hållplatsen i Strinningen till så att resenärerna i vissa fall måste korsa vägen för att ta sig mellan busshållplatserna och färjan.

Kollektivtrafiken på ön är begränsad och tidtabellens upplägg ger inte möjlighet för öns befolkning att pendla kollektivt till närmsta stad för arbete under kontorstid.

På färjelägena saknas separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik.

Båda färjelägena har underhållsbehov i form av förbättrad vägmarkering och asfaltering samt andra underhållsåtgärder som sopning och vinterväghållning. Dagens utformning och (avsaknad av) vägmarkering innebär att områdena är otydliga och svåra att tolka.

Idag saknas pendlarparkering och cykelparkering vid färjelägena. Många önskar kunna parkera bilen vid färjeläget i Sanna och sedan ta buss till fastlandet och Härnösand.

Vid färjelägena saknas toalett. I dagsläget är det ibland problem med att personer och husdjur uträttar sina behov i skogen alternativt på fast utrustning, husfasader eller parkerade bilar.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Det faktum att leden trafikeras efter en tidtabell innebär begränsningar i tillgängligheten för trafikanter som måste ta sig mellan ön och fastlandet. Vissa perioder på året, främst under högsommarmånaderna juni, juli och augusti, går färjan med ”vändande turer” för att klara av den ökade tillströmningen av fordon/resenärer. Inga mätningar har gjorts av väntetiderna för överfart vid dessa tillfällen, men om volymen är så stor att väntetiden överskrider ordinarie tidtabells turfrekvens innebär detta en minskad tillgänglighet mellan fastlandet och ön.

Då det endast finns två färjor som trafikerar leden kan krisberedskapen för Hemsön påverkas vid driftsstörningar i färjetrafiken. Detta eftersom räddningstjänsten eller hemtjänsten inte har någon stationering på ön. Den ena färjan är en linfärja och den andra en frigående propellerdriven färja. Sårbarheten är som störst vintertid när linfärjan, på grund av isen, inte kan trafikera leden eller vid de tillfällen när någon av färjorna är på varv för översyn.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Nuläge - faktorer som har betydelse för studien.

Hemsön

Hemsön är en ö norr om Härnösand. Ön har 120 bofasta invånare och cirka 140 fritidshus. Majoriteten av bebyggelsen finns på öns norra och östliga del i ett flertal mindre byar. Ön består till stor del av bergigt skogslandskap, men i närheten av byarna finns även odlingslandskap. På en stor del av öns yta bedrivs aktivt skogsbruk.

Figur 7 Målpunkter på Hemsön.

Figur 7 visar målpunkter på Hemsön. Ön är mest känd för de militära anläggningar som en gång i tiden fanns i drift på ön, däribland Hemsö fästning och Havstoudds 7,5 centimeters batteri. Dessa finns fortfarande kvar och är idag välbesökta besöksmål. Vid Hemsö fästning finns restaurang och konferenslokaler. Söder om färjeläget i Sanna ligger Hemsö kajak som hyr ut kajaker samt har en mindre småbåtshamn. På Hemsön finns även Sågsands havsbad som är en välbesökt badstrand.

På ön finns få arbetstillfällen och de flesta pendlar därför till fastlandet för arbete. Närmsta större ort är Älandsbro, som ligger vid E4 i höjd med Hemsön, och närmsta stad är Härnösand, 18 kilometer från färjeläget i Strinningen. Med 34 kilometer från Strinningen är även Kramfors en realistisk ort att pendla till för arbete.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Hemsöleden

Hemsöleden är färjeleden över Sannasundet som kopplar ihop Strinningen på fastlandet och Sanna på Hemsön. Leden är 540 meter lång och överfarten med färja tar fyra minuter. Leden är helt avgiftsfri för användarna. Hemsöleden är klassad som en F3-led[2] då antalet boende på ön är under 300 personer, vägens årsmedeldygnstrafik (ÅDT) är under 500 och ledens längd under fem kilometer.

Genom Sannasundet passerar en farled för fartygstrafik som angör hamnar i Ångermanälven. Det finns en viss samordning mellan trafiken i denna farled och trafiken i Hemsöleden. Större fartyg[3] rekommenderas underrätta vägfärjan på Hemsöleden om att den är på väg att passera genom sundet.

Trafik

Vägdata

Väg 729 är den väg som huvudsakligen ligger inom utredningsområdet. På fastlandet har vägen en bredd på 6,5 meter medan den är något smalare på ön, 5,8 meter. Från färjeläget i Sanna löper även en enskild väg söderut med en vägbredd om 4 meter. Vägarna som ansluter till färjelägena är enkelt utformade med belagd körbana, utan vägren, och grunda diken i sidoområdena. Väg 729 på fastlandet och över Hemsöleden hade ett ÅDT som uppgick till 320 år 2017. På Hemsön hade väg 729 ett något lägre ÅDT på 253 år 2008. I snitt utgör andelen tung cirka fem procent av den totala trafikmängden på vägen. Alla vägar i utredningsområdet har 70 km/h som hastighetsbegränsning med undantag för en bit av väg 729 i anslutning till färjeläget i Strinningen som har 50 km/h.

[2] Beskrivs mer utförligt senare i rapporten.
[3] Fartyg med en bruttodräktighet över 300.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Färjeläget i Strinningen

Figur 8 Färjeläget i Strinningen.

Färjeläget i Strinningen är den huvudsakliga utgångspunkten för färjeleden. Här finns faciliteter för rederiet som trafikerar färjeleden, färjvaktsstuga och garage, samt vänthall, se placering i Figur 8. Framför dessa byggnader finns Färjeläget har två angöringsplatser för färjor, den ena i väg 729s förlängning och den andra just söder om detta. Väntan på avgång görs längs väg 729 i backen in mot färjeläget. Vid stopplinjen på södra sidan om vägen finns en viss skyltning med information om färjeleden och riktlinjer för färd. Vid denna plats finns även möjlighet att via en knapp påkalla personalens uppmärksamhet vid de tidpunkter färjan endast går vid avrop. På den norra sidan vid stopplinjen finns en stor informationstavla om besöksmålen på ön och något närmre havet finns en elektronisk skylt med närmaste avgångstid.

Beroende på vilken angöringsplats som används för dagen leds sedan bilarna över en öppen asfaltsyta in till färjan. Asfaltsytan är öppen och saknar tydliga vägmarkeringar eller kantsten för att vägleda fordonen rätt. Närmast färjornas angöringsplatser finns vägbommar. Färjeläget saknar uppmärkta parkeringsplatser.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Färjeläget i Sanna

Figur 9 Färjeläget i Sanna.

Färjeläget i Sanna har en enkel utformning. Precis som färjeläget i Strinningen finns två angöringsplatser för färjor lokaliserade bredvid varandra, se Figur 9. Likheter finns även i väg 729s anslutning till färjeläget, där fordonen får vänta i nedförsbacken på väg in mot färjeläget. En skillnad är dock att information om hur färjeleden ska användas ligger mellan de två angöringsplatserna, en bit ifrån stopplinjen och området där fordonen väntar.

Precis som i färjeläget i Strinningen består färjeläget av en lite större asfaltsyta. Området är däremot något mer intuitivt, delvis beroende på att asfaltsytans form hjälper till att leda trafiken, men även att området är något mer överblickbart från fordonskön än vad det är i Strinningen. Asfaltsytan avgränsas mot angöringsplatsernas ramper med vägbommar. Genom färjelägets asfaltsyta kan även en del genomfartstrafik ske, från den norra delen av ön till den södra. För denna trafik finns ingen dedikerad vägbana. I den östra delen av asfaltsytan finns två tavlor för affischering i direkt anslutning till vägytan. I direkt anslutning till den norra angöringsplatsen finns en liten friggebod som används som väntkur med en postlåda på fasaden. Vid färjeläget finns inga uppmärkta parkeringsplatser.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Färjor och sjötrafik

Färjeleden trafikeras huvudsakligen med två olika färjor, Nora och Embla. Nora är en frigående propellerdriven färja byggd 1979. Den har en kapacitet om max 123 passagerare och 20 personbilar samt har bärighetsklassning BK2. Embla är en linfärja byggd 2011. Den har en kapacitet om max 124 passagerare och 24 personbilar samt har bärighetsklassning BK1. Embla är det fartyg som huvudsakligen trafikerar leden, då denna miljöfärja är att miljömässigt föredra framför den frigående Nora. På vintern utgör dock isen problem för linfärjan så vajern som den använder ibland kan fastna i isen istället för att falla till botten efter färjan har passerat. Det finns då risk att vajern körs sönder av andra fartyg som passerar i Sannasundet. Av den anledningen ersätts Embla av Nora vintertid när det finns risk att isen skapar problem.

Figur 10 Sjökortsutdrag farled 665.

Hemsöleden korsar den allmänna farleden 665. Farleden är klassad som riksintresse för kommunikation och trafikeras av fraktfartyg som går till bland annat hamnarna Utansjö, Väja, Lugnvik och Bollsta. Även kryssningsfartyg passerar sommartid. För att säkert kunna passera över linfärjans vajrar, när denna ligger still vid endera färjeläge, är maximalt djupgående på passerande fartyg 8,5 meter.

Figur 11 Kryssningsfartyget Birka Stockholm passerar färjeleden. Foto: Sebastian Irons

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Resande

Enligt färjerederiets statistik för Hemsöleden avgick totalt 14 061 turer 2017. På dessa turer fraktades totalt 93 287 fordon, ett snitt om cirka 6,5 fordon per tur, och 2 055 fotgängare, se **Fel! Hittar inte r eferenskälla.**. Över tid har resandet fluktuerat något men det finns inga tydliga trender, se Figur 12.

Fordonstyp	Antal 2008	Antal 2011	Antal 2014	Antal 2017
0-6m	84673	81452	86813	86367
6-15m	5555	5287	4839	5170
15-24m	469	541	1189	593
Bussar		477	395	636
Dispens	38	50	23	17
Mc	608	499	483	504
Fotgängare	1743	1387	1756	2055
Summa	93086	89693	95498	95342

Figur 12 Antal resenärer/fordon per år för Hemsöleden.

Oskyddade trafikanter

Infrastrukturen inom utredningsområdet är inte anpassad för oskyddade trafikanter. Tillfartsvägarna till färjelägena har varken vägren, trottoar eller separerad gång- och cykelbana. Vid kö in mot färjelägena finns inte plats för oskyddade trafikanter att vistas på vägbanan vid möte av trafik som kommer från färjelägena. Vid färjelägena finns ingen infrastruktur eller vägmarkeringar som separerar de oskyddade trafikanterna från fordonstrafiken. Varken vid färjeläget i Sanna eller i Strinningen är det skyltat var oskyddade trafikanter ska invänta färjeavgång.

Olyckor
I utredningsområdet har inga olyckor skett kopplat till färjelägena under de senast 15 åren enligt olycksdatabasen STRADA. Enligt personal vid färjelägen har dock ett antal dikeskörningar med tunga fordon skett i uppförsbacken just norr om färjeläget i Sanna samt i backen ned mot färjeläget i Strinningen. Dessa olyckor har inte resulterat i några personskador och har berott på att vägen är mycket smal vid de tillfällen det är kö in mot färjeläget och det tunga fordonet har skurit ned i dikeskanten med ytterhjulen.

Kollektivtrafik

I utredningsområdet trafikerar två busslinjer, linje 518 mellan Härnösand och Strinningen på fastlandet samt linje 519 mellan Utanö och Sanna på Hemsön. Båda linjerna är sammankopplade med varandra och med färjetrafiken. Bussen på linje 519 släpper av resenärerna i Sanna som sedan får åka färjan över till Strinningen där linje 518 väntar. Vid skolskjutsturer får resenärerna åka hela vägen över till Strinningen med bussen på färjan.

Linje 518 trafikerar mellan Strinningen och Härnösand med sju dubbelturer måndag till fredag under skoltid och med sex dubbelturer under sommaren. Linje 519 trafikerar in en slinga på Hemsön med två dubbelturer måndag till fredag året runt.

Kommande utveckling - faktorer som har betydelse för studien.

Parallellt med denna utredning har Trafikverket genomfört en översiktlig rimlighetsbedömning om en bro skulle kunna ersätta dagens färjeled. Resultatet av den utredning (se bilaga 2) visar att det är rimligt att gå vidare med en fördjupad utredning avseende förutsättningar, kostnader, nyttor med mera för att skapa ytterligare underlag för ett eventuellt beslut om en bro ska byggas eller ej.

Krav *(funktion, tekniska, ekonomiska, miljö, trafiksäkerhet med mera)*

Trafikverket har tagit fram funktionella krav för färjeleder i Sverige. Vilka krav som gäller för färjelederna beror på vilken klassning de har. Hemsöleden är klassad som en F3-led vilket bland annat innebär att:

- leden ska ha en tidtabell
- leden inte behöver trafikeras nattetid (klockan 22:00 – 06:00)
- oskyddade trafikanter ska vara separerade från fordonstrafik vid lastning och lossning
- cykelställ/cykelskjul ska vid behov finnas vid färjeläge

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Mål för lösningar *(eftersträvad kvalitet)*

Målet för åtgärdsvalsstudien år 2030:

- Boende, besökare, samhällsservice och näringsliv har säkra och flexibla transportmöjligheter för gods- och persontrafik mellan Hemsön och fastlandet.

Målpreciseringar för färjeleden:

1. Trafiksäkerhet, service och tillgänglighet är god för alla trafikanter på och vid Hemsöleden och dess färjelägen.

2. Gestaltningen av färjelägena är intuitiv och självförklarande.

3. Färjeleden uppfyller de transportpolitiska målen; tillgänglighet, trafiksäkerhet, miljö och hälsa.

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☐ Nej ☐	
Fredrik Forslund, Christoffer Vikström & Magnus Burvall (Sweco)	
Eventuell kommentar:	

PRÖVA TÄNKBARA LÖSNINGAR

För att få en samlad bild över de brister och behov som finns inom åtgärdsvalsstudieområdet samt ge förslag på åtgärder, med hjälp av fyrstegsprincipen, genomfördes en workshop den 28 maj 2019 på Hemsön. På workshopen förankrades även avgränsningen och målbilden för åtgärdsvalsstudien. Följande personer deltog på workshopen:

- Eva Kempe, Markägare Hemsön
- Monica Bystedt, Hemsö IF
- Tord Lindh, Hemsö IF
- Monika Bäcklund, Hemsö Skärgårdsförening
- Torsten Norberg, Hemsö Skärgårdsförening
- Ulf Rehnberg, Trafik och infrastrukturplanerare, Härnösands kommun
- Daniel Johannsson, Strateg miljö, hållbarhet och infrastruktur, Härnösands kommun
- Lars Nässén, Trafikplanerare, Din Tur
- Ingela Öhrling, Samhällsplanerare, Trafikverket
- Lena Nordung, Kommunikationsansvarig region Mitt, Trafikverket
- Maja Partapuoli, Samhällsplanerare, Trafikverket
- Karin Nilsson, Trafikingenjör, Trafikverket
- Kristofer Engstrand, Underhåll väg, Trafikverket
- Britt-Inger Gustafsson, Utredare, Trafikverket
- Jan Lindgren, Senior utredningsledare, Trafikverket
- Harry Reinikka, Sektionschef Hemsöleden, Trafikverket Färjerederiet
- Johan Nylander, Befälhavare, Trafikverket Färjerederiet
- Jonas Jönsson, Befälhavare, Trafikverket Färjerederiet
- Jim Löfgren, Rederiingenjör, Trafikverket Färjerederiet
- Sebastian Irons, Sjöfartsverket
- Magnus Burvall, Processledare, Sweco Society AB
- Fredrik Forslund, Uppdragsledare, Sweco Society AB

I Tabell 1 finns en sammanställning över identifierade brister och behov samt föreslagna åtgärder. Av tabellen framgår även grunden för bedömningen av vilka åtgärder som projektgruppen valt att inte gå vidare med. Generellt rör det sig om åtgärder som ingår i andra föreslagna åtgärder eller att åtgärden bör hanteras inom ramen för andra utredningar.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Tabell 1 Åtgärdstabell.

Nr.	**Problem/brist/behov som hanteras**	**Åtgärd som studerats och bedömts**	**Steg enligt fyrstegs-principen**	**Relevans mål-uppfyllelse** enligt målen i Förstå situationen	**Bedömning genomför-barhet**	**Gå vidare** *Ja/Nej*	**Kommentar** *Allmän kommentar samt motiv till bortsortering om Nej*
Sanna och Strinningen							
1	Fungerande väntrum i färjeläget i Sanna med tillgång till nödvändig service (exempelvis hjärtstartare och cykelställ)	Anlägg ny tillgänglig servicepunkt i Sanna med väntrum, cykelställ och hjärtstartare samt plats för affischering och postlåda	3	1	Medel	Ja	Förutom en standardhöjning av väntrummet är det också bra att de funktioner som idag finns utspridda i Sanna samlas till en punkt för att minska onödigt "spring" i färjeläget.
2		Anpassa dagens väntrum så det blir tillgängligt och så det finns yta avsedd för cykelparkering i direkt anslutning till byggnaden	3	1	Hög	Nej	Nuvarande bod som fungerar som väntrum är av enkel karaktär och det är oklart om det går att anpassa den så den uppfyller dagens standard avseende tillgänglighet.

3	Behov av varaktig toalettlösning i Sannas färjeläger	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Sanna	3	1	Medel	Nej	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av toalett i Sanna är litet, åtgärden rekommenderas därför ej genomföras.
4	Behov av varaktig toalettlösning i Strinningens färjeläger	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Strinningen	3	1	Hög	Ja	Ökar servicenivån i färjeläget till resenärerna.
5	Behov av renare färjeläger i både Sanna och Strinningen	Översyn av färjelägenas driftsinstruktioner för en ökad renhållningsfrekvens	1	1, 3	Hög	Nej	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av ökad renhållning är litet och rekommenderas därför ej genomföras.
6	Vägen norr om färjeläget i Sanna samt tillfartsvägen i Strinningen har bristfällig vägmarkering och är för smal för att rymma både fordon som köar till färjan och bilar/tunga fordon som	Bredda tillfartsvägarna till färjelägena med en fil till så de möjliggör möten och passage av fordon	3	1	Medel	Ja	Minskar risken för konflikter mellan mötande fordon.
7		Förtydliga vägbanor och gångstråk med vägmarkeringar	2	1,2	Hög	Ja	Förtydligar området där bilarna förväntas stå i kö.

8	kör om eller som kommer från färjan	Anlägg trafiksignaler som reglerar trafiken förbi köerna så trafik i två riktningar kan samsas i ett och samma körfält	2	1,2	Hög	Nej	I förankringsskedet inkom synpunkter om denna åtgärds kostnader som innebär att den ej rekommenderas genomföras.
9	Färjelägena saknar separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik	Anlägg kantstensseparerat GC-stråk där oskyddade trafikanter rör sig	2	1,2	Hög	Ja	Ökar både trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter samt förtydligar trafikrummet för fordon.
10		Anlägg GCM-stöd där oskyddade trafikanter rör sig	2	1,2	Hög	Ja	I förankringsskedet inkom synpunkter om att denna åtgärd redan genomförts under sommaren/hösten 2019. Åtgärden ingår därför ej i något paket.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

11	Behov av pendlarparkering i Sanna	Anlägg pendlarparkering i Sanna	4	1	Medel	Ja	Ger Hemsöborna bättre möjlighet att pendla med kollektivtrafiken
12	Behov av parkeringsmöjligheter i Strinningen för besökare av Hemsön	Anlägg parkeringsplats i Strinningens färjeläge	4	1	Medel	Nej	Det behov som finns bedöms inte vara tillräckligt stort för att motivera ingreppet och kostnaden en parkering skulle innebära
13	Sikt mot färjeläget och färjorna skyms av träd och buskage vid ankomst från norr i Sanna	Siktröj skymmande träd och buskage i Sanna så färjorna och angöringsplatserna blir synlig från den nordliga tillfartsvägen	2	1,2	Hög	Ja	Med bättre sikt blir området tydligare och lättare att tolka
14	Behov för färjepersonalen att se ankommande fartyg som ska passera genom Sannasundet i nordlig riktning	Siktröjning av skymmande träd och buskage söder om färjvaktarstugan för övervakning av sjötrafik i farleden	2	1,3	Hög	Nej	Kan vara problematiskt ur ett naturvärdesperspektiv då strandmiljön i ett stort område påverkas. Samtidigt finns en mindre invasiv åtgärd men som ger samma effekt.

15		Utreda kamera vid linfärjans angöringsplats i Sanna för övervakning av sjötrafik i farleden	1	1,3	Hög	Ja	Ger samma funktion som åtgärd 14 men är mindre invasiv, skulle kunna genomföras på kort sikt.
16	Sikten mellan färjeläget och fordonskön på fastlandet i Strinningen är skymd för både färjeresenärer och färjepersonal. Färjepersonalen har svårt att se hur lång kön är.	Anlägg hög kameramast med 360-graders kamera alternativt ytterligare en kamera längre upp i backen för ”övervakning” av kö och färjeläge.	2	1	Hög	Ja	Ger förbättrade möjligheter till att planera dubbleringsturer och "tända" skylt som varnar för kö.
17		Anlägg en digital skylt som visar kösituationen in mot färjeläget	2	1,2	Hög	Nej	I förankringsskedet inkom synpunkter om åtgärdens kostnader som innebär att åtgärden ej rekommenderas genomföras.
18	Vintertid känns det otryggt att köra på grund av halkiga vägar vid färjeläget i Strinningen	Se över driftsinstruktioner för snöröjning och halkbekämpning i färjeläget	1	1	Hög	Ja	De branta backarna och korta siktlinjerna vid båda färjelägena ställer höga krav på halkbekämpning vid halt väglag.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

19	Avståndet mellan stopplinje och bom vid påfart av linjefärja i Strinningen är långt vilket kan leda till kön flyttas fram till färjebommen när färjan blir full	Utreda eventuell flytt av bommarna vid färjorna i Strinningen till bilköns stoppstreck	1	1,2	Hög	Ja	En flytt skulle kunna underlätta färjepersonalens lastning av färjorna och kan minska risken för bilar som blockerar funktionerna i färjeläget.
20	Problem med hastighet vid påkörandet på färjan vid låg/högvatten vilket ger störande buller för närboende och risk för skador på påkörande fordon	Montera skyltar ”kör sakta” i Strinningens och Sannas färjelägen.	2	1,2	Hög	Ja	Ger vägledning om hur fordonen bör framföras inne i färjelägena.
21	Behov av säker busshållplats i Sanna och Strinningen	Anlägg trafiksäker hållplats i båda färjelägena	3	1	Hög	Ja	Ökar tydligheten i trafikrummet och förbättrar tillgängligheten och orienterbarheten för oskyddade trafikanter.

22	Trångt och farligt för bussar att vända i Strinningens färjeläge	Anlägg vändplats för bussar i Strinningens färjeläge	4	1	Medel	Ja	Dagens utformning av färjeläget innebär att manövern som krävs för att vända bussen är trafikfarlig och ett arbetsmiljöproblem för chauffören. Dessutom kan framkomligheten påverkas av bilar som rör sig i området. En ny vändplats innebär förmodligen att ny mark måste tas i anspråk.
47	Belysning saknas vid közonerna på tillfartsvägarna vid Strinningens och Sannas färjelägen	Anlägg belysningsstolpar och armaturer som lyser upp közonerna och GC-vägarna in mot färjelägena i Strinningen och Sanna	2	1,2	Hög	Ja	Dagens bristfälliga belysning har negativ effekt på trafiksäkerhet, trygghet och vägledning.
Färjetrafik							
23	Behov av översyn av färjans tidtabell för att matcha utbud med efterfrågan	Gör en översyn av tider och utbud av både anropsstyrda och regelbundna turer för vinter och sommar så tomma turer minimeras	1	1	Hög	Ja	Bör minst göras en gång per år.

24	Gnissel från linfärjan stör boende i närområdet	Använd endast motorfärja	1	1	Hög	Nej	Kapaciteten på motorfärjan är inte tillräcklig under högsäsong. Finns även miljömässiga och resursmässiga fördelar med att använda linfärjan så mycket som möjligt.
25		Vattenbegjut angöringsrampen för linfärjan för minskat gnissel	2	3	Hög	Ja	Kan ge en behagligare ljudmiljö i och kring färjeläget.
26	Linfärjans vajer kan fastna i isflak och köras sönder av passerande fartyg i farleden	Byte av färja i god tid inför vintersäsongen	1	1,3	Hög	Ja	Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att det idag redan finns fungerande rutin för detta. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
27	Det kan uppstå problem när hemtjänsten inte har företräde, som blåljuspersonal/-fordon, till färjeleden då även de till viss del rycker ut i situationer som kan bli akuta om de inte	Undersök möjligheten om att Hemtjänsten kan räknas som blåljus när de får ett larm från en brukare, och därmed få förtur till färjan med SOS Alarm.	1	3	Hög	Ja	Åtgärden har redan genomförts under 2019 och ingår därför ej i något paket.

28	kommer fram i tid (exempelvis kopplat till medicinering o. dyl.)	Översyn av larmlista hos färjerederiet för att säkerställa att alla viktiga organisationer/personer finns med	1	3	Hög	Ja	I en krissituation är det viktigt att alla viktiga nödvändiga parter nås av rätt information.
29	Krisberedskapen på Hemsön dålig om det är störningar i färjetrafiken	Stationera en brandbil och hemtjänstbil på Hemsön vid längre planerade avbrott i färjetrafiken	1	3	Hög	Ja	Vid de få avbrott som inträffar kan detta vara en åtgärd som säkrar beredskapen på ön.
30		Starta linfärjan vintertid om det blir problem med den frigående	1	1,3	Hög	Ja	Förutsätter att trafiken i färjeleden genom sundet stoppas tillfälligt och att isen i färjeleden bryts.
Samverkan och information							
31	Behov av utökad samverkan	Förbättrad samordning som rör Hemsöleden, genom att Hemsöleden sätt upp på bevakningslistan till överenskommelsen mellan Trafikverket och Härnösands kommun	1	1	Hög	Ja	Är viktigt med dialog då kommunen dels har ett beroende av goda kommunikationer till Hemsön för öns attraktivitet och för den samhällsservice de ansvarar för på ön.

32		Färjerederiet bör ingå tydligare i överenskommelsen mellan kommunen och Trafikverket	1	1	Hög	Ja	Sjöfart ingår redan idag i överenskommelsen. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
33		Skärgårdsföreningen bör bjudas in av Färjerederiet vid översyn av tidtabellerna	1	1	Hög	Ja	I förankringsskedet inkom synpunkter om att det redan finns fungerande rutiner och forum för dialog mellan skärgårdsföreningen och Färjerederiet i drifts och utvecklingsfrågor. Åtgärden ingår därför ej i något paket.
34		Inför årliga möten mellan färjerederiet, blåljus och andra tjänstepersoner avseende krisberedskap	1	1,3	Hög	Ja	Vid kris kan en fungerande färjeled vara skillnaden mellan liv och död.

35	Utrustningen för anrop av färja ej tillgänglighetsanpassad	Tillgänglighetsanpassa utrustningen för anrop av färjetur	2	1,2	Hög	Ja	Utrustningen för anrop av färjetur är en central del i användandet av färjeleden. Att den inte är tillgänglighetsanpassad riskerar utesluta delar av samhället från att använda färjeleden.
36		Ta fram en tillgänglighetsanpassad digital tjänst (mobilapp/hemsida) som kan användas för anrop av färjetur	2	1,2	Hög	Ja	En digital tjänst via mobilapp/hemsida ger inte bara möjlighet att tillgänglighetsanpassa dagens funktion utan även att höja servicenivån för alla användare.
37	Instruktioner saknas för gångtrafikanter som ska åka med ordinarie tur som har inga eller få resenärer. Detta kan leda till att gångtrafikanten kliver ombord på färjan utan att färjepersonalen uppmärksammas om att någon vill åka med.	Förbättra informationen för fotgängare om att de inte får kliva på fartyget när bommen är nedfälld och/eller installera kallelseknapp på väl utvalt ställe så de kan påkalla uppmärksamhet där de uppehåller sig inför avgång (exempelvis i väntrummet)	2	2	Hög	Ja	Totalt handlar det om relativt små volymer resenärer som berörs, en enkel och billig åtgärd som denna kan därför vara relevant.

38		Gångtrafikanter som åker med ordinarie tur måste anmäla sig enligt rutiner för anropsstyrda turer	1	2	Hög	Nej	Gör det onödigt otydligt och svårt för resenärerna att förstå hur de ska använda förbindelsen när vissa resenärer måste anropa medan andra inte behöver det för samma tur.
39	Digitala informationstavlan visar endast planerad trafik och större avvikelser, inte mindre förseningar	Utreda system som kan informera om aktuell trafiksituation	1	2	Hög	Ja	Kan ge mer relevant information till användarna av färjeleden helt automatiskt. Kan även ge möjlighet att koppla till andra informationskanaler än skylten (hemsida, appar eller dylikt)
40		Inför instruktion till personalen om att uppdatera skylten manuellt även vid mindre driftsstörningar/avvikelser i trafikeringen	1	2	Hög	Nej	Utredning av system för information om aktuell trafiksituation (åtgärd 39) får visa hur personalen bäst kan informera.

41	Behov av bättre och tydligare styrning av trafiken på fastlandet samt från norr respektive söder på Hemsön	Utreda digitalt signalsystem (stoppsignal) så att besökare vet vilken färja ska lastas och när den ska börja göra det	1	2	Hög	Ja	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
42	Digitala informationsskylten behöver kunna läsas från flera håll	Hitta annan placering av informationsskylten så alla kan se informationen	2	2	Hög	Nej	Det bedöms inte finnas något läge där nuvarande skylt kan placeras och ses tydligt från både nordliga och sydliga tillfartsvägen samtidigt.
43		Installera ytterligare en informationsskylt i Sanna och placera skyltarna vid var sin tillfart	2	2	Hög	Ja	Ökar tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
44	Otydligt/felvisande information i bussarnas tidtabell om hur de ansluter mot färjan	Förtydliga bussarnas tidtabeller så besökarna förstår hur kollektivtrafiken fungerar	2	2	Hög	Ja	Kan exempelvis göras genom att lägga till en anslutningsrad med färjans avgångs-/ankomsttid i tidtabellen.

45	Start-/stoppsignal för fordonskön i Strinningen endast kopplad till den linfärjan färjan vilket gör att den visar rött trots att lastning ska börja av den frigående färjan. Signalen visar ej heller vilken färja som trafikanten ska köra till.	Utreda förbättring av signalsystemet så det kan användas för båda färjorna	1	2	Hög	Ja	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.
Övrigt							
46	Bristande tillgänglighet mellan Hemsön och fastlandet på grund av färjans tidtabell	Genomför fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön	1	1	Hög	Ja	Tidigare utförd rimlighetsbedömning (2019) har visat att det kan vara motiverat att ytterligare utreda bland annat förutsättningar och samhällsekonomi för en bro mellan fastlandet och Hemsön. Utredningen skulle kunna vara ett underlag till ett framtida beslut om en bro ska byggas eller inte.

Paketeringsförslag

Tabell 2 Paketeringsförslag.

Paket	Ingående lösningar	Kommentar	Uppskattad kostnad för åtgärd (inkl. planering), prisnivå 2015-06
A	6, 7, 9, 13, 18, 21, 22, 47	Åtgärder som avser höja trafiksäkerheten i färjelägena	7,7 Mkr
B	1, 35, 36	Åtgärder som rör tillgänglighet	-
C	19, 37, 39, 41, 43, 44, 45	Informations- & skyltningsåtgärder	2,5 Mkr
D	4, 11	Åtgärder för ökad servicenivå	1,7 Mkr
E	28, 29, 30, 34	Åtgärder för ökad krisberedskap	-
F	20, 25	Bulleråtgärder	-
G	15, 16, 23, 31	Trafikeringsåtgärder	0,8 Mkr
H	46	Bro	-

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Paket A

Paket A innebär åtgärder som syftar till att höja trafiksäkerheten. Detta innefattar bland annat att bredda tillfartsvägarna till färjelägena så att de möjliggör möten och passage av fordon, separata GC-stråk/trottoar, belysning över közonerna och GC-vägar, halkbekämpning och siktröjning i Sanna. Färjelägena saknar idag separering mellan oskyddade trafikanter och fordonstrafik. Paketet innehåller trafiksäkerhetshöjande åtgärder för att separera fordonstrafikanter från oskyddade trafikanter. Åtgärder i paket A som bidrar till detta är bland annat anläggande av kantstenssepararerat gång- och cykelstråk där oskyddade trafikanter rör sig.

Tabell 3 Paket A.

Åtgärd nr	Paket A: Trafiksäkerhet	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
6	Bredda tillfartsvägarna till färjelägena med en fil till så de möjliggör möten och passage av fordon	Minskar risken för konflikter mellan mötande fordon.	Ja	3
7	Förtydliga vägbanor och gångstråk med vägmarkeringar	Förtydligar området där bilarna förväntas stå i kö.	Nej	2
9	Anlägg kantstenssepararerat GC-stråk där oskyddade trafikanter rör sig	Ökar både trafiksäkerhet och trygghet för oskyddade trafikanter samt förtydligar trafikrummet för fordon.	Ja	2
13	Siktröj skymmande träd och buskage i Sanna så färjorna och angöringsplatserna blir synlig från den nordliga tillfartsvägen	Med bättre sikt blir området tydligare och lättare att tolka	Nej	2
18	Se över driftsinstruktioner för snöröjning och halkbekämpning i färjeläget	De branta backarna och korta siktlinjerna vid båda färjelägena ställer höga krav på halkbekämpning vid halt väglag.	Nej	1
21	Anlägg trafiksäker hållplats i båda färjelägena	Ökar tydligheten i trafikrummet och förbättrar tillgängligheten och orienterbarheten för oskyddade trafikanter.	Ja	3

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

22	Anlägg vändplats för bussar i Strinningens färjeläge	Dagens utformning av färjeläget innebär att manövern som krävs för att vända bussen är trafikfarlig och ett arbetsmiljöproblem för chauffören. Dessutom kan framkomligheten påverkas av bilar som rör sig i området. En ny vändplats innebär förmodligen att ny mark måste tas i anspråk.	Ja	4
47	Anlägg belysningsstolpar och armaturer som lyser upp közonerna och GC-vägarna in mot färjelägena i Strinningen och Sanna	Dagens bristfälliga belysning har negativ effekt på trafiksäkerhet, trygghet och vägledning.	Ja	2

Paket B:

Paket B innehåller åtgärder som primärt avser förbättra färjeledens tillgänglighet, bland annat för personer med funktionsnedsättningar men även för allmänheten i stort. Åtgärderna utgörs av tillgänglighetsanpassning av information, anrop av färjetur samt anläggning av ny tillgänglig servicepunkt i Sanna.

Tabell 4 Paket B.

Åtgärd nr	Paket B: Tillgänglighet	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
1	Anlägg ny tillgänglig servicepunkt i Sanna med väntrum, cykelställ och hjärtstartare samt plats för affischering och postlåda	Förutom en standardhöjning av väntrummet är det också bra att de funktioner som idag finns utspridda i Sanna samlas till en punkt för att minska onödigt "spring" i färjeläget.	Ja	3
35	Tillgänglighetsanpassa utrustningen för anrop av färjetur	Utrustningen för anrop av färjetur är en central del i användandet av färjeleden. Att den inte är tillgänglighetsanpassad riskerar utesluta delar av samhället från att använda färjeleden.	Ja	2
36	Ta fram en tillgänglighetsanpassad digital tjänst (mobilapp/hemsida) som kan användas för anrop av färjetur	En digital tjänst via mobilapp/hemsida ger inte bara möjlighet att tillgänglighetsanpassa dagens funktion utan även att höja servicenivån för alla användare.	Ja	4

Paket C:

Paket C innebär åtgärder som bidrar till att höja tillgängligheten i färjelägena i form av förbättrad information och skyltning. Detta innefattar bland annat att sätta upp en digital informationsskylt, förbättra informationen i färjelägena för fotgängare om regler för ombordstigning och anrop samt utredningar om flytt av bommar, digitala informationssystem och digitala signalsystem.

Tabell 5 Paket C.

Åtgärd nr	Paket C: Information & skyltning	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
19	Utreda eventuell flytt av bommarna vid färjorna i Strinningen till bilköns stoppstreck	En flytt skulle kunna underlätta färjepersonalens lastning av färjorna och kan minska risken för bilar som blockerar funktionerna i färjeläget.	Ja	1
37	Förbättra informationen för fotgängare om att de inte får kliva på fartyget när bommen är nedfälld och/eller installera kallelseknapp på väl utvalt ställe så de kan påkalla uppmärksamhet där de uppehåller sig inför avgång (exempelvis i väntrummet)	Totalt handlar det om relativt små volymer resenärer som berörs, en enkel och billig åtgärd som denna kan därför vara relevant.	Nej	2
39	Utreda system som kan informera om aktuell trafiksituation	Kan ge mer relevant information till användarna av färjeleden helt automatiskt. Kan även ge möjlighet att koppla till andra informationskanaler än skylten (hemsida, appar eller dylikt)	Ja	1
41	Utreda digitalt signalsystem (stoppsignal) så att besökare vet vilken färja ska lastas och när den ska börja göra det	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	1
43	Installera ytterligare en informationsskylt i Sanna och placera skyltarna vid var sin tillfart	Ökar tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	2
44	Förtydliga bussarnas tidtabeller så besökarna förstår hur kollektivtrafiken fungerar	Kan exempelvis göras genom att lägga till en anslutningsrad med färjans avgångs-/ankomsttid i tidtabellen.	Nej	2
45	Utreda förbättring av signalsystemet så det kan användas för båda färjorna	Kan öka tydligheten och användarvänligheten av färjeleden.	Ja	1

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Paket D:

Paket D innebär åtgärder som bidrar till att öka servicenivån vid färjelägena. Paketet innefattar att anordna toalett i anslutning till väntrum i färjeläget i Strinningen och att anlägga en pendlarparkering i Sanna.

Tabell 6 Paket D.

Åtgärd nr	Paket D: Service	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
4	Anordna toalett i eller i direkt anslutning till byggnad med väntrum i Strinningen	Ökar servicenivån i färjeläget till resenärerna.	Ja	3
11	Anlägg pendlarparkering i Sanna	Ger Hemsöborna bättre möjlighet att pendla med kollektivtrafiken	Ja	4

Paket E:

Åtgärderna i paket E avser öka robustheten i ledens funktion för en förbättrad krisberedskap på Hemsön. Paketet inkluderar både åtgärder som syftar till att förbättra samverkan och kommunikationen mellan färjerederiet och blåljuspersonal, exempelvis undersökning om hemtjänsten kan klassas som blåljuspersonal, översyn av larmlista samt årliga möten mellan parterna, så väl som åtgärder som syftar till att förbättra tillgängligheten till och från ön för blåljuspersonal i händelse av driftsavbrott i färjetrafiken, exempelvis stationering av räddningsfordon på ön och uppstart av linfärja vintertid.

Tabell 7 Paket E.

Åtgärd nr	Paket E: Krisberedskap	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
28	Översyn av larmlista hos färjerederiet för att säkerställa att alla viktiga organisationer/personer finns med	I en krissituation är det viktigt att alla viktiga nödvändiga parter nås av rätt information.	Nej	1
29	Stationera en brandbil och hemtjänstbil på Hemsön vid längre planerade avbrott i färjetrafiken	Vid de få avbrott som inträffar kan detta vara en åtgärd som säkrar beredskapen på ön.	Nej	1
30	Starta linfärjan vintertid om det blir problem med den frigående	Förutsätter att trafiken i färjeleden genom sundet stoppas tillfälligt och att isen i färjeleden bryts.	Nej	1
34	Inför årliga möten mellan färjerederiet, blåljus och andra tjänstepersoner avseende krisberedskap	Vid kris kan en fungerande färjeled vara skillnaden mellan liv och död.	Nej	1

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Paket F:

Paket F innehåller åtgärder som syftar till att minska buller i färjelägena och dess omgivning. Paketet innehåller två åtgärder där den ena syftar till att minska själva källan till bullret, genom att minska hastigheten för fordonen vid påfart av färja, medan den andra syfta till att minska gnisslet som uppstår när färjan rör sig mot angöringsrampen genom att vattenbegjuta denna del.

Tabell 8 Paket F.

Åtgärd nr	Paket F: Buller	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
20	Montera skyltar ”kör sakta” i Strinningens och Sannas färjelägen.	Ger vägledning om hur fordonen bör framföras inne i färjelägena.	Nej	2
25	Vattenbegjut angöringsrampen för linfärjan för minskat gnissel	Kan ge en behagligare ljudmiljö i och kring färjeläget.	Nej	2

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Paket G:

Paket G innebär åtgärder som rör färjelägenas och färjetrafikens funktion. Paketet innefattar bland annat utredning/anläggning av kamera som gör att färjepersonalen kan få översikt över kö och färjelägen, att göra en översyn av färjans tidtabell och skapa bättre samordning mellan olika aktörer som är inblandade i och påverkade av färjetrafiken.

Tabell 9 Paket G.

Åtgärd nr	Paket G: Trafikering	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
15	Utreda kamera vid linfärjans angöringsplats i Sanna för övervakning av sjötrafik i farleden	Ger förbättrade möjligheter att planera trafikeringen av Hemsöleden i förhållande till trafiken i färjeleden genom Sannasundet.	Ja	1
16	Anlägg hög kameramast med 360-graders kamera alternativt ytterligare en kamera längre upp i backen för ”övervakning” av kö och färjeläge.	Ger förbättrade möjligheter till att planera dubbleringsturer och "tända" skylt som varnar för kö.	Ja	2
23	Gör en översyn av tider och utbud av både anropsstyrda och regelbundna turer för vinter och sommar så tomma turer minimeras	Bör minst göras en gång per år.	Nej	1
31	Förbättrad samordning som rör Hemsöleden, genom att Hemsöleden sätt upp på bevakningslistan till överenskommelsen mellan Trafikverket och Härnösands kommun	Dialog är viktigt då kommunen dels har ett beroende av goda kommunikationer till Hemsön för öns attraktivitet och för den samhällsservice de ansvarar för på ön.	Nej	1

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Paket H:

Paket H innehåller bara en åtgärd, att genomföra en fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön. Denna åtgärd syftar till att studera om förutsättningarna för en bro och huruvida den kan vara samhällsekonomiskt lönsam jämfört med dagens färjeförbindelse.

Tabell 10 Paket H.

Åtgärd nr	Paket H: Bro	Kommentar/motivering	Behov av utredning innan genomförande	Steg enligt fyrstegsprincipen
46	Genomför fördjupad utredning om möjlighet till bro mellan fastlandet och Hemsön	Tidigare utförd rimlighetsbedömning (2019) har visat att det kan vara motiverat att ytterligare utreda bland annat förutsättningar och samhällsekonomi för en bro mellan fastlandet och Hemsön. Utredningen skulle kunna vara ett underlag till ett framtida beslut om en bro ska byggas eller inte.	Nej	1

EFFEKTBEDÖMNING

För Paket A, C, D och G har en förenklad effektbedömning genomförts enligt Trafikverkets mall ”TMALL 0395 SEB Övriga åtgärdsvalsstudier” tagits fram, se bilaga 2. I den förenklade effektbedömningen bedöms översiktligt paketens bidrag till de transportpolitiska målen, paketens bidrag till en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning, fördelningsaspekter samt eventuella målkonflikter.

Paket A, C, D och G bidrar alla till stor del positivt eller marginellt positivt till det nationella funktionsmålet på grund av dess effekter som rör förbättrad och förenklad användarbarhet för alla. Gällande hänsynsmålet bidrar åtgärderna i alla paket positivt, genom exempelvis förbättrade möjligheter att transportera sig med gång/cykel/kollektivtrafik vilket både bidrar positivt genom effektivare resursanvändning, ökad trafiksäkerhet för alla och förbättrad hälsa. Dessutom påverkar åtgärderna även negativt, genom att exempelvis ytterligare mark behöver ianspråktas, att byggnationerna i sig innebär utsläpp på grund av de byggmaterial som används samt landskapsbilden i vissa fall kommer påverkas negativt. Paketen bedöms ha marginellt positivt bidrag till positivt bidrag till de lokala och regionala målen.

För Paket A och D finns målkonflikt identifierad som består i att nyanläggning eller utbyggnad av infrastrukturen i området och dess positiva effekter på framkomlighet, trafiksäkerhet och kollektivt resande står emot ekologisk hållbarhet då det krävs att ytterligare resurser tillförs vid anläggningen som dessa åtgärder innebär.

Samhällsekonomiskt sett är det oklart om något av paketen totalt sett är lönsamma då flera av dem innebär förhållandevis stora investeringar i förhållande till effekterna.

	Ange vad som används *(utgör bilaga till studie)*:	**Eventuell kommentar:**
☐	SEB-metod/relevanta delar av SEB-mallen	
☒	Enkel SEB utan NNK	Använt SEB 0395-mallen.
☐	Enkel SEB med NNK	
☐	Fullständig SEB utan NNK	
☐	Fullständig SEB med NNK	

Medverkande kompetenser och personer: Samma som ovan Ja ☐ Nej ☐	
Fredrik Forslund, Erika Andersson, Joakim Sundén & Magnus Burvall (Sweco)	
Eventuell kommentar:	

FORMA INRIKTNING OCH REKOMMENDERA ÅTGÄRDER

I Tabell 11 framgår åtgärder samt förslag till fortsatt hantering, tid för genomförande samt ansvariga aktörer för genomförande och finansiering. Tidsaspekten för genomförande delades in i tidsperioder för att anpassas till befintlig planperiod.

- Kort: 2020–2022
- Medel: 2023–2029
- Lång: 2030-

Tabell 11 Inriktning och rekommenderade åtgärder.

Åtgärds-förslag/ paket	Inriktning och rekommenderade åtgärder	Steg enligt fyrstegs-prin-cipen	Förslag till fortsatt planering och hantering	Bedömd tid för genom-förande (förutsatt att finansi-eringen är löst)	Ansvariga aktörer för genomförande (samordnings-ansvarig med fetstil)	Förslag till finansiering	Kommentar
A	Det övergripande syftet med paketets åtgärder är att skapa en trafiksäker miljö i färjelägena och i anslutning till dessa. Åtgärderna inkluderar bland annat både åtgärder som separerar oskyddade trafikanter från fordon såväl som breddade tillfartsvägar som minskar riskerna för fordon vid passage av kö. I förankringsskedet inkom synpunkter om åtgärd 8 och 10 vilket innebär att dessa åtgärder ej rekommenderas genomföras.	1-4	Vissa enklare åtgärder i paketet, exempelvis siktröjning och målning av vägmarkeringar, kan med fördel genomföras så snart som möjligt inom ramen för befintlig budget för drift och underhåll och i samråd med eventuella berörda markägare. För de andra åtgärderna sker fortsatt hantering i kommande planprocesser.	Kort till medel	**Trafikverket** (Planering och Färjerederiet)	Nationell plan, Länstransport-plan för Väster-norrland	Paketet föreslås genomföras relativt skyndsamt då problemen i tillfarterna till färjelägena inte bara innebär risk för liv och hälsa utan även för trafikeringen av leden.
B	Paketets åtgärder syftar till att förbättra funktionsnedsattas tillgänglighet till färjeleden. Åtgärder som ny tillgänglig servicepunkt i Sanna, tillgänglighetsanpassad utrustning för anrop av färjetur samt framtagande av tillgänglighetsanpassad tjänst för information och anrop av färjeturer ingår i paketet.	2-4	Åtgärderna i paketet som rör de tekniska systemen för anrop och information bör utredas och drivas av Färjerederiet centralt investeringar i sådana system med fördel kan delas mellan flera platser/färjeleder. Åtgärden som berör servicepunkten i Sanna bör utredas av färjerederiets lokala personal vid leden som kan områdets förutsättningar och behov.	Kort till medel	**Trafikverket** (Planering och Färjerederiet), Härnösands kommun (medansvar för servicepunkt)	Nationell plan, Härnösands kommun (servicepunkt)	Tillgänglighetsanpassning av en sådan central funktion som anrop av färjeturerna riskerar utesluta personer från att använda färjeleden.
C	Syftet med paketets åtgärder är att förbättra informationen och skyltningen i färjelägena. Åtgärder som ingår är bland annat anläggning av digital skylt som ger resenären relevant information samt	1-3	De enkla åtgärderna föreslås delvis genomföras inom ramen för Färjerederiets ordinarie verksamhet. Gällande signalsystem och	Kort	**Trafikverket** (Färjerederiet), Din tur	Nationell plan	Det är viktigt att det blir en bra helhetslösning gällande information och skyltning så resenärerna får god vägledning inför, under och

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

	förbättrat signalsystem, realtidssystem och uppdaterade instruktioner till personal angående information. I förankringsskedet inkom synpunkter som inneburit att åtgärd 17 och 40 ej rekommenderas genomföras på grund av kostnadsskäl (åtgärd 17) och att det finns behov av att göra en övergripande utredning om information (åtgärd 39) innan konkret åtgärd som åtgärd 40 kan föreslås. Det inkom även synpunkter om att en övergripande utredning bör genomföras av signalsystem, flytt av bommar med mera (åtgärd 19, 39, 41 och 45). Dessa åtgärder har därför omformulerats.		realtidssystem bör utredning göras av Färjerederiet centralt om vilka system som finns inom organisationen och som även skulle kunna implementeras inom Hemsöledens verksamhet.				efter överfarten med färjeleden.
D	Paket D syftar till att öka servicen för användarna av färjeleden genom att bland annat anordna en toalett i Strinningen och anläggning av pendlarparkering i Sanna. Inkomna synpunkter i förankringsskedet visar att behovet av toalett i Sanna och ökad renhållning ej är tillräckligt stort för att motivera åtgärd. Åtgärd 3 och 5 utgår därför från paketet och rekommenderas ej genomföras.	1-4	Utredning av toalett bör kunna börja genomföras på kort sikt. Pendlarparkeringen hanteras i kommande planprocess.	Kort till medel	**Trafikverket** (pendlar-parkering), Härnösands kommun (pendlar-parkering och toalett)	Länstransport-plan för Väster-norrland (pendlar-parkering), Härnösands kommun (Pendlar-parkering och toalett)	Anslutningen mellan pendlar-parkeringen bör utformas med omsorg för att skapa en attraktiv och trafiksäker helhetslösning.
E	Paketet syftar till att förbättra färjeledens robusthet för att skapa en bättre krisberedskap på Hemsön. Åtgärderna inkluderar bland annat undersökning om Hemtjänsten kan räknas som blåljus, stationering av brandbil/hemtjänstbil vid planerade störningar i trafiken och att starta linfärjan vintertid med mera.	1	Paketet innehåller steg 1-åtgärder som alla kan och bör genomföras omgående. Åtgärd 28 (översyn av larmlista) genomförs idag rutinmässigt två gånger per år vilket lämpligtvis kan fortsätta.	Kort	**Trafikverket** (Färjerederiet), Härnösands kommun	Nationell plan, Härnösands kommun (endast åtgärd 29)	Åtgärderna bör genomföras så krisberedskapen är säkrad vid nästa planerade driftuppehåll i färjeleden.
F	Syftet med paketet är att minska problemet med buller genom att minska hastigheten för de fordon som kör på färjan och vattenbegjutning av angöringsrampen för minskat gnissel.	2	Paketet innehåller relativt enkla åtgärder som kan genomföras på kort sikt inom ramen för Färjerederiets ordinarie verksamhet.	Kort	**Trafikverket** (Färjerederiet)	Nationell plan	Åtgärder för minskning av gnissel kan börja testas omgående.
G	Det övergripande syftet med Paket G avser att minska risken för störningar i färjeledens trafikering och förbättra funktionen i färjeleden. Detta ska	1-2	Ett flertal av åtgärderna kan med fördel genomföras så snart som möjligt, exempelvis att skapa samverkansforum för	Kort	**Trafikverket** (Färjerederiet), Härnösands kommun	Nationell plan	Kameraövervakning kan upplevas negativt av många men innebär i detta fall

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

	åstadkommas med åtgärder som exempelvis samverkan mellan Skärgårdsföreningen, berörda markägare och Färjerederiet samt kommunen och färjerederiet och anläggning och utredning av kameror för att bättre kunna övervaka fartygstrafiken som nyttjar färjeleden förbi Hemsöleden samt fordonskön in mot färjeläget i Strinningen. I förankringsskedet har det inkommit synpunkter som innebär att åtgärd 26, 32 och 33 inte rekommenderas genomföras. Detta eftersom det enligt uppgift redan finns goda rutiner hos Färjerederiet gällande sjösäkerhet och dialog, samt att sjöfart redan ingår i överenskommelsen mellan Trafikverket och kommunen. Det inkom även synpunkt om att åtgärd 15 (kamera för övervakning av farled) bör utredas i ett initialt skede. Denna åtgärd har därför omformulerats.		de olika aktörerna. Åtgärder som rör kameraövervakning och den byråkrati som förknippas med detta bör hanteras lokalt av Färjerederiets personal vid Hemsöleden.				möjlighet att lösa problem till en låg kostnad.
H	Paket H syftar till att genomföra en fördjupad utredning om möjligheterna till en bro mellan fastlandet och Hemsön.	1	Åtgärden bör kunna genomföras på kort sikt inom ramen för Trafikverkets ordinarie verksamhet.	Kort	**Trafikverket** (Planering)	Länstransport-plan för Väster-norrland	Visar utredningen att det är samhällsekonomiskt lönsamt att en ny bro kan anläggas bör en genomgång ske av de rekommenderade åtgärderna i denna utredning för att se vilka som bör genomföras och inte utifrån de nya förutsättningarna.

Medverkande kompetenser och personer:
Fredrik Forslund, Erika Andersson & Joakim Sundén (Sweco)

Arbetsprocessen

Processen har skett genom en fördjupad dialog mellan viktiga aktörer. Detta för att göra känt för alla inblandade om kända brister och behov kring Hemsöleden och vad som planeras. Detta för att få en gemensam utgångspunkt för vidare arbete.

Åtgärdsvalsstudien har drivits genom en projektgrupp. Projektgruppen har bearbetat och kompletterat identifierade behov och brister samt förslag på åtgärder. Projektledaren har kontinuerligt lämnat synpunkter på allt material som konsulten Sweco har tagit fram. Arbetet i projektgruppen har skett både som fysiska möten och som telefon-/distansmöten.

Inom ramen för åtgärdsvalsstudien genomfördes en workshop till vilken intressenter bjöds in. Under workshopen breddades kunskaperna om nulägesförutsättningarna (t.ex. brister, behov och målpunkter). Utifrån de brister och behov som identifierades togs även åtgärdsförslag fram under workshopen. Åtgärdsförslagen bearbetades och fördjupades sedan av projektgruppen. Därefter skickades åtgärdsförslagen ut till deltagarna vid workshopen för att inhämta synpunkter.

Utifrån de åtgärder som föreslogs skapades åtta olika åtgärdspaket varav fyra effektbedömdes genom en samlad effektbedömning (SEB). Resultatet av den samlade effektbedömningen användes som underlag vid val av åtgärder som slutligen rekommenderas.

Förankring med externa referenser skedde även genom att stämma av åtgärderna samt av ansvarsfördelning och finansiering av de åtgärder som valts att rekommenderas.

Respektive aktör kan behöva göra ytterligare analyser av sina åtgärder, dock inte inom ramen för denna studie. Processen har skett genom en fördjupad dialog mellan viktiga aktörer för att göra känt för alla inblandade om kända brister och behov utefter berörd sträcka och vad som planeras. Detta för att få en gemensam utgångspunkt för vidare arbete. I det kommande arbetet med utveckling och drift av färjeleden är det viktigt med en fortsatt djup dialog och samverkan med berörda aktörer, exempelvis kommunen, Färjerederiet, Trafikverket, öbor, markägare med flera.

Bilagor

Bilaga 1. Samlad effektbedömning (SEB).

Bilaga 2. Översiktlig rimlighetsbedömning om bro som kan ersätta Hemsöleden.

KÄLLFÖRTECKNING

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (Din Tur). Tidtabell linje 518 och 519. 2019.

Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län (Din Tur). Regionalt trafikförsörjningsprogram 2030. 2018.

Färjerederiet. NKI Hemsöleden 2017. 2018.

Färjerederiet. Trafikstatistik för Hemsöleden. 2008, 2011, 2014 & 2017.

Härnösands kommun. Landsbygdsutveckling i strandnära läge 2011-2025. 2015.

Härnösands kommun. Vindkraft i Härnösand. 2012.

Härnösands kommun. Översiktsplan 2011-2025. 2011.

Region Västerbotten, Länsstyrelserna i Norrbottens, Västernorrlands, Jämtlands och Västerbottens, län. Regional systemanalys 2010-2020 för de fyra nordligaste länen. 2010.

Region Västernorrland. Regional transportplan för Västernorrland 2018-2029. 2018.

Sveriges kommuner och landsting (SKL). GCM-handbok. 2010.

Transportstyrelsen. Vägtrafikolyckor i STRADA. Uttag 2019-03-12.

Trafikverket (Sandra Johansson, PLnpu). Funktionella krav för allmänna färjeleder. 2016.

Trafikverket. Krav för vägars och gators utformning. TRV Publ. 2015:086.

Trafikverket. Nationella vägdatabasen (NVDB). Uttag gjort 2019-03-11.

Trafikverket. Råd för vägars och gators utformning. TRV Publ. 2015:087.

Trafikverket. Vägars och gators utformning – begrepp och grundvärden. TRV Publ. 2015:090.

Transportstyrelsen. Meddelande från sjötrafiksektionen nr 8/2011: Transportstyrelsens rekommendationer för sjötrafiken i Sannasundet i Ångermanälven. 2011.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Kvalitetsgranskning

Genomförd:	Ja ☐ Nej x Datum: Klicka här för att ange datum.
Utförd av:	

Avslut av studie

Rapporten är elektroniskt signerad och godkänd av:

Jan Lindgren
Projektledare för åtgärdsvalsstudien
Enhet utredning, Trafikverket Region Mitt

Anders Lasell
Chef
Enhet utredning, Trafikverket Region Mitt

TRAFIKVERKET

Postadress: Trafikverket, Box 417, 801 05 Gävle. Besöksadress: Redargatan 18.
E-post: trafikverket@trafikverket.se
Telefon: 0771-921 921. Texttelefon: 010-123 99 97.

www.trafikverket.se

Motion

Fler pendlarparkeringar i Härnösands kommun

Bakgrund

Idag finns tre pendlarparkeringar i kommunen, vid
Härnösands resecentrum plats för 50 bilar och 20 motorvärmare, i Antjärn 14 platser varav 11 motorvärmare och i Veda plats för 4 bilar.

I vår nuvarande Översiktsplan, avsnittet Trafik och kollektivt resande, är ställningstagandet att kollektivtrafiken ska vara tillgänglig för alla. I väntan på att det ska realiseras i verkligheten fokuserar denna motion på att skapa fler pendlarparkeringar, en åtgärd som gör det möjligt för fler att använda kollektivtrafiken utanför stadskärnan.
I kommunens Trafikprogram 2015-2050, som har sin tyngdpunkt på de centrala delarna av Härnösand, nämns pendlarparkering under rubriken Kollektivtrafik, strategier att utveckla bytespunkter och pendlarparkeringar.

Pendlarparkeringar skapar förutsättningar för fler att nyttja kollektivtrafiken till arbete och studier. Det ger fler personer utanför tätorten tillgång till kollektivtrafiken genom att delar av resan används med bil, moped, cykel etc. Detta bidrar till att öka tillgängligheten för boende utanför tätorten när alternativ till bilresor finns tillgängliga.
Pendlarparkeringar kan även stimulera till samåkning i bil. Detta är ett viktigt bidrag för att möjliggöra ett hållbart resande i hela kommunen.

Efterfrågan av en pendlarparkering finns hos ortsbefolkningen i Ramvik/Hälledal. En lämplig lokalisering är vid den nedlagda kiosken i Hälledal.
Där finns närhet till busshållplats både norrut och söderut. Dessutom ligger området nära skolan där många föräldrar lämnar sina barn innan de åker vidare med bil till arbete och studier.

Ytterligare ett område som saknar pendlarparkering är Hemsön, där en lokalisering på fastlandet eller på ön i närheten av färjeläget är lämpligt.

Jag vill därför föreslå kommunfullmäktige att

- Utreda en lokalisering av en pendlarparkering i Hälledal i nära anslutning till kollektivtrafiken

- Utreda en lokalisering av pendlarparkering i anslutning till färjelägena på Hemsön eller fastlandet.

Christina Lindberg (C)
2020-02-20

NÄRODLAD POLITIK
Centerpartiet

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-12-01

Dnr
KS/2020-000025

Kommunstyrelseförvaltningen
Henrik Petre, 0611-348015
henrik.petre@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Motion - Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro

Förslag till beslut

Tillväxtavdelningen föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Beskrivning av ärendet

En motion har lämnats till kommunfullmäktige 2020-01-15 av Per-Eric Norberg och Lillemor Andersson (C). Motionärerna skriver att Härnösand har, likt andra delar av Sverige, en åldrande befolkning.

I Härnösand erbjuder Härnösandshus plusboenden på flera ställen och de flesta är centralt placerade i Härnösands kommuns centralort. Härnösandshus har byggt ett trygghetsboende i Hälledal vilket motionären ser positivt på. Motionärerna skriver att många söker hus på landsbygden i Härnösand och omsättningen är låg eftersom många äldre husägare inte hittar ett bättre boendealternativ i närområdet. Centerpartiet anser att för att tillgodose äldre medborgares behov bör Härnösands kommun aktivt arbeta för att erbjuda fler trygghetsboenden och inte bara i kommunal regi utan även privat regi för att öka valfriheten. Motionärerna yrkar därför på att Härnösands kommunledning ska i kontakter och överläggningar med Härnösandshus och eventuellt andra intressenter framföra kommunens vilja att äldreboenden, trygghetsboenden eller plusboenden tillskapas i Älandsbro. Att kommunledningen framför en viljeriktning till Härnsandshus att ett liknande projekt som i Hälledal även startas i Älandsbro. Samt att utreda och om möjligt identifiera potentiella fastigheter som kan nyttjas för detta ändamål.

Tillväxtavdelningens bedömning

Tillväxtavdelningen ser positivt på motionärernas förslag i motionen men anser att den viljeriktning som efterfrågas i motionen redan framförs i dag.

Härnösand kommuns befolkningsutveckling visar att andelen äldre är förhållandevis hög i relation till riksgenomsnittet och att en fortsatt ökning är att vänta under de kommande decennierna. De flesta människor önskar bo kvar i sina ordinära bostäder så länge som möjligt och det är också vad

samhället planerar för. Men nästan hälften av de bostäder där äldre människor bor idag har bristande tillgänglighet och trygghet och är därför mindre lämpliga för kvarboende på sikt.

Mot bakgrund av detta och med hänsyn till den åldrande befolkningen och dess behov samt kommunens övergripande mål om att vara en attraktiv boendekommun, har kommunen antagit en policy för kommunalt stöd av trygghetsboende. *Policy för kommunalt stöd till trygghetsboenden i Härnösands kommun.* Policyn reviderades senast 2019-10-10.

Utöver policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden har kommunen i ett övergripande mål om att ha attraktiv boende med levande mötesplatser. Härnösandsperspektivet – speglar den önskvärda utvecklingen i Härnösand generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta.

Härnösandshus har en fastighet i Älandsbro som i dag består av 14 lägenheter. Fastigheten lever inte upp till alla krav som ställs på trygghetsboende men har tillgång till gemensamhetslokal och medelåldern på de boende är mer än 70 år. Härnösandshus har som intention att den trygghetsvärd som finns tillgänglig på trygghetsboendet i Hälledal också ska tjänstgöra i fastigheten i Älandsbro men på grund av covid-19 hålls inga gemensamma aktiviteter och kontakter med boende har minimerats. Utöver det så finns det aktiviteter i området som sker på frivillig basis. Till exempel genom svenska kyrkan.

Tillväxtavdelnings bedömning är att det som motionen efterfrågar genomsyrar arbetet idag. Dels genom kommunens övergripande mål och Härnösandsperspektivet och policyn för kommunalt stöd till trygghetsboenden. Härnösandshus har i dag en fastighet som delvis är inriktat mot äldre samt en intention om att öka tryggheten genom att tillföra en trygghetsvärd till den fastighet som beskrivs ovan. Tillväxtavdelningens bedömning är därför att motionen kan anses besvarad då ingen ytterligare viljeinriktning krävs. Det står marknaden fritt att utifrån efterfrågan etablera boenden för äldre i Älandsbro.

Socialt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det sociala perspektivet

Ekologiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekologiska perspektivet.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet anses inte påverka det ekonomiska och juridiska perspektivet.

Beslutsunderlag

I denna motion har Härnösandshus AB lämnat synpunkter.

Uno Jonsson
Chef Tillväxtavdelningen

Henrik Petre
Utredare

Motion till Kommunfullmäktige

Bygg ut för äldreboende/trygghetsboende/plusboende i Älandsbro

Härnösand har, likt stora delar av vårt land, en åldrande befolkning med varierat behov av stöd och omsorg.

Många äldre väljer att bo kvar hemma, vissa på särskilt boende och några har möjlighet till olika typer av trygghetsboende.
Trygghetsboende/plusboende är överlag väldigt uppskattat och det finns ett stort kundunderlag.

Äldreboendeformerna sker under olika benämningar. Härnösandshus använder oftast begreppet plusboende.

I Härnösand erbjuder Härnösandshus plusboende på följande ställen, Bildhuggaren, Garvaren, Kanaludden, Strandgården, Gådeå Strand, Torsvik, Vågmannen 8 och 13 och Ängecenter. Alla är centralt belägna i Härnösands tätort. Glädjande nog meddelade Härnösandshus, i slutet på förra året, att de har för avsikt att bygga nya lägenheter i Hälledal för ett trygghetsboende. Centerpartiet ser mycket positivt på detta.
Härnösandshus har skickat ut förfrågningar till alla boende över 60 år i Ramvik, Hälledal, Veda och Utansjö. Faller förfrågningarna väl ut skall Härnösandshus bygga 13 lägenheter. Är intresset tillräckligt stort kan det nya trygghetsboendet i Hälledal vara inflyttningsklart redan i mars 2020.

Centerpartiet ser mycket positivt på att trygghetsboende kan erbjudas som boendeform i de delar av kommunen som det idag inte finns. Utanför Härnösands tätort, på landsbygden, är det många yngre som söker hus och gårdar, men omsättningen är låg eftersom många äldre husägare inte hittar ett bättre boendealternativ, i närområdet.

Centerpartiet anser att för att tillgodose våra äldre medborgares behov bör Härnösands kommun aktivt arbeta för att erbjuda fler trygghetsboenden och inte kanske bara i kommunal regi utan även i privat regi för att öka valfriheten.

NÄRODLAD POLITIK
Centerpartiet

Trygghetsboende är en boendeform där boendet kan ske med stort självbestämmande. Boendeformen utformas oftast för att enkelt anpassa och möta de utmaningar som åldrandet för med sig. Till skillnad från konventionellt äldreboende ingår oftast inte mat, service, omvårdnad eller sjukvård. Inget formellt vårdbeslut krävs för att flytta in. Det är också vanligt att det finns gemensamhetslokaler där de boende kan umgås på ett bra sätt.

Trygghetsboende fungerar dessutom positivt för hemtjänsten. Där möter hemtjänstpersonalen de äldre i geografiskt samlade, bättre planerade och kommunikationsmässigt lämpligare områden.

Centerpartiet och motionärerna vill att äldreboendeformen skall finnas på fler ställen än centrala Härnösand till exempel i Älandsbro. Motionärerna vill att Härnösands kommun skall jobba aktivt för att byggande skall ske i Älandsbro.

Centerpartiet och motionärerna yrkar

att Härnösands kommunledning skall i kontakter och överläggningar med Härnösandshus och eventuellt andra intressenter framföra kommunens vilja att äldreboende/trygghetsboende/plusboende tillskapas i Älandsbro.

att kommunledningen framför en viljeinriktning till Härnösandshus att ett likande projekt som i Hälledal även startas i Älandsbro.

att utreda, och om möjligt identifiera, potentiella fastigheter som kan nyttjas för detta ändamål.

Älandsbro 2020-01-15

Per-Eric Norberg (c)
Ledamot i kommunfullmäktige

Lillemor Andersson (c)
Ersättare i kommunfullmäktige

NÄRODLAD POLITIK
Centerpartiet

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-12-15

Dnr
KS/2020-000022

Ekonomiavdelning
Åsa Rönnlund, 0611 34 80 55
asa.ronnlund@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Ekonomisk månadsrapport Kommunstyrelsen 2020

Förslag till beslut

Ekonomiavdelningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna informationen och lägga den till handlingarna.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelseförvaltningen genom ekonomiavdelningen sammanställer efter varje avslutad månad en ekonomisk månadsrapport för att ge en översiktlig och kortfattad bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året

Johan Lindén
Ekonomichef

Åsa Rönnlund
Ekonomistrateg

Bilagor

Månadsrapport november 2020

MÅNADSRAPPORT KOMMUNSTYRELSEN NOVEMBER 2020

Ekonomiavdelningen

HÄRNÖSANDS KOMMUN

INLEDNING

Månadsrapportens syfte är att ge en översiktlig bild av kommunens ekonomiska situation och utveckling löpande under året. Den ekonomiska situationen ges en kortfattad sammanfattning och ska ses som ett komplement till kommunens fyramånaders – och delårsbokslut där en djupare analys och prognos görs.

Rapporten baseras på nämndernas resultat och är upprättad utifrån nämndernas månadsbokslut.

SAMMANFATTNING NOVEMBER 2020

Nämndernas ackumulerade utfall t.o.m. november är högre än det budgeterade resultatet för perioden. Tre av fem nämnder har ett I/K-tal som är precis eller över 1,00, vilket innebär att tre av fem nämnder har intäkter lika stora som eller större än kostnaderna.

Likviditeten per den sista dagen i månaden är högre för november månad än för oktober, samt högre än för den sista november 2019. Figur 6 visar att det under månaden betalats ut 4 261,3 tkr avseende investeringsprojekt, totalt hittills under året 35 821,2 tkr. Checkräkningskrediten på 90 000 tkr har inte utnyttjats under månaden.

Kommunens låneportfölj är oförändrad under november månad, och ligger kvar på 210 000 tkr.

För november månad hade kommunen 1 988,7 anställda i heltider.

KOMMUNENS RESULTAT

ACKUMULERAT RESULTAT 2020 EXKL FINANSEN

Kommunens ackumulerade resultat, exklusive Finansen, är per den sista november 14 905,9 tkr. Budgeterat resultat för perioden är 43,1 tkr exklusive Finansen*.

**Denna graf visar ackumulerad budget samt utfall på kommunens nämnder inklusive kommungemensam verksamhet. Finansen, där kommunens resultat budgeterats är exkluderat ur denna graf. Utfallet på Finansen är för november månad ett överskott på 51 618,2 tkr, att jämföras med budgeterat överskott på 17 972,6 tkr. Finansens resultat för månaden är således 33 645,6 tkr högre än budgeterat, att läggas till ovanstående resultat för att se kommunen som helhet.*

NÄMNDERNAS RESULTAT

NÄMNDERNAS ÅRSBUDGET 2020

Driftsbudget *(tkr)*	*Kommunstyrelse*	*Arbetslivsnämnd*	*Samhällsnämnd*	*Skolnämnd*	*Socialnämnd*
Skattemedel	158 900	57 500	179 600	600 300	596 600
Externa intäkter	25 600	5 300	25 600	86 800	87 000
Kostnader	**-275 000**	**-122 500**	**-202 700**	**-693 400**	**-685 600**

Investeringsbudget *(tkr)*	*Kommunstyrelse*	*Arbetslivsnämnd*	*Samhällsnämnd*	*Skolnämnd*	*Socialnämnd*
Skattemedel	**9 000**	**500**	**49 000**	**2 000**	**500**
Annan finansiering					

ACKUMULERAT RESULTAT FÖR NÄMNDERNA 2020*

Nämndernas budget för 2020 är 0 tkr på helår, vilket innebär att nämnderna den sista december 2020 ska ha kostnader vars storlek inte överstiger intäkterna. Som den svarta kurvan nedan visar har nämnderna dock vissa smärre variationer sett över hela budgetåret. Under våren ligger den svarta kurvan en bit över 0-strecket, vilket betyder att nämnderna då har budgeterat med ett överskott, som sedan successivt planar ut till en nollbudget på helåret.

Den blå kurvan visar nämndernas samlade utfall för perioden. Så länge den blå kurvan håller sig ovanför den svarta är det samlade utfallet för nämnderna bättre än vad som budgeterats för perioden, dvs. nämnderna har högre intäkter eller lägre kostnader än vad de budgeterat, och därmed ett positivt resultat.

Det ackumulerade utfallet t.o.m. sista november visar att den blå utfallskurvan är ovanför den svarta och att nämnderna således har ett högre utfall än vad som budgeterats för perioden: 19 964,3 tkr mot budgeterade 43,1 tkr.

** För jan-mar 2020 har kommunstyrelsens utfall beräknats genom att nettot tagits mellan kommunstyrelsen och kommungemensamma ansvar. Detta då kostnader har flyttats budgetmässigt mellan dessa, men där utfallet ännu inte korrigerats för att möta dessa budgetändringar.*

ACKUMULERAT I/K-TAL PER NÄMND*

Målet för ekonomi i balans är ett I/K-tal över 1,00, som visar att intäkterna är högre än kostnaderna. För oktober månad är I/K-talet 1,00 eller där över för tre av fem nämnder: kommunstyrelse, arbetslivsnämnd och samhällsnämnd. Skolnämndens I/K-tal är 0,998 och socialnämndens 0,998.

** För jan-mar 2020 har kommunstyrelsens utfall beräknats genom att nettot tagits mellan kommunstyrelsen och kommungemensamma ansvar. Detta då kostnader har flyttats budgetmässigt mellan dessa, men där utfallet ännu inte korrigerats för att möta dessa budgetändringar.*

ACKUMULERAT RESULTAT PER NÄMND*

En vit ruta innebär ett resultat bättre än 0. Ett blått/mörkblått resultat innebär ett underskott, av mindre/större karaktär. Denna tabell visar det faktiska utfallet per nämnd, oavsett budget för perioden.

Det samlade utfallet är alltså 19 964 tkr högre än noll, medan figur 2 visar utfallet ställt i relation till budget för perioden.

tkr	jan	feb	mar	apr	maj	jun	jul	aug	sep	okt	nov
KS	-2 026	1 100	-1 191	6 441	9 987	8 528	6 876	8 284	12 178	15 474	16 799
ALN	1 014	2 470	2 844	3 778	4 540	5 008	4 178	5 495	7 077	8 465	7 927
SAM	6 965	3 319	3 742	4 391	3 624	1 505	897	-3 236	-3 203	-1 926	734
SKO	-8 710	-1 967	3 898	6 690	5 957	-819	-6 411	-6 948	-7 536	-924	-3 464
SOC	-4 397	-5 695	-8 809	-12 260	-18 659	-28 706	-37 633	-23 110	-27 983	-10 529	-2 032
Total	**-7 155**	**-773**	**484**	**9 039**	**5 448**	**-14 484**	**-32 092**	**-19 515**	**-19 466**	**10 560**	**19 964**

** För jan-mar 2020 har kommunstyrelsens utfall beräknats genom att nettot tagits mellan kommunstyrelsen och kommungemensamma ansvar. Detta då kostnader har flyttats budgetmässigt mellan dessa, men där utfallet ännu inte korrigerats för att möta dessa budgetändringar.*

LIKVIDITET

Under november månad uppnåddes det högsta värdet på kontot 2020-11-23, med ett saldo på 123 317 tkr. Månadens lägsta värde noteras 2020-11-20, med ett saldo på 26 480 tkr. Checkkrediten för kommunen är 90 000 tkr och har inte utnyttjats under månaden. Likviditeten per den sista dagen i månaden är högre för november månad än för oktober, samt högre än för den sista november 2019.

INVESTERINGARNAS PÅVERKAN PÅ LIKVIDITETEN

I figur 5 visas investeringsprojektens likvidpåverkan under perioden. De visar att det från kommunens bankkonto under november utbetalades sammanlagt 4 261,3 tkr avseende investeringsprojekt. Hittills under 2020 har investeringarnas likvidpåverkan varit 35 821,2 tkr.

Månad	**2020**	**2019**	***Differens år***
Jan	-9 543,5	-26 874,8	*17 331,3*
Feb	-836,2	-2 068,5	*1 232,3*
Mar	-1 221,4	-5 456,3	*4 234,9*
Apr	-450,9	-74,0	*-376,9*
Maj	-945,5	-3 575,3	*2 629,8*
Jun	-1 562,1	-799,8	*-762,3*
Jul	-2 750,9	-482,1	*-2 268,9*
Aug	-3 197,4	-1 180,0	*-2 017,4*
Sep	-3 340,1	-2 913,6	*-426,5*
Okt	-7 711,9	-20 291,1	*12 579,2*
Nov	-4 261,3	-2 442,0	*-1 819,3*
Dec		-11 127,0	
Totalt	**-35 821,2**	**-77 284,5**	

LÅNEPORTFÖLJ

Långivare	Lånenr	Lånedatum	Förfallo-datum	Ränta	Räntebind-ningstid	Belopp tkr
Kommuninvest	104009	2018-11-14	2021-11-16	0,28%	90	50 000
Kommuninvest	112551	2019-06-17	2023-11-13	0,24%	90	50 000
Kommuninvest	124918	2020-06-01	2022-05-16	0,27%	Fast	50 000
Kommuninvest	112131	2019-06-03	2024-06-03	4,60%	90	20 000
Kommuninvest	108601	2019-03-01	2022-03-23	0,38%	Fast	40 000
					Summa:	**210 000**

Kommunens låneportfölj uppgår till 210 000 tkr per den sista november. Inga nya lån har tecknats under perioden. Inga lån förfaller till betalning under resterande del av året.

PERSONALNYCKELTAL

I figur 7 visas antalet heltider anställda i Härnösands kommun. För november månad uppgår den siffran till 1 988,7 st. Motsvarande siffra för september 2019 var 1 928,94 st. Figur 8 visar personalsiffror per nämnd, där även antal heltider finns med som en kolumn, nedbruten per nämndsnivå.

		Antal anställda personer	Antal i heltider	Visstidsanställda i heltider	Andel heltidanst av tillsv.anst	Hälsotal
Kommunen	**nov-20**	**2069**	**1989**	**219**	**83%**	**4,0%**
	nov-19	1999	1929	118	82%	7,1%
Kommunstyrelsen	**nov-20**	**215**	**212**	**21**	**97%**	**1,6%**
	nov-19	217	215	12	98%	5,2%
Arbetslivsnämnden	**nov-20**	**84**	**83**	**9**	**96%**	**1,3%**
	nov-19	90	90	12	96%	5,6%
Samhällsnämnden	**nov-20**	**75**	**74**	**3**	**97%**	**0,7%**
	nov-19	71	70	2	97%	2,7%
Skolnämnden	**nov-20**	**842**	**821**	**126**	**94%**	**3,9%**
	nov-19	792	871	63	95%	7,4%
Socialnämnden	**nov-20**	**852**	**798**	**60**	**68%**	**5,5%**
	nov-19	831	772	29	64%	8,0%

Datum
2020-12-04

Dnr
KS/2019-000532

Ekonomiavdelning
Åsa Rönnlund, 0611 34 80 55
asa.ronnlund@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Granskning - Ekonomistyrning

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta Yttrande – Kompletterande svar på revisionsrapport granskning ekonomistyrning, daterad 2020-12-03 som kommunstyrelsens svar på revisionens skrivelse, samt

att översända yttrandet till revisionen

Beskrivning av ärendet

Kommunens revisorer har genomfört en granskning av ekonomistyrningen per 2019-11-21 och därefter önskat att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten. Kommunstyrelsen har lämnat dessa synpunkter genom Yttrande – Granskning av ekonomistyrning, daterad 2020-02-24.

Revisionen har i en skrivelse daterad 2020-10-15 begärt förtydligande svar på nedanstående frågeställningar:

• När åtgärderna är vidtagna alternativt när det beräknas vara vidtagna

• En precisering av hur VEPA-ansvaret har förändrats för att tydliggöra förvaltningschef och övriga chefers ansvar för budget och uppföljning

• Beskriva hur det pågående utvecklingsarbetet "Styrleden" kommer att beakta de rekommendationer som lämnats.

Beslutsunderlag

Kompletterande svar på revisionsrapport – granskning av ekonomistyrning, 2020-10-05

Johan Lindén
Ekonomichef

Åsa Rönnlund
Ekonomistrateg

Bilagor

Yttrande – kompletterande svar på revisionsrapport granskning ekonomistyrning, 2020-12-03

Härnösands kommun

YTTRANDE

Datum
2020-12-03

Kommunstyrelseförvaltningen
Åsa Rönnlund
asa.ronnlund@harnosand.se

Dnr: 2019-000532

Kommunstyrelsens synpunkter på Kompletterande svar på revisionsrapport – granskning av ekonomistyrning

Revisionen har tagit del av svar på ovanstående rapport.

Revisionen skulle vilja att svaret förtydligas med

När åtgärderna är vidtagna alternativt när de beräknas vara vidtagna

Revisionen rekommenderar att det säkerställs att dokumentation sparas för att underlätta uppföljning och nästkommande års budgetarbete.

Svar: Kommunen fortsätter det pågående arbetet med att hitta gemensamma strukturer för dokumentation inom olika områden.

Kompletterande svar: Arbetet med en kvalitativ och optimerad dokumentation är ständigt pågående utan slutdatum. Kommunen har gemensamma mappstrukturer på gemensam server där dokumentation i form av arbetsmaterial samlas, samt ett elektroniskt ärendehanteringssystem där material till politiska ärenden finns diarieförda. Utöver detta använder sig kommunen för budgetarbete av det webbaserade verktyget Visma Budget och prognos, där tidigare års budgetfiler finns sparade elektroniskt.

Revisionen rekommenderar att på ett mer enhetligt och tydligt sätt redovisa nämndernas budgetavvikelser. Revisionen uppfattar att överskottskravet redovisas på olika sätt i olika rapporter. Vidare bör effekten av byte till den lagstiftade modellen för redovisning av pensioner kommenteras då jämförelse sker mot budgeten som är upprättad utifrån tidigare modell.

Svar: Kommunstyrelsen tar till sig av revisionens synpunkter och kommer att påbörja ett arbete för att skapa gemensamma begreppsdefinitioner inom ekonomiområdet.

Kompletterande svar: Från och med 2020-01-01 följer kommunens budget den lagstiftade modellen för redovisning av pensioner.

Kommunen har för 2020 inga överskottskrav på nämnderna, utan ett centralt budgeterat resultat, nämnderna har en nollbudget.

Revisionen rekommenderar att genom någon form av analys, till exempel jämförelser med liknande kommuner i Kolada, säkerställer att budgetramarna är rimliga.

Svar: Kommunen bedriver ett pågående utvecklingsarbete gällande bl.a. dessa frågor, vilket går under namnet ”Styrleden”.

Kompletterande svar:

Internkontroll har genomförts under 2020 med fokus på att säkerställa de ekonomiska nyckeltalen, enligt nedanstående:

RISK: Det finns en risk i att nyckeltalsrapporteringen som kommunen själv avlämnar till SCB inte är kvalitetssäkrad. Nyckeltalen ligger till grund för bland annat statsbidrag och jämförelsestatistik i officiella databaser såsom Kolada och kan påverka statsbidragstilldelning och verksamheternas slutsatser om sin egen verksamhetskvalitet, i jämförelser med andra kommuner.
Kontroll: Verksamhetsstrukturen för förvaltningar gås igenom, initialt socialförvaltningens där störst behov och komplexitet identifierats.
Åtgärd: Förändringsarbete genomförs det för att stämma maximalt överens med SCB:s verksamhetsindelning och minimera behovet av manuella s.k. ”knytningar” av annat än övergripande verksamheter.

Att jämföra med andra kommuner genom Kolada som tar sina uppgifter från SCB förutsätter att våra indelningar är densamma som SCBs. Arbetet pågår för att säkra upp vår egen statistik och våra egna nyckeltal.
Nyckeltal inom personalområdet redovisas i månadsrapporterna från och med 2020.

Styrleden och nyckeltalen: Bearbetas i arbetet med omvärldsanalysen i kommunledningen och rapporteras till politiken (KSAU, gruppledare, nämndernas presidier) där det också förs en dialog. Statistik från Kolada/SCB m.fl. ligger sedan till grund för förslaget till planeringsförutsättningar (f.d. budgetdirektiv).

En precisering av hur VEPA-ansvaret har förändrat för att tydliggöra förvaltningschef och övriga chefers ansvar för budget och uppföljning

Kompletterande svar: Se bilaga 2 VEPA-ansvar för den information som följer med chefsförordnanden.

Beskriva hur det pågående utvecklingsarbetet ”Styrleden” kommer att beakta de rekommendationer som lämnats.

Kompletterande svar: Inom ramen för Styrleden framkom bland annat ett behov av att säkerställa uppdrag/intentioner för verksamheterna och på så sätt dokumentera roller och funktioner som hanterar budgetprocessen ur olika perspektiv, utifrån detta blev det en internkontroll för 2020. Det bedömdes finnas en risk för att kommunstyrelsens verksamheter inte har en

tydlig bild av sitt grunduppdrag vilket får till konsekvens att den samlade verkställande ledningens intentioner och strategier inte får genomslag i verksamheterna. För att åstadkomma EN kommun och EN styrmodell behöver kommunstyrelsens verksamheter ha tydliga grunduppdrag som ligger i linje med den, annars finns det en risk för att kommunens mål, organisationens styrning och ledning blir otydlig för medarbetare inom verksamheterna.
Det framkom också behov av att kvalitetssäkra organisationen och resurssättning av budget- och bokslutsprocessen.
Det framkom också en risk för att organisation och resurssättning av budget- och bokslutsprocessen inte är kvalitetssäkrad i förhållande till ledning/styrning och syfte, vilket är centralt för effektivitet, ändamålsenlighet och för den verkställande ledningens möjligheter att ta ett gemensamt ansvar för processen.
Ett arbete inom ramen för styrleden är just nu att kvalitetssäkra organisationen och resurssättning av processerna då ansvaret för processerna behöver tydliggöras för att därefter säkra resurser i de olika delarna av processerna. En tidsplanering för de olika momenten i processerna är därefter väsentligt för att resurserna ska användas på ett effektivt sätt och med ett tydligt mandat. Ett årshjul är under bearbetning som beskriver planering, ansvarsfördelning i de olika delarna av budget-och bokslutsprocesserna, dessa ska dokumenteras och säkerställas i organisationen. Ansvarsfördelningen ska gälla funktioner och inte personer för att göra processerna mindre sårbar. Genom att säkerställa uppdragen för verksamheterna tydliggörs också vilken verksamhet som ansvarar för processerna. Inför 2022 års budget och 2021 års bokslut kommer processerna att förädlas ytterligare.
Uppföljningspunkter finns planerade för alla processer från och med hösten 2020: Budgetprocessen, uppföljningsprocesserna (fyramånadersrapporten, delårsrapporten, verksamhetsberättelsen samt årsbokslutet) samt planeringsprocessen (verksamhetsplanen).

Johan Lindén

Bilagor
Bilaga 1 VEPA-ansvar

Bilaga till Chefsförordnande / anställningsavtal som chef

Befattning:

Innehavare:

Ansvarig överordnad chef:

Ditt uppdrag som chef

Kompetenta och engagerade ledare är en förutsättning för att hålla hög kvalitet inom kommunens verksamheter.

Som chef i Härnösands kommun är ditt övergripande uppdrag att skapa värde för medborgarna genom att leda och utveckla ditt ansvarsområde mot uppsatta mål.

Härnösands kommuns förväntningar på dig som chef

Kompetensplattform för chefer.

Professionell

När du är ”Säker”, ”Initiativrik” och ”Trygg” utifrån kompetensplattformen är du professionell i din roll som ledare, chef och arbetsgivarföreträdare.

Säker chef

VEPA ansvar

I ditt uppdrag har du ansvar för Verksamhet, Ekonomi, Personal och Arbetsmiljö inom ditt uppdrag.

Verksamhetsansvar

Innebär ansvar för att nämndens politiska mål uppfylls och att verksamheten bedrivs i enlighet med dess syfte, vision, mål och förvaltningens åtagande samt gällande regelverk.

Du är ansvarig för att

- Driva och utveckla verksamheten
- Bryta ner och förtydliga övergripande mål
- Följa upp och utvärdera mål och åtaganden
- Ansvara för att tillämpliga systemstöd används enligt beslut
- Verksamhetens kunder ges god service utifrån beslutad nivå
- Arbeta för förtroendefull kommunikation med invånare/kunder, medarbetare, ledning, fackliga företrädare, förtroendevalda och övriga samarbetspartners.
- Skapa forum för delaktighet och medskapande verksamhetsutveckling

Ekonomiansvar

Innebär att säkerställa att ekonomiska resurser används på ett effektivt sätt - en god ekonomisk hushållning.

Du är ansvarig för att

- Upprätta en budget för ansvarsområdet
- Den planerade verksamhetens kostnader ryms inom angiven budgetram
- Löpande göra ekonomiska uppföljningar och analyser samt tillhandahålla underlag och prognoser till överordnad chef
- Medarbetare ges insyn och förståelse för den ekonomiska ramen

Personalansvar

Härnösands kommun är EN arbetsgivare och som chef är du arbetsgivarföreträdare och ansvarig för att agera och följa den fastställda personalpolitiken.

Du är ansvarig för

- Att säkerställa att personalen har den kompetens som krävs för uppdraget.

- Att vara tillgänglig och närvarande för dina medarbetare i vardagen

- Att kommunicera krav, förväntningar och mål och ge kontinuerligt återkoppling till medarbetare

- Säkerställa att informations- och kommunikationskanaler finns tillgängliga på arbetsplatsen så att medarbetare kan hitta den information som krävs för att klara sitt uppdrag

- Ansvara för att likabehandlingsfrågorna integreras i verksamheten

- Att samverkan/förhandling i enlighet med gällande lagar, avtal och delegationsordning

Arbetsmiljöansvar

Innebär en skyldighet att vara aktiv och vidta åtgärder för att ta bort eller minska riskerna för ohälsa och olycksfall i arbetet.

Du är ansvarig för

- Att verksamheten har en effektiv och ändamålsenlig organisation
- Det systematiska arbetsmiljöarbetet på enheten
- Att tillsammans med enhetens skyddsombud och medarbetare arbeta för att förbättra arbetsmiljön
- Att ge instruktioner till medarbetare och att erforderlig skyddsutrustning finns tillgänglig för att förebygga ohälsa och olycksfall
- Inför budgetarbetet till överordnad chef framföra behov av arbetsmiljöinvesteringar
- Att organisera och följa upp rehabilitering samt se till att rehabiliteringsåtgärder vidtas
- Att genomföra riskbedömning och upprätta handlingsplan tillsammans med skyddsombud och medarbetare när ändringar planeras i verksamheten
- Omedelbart rapportera allvarligare arbetsolycka, arbetsskada eller tillbud till arbetsmiljöverket
- Följa den fördelning av arbetsmiljöuppgifter som du fått i ditt uppdrag.

Härnösands kommun åtagande gentemot dig som chef

- Vi planerar din introduktion utifrån din kompetens och ditt uppdrag

- Du erbjuds en fadder när du påbörjar din anställning som chef.

- Vi uppmuntrar till mentorskap och kan hjälpa dig söka en inom kommunorganisationen

- Du ges resurser i form av kompetens, tid och pengar i förhållande till ditt uppdrag

- Din chef tydliggör ditt uppdrag, ansvar befogenheter och delegation som gäller för ditt uppdrag
- Erbjuder dig kompetensutveckling i din roll som chef
- Organiserar ditt ansvarsområde så att storleken/komplexiteten på ditt ansvarsområde ger dig möjlighet att uppfylla krav och förväntningar som ställs på dig i chefsrollen
- Ger dig den information (tillgänglig) som är nödvändig för uppdraget
- Genomför uppdragsdialog och samtal för uppföljning, utvärdering och utveckling
- Erbjuder dig möjlighet till olika typer av stöd i chefsrollen utifrån det sk VEPA ansvaret
    - Ekonomi
    - HR
    - Kommunikation
    - IT
    - Verksamhetsspecifikt
- Erbjuder dig stöd vid avslut av chefsförordnande

Härnösands kommuns revisorer

Till
Kommunstyrelsen

För kännedom:
Kommunfullmäktiges presidium

2020-10-15

Kompletterande svar på revisionsrapport – granskning av ekonomistyrning

Revisionen har tagit del av svar på ovanstående rapport.

Revisionen skulle vilja att svaret förtydligas med

- När åtgärderna är vidtagna alternativt när det beräknas vara vidtagna
- En precisering av hur VEPA-ansvaret har förändrats för att tydliggöra förvaltningschef och övriga chefers ansvar för budget och uppföljning
- Beskriva hur det pågående utvecklingsarbetet "Styrleden" kommer att beakta de rekommendationer som lämnats.

Revisionen begär svar denna skrivelse senast den 15 januari 2021. Svaret skickas till revisionens mailbox samt till Lena Medin (mailadress lena.medin@kpmg.se) för vidarebefordran till revisorerna.

För Härnösands kommuns revisorer

Sigge Tjernlund	Ingrid Flodin	Bo-Anders Öberg
Ordförande	*Vice Ordförande*	*2:a Vice ordförande*

Kommunstyrelseförvaltningen
Anna Bostedt
anna.bostedt@harnosand.se

Kommunstyrelsens synpunkter på revisionens slutsatser i Granskning - ekonomistyrning

En översiktlig granskning av kommunens rutiner för ekonomistyrning har genomförts, granskningen är en del av revisionsplanen för 2019.

Granskningen syftar till att konstatera om kommunen har ändamålsenliga rutiner för att styra och följa upp ekonomin samt bedöma kommunstyrelsens rutiner för uppsikt över ekonomin.

Revisionens sammanfattande bedömning är att rutinerna för att styra och följa upp ekonomin i huvudsak är ändamålsenliga samt att kommunstyrelsens uppsikt över nämndernas ekonomi är tillräcklig. Kritik riktas mot att nämndernas resultat redovisas på olika sätt vilket anses försvåra förutsättningarna att förstå de ekonomiska rapporterna.

Utifrån granskningen lämnar revisionen ett antal rekommendationer vilka kommenteras nedan.

Revisionen rekommenderar att kommunstyrelsen uppdaterar ”Reglemente för ekonomistyrning i Härnösands kommun” med krav på uppföljning varje månad såsom gällande rutiner, se avsnitt 3.1”.

Svar: Kommunens ekonomistyrningsreglemente stipulerar följande: K*ommunfullmäktige ska delges uppföljning av budget, mål och direktiv /../ genom ett fyramånadersbokslut och ett delårsbokslut samt ett årsbokslut (stycke 2.1).*

I stycke 2.3 fastslås även att *nämnden är skyldig att löpande under budgetåret utan anmodan vidta åtgärder vid befarat underskott (stycke 2.3).*

Kommunstyrelsens uppfattning är så till vida att ytterligare förtydliganden av reglementet är att anse som överflödiga då nämndernas ansvar tydligt regleras i stycke 2.3, och där god kontroll av ekonomin förutsätts.

Revisionen rekommenderar att ansvaret för budget och uppföljning för förvaltningschef och övriga chefer tydliggörs.

Svar: Ansvaret för budget och uppföljning ingår som en del av det sk. ”VEPA-ansvaret”, ett arbete har gjorts i kommunen för att tydliggöra VEPA-ansvaret för chefer.

Revisionen rekommenderar att genom någon form av analys, till exempel jämförelser med liknande kommuner i Kolada, säkerställer att budgetramarna är rimliga.

Svar: Kommunen bedriver ett pågående utvecklingsarbete gällande bl.a. dessa frågor, vilket går under namnet ”Styrleden”.

Revisionen rekommenderar att det säkerställs att dokumentation sparas för att underlätta uppföljning och nästkommande års budgetarbete.

Svar: Kommunen fortsätter det pågående arbetet med att hitta gemensamma strukturer för dokumentation inom olika områden.

Revisionen rekommenderar att budgetprocessen utvärderas och att synpunkter i den mån det är möjligt åtgärdas.

Svar: Kommunen bedriver ett pågående utvecklingsarbete gällande bl.a. dessa frågor, vilket går under namnet ”Styrleden”.

Revisionen rekommenderar att inarbeta nyckeltal som har betydelse för ekonomi i månads- och tertialrapporterna.

Svar: Kommunen bedriver ett pågående utvecklingsarbete gällande bl.a. dessa frågor, vilket går under namnet ”Styrleden”.

Revisionen rekommenderar att på ett mer enhetligt och tydligt sätt redovisa nämndernas budgetavvikelser. Revisionen uppfattar att överskottskravet redovisas på olika sätt i olika rapporter. Vidare bör effekten av byte till den lagstiftade modellen för redovisning av pensioner kommenteras då jämförelse sker mot budgeten som är upprättad utifrån tidigare modell.

Svar: Kommunstyrelsen tar till sig av revisionens synpunkter och kommer att påbörja ett arbete för att skapa gemensamma begreppsdefinitioner inom ekonomiområdet.

Anna Bostedt

Bilagor

Bilaga 1 Revisionsrapport Granskning ekonomistyrning, 2019-11-21

§ 61 Dnr 2019-000532 2.4.1.0

Granskning - Ekonomistyrning

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att anta Yttrande – Granskning av ekonomistyrning, daterad 2020-02-24 som kommunstyrelsens svar på revisionens skrivelse, samt

att översända yttrandet till revisionen.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast finns ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Kommunens revisorer har genomfört en granskning av ekonomistyrningen per 2019-11-21.

Revisionen önskar att kommunstyrelsen lämnar synpunkter på de slutsatser som finns redovisade i rapporten.

Revisionens sammanfattande bedömning utifrån granskningen syfte är att rutinerna för styrning och uppföljning av ekonomin i huvudsak är ändamålsenliga, samt att kommunstyrelsen uppsikt över nämndernas ekonomi är tillräcklig. Följande rekommendationer har lämnats i rapporten:

Kommunstyrelsen uppdaterar reglementet för ekonomistyrning med krav på uppföljning varje månad vilket är i enlighet med gällande rutiner

Tydliggöra ansvaret för budget och uppföljning för förvaltningschef och övriga chefer

Genom någon form av analys, till exempel jämförelser mot liknande kommuner i Kolada, säkerställa att budgetramarna är rimliga

Säkerställa att dokumentation sparas för att underlätta uppföljning och nästkommande års budgetarbete

Budgetprocessen utvärderas och att synpunkter i den mån det är möjligt åtgärdas.

Att inarbeta nyckeltal som har betydelse för ekonomi i månads- och tertialrapporterna

På ett mer enhetligt och tydligt sätt redovisa nämndernas budgetavvikelser /../ Vidare bör effekten av bytet till den lagstiftade modellen för redovisning av pensioner kommenteras då jämförelse sker mot budgeten som är upprättad utifrån tidigare modell.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-02-24
Granskning av ekonomistyrning, 2019-11-21

_____

Datum
2020-11-19

Dnr
KS/2020-000121

KOMMUNSTYRELSEN
Anna Bostedt, 0611-348028
anna.bostedt@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Drift- och organisation av kostverksamhet

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att lägga informationen till handlingarna, samt

att överlämna genomförd utredningen till samhällsnämnden för fortsatt behandling.

Beskrivning av ärendet

Kommunstyrelsens beslutade (2019-05-07) i samband med förändrade budgetförutsättningar under 2019, som härrörde från konsekvenser av ny redovisningsmodell, att ge kommundirektören i uppdrag att utreda framtida drift- och organisation av kommunens produktionskök som ett led i att identifiera ytterligare effektiviseringsåtgärder för de kommande åren.

En utredning är genomförd och redovisades för kommunstyrelsen 8 september 2020. Utredningen inleddes med en nulägesbild i ett bredare perspektiv än att enbart belysa produktionsköket och dess verksamhet.

Nulägesbilden visade ett antal förbättringsområden som med enkla medel kan åtgärdas och som kan få betydelse i exempelvis samordningsvinster och en tydlighet i faktiska kostnader på enhetsnivå. Dessa åtgärder har förvaltningen arbetat vidare med och man har kommit en bit på vägen men de är inte helt slutförda.

En förändring som genomförs från 1 januari 2021 är att kostenheten flyttar organisatoriskt till samhällsförvaltningen och därigenom hamnar under samhällsnämndens ansvarsområde. Förändringen har gjorts utifrån att kostenheten bedöms hamna i ett bättre sammanhang där verksamheten kan fortsätta utvecklas och arbeta vidare med de förbättringsförslag som framkommer.

Nästa steg är att utifrån nulägesbilden arbeta vidare med frågor av mer strategiska art och som berör mer komplexa frågeställningar. Det arbetet behöver genomföras tillsammans mellan flera olika verksamheter. Det handlar bland annat om analyser kring fördelar och nackdelar med ett centralt produktionskök, eller flera mindre produktionskök, var ska

måltidspersonalen vara anställd, som idag då all personal är anställd på kostenheten eller bör de vara anställd på respektive skolenhet. De olika förslag som framkommer behöver även analyseras ur ett kostnads- och investeringsperspektiv och sättas i relation till kommunens ekonomi kommande år.

Förvaltningen föreslår att utredningen och de förslag på förändringar och fortsatt utredning som framkommit överlämnas till samhällsnämnden för fortsatt behandling.

Beslutsunderlag

Nuläge kostverksamhet, 2020-03-30

Kommunstyrelsens protokoll 2019-05-07 §85

Kommunstyrelsens protokoll 2020-09-08 §130

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Anna Bostedt
Kanslichef

UTREDNINGSUPPDRAG MATHANTERINGEN – HÄRNÖSANDS KOMMMUN

Jan Thimstrand
Colegica AB

Gerestaskolan

Vecka 9

Måndag 2020-02-24	Veg. Vegofärssås	V
	Köttfärssås	
	Kycklingpanna	
Tisdag 2020-02-25	Veg. Vegokorv/Linssoppa	V
	Falukorv, vita bönor/brunabönor	
	Nikkalouktasoppa	
Onsdag 2020-02-26	Veg. Chiligryta med linser och bönor	V
	Gryta à la Navet	
	Tack fiskgratäng	
Torsdag 2020-02-27	Veg. Kikärts- & morotsbiff, tartarsås	V
	Sejcrispie, tartarsås	
	Morotslasagne	V
Fredag 2020-02-28	Veg. Paella	V
	Grekiskfärs, vitlöksdressing	
	Caribiskabiffar, vitlökssås	V

Härnösands kommun

Kostenheten Marie Heinberg
Produktionskök Navet
Telefon: 0611-348670

Alla hjärtans dag

2020-01-03 1

Fettisdag

Matsedel för Gruppboende Februari 2020

2020-01-03 2

Datum	Alternativ 1 Lunch	Antal	Alternativ 2 Middag	Antal
Tis 18/2	Göingesoppa*, ugnspannkaka (pannkakssylt)		Kött- och mospudding*, brunsås*	
Ons 19/2	Fiskgratäng Tomatino* (potatismos)		Potatisbullar, skink- & baconfräs*	
(5)Tors 20/2	Köttfärslimpa*, champinjonsås* (potatis)		Gulaschsoppa* Äppelpaj* (vaniljsås)	
Fre 21/2	Kyckling innerfilé, currysås* (Ris)		Viltskavsgryta* (potatismos)	
Lör 22/2	Västerbottenspaj* räkröra*		Skinkstek, grönpepparsås* (potatisgratäng)	
Dessert	Mazarinkaka*			
Sön 23/2	Fiskbiffar*, räksås* (potatismos)		Himmelsk fläskfilégryta* (klyft potatis)	
(6)Mån 24/2	Köttfärssås* (pasta)		Kycklingpanna** (potatis)	
Stoppdatum torsdag 6/2 kl 08.00				
Tis 25/2	Falukorv, brunabönor* (potatis)		Nikkaluoktasoppa* Semla*	
Ons 26/2	Gryta a la Navet* (potatis)		Taco Fiskgratäng* (potatismos)	
Tors 27/2	Panerad sej, tartarsås* KALL (potatis)		Pölsa* (potatis, rödbetor)	
Fre 28/2	Grekiskfärs*, tomatsås* (potatis)		Pulled Pork, vitlöksdressing* KALL (klyft potatis)	
Lör 29/2	Ugnsstekt fisk*, stuvad spenat* (potatis)		Herrgårdsstek*, sås* (potatisgratäng)	
Dessert	Toscapäron* (vispgrädde)			

Reservationer för ev. ändringar på matsedeln.

En * bakom maträtten betyder att den är tillagad av kockarna på Navet.

Tillbehöret inom parantes är endast ett förslag på vad som passar till maträtten, ex (ris).

Dessert finns att beställa på lördagar för 11 kr/portion.

Härnösands kommun

Kostenheten Marie Heinberg
Produktionskök Navet
Telefon: 0611-348670

Alla hjärtans dag

2020-01-03 1

Matsedel för matdistribution, Februari 2020

NAMN:_____

- [ ] **H = Grov paté:** Lättuggade och lätt svälda rätter. T.ex. fisk, färs och korv serveras hela. Helt kött serveras i slät konsistens.
- [ ] **T = Timbal kost:** Vid tugg- och sväljsvårigheter, bräck eller förträngningar i matstrupen. Alla rätter har slät konsistens.
- [ ] **E = Energi o proteinrik kost:** En mindre portion, med bibehållet näringsintag. När aptiten är dålig eller energibehovet ökat.
- [ ] **LF = Laktosfri kost**
- [ ] **GF = Glutenfri kost**
- [ ] **LV = Lakto-ovo Vegetarisk kost**

Fettisdag

2020-01-03 2

Datum	Alternativ 1 Lunch	Antal	Alternativ 2 Middag	Antal
Tis 18/2	Göingesoppa*, ugnspannkaka (pannkakssylt)		Kött- och mospudding*, brunsås*	
Ons 19/2	Fiskgratäng Tomatino* (potatismos)		Potatisbullar, skink- & baconfräs*	
(5)Tors 20/2	Köttfärslimpa*, champinjonsås* (potatis)		Gulaschsoppa* Äppelpaj* (vaniljsås)	
Fre 21/2	Kyckling innerfilé, currysås* (Ris)		Viltskavsgryta* (potatismos)	
Lör 22/2	Västerbottenspaj* räkröra*		Skinkstek, grönpepparsås* (potatisgratäng)	
Dessert	Mazarinkaka*			
Sön 23/2	Fiskbiffar*, räksås* (potatismos)		Himmelsk fläskfilégryta* (klyft potatis)	
(6)Mån 24/2	Köttfärssås* (pasta)		Kycklingpanna** (potatis)	
Stoppdatum torsdag 6/2 kl 08.00				
Tis 25/2	Falukorv, brunabönor* (potatis)		Nikkaluoktasoppa* Semla*	
Ons 26/2	Gryta a la Navet* (potatis)		Taco Fiskgratäng* (potatismos)	
Tors 27/2	Panerad sej, tartarsås* KALL (potatis)		Pölsa* (potatis, rödbetor)	
Fre 28/2	Grekiskfärs*, tomatsås* (potatis)		Pulled Pork, vitlöksdressing* KALL (klyft potatis)	
Lör 29/2	Ugnsstekt fisk*, stuvad spenat* (potatis)		Herrgårdsstek*, sås* (potatisgratäng)	
Dessert	Toscapäron* (vispgrädde)			

Reservationer för ev. ändringar på matsedeln.

En * bakom maträtten betyder att den är tillagad av kockarna på Navet.

Tillbehöret inom parantes är endast ett förslag på vad som passar till maträtten, ex (ris).

Dessert finns att beställa på lördagar för 11 kr/portion.

Nulägesanalys av mathanteringen i Härnösands kommun

- Matens väg
- Organisation
- Ekonomi
  - Kostenheten
  - Skolan, Förskolan
  - Särskilda boenden, Hemtjänsten
- Intervjuer
  - Kostenheten
  - Rektorer
  - Särskilda boenden
  - Hemtjänsten admin

Matens väg

Livsmedel och tillbehör

- Martin och Servera AB - kolonial, lax och chark
- Norrmejerier AB - mejeriprodukter
- Svensk Cater - potatis
- Grönsakshuset i Norden AB - frukt och grönsaker

Produktionskök och Livsmedel

- Navet – matportioner, matlådor
- Förrådet - torrvaror, tillbehör

Distribution

- Samhall AB
- Taxi Härnösand

Skolor
Förskolor
Särskilda boenden
Hemmaboende

- mottagningskök
- tillagningskök
- serveringskök
- matlådor

1,2 milj portioner/år

Koltrasten

Olika typer av kök i kommunal verksamhet

Produktionskök

- Produktionsköket är den centrala enheten för matproduktion till kommunens olika verksamheter.
- Produktionsköket tillagar matportioner oftast från grunden men det förekommer även prefabrikat i vissa fall.
- Det är ett kök med hög tillredningsgrad utrustat för att tillaga hela måltider på plats och som i huvudsak tillagar mat för vidare distribution till de olika verksamheterna.
- Ofta tillagas huvudkomponenten i det centrala tillagningsköket och mottagningsköken kompletterar med resterande måltidstillbehör såsom potatis/ris/pasta, sallad, dryck och bröd.
- Alternativt levereras måltiden komplett till ett serveringskök eller t.ex. till mottagningskök på gruppboende inom äldreomsorgen.
- Matportionerna kan levereras kylda, frysta eller varmhållna.
- Produktionskök i Härnösands kommun är Navet

Olika typer av kök i kommunal verksamhet

Tillagningskök lokalt

- Tillagningskök med hög tillredningsgrad med ett fullt utrustat kök utrustat för att tillaga hela måltider på plats och som i huvudsak tillagar mat till en lokal matsal.
- Personalen i Häggdångers Byskola och Brunneskolan är kockar som är knutna och som leds av Kostenheten.
- Personalen som lagar maten på Brunnegården är omvårdnadspersonalen.
- Råvaror köps in från Navet och direkt från livsmedelsleverantörer.

Olika typer av kök i kommunal verksamhet

Mottagningskök

- Kök med begränsad tillredning av livsmedel som tar emot, serverar huvudkomponenterna och tillbehör till måltiden från ett tillagningskök.
- Köket har enklare utrustning och personalen kan ha speciell utbildning eller så är det pedagogisk personal som har dessa arbetsuppgifter helt eller delvis.
- Mottagningskök tillagar ofta potatis, ris, pasta och gör sallad.
- Ett mottagningskök tar emot kyld eller fryst mat för vidare beredning.
- Inköp sker av torrvaror, mejeriprodukter och sallad från antingen Navet eller direkt från livsmedelsleverantörer.

Olika typer av kök i kommunal verksamhet

Serveringskök

- Kök med mycket begränsad tillredningsmöjlighet, tar emot, varmhåller den varma maten, serverar huvudkomponenterna och tillbehör till måltiden.
- Verksamhetens egna personal arbetar med måltidssysslorna, antingen genom ett rullande schema eller i vissa fall i form av en mera permanent lösning med husmor eller köksa. Dessa är inte knutna till Kostenheten.
- Arbetsmiljön i dessa kök lever i många fall inte upp till de krav som kommunen har för ett tillredningskök.

Exempel på olika typer av kök

Tillagningskök	
Navet	Produktionskök
Brunneskolan Häggdånger Byskola	Tillagar hela måltiden lokalt i skolans kök. Kostenhetens personal
Brunnegården	Gruppboende - Tillagar hela måltiden lokalt. Verksamhetens personal

Serveringskök	
1. Kullen Förskola 2. Nattis 3. Orren Förskola 4. Solstrålens Förskola 5. Stigsjö Förskola 6. Sörgården Förskola 7. Tjäderns Förskola 8. Villan Förskola	Skolor med serveringskök - får varm mat distribuerad, gör sallad och andra tillbehör.

Mottagningskök	
1. Brännaskolan 2. Brännans förskola 3. Bondsjöhöjdens skola 4. Bondsjöhöjdens förskola 5. Gerestaskolan 6. Grönbackens förskola 7. Gånsviks förskola 8. Hedda Wisingskolan 9. Hälledalsskolan 10. Hälledals förskola 11. Härnösands gymnasium 12. Murbergskolan 13. Murbergets förskola 14. Solenskolan 15. Tullportens förskola 16. Wendela Hellman skolan 17. Ängets förskola 18. Älandsbro skola 19. Älandsbro förskola	Skolor och förskolor med mottagningskök – värmer matportioner, lagar pasta/ris/potatis och gör salladsbuffé och tillbehör.
1. Härnögården 2. Högsjögården 3. Koltrasten 4. Korttidsenheten 5. Solbacken 6. Ugglan 7. Ädelhem 8. Älandsgården	Särskilda boenden med mottagningskök - värmer matportioner, lagar pasta/ris/potatis, gör sallad och andra tillbehör.

Kostenhetens mål

Från hemsidan

Målen för 2019-2023 är att kommunen ska handla 40% ekologiskt, 100% svenskt kött, 70% svenska livsmedel, alla bananer, kaffe, te och kakao ska vara fairtrade.

Under 2018 så handlade kommunen 29,6% ekologiskt, 97,8% svenskt kött, 66% svenska livsmedel, 2,5% fairtrade.

Kostenheten jobbar löpande med miljöfrågor och menar att maten inte bara ska vara god och ha hög kvalitet, den ska också belasta miljön och klimatet så lite som möjligt.

Varje dag erbjuds tre maträtter att välja mellan och det är alltid ett vegetariskt alternativ.

Valet av grönsaker och frukt utifrån säsongen. Var sak har sin tid, så även grönsaker och frukt. Därför har man infört säsongsbetonade salladsbufféer och fruktskålar.

Valet av livsmedel sker med omsorg
För att minska risken för utfiskning strävar kostenheten mot att köpa fisk från hållbara bestånd, MSC märkt fisk. Den största mängden kött (97,22%) och kyckling (92,4%) som Kostenheten köper är svenskt. 67,25% av Kostenhetens totala inköp av livsmedel är svenska. Det Kostenheten handlar som är närproducerat är mejeriprodukter från Norrmejerier, frukt och grön från Västernorrlandsgården och Grönsakshuset, kött från Nyhléns och bröd från Polarbröd.

Kostenheten använder mera grönsaker och mindre kött
Förändrade proportioner när maten lagas minskar klimatpåverkan rejält. Kostenheten använder mindre kött, fisk och kompletterar med mera grönsaker, bönor och baljväxter. Det ger ändå måltiderna tillräckligt med proteiner.

Maten lagas från grunden och man provar nya recept
Kostenheten lagar det mesta av maten från grunden. Det blir billigare och dessutom undviks många tillsatser och kan sätta vår egen smak på maten. Dessutom får kommunen mer spännande menyer. Kostenheten arbetar också för att mer lokalt odlade varor används, för att undvika onödigt långa transporter vilket ger en negativ miljöpåverkan.

Kostenheten jobbar för att minska matsvinnet
Det går åt mycket energi för att producera, transportera, lagerhålla och tillaga mat. Därför är det viktigt att alla verkligen äter upp det som man lägger på tallriken. Då kan mängden mat som vi lagar anpassas bättre.

Kostenhetens ekonomi

	Kostenheten								
	2016		2017		2018		2019		2020
	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Utfall	Budget	Budget
INTÄKTER	**39 139**	**36 386**	**40 746**	**35 596**	**40 615**	**40 067**	**40 639**	**40 640**	**41 822**
3 - Intäkter o inkomster	39 139	36 386	40 746	35 596	40 615	40 067	40 639	40 640	41 822
KOSTNADER/UTGIFTER	**-39 622**	**-36 386**	**-42 850**	**-35 596**	**-43 385**	**-40 067**	**-44 176**	**-40 640**	**-41 822**
4 - Kostnader o utgifter	-1 193	-1 200	-1 195	-1 300	-1 115	-1 300	-1 228	-1 300	-1 200
5 - Kostnader för arbetskraft	-20 419	-20 759	-21 684	-21 762	-21 877	-22 331	-22 916	-23 881	-25 429
6 - Lokaler,inköp,övriga kost	-17 542	-13 783	-19 392	-11 939	-19 783	-15 887	-19 292	-14 918	-14 688
7 - Tjänster,resa,avg,övriga	-467	-644	-580	-595	-610	-549	-741	-540	-505
RESULTAT	**-483**	**0**	**-2 104**	**0**	**-2 770**	**0**	**-3 537**	**0**	**0**

Matportion	Navets interna pris
Kyld matportion till förskola/skola	13,10 kr/st
Varm matportion till förskola/skola	25,60 kr/st
Kyld matportion till äldreomsorgen, gruppboende	15,10 kr/st
Matlådor till hemmaboende	30,60 kr/st

Kostenheten uppvisar de senaste årligen ett negativt resultat på 2-3 mkr.

Navets interna prissättning har varit konstant sedan 2010.

Navets kostnadsutveckling har bestått i löneökningar och årlig höjning av livsmedelspriserna.

Budget har varje år lagts medvetet -5 miljoner kr för lågt för livsmedelsinköp för att få en budget som visar på ekonomi i balans, trots att livsmedelspriserna årligen ökat.

Avtalsleverantörer för livsmedel och transport - 2019

Ramavtal Livsmedel och Mattransporter			
Leverantör	Produktgrupp	Undergrupp	Avtalstid
Grönsakshuset i Norden AB	Livsmedel	Frukt och grönsaker	2021-01-31 (+1+1)
Martin & Servera Restauranghandel AB	Livsmedel	Kolonial och djupfryst mm.	2021-01-31 (+1+1)
Martin & Servera Restauranghandel AB	Livsmedel	Kött, lax och charkprodukter	2021-01-31 (+1+1)
Norrmejerier Ekonomisk förening	Livsmedel	Mejeriprodukter	2021-01-31 (+1+1)
Svensk Cater AB	Livsmedel	Potatis	2021-08-31 (+1+1)
Coop Nord Ekonomisk förening	Livsmedel	Livsmedelsdetaljist - Coop Nord	2019-12-31
Härnösands Stormarknad AB	Livsmedel	Livsmedelsdetaljist - ICA Maxi	2020-03-31 (+1)
Taxi Härnösand AB	Fordon och Transport	Mattransporter Tur 1-3	2020-03-31 (+1)
Samhall Aktiebolag	Fordon och Transport	Mattransporter Tur 4-6	2020-03-31 (+1)

Matkostnad för skolan och förskolan - helheten

Matportion	Navets pris
Kyld matportion till förskola/skola	13,10 kr/st
Varm matportion till förskola/skola	25,60 kr/st

Matkostnad för skolan och förskolan - kontering

Helheten för uppföljning av Matkostnaden inom skolan och förskolan är mycket svår att följa för rektorer.

Kostnaden och budget är fördelade på många olika konton vilket gör det svårt att få en samlad bild.

Matportion	Navets pris
Kyld matportion till förskola/skola	13,10 kr/st
Varm matportion till förskola/skola	25,60 kr/st

Fördelning av matkostnaden skola och förskola

44 kr/dag/elev

Heltidsprojektet

Heltidsprojektet – kostenheten har varit pilot för detta

Förändring från 31 till 2 deltidsanställda inom kostenheten mellan 2016-2019.

Matkostnad för särskilda boenden - helheten

Matkostnaden
särskilda boenden

Matportion	Navets pris
Kyld matportion till särskilda boenden	15,10 kr/st

Matkostnad för särskilda boenden - helheten

Särskilda boenden	Matkostnad /dag/boende Konto 74620											
	2016			**2017**			**2018**			**2019-10***		
	Matportion	Livsmedel	Totalt	Matportion	Livsmedel	Totalt	Matportion	Livsmedel	Totalt	Matportion	Livsmedel	Totalt
Härnögården	30	31	61	31	28	59	30	29	60	43	51	95
Ädelhem	28	34	61	28	37	65	27	37	64	25	39	64
Koltrasten	27	34	61	26	38	64	26	42	69	26	44	70
Högsjögården	30	28	58	30	31	61	28	32	61	25	28	53
Korttidsenheten	28	28	56	29	33	62	26	39	66	22	34	56
Solbacken	30	29	59	29	32	61	29	28	57	29	35	65
Brunnegården	0	44	44	0	51	51	0	55	55	0	56	56

Matportion	Navets pris
Kyld matportion till särskilt boende	15,10 kr/st

Exempel på kommentarer från rektorer grundskolan och förskolan om mathanteringen

Samarbete mellan skola/förskola och Navet	
Positivt • ***Jag upplever ett väldigt bra samarbete med Navet.*** • ***Navet är alltid väldigt flexibla och villiga att försöka ordna läget.***	***Förbättringspotiential*** • *Ibland har vi missat att meddela om studiedagar – det borde vi förbättra med tydliga rutiner.* • *Otydligt vem som gör vad inom kostenheten och Navet. Borde förtydligas.*
Personalansvar	
Positivt • ***Personalansvaret för måltidspersonalen ligger hos Kostenheten. Som rektor behöver jag inte hantera personalfrågor för dessa alls.***	***Förbättringspotiential*** • *Otydligt vem som ansvarar för att personalregler för personal som jobbar inom skolan men som anställs av kostenheten – belastningsregister, tystnadsplikt mm.* • *Inom skolan har jag möjlighet att omfördela personal efter situation på alla personal utom personalen i köket.* • *I vissa skolor är kökets personal med på gemensamma aktiviteter mm. Det är olika på olika skolor. Här borde vi komma överens om hur det bör ske.* • *Rektor önskar tydligare information om personalförändringar i köket, nu möter jag nya ansikten utan att veta om det. Det skulle vara bra.* • *Vissa förskolor (3st) har husmor/köksa. En samsyn borde göras för att sätta kommunens inriktning för detta.*

Exempel på kommentarer från rektorer grundskolan och förskolan om mathanteringen

Budget och ekonomi	
Positivt	***Förbättringspotiential***
• ***Budget för maten hanterar inte jag som rektor - det sköts av ekonomiavdelningen och kostenheten.***	• *Rektorerna vill få kostnaden för maten, tillbehören och personalen som en helhet -"all inclusive" - inte matportion, livsmedel och måltidspersonal var för sig som idag.* • *Rektorerna upplever sig inte kunna styra över matkostnaden som de har ansvar för.* • *Det har pratats om att man ska lyfta bort budget för matkostnaden från skolan helt, men de vill vi ju verkligen inte – vem ska då ha koll på detta.* • *Osäkerhet om hur "heltidsprojektets" ökade kostnader kommer att betyda skolan.*

Ansvarsfördelning	
Positivt	***Förbättringspotiential***
	• *Skönt att någon utreder detta, ansvarsfördelningen är otydligt och det känns obehagligt att det är otydligt. Som rektor vill jag inte hamna mitt emellan.* • *Styrning, ansvar, budget och personal borde ledas från samma ställe för möjligheten till att styra helheten.* • *Otydligt för vad som ett skolkök ska ha för utrustning och vem som har kostnadsansvaret för kostnaderna – rektor, fastighetsägare eller kostenheten.* • *Rektor förväntas lösa arbetsmiljöproblem som har med köket att göra såsom bristande fläktar, fogar mm. Det har rektor ingen kompetens för att kunna göra på ett bra sätt.*

Exempel på kommentarer från rektorer grundskolan och förskolan om mathanteringen

Sortiment och mängd	
Positivt	***Förbättringspotiential***
• ***Salladsbordet är väldigt bra, med bra variationer och snyggt upplagt.***	• *Salladserbjudandet är olika på olika skolor, borde vara mer likformigt.*
• ***Maten är väldigt god!***	• *Som rektor vet jag inte vad jag kan påverka när det gäller utbud och kvalitet för maten på min skola.*
• ***Under hösten har det tillfälligt endast erbjudits en huvudrätt. Detta fungerat bra och det har inte kommit några klagomål. Kanske vi borde fortsätta med det för att minska kostnader, minska svinn och skapa en effektivare mathantering.***	• *När det är god mat så får inte barnen äta sig nöjda för då räcker det inte till alla. Barnen känner sig övervakade för att inte ta för mycket mat vid dessa tillfällen.*

Exempel på kommentarer om mathanteringen från personal på särskilda boenden

Sortiment och mängd

- *Samarbetet med Navet fungerar mycket bra.*
- *Navet är alltid väldigt flexibla och villiga att försöka ordna allt som uppstår.*

Budget och ekonomi

- *Budget och ekonomi för matportionerna sköts inte av mig som föreståndare. Jag rapporterar hur många som bor här, sedan sköts allt centralt.*
- *Inom flera boenden har man infört ett centralt förråd/skafferi. Detta då kostnaderna för livsmedel ökade markant. Det gav bättre kostnadskontroll.*

Utbud och mängd

- *Olika avdelningar har olika intresse för matlagning. Det blir därför stor variation på maten kvalitet som serveras.*
- *När det är lax – vilket många tycker om, så upplever vi att det är för små portioner.*
- *Vi tillsätter grädde och kryddor för att det ska smaka bättre och innehålla lite mer energi för våra boende.*
- *För en tid sedan fick vi utbildning i matlagning för att höja kvaliteten och ge inspiration. Det var mycket uppskattat.*
- *I samarbete med de olika särskilda boendena har man arbetat fram en ”Matpärm” med inspiration och tips för matlagning och servering. Allt för en bättre upplevelse för de boende.*

Exempel på kommentarer administrationen för matlådor till hemmaboende

Allmänt

- ***Stor förbättringspotential finns för att effektivisera administrationen av matsedel/beställningar.***
- ***Beställningarna saknar ofta viktig information såsom specialkost. Administratören ägnar mycket tid åt rättningar.***
- ***Administratören har väldigt bra och nära samarbete med NAVET.***
- ***Vid sena avbokningar (sjukhusvistelse, anhörig på besök, bortrest) då kan lådan frysas av NAVET och distribueras senare.***
- ***Vikarietid för administratören är krångliga eftersom det är många manuella delar. Omorganisation inom SOC administratörstjänster kommer förhoppningsvis förbättra detta.***
- ***Brukare upplever att man saknar lukten av lagad mat i hemmet. Matlådor är inte samma sak som att det lagas mat ”på riktigt”.***

Nästa steg

- Förbättra kommunikationen mellan skolan och kostenhetens personal för budget och uppföljning
- Förenkla kostnadsuppföljningen för skolan och kostenheten
- Prismodell – matportion.
- Förtydliga ansvarsområden mellan skolan och kostenheten
- Förbättra beställningsflödet av matlådor inom SOC
- Utreda om Brunnegården också ska införa att mat levereras från Navet
- Undersök skillnader mellan olika verksamheter och enheter för att hitta förbättringar – kostnader och kvalitet SOC och SKOLA
- Införa ett kontinuerligt förbättringsarbete

§ 130 Dnr 2020-000121 1.1.2.1

Drift- och organisation av kostverksamhet

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att lägga informationen om nulägesbeskrivningen av kostenhetens verksamhet till handlingarna,

att kommundirektören återkommer med förslag till kommunstyrelsen om måltidspolicy i november 2020, samt

att kommundirektören återkommer med förslag på framtida drift och organisation av kostenheten till kommunstyrelsen november 2020.

Propositionsordning

Ordförande finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag.

Ordförande frågar om kommunstyrelsen avser att besluta i enlighet med liggande förslag.

Ordförande finner att kommunstyrelsen har beslutat i enlighet med liggande förslag.

Bakgrund

Utifrån förändrade budgetförutsättningar under 2019 som härrörde från konsekvenser av ny redovisningsmodell, fick kommundirektören i uppdrag att utreda framtida drift och organisation av kommunens produktionskök. Utredningens fokus har varit att inleda med en nulägesbild i ett bredare perspektiv än enbart produktionsköket och dess verksamhet.

Nulägesutredningen har utmynnat i identifiering av förbättringsområden som är enkla att åtgärda och som kommer att få betydelse i exempelvis samordningsvinster och en tydlighet i faktiska kostnader på enhetsnivå.

Nästa steg att ta i utredningen är av strategisk art och berör mer komplexa frågeställningar och analyser kring fördelar och nackdelar med ett centralt produktionskök, eller flera mindre produktionskök, var produktionsköket organisatoriskt ska ha sin hemvist, var måltidspersonal ska organisatoriskt ska vara placerad, kostnader som olika förslag skulle medföra och investeringsbehov som eventuellt uppstår.

Arbetet med utredningen har varit inkluderande där berörda personalgrupper och chefer har deltagit i underlaget och återföring av utredningens resultat i form av nuläget har också skett till de som deltagit i utredningsunderlaget. Det har varit gynnsamt att arbeta i den formen och bidrar till samverkan framåt och ger verksamheterna en ökad förståelse för helheten och de utmaningar de medför.

Kommunstyrelseförvaltningen önskar att den fortsatta utredningen, som ska utmynna i ett förslag kring framtida drift och organisation kan fortsätta att arbeta på detta sätt.

Utifrån ovanstående beskrivning av utredningens faser föreslår kommunstyrelseförvaltningen att förslag till framtida drift och organisation sker i november 2020.

Socialt perspektiv

Ingen påverkan

Ekologiskt perspektiv

Ingen påverkan

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Ingen påverkan

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse

Bilaga - Nuläge kostverksamhet

Kommunstyrelsens protokollsutdrag, 2019-05-07 § 85

_____

§ 85 Dnr 2019-000236 2.4.1.0

Förändrade budgetförutsättningar utifrån konsekvenser av ny redovisningsmodell

Kommunstyrelsens beslut

Under förutsättning av fullmäktiges beslut i KS2019-000199, Anpassning till nya redovisningslagen, beslutar kommunstyrelsen

att fastställa budgetförutsättningarna för åren 2020-2021 genom:

- att resultatnivån anpassas utifrån förutsättningar till en minimal nivå,
- att nämndernas budgetramar anpassas utifrån rådande prognoser,
- att gottgörelse begärs från pensionsstiftelsen,
- att vinstutdelning begärs från kommunala bolag, samt

att uppdra åt kommundirektören att återrapportera utredningsuppdragen:

- framtida drift och organisation av kommunens produktionskök,
- översyn av bolagsform för kommunen och dess bolag,
- samordning och organisation av lokaler i kommunen samt
- samordning av kommunkoncernens IT-tjänster

senast i december 2019.

Yttranden

I ärendet yttrar sig Ingrid Nilsson (V), Anders Gäfvert (M), Lennart Bergström (SD), Christina Lindberg (C) och Andreas Sjölander (S).

Yrkanden

Ingrid Nilsson (V) yrkar att första attsatsen i liggande förslag ska bytas ut mot följande: **att** fastställa budgetförutsättningarna för åren 2020-2021 genom att resultatnivån anpassas utifrån förutsättningar till en minimal nivå, att nämndernas budgetramar anpassas utifrån rådande prognoser, att gottgörelse begärs från pensionsstiftelsen, att vinstutdelning begärs från kommunala bolag.

Ingrid Nilsson (V) yrkar även på följande tillägg i sista attsatsen: (att uppdra kommundirektören…) samt samordning av kommunkoncernens IT-tjänster.

Anders Gäfvert (M) yrkar bifall till första attsatsen i liggande förslag samt omformulering av attsats nummer två i liggande förslag enligt följande: ”**att** uppdra åt kommundirektören att återrapportera utredningsuppdraget rörande alternativa driftsformer i kommunens verksamheter, samt samordning och organisation av lokaler i kommunen senast i december 2019”.

Andreas Sjölander (S) yrkar bifall till Ingrid Nilssons (V) förslag.

Propositionsordning 1

Ordföranden finner att det avseende första attsatsen finns två förslag till beslut: liggande förslag och Ingrid Nilssons (V) förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt liggande förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt Ingrid Nilssons (V) förslag.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt Ingrid Nilssons (V) förslag.

Reservation

Moderaterna reserverar sig mot beslutet.

Propositionsordning 2

Ordföranden finner att det avseende andra attsatsen finns två förslag till beslut: liggande förslag med Ingrid Nilssons (V) tilläggsförslag och Anders Gäfverts (M) förslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt liggande förslag med Ingrid Nilssons (V) tilläggsförslag.

Ordföranden frågar om kommunstyrelsen avser besluta enligt Anders Gäfverts (M) förslag.

Ordföranden finner att kommunstyrelsen har beslutat enligt Ingrid Nilssons (V) förslag.

Votering och utfall

Votering begärs och genomförs.

Ordföranden ställer följande propositionsordning: den som vill att kommunstyrelsen beslutar enligt liggande förslag med Ingrid Nilssons (V) tilläggsförslag röstar ”ja”, och den som vill att kommunstyrelsen beslutar enligt Anders Gäfverts (M) förslag röstar ”nej”.

Med 9 ja-röster mot 6 nej-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutat enligt liggande förslag med Ingrid Nilssons (V) tilläggsförslag.

Hur de enskilda ledamöterna röstat framgår av tabellen nedan.

Ledamot	Parti	§ 83	
		Ja	Nej
Andreas Sjölander	S	X	
Ingrid Nilsson	V	X	
Christina Lindberg	C		X
Lotta Visén	S	X	
Björn Nordling	S	X	
Monica Fahlén	S	X	
Håkan Viklund	S	X	
Michael Möller Christensen	V	X	
Johan Sundqvist	MP	X	
Ingemar Wiklander	KD	X	
Erik Hultin	C		X
Anders Gäfvert	M		X
Ida Skogström	M		X
Ingemar Ljunggren	M		X
Lennart Bergström	SD		X

Reservation

Moderaterna, Centerpartiet och Sverigedemokraterna reserverar sig till förmån för eget förslag.

Bakgrund

En förändring av redovisningsmodellen (KS2019-000199) kommer påverka kommunens redovisning med ökade pensionskostnader på ca 50 mnkr årligen. Det innebär att kommunens budgetförutsättningar väsentligen påverkas. För att säkerställa en hållbar ekonomisk utveckling kommande år föreslås ett antal strategiska budgetförutsättningar beslutas redan nu. Samtidigt som det är av yttersta vikt att fortsätta följa den ekonomiska utveckling och vara bredd på snabb omställning om behov uppstår.

Strategiska budgetförutsättningar:

Att resultatnivån anpassas utifrån förutsättningar till en minimal nivå

Att nämndernas budgetramar sänks

Att begära gottgörelse från pensionsstiftelsen

Att begära vinstutdelning från kommunala bolag

Utöver de strategiska budgetförutsättningarna föreslås ett antal utredningsuppdrag lämnas till kommundirektören för att identifiera ytterligare effektiviseringsåtgärder under de kommande åren.

Utredningsuppdrag:

Framtida drift och organisation av kommunens produktionskök

Översyn av bolagsform för kommunen och dess bolag

Samordning och organisation av lokaler i kommunen.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse 2019-05-03

_____

Datum
2020-11-24

Pernilla Unander

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för löneväxling till pension

Förslag till beslut

Kommunstyrelseförvaltningen föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta riktlinjer för löneväxling till pension version 2.

Beskrivning av ärendet

De nya riktlinjerna innehåller samma principer för löneväxling till pension som version 1. De förändringar som är gjorda är avsedda att förenkla och förtydliga innehållet i riktlinjen.

Eftersom löneväxling kan påverka ersättningen från socialförsäkringssystemet har en rekommendation tillförts riktlinjen.

Att löneväxling inte bör ske, om bruttoårslönen är lägre än 8,07 basbelopp, dvs för år 2020 539.076 kr.

Lars Liljedahl
Kommundirektör

Pernilla Unander
HR-chef

Bilagor

Bilaga 1 Riktlinjer för löneväxling till pension version 2.

Härnösands kommun

HR-avdelningen
hr-avdelningen@harnosand.se

RIKTLINJE

Datum
2020-11-16

Diarienummer
KS2020-506

Riktlinjer – löneväxling till pension

Dokumentnamn	Riktlinjer löneväxling till pension		Dokumenttyp Riktlinje	
Fastställd/upprättad av	Kommunstyrelsen		2016-06-30	Diarienummer KS2020-506
Dokumentansvarig/processägare	KSF HR-avdelningen	2	Senast reviderad 2020-12	Giltig t o m 2
Dokumentinformation	Beskriver riktlinjer för löneväxling till pension			
Dokumentet gäller för	Alla förvaltningar i Härnösands kommun			
Annan information				

Riktlinjer för löneväxling

En del i anställningsavtalet för kommunens anställda är att kommunen avsätter pengar till tjänstepension. Ett sätt att kunna öka kommunens attraktivitet som arbetsgivare är att erbjuda tillsvidareanställda möjligheten till löneväxling till pension som en förmånlig komplettering till denna.

1.1 Vem kan löneväxla till pension?

Samtliga tillsvidareanställda medarbetare som inte har fyllt 65 år har möjligheten att löneväxla.

Utifrån att ersättningar från socialförsäkringssystemet (se pkt 1.4) kan påverkas av löneväxling rekommenderas att bruttoårslönen inte är lägre än 8,07 basbelopp, dvs för år 2020 539.076 kr för att teckna avtal.

1.2 Hur går löneväxlingen till?

Ett individuellt avtal tecknas mellan arbetsgivaren och medarbetaren, där man kommer överens om att medarbetaren kan få byta en viss del av sin lön mot en förmån, så kallad löneväxling. Det sker genom bruttolöneavdrag, dvs löneavdrag innan skatteavdrag görs och gäller tillsvidare, dock längst till och med månaden medarbetaren fyller 65 år.

Avtalet träder ikraft månaden efter att avtal skrivits under och betalas därefter in till samma pensionsförsäkring som medarbetaren valt för den avgiftsbestämda ålderspensionen enligt KPA-KL/AKAP-KL.

Löneväxlingen ska vara kostnadsneutral för kommunen som därför betalar ett premietillägg på för närvarande 6% beräknat på löneväxlingsbeloppet till tjänstepensionsförsäkringen. För en medarbetare som t ex växlar 500 kronor betalas 530 kronor in till pensionsförsäkringen.

Premien betalas in fyra gånger per år via pensionsadministratör.

1.3 Hur mycket kan jag löneväxla?

Det minsta belopp som kan växlas är 100 kr per månad och det högsta tillåtna växlingsbeloppet är 20% av bruttolönen.

1.4 Kan andra ersättningar påverkas?

Löneväxlingen ska inte påverka medarbetarens ordinarie tjänstepension. Bruttolönen före växlingen ska därför fortsättningsvis vara pensionsgrundande.

Vid löneöversyn gäller lön före bruttolöneavdrag.

Löneväxling kan påverka så att andra ersättningar blir lägre, t ex den allmänna pensionen, sjukpenning och sjukersättning, föräldrapenning, föräldrapenning och A-kasseersättning. Även storleken på eventuell ersättning från de kollektivavtalade försäkringarna AGS-KL och TFA-KL kan påverkas. Dessa ersättningar baseras på faktiskt utbetald lön respektive sjukpenninggrundande inkomst (SGI)

1.5 Löneväxling vid sjukdom och ledighet

Löneväxling görs endast de månader det finns lön att dra det överenskomna beloppet från. Om det inte går att verkställa bruttolöneavdraget, till exempel vid sjukdom, föräldraledighet eller tjänstledighet, görs ett tillfälligt uppehåll i löneväxlingen. Löneväxlingen upptas därefter med automatik igen så fort det finns lön som räcker till bruttolöneavdraget.

1.6 Avtalets upphörande

Avtalet upphör att gälla:

- På medarbetarens begäran vid pågående anställning
- Om anställningen i kommunen upphör
- På arbetsgivarens begäran om skattereglerna, annan lagstiftning eller förhållandena i övrigt förändras.

Uppsägning är alltid skriftlig och uppsägningstiden är tre månader.

Datum
2020-12-17

Dnr
KS/2020-000512

Kommunstyrelseförvaltningen
Ina Lindström, 0611 34 80 17
Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Långsiktig underhållsplan för fritidsanläggningar, Rapport idrottshall

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret föreslår kommunstyrelsen besluta

att uppdra till kommundirektören att genomföra en utredning av standard och underhåll av de gymnastik- och idrottshallar som kommunen hyr.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden har i ett beslut 2020-11-19 § 146 tillskrivit kommunstyrelsen med en begäran om en utredning av standard och underhåll av de gymnastik- och idrottshallar som kommunen hyr.

I Härnösand har vi idag ett 20-tal idrotts- eller fritidsanläggningar som nyttjas både av föreningslivet eller kommunmedborgare. Därtill kommer dessutom ett flertal områden som består av olika vandringsleder, badplatser, isbanor mm som Samhällsförvaltningen sköter drift och underhåll av. Samtliga större idrottsanläggningar ägs rent formellt av Härnösandshus dotterbolag Kommunfastigheter, men där Samhällsförvaltningen har hyresavtal som reglerar en hyreskostnad exklusive drift och underhåll av anläggningen.

Detta innebär att Samhällsförvaltningen står för samtliga kostnader som är kopplade till drift och underhåll av fastigheten. Utöver våra kommunala anläggningar så finns det även några mindre anläggningar som ägs av föreningslivet och det är Ramviks IF, Viksjö IF och Stigsjö IK som driftar egna idrottsanläggningar. Där erhåller föreningarna visst driftstöd årligen från Samhällsförvaltningen för att klara av att sköta anläggningen.

En viktig framtidsfråga för Samhällsförvaltningens olika anläggningar är att skapa bra underlag för beslut om hur underhållsbehovet skall prioriteras för kommande år. För en stor del av våra anläggningar är idag gamla och med ett eftersatt underhåll som gör att om alla anläggningar skall finnas kvar i framtiden så kommer det att krävas stora underhållsinsatser vilket kan bli ekonomiskt kännbart.

Kommunledningskontoret föreslår att kommunstyrelsen ger kommundirektören i uppdrag att genomföra en utredning för att kartlägga

standarden på de gymnastik- och idrottshallar som kommunen hyr samt behovet av underhåll på dessa.

Socialt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Beslutet har ingen påverkan på detta perspektiv.

Beslutsunderlag

Samhällsnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-11-19 §146

Samhällsnämnden, tjänsteskrivelse, 202011-09

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

§ 146 Dnr 2020-000184 1.1.3.1

Långsiktig underhållsplan för fritidsanläggningar, Rapport idrottshall

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att uppdra till förvaltningen att arbeta fram en långsiktig plan för underhåll av förvaltningens fritidsanläggningar samt

att tillskriva kommunstyrelsen och begära en utredning av standard och underhåll av de gymnastik och idrottshallar som kommunen hyr.

Yrkanden

Magnus Oskarsson (S) yrkar att tillskriva kommunstyrelsen och begära en utredning av standard och underhåll av de gymnastik och idrottshallar som kommunen hyr.

Propositionsordning

Ordföranden finner att det endast föreligger ett förslag till beslut, liggande förslag med Magnus Oskarssons (S) tilläggsförslag.

Ordföranden frågar om samhällsnämnden avser besluta i enlighet med liggande förslag med Magnus Oskarssons (S) tilläggsförslag.

Ordförande finner att samhällsnämnden har beslutat i enlighet med liggande förslag med Magnus Oskarssons (S) tilläggsförslag.

Bakgrund

I Härnösand har vi idag ett 20-tal idrotts- eller fritidsanläggningar som nyttjas både av föreningslivet eller kommunmedborgare. Därtill kommer dessutom ett flertal områden som består av olika vandringsleder, badplatser, isbanor mm som Samhällsförvaltningen sköter drift och underhåll av. Samtliga större idrottsanläggningar ägs rent formellt av Härnösandshus dotterbolag Kommunfastigheter, men där Samhällsförvaltningen har hyresavtal som reglerar en hyreskostnad exklusive drift och underhåll av anläggningen.
Detta innebär att Samhällsförvaltningen står för samtliga kostnader som är kopplade till drift och underhåll av fastigheten. För Samhällsförvaltningen innebär det också att viss fastighetskompetens behövs i organisationen för att hantera frågor som rör långsiktighet för drift och underhåll.

Utöver våra kommunala anläggningar så finns det även några mindre anläggningar som ägs av föreningslivet och det är Ramviks IF, Viksjö IF och Stigsjö IK som driftar egna idrottsanläggningar.
Där erhåller föreningarna visst driftstöd årligen från Samhällsförvaltningen för att klara av att sköta anläggningen.
En viktig framtidsfråga för Samhällsförvaltningens olika anläggningar är att skapa bra underlag för beslut om hur underhållsbehovet skall prioriteras för kommande år. För en stor del av våra anläggningar är idag gamla och med ett eftersatt underhåll som gör att om alla anläggningar skall finnas kvar i framtiden så kommer det att krävas stora underhållsinsatser vilket kan bli ekonomiskt kännbart.
Samhällsförvaltningen konstaterar därför att det finns ett behov av att arbeta fram en långsiktig underhållsplan som sträcker sig 5 år framåt i tiden och som kan påvisa vilka prioriteringar som behöver beslutas om för respektive men även förslag på om en anläggning behövs för framtiden beroende på olika förändringar som sker inom föreningslivet, bostadsområden eller olika trender inom olika former av motion eller idrotter.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningens tjänsteskrivelse 2020-11-10

_____

Datum
2020-11-09

Diarienummer
SAM 2020-184

Samhällsförvaltningen
Ulf Andersson tel 0611-348822
ulf.andersson@harnosand.se

Samhällsnämnden
Härnösands kommun

Långsiktig underhållsplan för fritidsanläggningar

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att uppdra till förvaltningen att arbeta fram en långsiktig plan för underhåll av förvaltningens fritidsanläggningar.

Beskrivning av ärendet

I Härnösand har vi idag ett 20-tal idrotts- eller fritidsanläggningar som nyttjas både av föreningslivet eller kommunmedborgare. Därtill kommer dessutom ett flertal områden som består av olika vandringsleder, badplatser, isbanor mm som Samhällsförvaltningen sköter drift och underhåll av.
Samtliga större idrottsanläggningar ägs rent formellt av Härnösandshus dotterbolag Kommunfastigheter, men där Samhällsförvaltningen har hyresavtal som reglerar en hyreskostnad exklusive drift och underhåll av anläggningen.
Detta innebär att Samhällsförvaltningen står för samtliga kostnader som är kopplade till drift och underhåll av fastigheten. För Samhällsförvaltningen innebär det också att viss fastighetskompetens behövs i organisationen för att hantera frågor som rör långsiktighet för drift och underhåll.
Utöver våra kommunala anläggningar så finns det även några mindre anläggningar som ägs av föreningslivet och det är Ramviks IF, Viksjö IF och Stigsjö IK som driftar egna idrottsanläggningar.
Där erhåller föreningarna visst driftstöd årligen från Samhällsförvaltningen för att klara av att sköta anläggningen.

Beslutsunderlag

En viktig framtidsfråga för Samhällsförvaltningens olika anläggningar är att skapa bra underlag för beslut om hur underhållsbehovet skall prioriteras för kommande år. För en stor del av våra anläggningar är idag gamla och med ett eftersatt underhåll som gör att om alla anläggningar skall finnas kvar i framtiden så kommer det att krävas stora underhållsinsatser vilket kan bli ekonomiskt kännbart.
Samhällsförvaltningen konstaterar därför att det finns ett behov av att arbeta fram en långsiktig underhållsplan som sträcker sig 5 år framåt i tiden och som kan påvisa vilka prioriteringar som behöver beslutas om för respektive

anläggning. Underhållsplanen skall påvisa både framtida underhållsbehovet, men även förslag på om en anläggning behövs för framtiden beroende på olika förändringar som sker inom föreningslivet, bostadsområden eller olika trender inom olika former av motion eller idrotter.

SAMHÄLLSFÖRVALTNINGEN

Thomas Jensen
Förvaltningschef

Ulf Andersson
Trafik- och Fritidschef

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-12-17

Dnr
KS/2020-000511

Kommunstyrelseförvaltningen
Ina Lindström, 0611 34 80 17
Ina.lindstrom@harnosand.se

Kommunfullmäktige

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Kommunledningskontoret förslår kommunstyrelsen förslå kommunfullmäktige besluta

att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med 1april 2021.

Beskrivning av ärendet

Samhällsnämnden har inkommit med ett ärende till kommunfullmäktige att begära hos länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt

dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Kommunledningskontoret delar samhällsnämndens bedömning och föreslår därför fullmäktige att besluta i enlighet

Socialt perspektiv

Beslutet bedöms inte ha någon påverkan på perspektiv.

Ekologiskt perspektiv

En kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser.

Ekonomiskt och juridiskt perspektiv

Bedömning från samhällsförvaltningen är att beslutet inte ska ha någon påverkan på budget då den ökade arbetsinsatsen kan uppnås med befintliga resurser.

Beslutsunderlag

Samhällsnämnden, sammanträdesprotokoll, 2020-09-17 § 98

Samhällsförvaltningen, tjänsteskrivelse, 2020-08-14

Överlåtelsebeslut daterat 2002-12-17

Anna Bostedt
Kanslichef

Ina Lindström
Utredare

§ 98 Dnr 2020-000103 1.1.3.0

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Samhällsnämndens beslut

Samhällsnämnden beslutar

att föreslå kommunfullmäktige att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Bakgrund

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Underlag

Allmänna vattenverk i Härnösand

I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenförsörjningsanläggningar. Dessa är:

§ 98, forts.

Anläggning	Antal anslutna, ca	Beslut föreskrifter, år	Tillsynsmyndighet
Viksjö	140	1969	Kommunen
Bondsjön	23 700	2001	Kommunen
Brunne	170	2020	Länsstyrelsen
Häggdånger	35	-	-
Rö	20	-	-
Smitingen	50	-	-
Starred	40	-	-

För samtliga allmänna dricksvattentäkter har HEMAB en tidsplan för arbete med att få vattenskyddsområden fastställda. Arbetet kommer även att förankras i kommunens pågående VA-planearbete.

Revidering och fastställande av vattenskyddsområde för Bondsjön är för närvarande under handläggning hos länsstyrelsen. HEMAB har dessutom startat ett arbete med att revidera skyddsområdet för Viksjö grundvattentäkt. Krav på att säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida vattenförsörjning förstärks även av åtgärdspunkt som Vattenmyndigheten tagit fram för kommunerna att genomföra, i syfte att nå miljökvalitetsnormerna.

Förutom nyligen fattat beslut för Brunne vattenskyddsområde kommer länsstyrelsen enligt plan att inom de närmaste åren fatta beslut om vattenskyddsområden med föreskrifter för både Bondsjön och Viksjö. Samhällsförvaltningen önskar därför att kommunens begäran om överlåtelse av tillsyn från länsstyrelsen ska gälla samtliga kommande beslut om vattenskyddsområden.

<u>Överlåtelse av tillsyn</u>

Fördelning av den operativa tillsynen framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13) (MTF). Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen. En statlig operativ

tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen om kommunfullmäktige begär det.

§ 98, forts.

Gällande överlåtelsebeslut från länsstyrelsen är från 2002. Länsstyrelsen har i sin tillsynsvägledningsplan sedan många år angivit att överlåtelsebeslutet för Härnösands kommun skulle utvärderas och nytt beslut fattas. Detta har ännu inte skett. Samhällsförvaltningen väljer i nuvarande läge att enbart begära förändrad överlåtelse av den del som rör tillsyn över vattenskyddsområden.

Överväganden

Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Samhällsförvaltningen reviderar årligen sin behovsutredning och samhällsnämnden fastställer tillsynsplan utifrån tillsynsbehov och de upprättade register som finns över objekt som behöver återkommande tillsyn.

Bondsjöns vattentäkt tillhandhåller dricksvatten för fler än 90% av invånarna i Härnösand och är det viktigaste vattenskyddsområdet att ha tillsyn över. Samhällsförvaltningen önskar överta tillsyn genom den möjlighet som anges i MTF som rör vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen. Samhällsförvaltningen bedömer att lämplig tid för övertagande av tillsynen är vid årsskiftet 2020/21.

Samråd i detta ärende har skett med vattenskyddshandläggare på länsstyrelsen Per Lingensjö. I detta ärende har miljöchef Helene Lager deltagit.

§ 98, forts.

Beslutsunderlag

Samhällsförvaltningen, tjänsteskrivelse 2020-08-14 med bilaga
överlåtelsebeslut daterat 2002-12-17

_____

BESLUT

2002-12-17 504-9683-021
2280- MF

Delgivningskvitto

Härnösands kommun
Kommunfullmäktige
871 80 HÄRNÖSAND

Överlåtelse av operativ tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun

BESLUT
Länsstyrelsen beslutar med stöd av 26 kap 3 § miljöbalken och 10 och 11 §§ förordningen (1998:900) om tillsyn att fr o m 1 januari 2003 till miljönämnden i Härnösands kommun, överlåta operativt tillsynsansvar enligt följande (tillsynsområden enligt bilaga till förordning (998:900) om tillsyn enligt miljöbalken):

Tillsynsområden där kommunen har tillsynen

- A 18 Vattenskyddsområden som beslutats av länsstyrelsen.
- B1 Följande miljöfarliga verksamhet med beteckningen B i bilagan till förordningen (998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:
  - Hemsö fisk AB
  - Mellanlagringsstation för farligt avfall på Jaktstigen, Älgen 2, Hemab AB
  - Slamlagun, Fastlandet 2:56, stadsbyggnadskontoret
  - Härnösands hamn, Härnösands kommun

- B5 Förorenade områden enligt 10 kap. miljöbalken, där
  - föroreningarna härrör från pågående miljöfarlig verksamhet där miljönämnden har ansvar för den operativa tillsynen enligt punkten B1,
  -

Tillsynsområden där länsstyrelsen och kommunen har delad tillsyn

- D2 Frågor om skydd av den yttre miljön vid hantering av kemiska produkter, varor och biotekniska organismer i miljöfarliga verksamheter enligt B1: Vid miljöfarliga verksamheter bör tillsynsmyndigheten enligt B1 i första hand ansvara för tillsynen. Samråd mellan länsstyrelsen och miljönämnden skall dock alltid ske innan eventuella beslut. Vid brådskande situationer tar tillsynsmyndigheten enligt B1 initiativ till de tillsynsåtgärder som bedöms nödvändiga.

- E2 Frågor om farligt avfall och om gränsöverskridande transporter av avfall, frågor om skydd av den yttre miljön: Vid miljöfarliga verksamheter enligt B1 bör tillsynsmyndigheten enligt B1 i första hand ansvara för tillsynen. Samråd mellan länsstyrelsen och miljönämnden skall dock alltid ske innan eventuella beslut. Vid brådskande situationer tar tillsynsmyndigheten enligt B1 initiativ till de tillsynsåtgärder som bedöms nödvändiga.

För övrig hantering av farligt avfall inom kommunen ansvarar i första hand miljönämnden för tillsynen.

Beslutet omfattar inte tillkommande verksamheter inom tillsynsområdet B1 med beteckningen A eller B i bilaga till förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken.

Beslutet omfattar inte deponier där verksamheten lagts ned efter den 30 juni 1969.

Kommunen skall årligen, senast den 31 januari, delge länsstyrelsen aktuell utredning om tillsynsbehov, tillsynsplan, delegationsordning och en redovisning av aktuell organisation för tillsynsarbetet enligt miljöbalken.

Kommunen skall löpande till länsstyrelsen redovisa förändrade ägarförhållanden eller om verksamheten upphör vid de miljöfarliga tillståndspliktiga verksamheter som kommunen övertagit tillsynen över.

Länsstyrelsen beslutar att återkalla tidigare överlåtelsebeslut enligt miljöskyddslagen den 16 december 1997.

Upplysning: Tillsyn enligt Sevesolagstiftningen, lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor har länsstyrelsen i dag för både den högre och den lägre kravnivån. Det innebär att länsstyrelsen har sådan tillsyn över alla miljöfarliga verksamheter enligt denna lagstiftning med beteckning A, B, C eller ” U ” (övriga). Av nu överlåtna tillsynsobjekt omfattas Härnösands hamn av Sevesotillsyn på den högre kravnivån. Tillsyn enligt den lägre kravnivån kan överlåtas från länsstyrelsen till kommunen, men behandlas inte i detta ärende.

Av 4 § förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken framgår att operativ tillsyn över hanteringen av kemiska produkter och hanteringen av biotekniska organismer enligt 14 kap. miljöbalken och avfallshantering enligt 15 kap. miljöbalken utövas av kommunen.

BAKGRUND

Vid ett ”kommunbesök” försommaren 1999 diskuterades behovet av att anpassa tidigare överlåtelsebeslut, vad gäller tillsynen över miljöfarlig verksamhet, till hela miljöbalkens område. Länsstyrelsen pekade bl a på behovet av att klargöra tillsynsansvaret för nedlagda deponier och förorenade markområden. Enligt länsstyrelsens mening är förordning (1998:900) om tillsyn otydlig på frågan om tillsyn över nedlagda deponier ska omfattas av punkten B4 eller B5/B6.

Kommunen lämnade en preliminär ”intresseanmälan” i mars 2000 där bl a för punkten B5 föreslogs en fördelning av tillsyn över förorenade områden och deponier. I skrivelse den 22 november 2000 till länets kommuner angav länsstyrelsen att en fortsatt diskussion behövde föras vad gäller tillsynsfördelning över nedlagda deponier och förorenade områden där det inte finns verksamhetsutövare att utkräva ansvar av.

Kommunfullmäktige har i §29 den 29 april 2002 hemställt att länsstyrelsen i enlighet med 10 § förordningen(1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken fr o m halvårsskiftet 2002 överlåter åt miljö- och hälsoskyddsnämnden i Härnösands kommun att utöva den operativa tillsynen enligt miljöbalken(1998:808) i den omfattning som kommun i skrivelse 2002-03-15 angivit. Av den skrivelsen framgår att en överlåtelse av tillsyn önskas för:

- A 18 Vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen.
  - Viksjö vattentäkt, Hemab AB

- B1 Följande miljöfarliga verksamheter med beteckningen A eller B i bilagan till förordning(1998(99) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd:
  - Mellanlagringsstation för farligt avfall på Jaktstigen, Älgen 2, Hemab AB
  - Slamlagun, Fastlandet 2:56, stadsbyggnadskontoret
  - Härnösands hamn, Härnösands kommun

Länsstyrelsen har i beslut den 16 december 1997 överlåtit tillsyn för följande objekt:

- Kalmar Hernöverken
- Hemsö fisk AB
- Norrlandslax HB
- IPALCO Härnösand AB
- Norrlands Härdindustri
- Härnösands sjukhus

Av dessa är numera Kalmar Hernöverken och IPALCO Härnösand AB nedlagda. Norrlandslax HB, Norrlands Härdindustri och Härnösands sjukhus är inte längre tillståndspliktiga. Deras tillstånd och villkor gäller dock, fast de numera är anmälningspliktiga. Återkallelse av tillstånden kan ske genom ansökan till Miljöprövningsdelegationen vid länsstyrelsen.

Den 11 juni 2002 meddelade miljöchef Charlie Wallin att kommunen ej har ändrat taxan för tillsyn över de objekt som är aktuella för ett övertagande. Någon avgift kan för närvarande därför inte debiteras de nya objekten och kommunen önskar därför att ett nytt överlåtelsebeslut skall gälla från årsskiftet 2002/2003. Den 11 oktober 2002 meddelade miljöchefen att den nya taxan skall behandlas i november, varför önskemål om ett övertagande från årsskiftet kvarstår. Ärendet har den 4 december 2002, på länsstyrelsens begäran, kompletterats med behovsutredning och tillsynsplan för 2002. Vid telefonsamråd den 17 december 2002 tog länsstyrelsen, med miljöchefen, upp frågan om tillsyn över förorenade områden, inklusive deponier, förstahandsansvaret för tillsyn av punkterna D2 och E2 i bilaga till tillsynsförordning, övrig tillsyn över farligt avfall samt tillsyn över eventuellt tillkommande vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen. Länsstyrelsen föreslog att frågorna skulle tydliggöras i enlighet med vad som nu framgår under beslut och ingen erinran framkom över detta.

LÄNSSTYRELSENS BEDÖMNING

Begäran om överlåtelse av operativ tillsyn har som framgår under rubriken bakgrund föregåtts av diskussioner om lämplig omfattning. Miljö- och hälsoskyddsnämnden övertog 1997 tillsynen över sex tillståndspliktiga miljöfarliga verksamheterna enligt miljöskyddslagen. Den nu begärda överlåtelsen avser ytterligare tre tillståndsliktiga miljöfarliga verksamheter och ett vattenskyddsområde som beslutats av länsstyrelsen.

Kommunen har inte i den av kommunfullmäktige behandlade ansökan särskilt uttalat hur tillsynen ska fördelas vid förorenade områden, inklusive nedlagda deponier, punkten D2, E2 i bilaga till tillsynsförordningen eller för övrig tillsyn över farligt avfall. Länsstyrelsen ser det dock som väsentligt att inga oklarheter råder om vem som har tillsynen över detta och har därför i beslutet tydliggjort vad som skall gälla.

Det delade tillsynsansvaret som föreslås för verksamheter med beteckningen E2 och D2 följer av att både länsstyrelsen och den kommunala nämnden är operativa tillsynsmyndigheter enligt förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. Det är alltså inte möjligt att endast en av myndigheterna är operativ tillsynsmyndighet. I Härnösands kommun finns för närvarande

bara ett vattenskyddsområde som beslutats av länsstyrelsen och det är tillsyn över detta som kommunen begär överlåtelse av. Det finns ett behov av att fler vattenskyddsområden inrättas i kommunen. Både kommunen och länsstyrelsen kan besluta om detta och tillsynen delas i tillsynsförordningen till den som fattat beslut. Länsstyrelsen anser det lämpligt att eventuellt ytterligare vattenskyddsområden som beslutas av länsstyrelsen omfattas av kommunal tillsyn och därför görs i beslutet ingen avgränsning till enskilda objekt.

Länsstyrelsen konstaterar mot bakgrund av det underlag som redovisats i ärendet att tillsynsresurser inte avsatts fullt ut jämfört med utredning om tillsynsbehov. Länsstyrelsen ser det som väsentligt att dessa dokument genomgår en årlig översyn. Uppföljning och utvärdering av den operativa tillsynen är en uppgift för länsstyrelsen i egenskap av tillsyns-vägledningsmyndighet. Länsstyrelsen har för avsikt att utveckla den rollen och kommer att följa kommunens arbete med operativ tillsyn enligt miljöbalken.

Enligt länsstyrelsens mening är det önskvärt att tillsynsbeslut undertecknas av två personer. Detta för att bedömningar ska göras på en likartad nivå. Länsstyrelsen har i ärendet erhållit aktuell delegationsordning för miljönämnden, men bedömer att det är lämpligt att en sådan lämnas årligen tillsammans med aktuell utredning om resursbehov och tillsynsplan. Miljöfarliga verksamheter som kommunen har tillsyn över och som förändrats vad gäller ägandeförhållanden eller som lagt ned sin verksamhet under året bör också redovisas. Detta för att länsstyrelsen ska kunna upprätthålla ett aktuellt register över miljöfarliga verksamheter som debiteras årlig avgift av länsstyrelsen, samt att länsstyrelsen ska kunna fullgöra sina åtaganden enligt 24 kapitlet miljöbalken.

Enligt 25 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd skall anmälningsärenden från verksamheter där kommunen har tillsyn sändas till länsstyrelsen och vice versa. Länsstyrelsen förutsätter att detta kommer att fungera på ett bra sätt och att kommunen särskilt anger om det är något ärende eller del av ärende där synpunkter önskas. Länsstyrelsen har också önskemål om att kommunen informerar länsstyrelsen när periodiska besiktningar eller andra principiellt viktiga besök planeras vid överlåtna verksamheter. Detta är särskilt intressant för anläggningar som står inför omprövning av tillståndet.

Länsstyrelsen bedömer sammantaget att kommun har en lämplig organisation av arbetet med operativ tillsyn enligt miljöbalken, samt att personal med tillräcklig kompetens finns för tillsynsarbetet. Det totala resursbehovet för myndighetens arbete motsvaras inte fullt ut av tillgängliga resurser. Resursbehovet för tillsyn enligt miljöbalken kontra tillgängliga resurser går inte tydligt att utläsa av redovisad behovsutredning och tillsynsplan. Länsstyrelsen begär mot bakgrund av detta att kommunen årligen delger länsstyrelsen aktuell utredning om tillsynsbehov, tillsynsplan, delegationsordning och en redovisning av aktuell organisation för tillsynsarbetet enligt miljöbalken. Länsstyrelsen ser, under förutsättning att erforderliga resurser tillsätts, inga hinder mot att överlåta tillsyn i enlighet med den begäran som framställts av kommunen.

BESLUT OM KUNGÖRELSEDELGIVNING

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 16 § delgivningslagen (1970:428) att delge detta beslut genom kungörelse som inom 10 dagar härefter skall införas i Tidningen Ångermanland. Delgivning av beslutet anses ha skett på tionde dagen efter dagen för detta beslut.

BESLUT

2002-12-17 504-9683-021
2280- MF

HUR MAN ÖVERKLAGAR
Den som vill klaga på detta beslut skall skriva till Miljödomstolen i Östersund men skicka eller lämna skrivelsen till länsstyrelsen. Skrivelsen skall ha kommit in inom tre veckor från den dag Ni fick del av beslutet.

I detta ärende har landshövding Gerhard Larsson beslutat och Birgitta Westerlind varit föredragande. I den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit avdelningschef Leif Kåsthag, sektionscheferna Bengt Gruvin och Åke Bengtsson, samt förste länsassessor Lars Nyberg , förvaltningsavdelningen.

Gerhard Larsson
Landshövding

Birgitta Westerlind
Samhällsbyggnadsavdelningen,
miljöteknik
Tel 0611-349250, fax 0611-349378

Kopia till
Landshövding Gerhard Larsson
SA 2 ex
LK, BG, BW, ÅB

Datum
2020-08-14

Diarienummer
SAM-2020-1943

Samhällsförvaltningen
Lena Drejare, 0611-34 81 94
lena.drejare@harnosand.se

Samhällsnämnden

Begäran om överlåtelse av tillsyn enligt miljöbalken

Förslag till beslut

Samhällsförvaltningen föreslår samhällsnämnden besluta

att föreslå kommunfullmäktige att begära av länsstyrelsen att överlåta tillsyn över vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen, till Härnösands kommun, att gälla från och med årsskiftet 2020/21.

Beskrivning av ärendet

Härnösands kommun har ett överlåtelsebeslut från den 17 december 2002. Där anges inom vilka områden som länsstyrelsen har överlåtit tillsyn enligt miljöbalken till Härnösands kommun, bifogas.

När det gäller vattenskyddsområden så framgår av beslutet att kommunen har överlåten tillsyn endast över de vattenskyddsområden som till den tidpunkten hade beslutats av länsstyrelsen, det vill säga Viksjö vattentäkt. Skyddsföreskrift för vår ytvattentäkt Bondsjön är beslutad genom lokala hälsoskyddsföreskrifter av kommunfullmäktige varvid samhällsförvaltningen redan har tillsyn över det området.

Länsstyrelsen beslutade om skyddsområde och skyddsföreskrifter för Brunne grundvattentäkt den 16 juni 2020. Genom detta beslut har frågan om överlåtelse av tillsyn aktualiserats. Samhällsförvaltningen anser att kommunal tillsyn av vattenskyddsföreskrifter innebär samordningsvinster och ger möjligheter till en effektiv användning av tillsynsresurser och önskar därför att länsstyrelsen överlåter denna tillsyn till kommunen.

Beslutsunderlag

Allmänna vattenverk i Härnösand
I Härnösands kommun finns sju allmänna vattenförsörjningsanläggningar. Dessa är:

Anläggning	Antal anslutna, ca	Beslut föreskrifter, år	Tillsynsmyndighet
Viksjö	140	1969	Kommunen
Bondsjön	23 700	2001	Kommunen
Brunne	170	2020	Länsstyrelsen

Häggdånger	35	-	-
Rö	20	-	-
Smitingen	50	-	-
Starred	40	-	-

För samtliga allmänna dricksvattentäkter har HEMAB en tidsplan för arbete med att få vattenskyddsområden fastställda. Arbetet kommer även att förankras i kommunens pågående VA-planearbete.

Revidering och fastställande av vattenskyddsområde för Bondsjön är för närvarande under handläggning hos länsstyrelsen. HEMAB har dessutom startat ett arbete med att revidera skyddsområdet för Viksjö grundvattentäkt. Krav på att säkerställa ett långsiktigt skydd för nuvarande och framtida vattenförsörjning förstärks även av åtgärdspunkt som Vattenmyndigheten tagit fram för kommunerna att genomföra, i syfte att nå miljökvalitetsnormerna.

Förutom nyligen fattat beslut för Brunne vattenskyddsområde kommer länsstyrelsen enligt plan att inom de närmaste åren fatta beslut om vattenskyddsområden med föreskrifter för både Bondsjön och Viksjö. Samhällsförvaltningen önskar därför att kommunens begäran om överlåtelse av tillsyn från länsstyrelsen ska gälla samtliga kommande beslut om vattenskyddsområden.

Överlåtelse av tillsyn
Fördelning av den operativa tillsynen framgår av miljötillsynsförordningen (2011:13) (MTF). Länsstyrelsen ansvarar för tillsynen i fråga om vattenskyddsområden som har beslutats av länsstyrelsen. En statlig operativ tillsynsmyndighet får överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen om kommunfullmäktige begär det.

Gällande överlåtelsebeslut från länsstyrelsen är från 2002. Länsstyrelsen har i sin tillsynsvägledningsplan sedan många år angivit att överlåtelsebeslutet för Härnösands kommun skulle utvärderas och nytt beslut fattas. Detta har ännu inte skett. Samhällsförvaltningen väljer i nuvarande läge att enbart begära förändrad överlåtelse av den del som rör tillsyn över vattenskyddsområden.

Överväganden
Samhällsförvaltningen bedömer att ett övertagande av tillsynen medför en effektivisering av tillsynen. Kommunen har redan idag miljötillsynsansvar över verksamheter som innebär miljö- och hälsorisker inom föreslagna och beslutade vattenskyddsområdet, t.ex. jordbruk, skogsbruk, energibrunnar, enskilda avlopp mm. Kommunen är dessutom tillståndsgivande instans för ärenden såsom enskilda avlopp och hållande av vissa typer av djur samt dispensgivande myndighet för avfallsfrågor. Samordningsvinster med en tillsynsmyndighet kan uppnås då tillsynsinsatser kan samordnas och bli effektivare. Samhällsförvaltningen kan ofta vara snabbt på plats och är genom sin övriga tillsynsverksamhet ofta ute på uppdrag i kommunen. Arbetsinsatsen bedöms som måttlig och kunna uppnås med befintliga resurser. Tillsynen debiteras i enlighet med beslut av kommunfullmäktige.

Samhällsförvaltningen reviderar årligen sin behovsutredning och samhällsnämnden fastställer tillsynsplan utifrån tillsynsbehov och de upprättade register som finns över objekt som behöver återkommande tillsyn.

Bondsjöns vattentäkt tillhandhåller dricksvatten för fler än 90% av invånarna i Härnösand och är det viktigaste vattenskyddsområdet att ha tillsyn över. Samhällsförvaltningen önskar överta tillsyn genom den möjlighet som anges i MTF som rör vattenskyddsområden, som har eller kommer att beslutas av länsstyrelsen. Samhällsförvaltningen bedömer att lämplig tid för övertagande av tillsynen är vid årsskiftet 2020/21.

Samråd i detta ärende har skett med vattenskyddshandläggare på länsstyrelsen Per Lingensjö. I detta ärende har miljöchef Helene Lager deltagit.

Thomas Jenssen
Förvaltningschef

Lena Drejare
Miljöhandläggare

Bilagor

1. Överlåtelsebeslut daterat den 17 december 2002

Redovisning av kommunstyrelsens uppdragsbeslut t o m 2021-01-04 KS 20-05
Kommunledningskontoret

Uppdraget	**KS-beslut, datum samt §**	**Ansvarig för ärendet**	**Kommentarer**	Pågående Avslutat
Uppföljning revisionsgranskning om investeringsprocessen att uppdra åt kommundirektören att se över budget- och uppföljningsprocessen	2018-09-04 § 148	Kommundirektören	Ingår i projekt ”Styrleden”.	Pågår. 2021 års budgetprocess blev en ”göra och samtidigt lära process” – givetvis också starkt påverkad av pandmin. Planeringen inför 2022 års budget presenterades vid december KS 2021. Ambitionen är att 2022 års budgetprocess sedan är grunden för årshjulet även kommande år.
Förändrade budgetförutsättningar utifrån konsekvenser av ny redovisningsmodell att uppdra åt kommundirektören att återrapportera utredningsuppdragen: a) Framtida drift och organisation av Navet b) Översyn av bolagsform för kommunen och dessbolag c) Samordning och organisation av lokaler i kommunen d) Samordning av kommunkoncernens IT-tjänster senast i december 2019	2019-05-07 § 85	Kommundirektören	Utredningsdirektiv finns. Utredning pågår studiebesök i Piteå genomfört Lokalsamordnare anställd för ett år medan vidare utredning pågår Kartläggning genomförd. Samordningsplanering påbörjad.	a) Pågår: Risk- och konsekvensanalys och förhandling under november Förslag till decembersammanträdet b) Avslutat 8/9-2020: c) Avslutat. Lokalgruppen har det strategiska ansvaret. Ansvar och rollfördelning från operativ till strategisk nivå är fastställd. Lokalgruppen träffas en gång per månad. En ny lokalorganisation har risk- och konsekvensanalyserats med fack och förhandling sker i november. Ny organisation from 1/1-2021. d) Avslutat 8/9-2020: Uppföljning av arbetet sker i februari 2021.
Kostverksamhet i Härnösands kommun att uppdra till kommundirektören att senast i december 2019 i samband med översyn av kostverksamheten utarbeta	2019-06-04 § 118	Kommundirektören	Sker i samband med kostöversynen	Avslutat. Ny Måltidspolicy beslutas av KS vid dagens sammanträde Förändringar av organisering risk- och konsekvensanalyseras och förhandlas under november/december – se ovan.

Policy för kostverksamhet i Härnösands kommun				
Samverkansavtal mellan Härnösands kommun och Möten i Härnösand AB **att** ge kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet och att redovisa uppföljning och utvärdering av arbetet till kommunstyrelsen senast i kommunstyrelsens junisammanträde	2019-11-05 § 168	Kommundirektören		Pågår. Uppföljning/utvärdering Försenad pga covid-19 Presenteras vid februarisammanträdet 2021.
Permutation av Sjökapten Johan Nybergs donationsstiftelse **att** uppdra till kommundirektören att återkomma till kommunstyrelsen med förslag på utformning och plats.	2020-01-07 § 10	Kommundirektören		Pågår. Förslag till KS på februarisammanträdet 2021. Samhällsförvaltningen och Tillväxtavdelningen har tagit fram tjänsteförslag på plats och utformning.
Samverkansavtal – Härnösands Näringsliv Ekonomisk Förening HNEF **att** ge kommundirektören i uppdrag att underteckna samverkansavtalet och redovisa uppföljning och utvärdering av arbetet till kommunstyrelsen senast i november 2020	2020-03-03 § 57	Kommundirektören		Pågår Uppföljning/utvärdering Försenad pga covid-19 Presenteras vid februarisammanträdet 2021.
Riktlinjer för fullgörande av kommunstyrelsens uppsiktsplikt **att** uppdra till förvaltningen att implementera rutiner och innehåll för uppsiktspliktens punkter för nämnder och bolag,	2020-05-06 § 45	Kommunstyrelse-förvaltningen		Pågår. Delrapporter kommer att bestå av det konkreta arbete som KS genomför med början med Härnösandshus vid februarisammanträdet 2021. Slutrapport i början av 2022.
Inrättande av Fritidsbank **att** uppdra till kommundirektören att, i samverkan med berörda förvaltningar och bolag, utreda möjligheterna att inrätta en permanent fritidsbank 2021, samt **att** redovisa utredningen av en permanent fritidsbank 2021 till kommunstyrelsen oktober.	2020-06-02 § 96	Kommundirektören		Pågår. Uppstart under sommaren 2020 på Technichus. Permanent lösning klart till sommaren 2021.
Hyresavtal Ugglan och utökning av platser i särskilt boende (SOC2019-000311)	2020-06-18 § 103	Kommundirektör		De tre punkterna om Ugglan är klara.

att uppdra till kommundirektören att förlänga nuvarande hyresavtal på Ugglans äldreboende till och med 2020-09-30 **att** uppdra till kommundirektören att teckna hyresavtal om förhyrning av hela B-huset på Ugglans äldreboende från och med 2020-10-01 till och med 2020-12- 31, samt **att** uppdra till kommundirektören att teckna avtal om förhyrning av del av B-huset på Ugglans äldreboenden motsvarande 1 300 kvm from 2021-01-01 med ett avtal på obestämd tid med nio månaders uppsägningstid samt **att** uppdra åt kommundirektören att säkerställa att förslag på långsiktiga lösningar för särskilt boende och korttidsverksamhet i Härnösand tas fram till senast 31 mars 2021.				Pågår: Den långsiktiga planen för särskilt boende och korttidsverksamhet jobbar Lokalgruppen med och den redovisas senast i mars 2021. Socialnämnden fastställde en långsiktig plan för både särskilt boende och gruppbostäder vid decembersammanträdet 2021
Planprogram Skeppsbron **att** uppdra till kommundirektören att upprätta planprogram för området Silviabron-Skeppsbron-Sälsten.	2020-09-08 § 120	Kommundirektör		Pågår
Drift och organisation av kostverksamhet **att** kommundirektören återkommer med förslag till kommunstyrelsen om måltidspolicy i november 2020, samt **att** kommundirektören återkommer med förslag på framtida drift och organisation av kostenheten till kommunstyrelsen november 2020.	2020-09-08 § 130	Kommundirektör		Pågår (se ovan)
Kommunens och bolagens IT-samverkan **att** uppdra till arbetsgruppen att gå vidare med att utreda och genomföra de möjliga samverkansområden som identifierats, samt	2020-09-08 § 132	Arbetsgruppen Kommundirektör		Pågår – se ovan. Dialogpunkt på senaste Koncernledningsmötet den 29/9-2020.

att uppdra till kommundirektören att återkomma till kommunstyrelsens sammanträde i februari 2021 för en delrapport om gruppens arbete				
Motion - Tillgänglighet **att** uppdra till kommundirektören att tillse att arbetet med en tillgänglighetsguide återupprättas och görs tillgänglig för lokaler och byggnader där kommunen bedriver verksamhet, **att** rutiner för att inkludera tillgänglighetsrådets expertis inför nybyggnationer eller ändringar i lokaler där kommunen bedriver verksamhet upprättas och genomförs.	2020-12-01 § 196	Kommundirektör		Pågår. Uppstart under januari/februari 2021 av arbetet ed en tillgänglighetsguide samt framtagandet av rutiner för att involvera tillgänglighetsrådets expertis inför nybyggnationer eller ändringar i lokala där kommunen bedriver verksamhet.
Nytt hyresavtal för fritidsgården Kåken **att** uppdra till kommundirektören att teckna hyresavtal, enligt föreslagna villkor, för fritidsgården Kåken i lokalen Magasingatan 11.	2020-12-01 § 202	Kommundirektör		Avslutat. Nytt hyresavtal är påskrivet.

Härnösands kommun

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-12-15

Dnr
KS/2020-000515

Kommunstyrelseförvaltningen
Jeanette George, 0611 34 80 16
jeanette.george@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att godkänna redovisning av delegationsbeslut.

Delegationsbeslut

Attestförteckning 2020-11-15, med attestherarkin och attestregler	1
Personalärenden 2020-11-01—2020-12-17	7
Personalärenden 2020-10-01—2020-10-31	8

Jeanette George
Kommunsekreterare

Bilaga – Delegationsbeslut

Härnösands kommun

ATTESTANTFÖRTECKNING

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Gäller från och med 2020-11-25

Dnr: 2020-000016

Ansvar	Verksamhet	Ansvarsnamn	Attestant	Ersättare	Beloppsgräns Drift	Beloppsgräns Investering	Notering
*	******	Generell attest kommunen	Lars Liljedahl	Anna Bostedt, Linda Högdal	60 000 000	40 000 000	Tillagd ersättare
*	******	Generell attest kommunen	Johan Lindén	Anna Bostedt, Linda Högdal	60 000 000	40 000 000	Tillagd ersättare
10*	******	Generell attest	Lars Liljedahl	Anna Bostedt	40 000 000	40 000 000	
101*	******	Politisk ledning	Andreas Sjölander	Christina Lindberg, Carl-Fredrik Edgren	50 000	50 000	
101030	******	Kommunstyrelse	Andreas Sjölander	Christina Lindberg, Carl-Fredrik Edgren	50 000	50 000	
102*	******	Förvaltningsledning	Lars Liljedahl	Anna Bostedt	3 000 000	5 000 000	
102010	******	Förvaltningsledning	Lars Liljedahl	Anna Bostedt	3 000 000	5 000 000	Personliga utlägg ks presidium
103*	******	HR-avdelning	Pernilla Unander	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	
103010	******	HR-avdelning	Pernilla Unander	Marianne Holm	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
103011	******	Lönekamrer	Marianne Holm	Pernilla Unander	300 000	300 000	
103013	******	Rekrytering- och bemanningsenheten	Marie Englund	Pernilla Unander	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef
103014	******	HR-enheten	Marie Englund	Pernilla Unander	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef
103015	******	Löneenheten	Marianne Holm	Pernilla Unander	300 000	300 000	Personliga utlägg personalchef
104*	******	Ekonomiavdelning	Johan Lindén	Linda Högdal	40 000 000	10 000 000	
104010	******	Ekonomiavdelning ledning och adm	Johan Lindén	Linda Högdal	40 000 000	10 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
104011	******	Moms	Marie Åkerlund	Matilda Minell	40 000 000	0	
104012	******	Redovisningsenhet	Linda Högdal	Johan Lindén	300 000	300 000	Personliga utlägg ekonomichef
104013	******	Upphandlingsenheten	Linda Högdal	Johan Lindén	300 000	300 000	Personliga utlägg ekonomichef
104014	******	Controllerenheten	Johan Lindén	Linda Högdal	300 000	300 000	Personliga utlägg ekonomichef
105*	******	Kommunledningskontor	Anna Bostedt	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	
105010	******	Kansli- och utvecklingsenhet	Anna Bostedt	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
105011	******	Kostenhet	Marie Holmberg	Ulrika Olsson, Kia Olsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105011	051000	Område 051	Marie Holmberg	Ulrika Olsson, Kia Olsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105011	052000	Område 052	Kia Olsson	Marie Holmberg, Ulrika Olsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kostchef
105011	053000	Område 053	Ulrika Olsson	Marie Holmberg, Kia Olsson	300 000	300 000	Personliga utlägg kostchef
105014	******	Överförmyndarenheten	Jonas Nyberg	Anna Bostedt	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105015	******	Serviceenhet	Ann-Christine Munther	Anna Bostedt	300 000	300 000	Personliga utlägg kanslichef
105020	******	Lokalförsörjningsenhet	Eric Liljeström	Anna Bostedt	300 000	300 000	Nytt ansvar, personliga utlägg kanslichef
106*	******	Tillväxtavdelning	Uno Jonsson	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	
106010	******	Utveckling	Uno Jonsson	Petra Forsström	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
106012	******	Näringslivsutveckling och turism	Petra Forsström	Uno Jonsson	300 000	300 000	Personliga utlägg tillväxtchef
106013	******	High Coast Invest	Mikael Aamisepp	Uno Jonsson	300 000	300 000	Personliga utlägg tillväxtchef
10602*	******	Kulturenhet	Elisabeth Oxelhöjd	Susanne Hägglund	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg tillväxtchef
106020	******	Kulturenhet	Elisabeth Oxelhöjd	Susanne Hägglund	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg tillväxtchef
106021	******	Härnösands bibliotek	Susanne Hägglund	Elisabeth Oxelhöjd	300 000	300 000	Personliga utlägg tillväxtchef
106021	******	Sambiblioteket	Uno Jonsson	Petra Forsström	2 500 000	300 000	Nytt ansvar
107*	******	Kommunikationavdelning	Tomas Wahlund	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	

149

Signatur J. L

Härnösands kommun

ATTESTANTFÖRTECKNING

Kommunstyrelsen och kommunfullmäktige

Gäller från och med 2020-11-25

Dnr: 2020-000016

107010	******	Kommunikationsavdelning	Tomas Wahlund	Lars Liljedahl	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
108*	******	IT-avdelning	Lena Salomonsson	Patric Groop	1 000 000	1 000 000	
108010	******	IT-avdelning	Lena Salomonsson	Patric Groop	1 000 000	1 000 000	Personliga utlägg kommundirektör
108012	******	IT-driftenhet	Patric Groop	Lena Salomonsson	300 000	300 000	Personliga utlägg IT-chef
109*	******	Utveckling och bidrag	Johan Lindén	Linda Högdal	20 000 000	10 000 000	
109010	******	Utveckling och bidrag	Johan Lindén	Linda Högdal	20 000 000	10 000 000	
109020	******	Soluddens asylboende	Johan Lindén	Linda Högdal	1 000 000	1 000 000	
190000	******	Kommungemensam verksamhet	Johan Lindén	Linda Högdal	40 000 000	10 000 000	
20*	******	Generell attest	Göran Norlander	Kristoffer Bodin, Eva Olstedt-Lundgren	50 000	50 000	
201010	******	Kommunfullmäktige	Göran Norlander	Kristoffer Bodin, Eva Olstedt-Lundgren	50 000	50 000	
202010	120000	Revision	Sigfrid Tjärnlund	Bo Anders Öberg, Ingrid Flodin	50 000	50 000	
203010	130210	Allmänna val	Sig-Britt Ahl	Jeanette George, Sonja Hedenberg	50 000	50 000	
890000	******	Finansen	Johan Lindén	Linda Högdal	40 000 000	10 000 000	

Denna attestantförteckning visar vilka personer som har beslutsattesträtt för ett eller flera ansvar och verksamheter.
Attestantförteckningen är upprättad i enlighet med fastställt attestreglemente och dess tillämpningsanvisningar.

Johan Lindén

Signatur J.L

Namn*	Beskrivning	Minbelopp*	Maxbelopp*	Förälder	Ansv användare*	ExtId*	Överliggande ExtId
*	Generell attest kommune	0	60000000		lars.liljedahl@harnosand.se	Lars Liljedahl	
* *	Generell attest kommune	0	60000000		johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén	
10*	Generell attest	0	40000000	*	lars.liljedahl@harnosand.se	Lars Liljedahl *	
101*	Politisk ledning	0	50000	10*	andreas.sjolander@harnosand.se	Andreas Sjölander	
101030	Kommunstyrelse	0	50000	10*	andreas.sjolander@harnosand.se	Andreas Sjölander *	
102*	Förvaltningsledning	0	3000000	10*	lars.liljedahl@harnosand.se	Lars Liljedahl **	
102010	Förvaltningsledning	0	3000000	10*	lars.liljedahl@harnosand.se	Lars Liljedahl ***	
103*	HR-avdelning	0	1000000	10*	pernilla.unander@harnosand.se	Pernilla Unander	
103010	HR-avdelning	0	1000000	103*	pernilla.unander@harnosand.se	Pernilla Unander *	
103011	Lönekamrer	0	300000	103*	marianne.holm@harnosand.se	Marianne Holm	
103013	Rekrytering- och bemann	0	300000	103*	marie.englund@harnosand.se	Marie Englund	
103014	HR-enheten	0	300000	103*	marie.englund@harnosand.se	Marie Englund *	
103015	Löneenheten	0	300000	103*	marianne.holm@harnosand.se	Marianne Holm *	
104*	Ekonomiavdelning	0	40000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén *	
104010	Ekonomiavdelning ledning och adm		40000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén **	
104011	Moms	0	40000000	104*	marie.ronquist@harnosand.se	Marie Åkerlund	
104012	Redovisningsenhet	0	300000	104*	linda.hogdal@harnosand.se	Linda Högdal	
104013	Upphandlingsenheten	0	300000	104*	linda.hogdal@harnosand.se	Linda Högdal *	
104014	Controllerenheten	0	300000	104*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén ***	
105*	Kommunledningskontor	0	1000000	10*	anna.bostedt@harnosand.se	Anna Bostedt	
105010	Kansli- och utvecklingsen	0	1000000	10*	anna.bostedt@harnosand.se	Anna Bostedt *	
105011	Kostenhet	0	300000	105*	marie.holmberg@harnosand.se	Marie Holmberg	
105011 *	Område 051	0	300000	105*	marie.holmberg@harnosand.se	Marie Holmberg *	
105011 **	Område 052	0	300000	105*	kia.olsson@harnosand.se	Kia Olsson	
105011 ***	Område 053	0	300000	105*	ulrika.x.olsson@harnosand.se	Ulrika Olsson	
105014	Överförmyndarenheten	0	300000	105*	jonas.nyberg@harnosand.se	Jonas Nyberg	
105015	Serviceenhet	0	300000	105*	ann-christin.munther@harnosand.se	Ann-Christine Munther	
105020	Lokalförsörjningsenhet	0	300000	105*	eric.liljestrom@harnosand.se	Eric Liljeström	
106*	Tillväxtavdelning	0	1000000	10*	uno.jonsson@harnosand.se	Uno Jonsson	
106010	Utveckling		1000000	106*	uno.jonsson@harnosand.se	Uno Jonsson *	
106012	Näringslivsutveckling och	0	300000	106*	petra.forsstrom@harnosand.se	Petra Forsström	
106013	High Coast invest	0	300000	106*	mikael.aamisepp@harnosand.se	Mikael Aamisepp	
10602*	Kulturenhet	0	1000000	106*	elisabeth.oxelhojd@harnosand.se	Elisabeth Oxelhöjd	
106020	Kulturenhet	0	1000000	106*	elisabeth.oxelhojd@harnosand.se	Elisabeth Oxelhöjd *	
106021	Härnösands biblotek	0	300000	106*	susanne.hagglund@harnosand.se	Susanne Hägglund	
106030	Sambiblioteket	0	2500000	106*	uno.jonsson@harnosand.se	Uno Jonsson **	
107*	Kommunikationavdelning	0	1000000	10*	tomas.wahlund@harnosand.se	Tomas Wahlund	
107010	Kommunikationavdelning	0	1000000	10*	tomas.wahlund@harnosand.se	Tomas Wahlund *	
108*	IT-avdelning	0	1000000	10*	lena.salomonsson@harnosand.se	Lena Salomonsson	
108010	IT-avdelning	0	1000000	10*	lena.salomonsson@harnosand.se	Lena Salomonsson *	
108012	IT-driftenhet	0	300000	108*	patric.groop@harnosand.se	Patric Groop	
109*	Utveckling och bidrag	0	20000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén ****	

109010	Utveckling och bidrag	0	20000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén	*****
109020	Soluddens asylboende	0	1000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén	******
190000	Kommungemensam verk	0	40000000	10*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén	*******
20*	Generell attest	0	50000	*	goran.norlander@harnosand.se	Göran Norlander	
201010	Kommunfullmäktige	0	50000	20*	goran.norlander@harnosand.se	Göran Norlander	*
202010	Revision	0	50000	20*	sigge.tjernlund@harnosand.se	Sigfrid Tjärnlund	
203010	Allmänna val	0	50000	20*	sig-britt.ahl@harnosand.se	Sig-Britt Ahl	
890000	Finansen	0	40000000	*	johan.linden@harnosand.se	Johan Lindén	********

ExtId	Namn*	Beskrivning	Giltig från	Prioritet*	Ansvarig nods namn*	Konto	Ansvar	Versamhet	Aktivitet	Projekt	Objekt
	* Generell attest kc	Generell attest k		10	*	*	*	******	*	*	*
	* Generell attest kc	Generell attest kommunen		10	*	*	*	******	*	*	*
	10* Generell attest	Generell attest		100	10*	*	10*	******	*	*	*
	101* Politisk lednir	Politisk ledning		200	101*	*	101*	******	*	*	*
	101030 Kommunsl	Kommunstyrelse		500	101030	*	101030	******	*	*	*
	102* Förvaltningsle	Förvaltningsledning		200	102*	*	102*	******	*	*	*
	102010 Förvaltning	Förvaltningsledr		500	102010	*	102010	******	*	*	*
	103* HR-avdelning	HR-avdelning		200	103*	*	103*	******	*	*	*
	103010 HR-avdeln	HR-avdelning		500	103010	*	103010	******	*	*	*
	103011 Lönekamre	Lönekamrer		500	103011	*	103011	******	*	*	*
	103013 Rekryterin	Rekrytering- och		500	103013	*	103013	******	*	*	*
	103014 HR-enhete	HR-enheten		500	103014	*	103014	******	*	*	*
	103015 Löneenhet	Löneenheten		500	103015	*	103015	******	*	*	*
	104* Ekonomiavde	Ekonomiavdelning		200	104*	*	104*	******	*	*	*
	104010 Ekonomia	Ekonomiavdelning ledning och a		500	104010	*	104010	******	*	*	*
	104011 Moms	Moms		500	104011	*	104011	******	*	*	*
	104012 Redovisnir	Redovisningsen		500	104012	*	104012	******	*	*	*
	104013 Upphandlin	Upphandlingsenheten		500	104013	*	104013	******	*	*	*
	104014 Controllere	Controllerenhete		500	104014	*	104014	******	*	*	*
	105* Kommunledn	Kommunledningskontor		300	105*	*	105*	******	*	*	*
	105010 Kansli- ocl	Kansli- och utve		500	105010	*	105010	******	*	*	*
	105011 Kostenhet	Kostenhet		500	105011	*	105011	******	*	*	*
	105011 Område 0	Område 051		500	105011	*	105011	051000	*	*	*
	105011 Område 0	Område 052		500	105011	*	105011	052000	*	*	*
	105011 Område 0	Område 053		500	105011	*	105011	053000	*	*	*
	105014 Överförmy	Överförmyndare		500	105014	*	105014	******	*	*	*
	105015 Serviceenl	Serviceenhet		500	105015	*	105015	******	*	*	*
	105020 Lokalförsö	Lokalförsörjningsenhet		500	105020	*	105020	******	*	*	*
	106* Tillväxtavdeln	Tillväxtavdelning		200	106*	*	106*	******	*	*	*
	106010 Utveckling	Utveckling		500	106010	*	106010	******	*	*	*
	106012 Näringsliv	Näringslivsutveckling och turism		500	106012	*	106012	******	*	*	*
	106013 High Coas	High Coast invest		500	106013	*	106013	******	*	*	*
	10602* Kulturenhe	Kulturenhet		400	10602*	*	10602*	******	*	*	*
	106020 Kulturenhe	Kulturenhet		500	106020	*	106020	******	*	*	*
	106021 Härnösanc	Härnösands bibl		500	106021	*	106021	******	*	*	*
	106030 Sambibliot	Sambiblioteket		500	106030	*	106030	******	*	*	*
	107* Kommunikati	Kommunikationavdelning		500	107*	*	107*	******	*	*	*
	107010 Kommunik	Kommunikationa		500	107010	*	107010	******	*	*	*
	108* IT-avdelning	IT-avdelning		200	108*	*	108*	******	*	*	*
	108010 IT-avdelnir	IT-avdelning		500	108010	*	108010	******	*	*	*

108012	IT-driftenh	IT-driftenhet	500	108012	*	108012	******	*	*	*
109*	Utveckling oc	Utveckling och bidrag	200	109*	*	109*	******	*	*	*
109010	Utveckling	Utveckling och bidrag	500	109010	*	109010	******	*	*	*
109020	Soluddens	Soluddens asylboende	500	109020	*	109020	******	*	*	*
190000	Kommung	Kommungemensam verksamhe	500	190000	*	190000	******	*	*	*
20*	Generell attest	Generell attest	100	20*	*	20*	******	*	*	*
201010	Kommunfu	Kommunfullmäktige	500	201010	*	201010	******	*	*	*
202010	Revision	Revision	500	202010	*	202010	120000	*	*	*
203010	Allmänna	Allmänna val	500	203010	*	203010	130210	*	*	*
890000	Finansen	Finansen	500	890000	*	890000	******	*	*	*

Personalärenden fattade enligt delegation:

2020-11-01--20201217

Nämnd		Antal
Arbetslivsförvaltningen	TV/Tidsbegr	0+15 st
”	avgång från tjänst	0 st
Kommunstyrelseförv.	TV/Tidsbegr	1+4 st
”	avgång från tjänst	1 st
Samhällsförvaltningen	TV/Tidsbegr	0+1 st
”	avgång från tjänst	0 st
Skolförvaltningen	TV/Tidsbegr	1+22 st
”	avgång från tjänst	1 st
Socialförvaltningen	TV/Tidsbegr	0+7 st
”	avgång från tjänst	0 st

Kompletta handlingar finns på den enskilda förvaltningen och HR-avdelningen.

Intygas

2020-12-17

Gudrun Pettersson
……..

Personalärenden fattade enligt delegation:

20201001--20201031

Nämnd		Antal
Arbetslivsförvaltningen	TV/Tidsbegr	0+3 st
"	avgång från tjänst	1 st
Kommunstyrelseförv.	TV/Tidsbegr	1+4 st
"	avgång från tjänst	1 st
Samhällsförvaltningen	TV/Tidsbegr	0+1 st
"	avgång från tjänst	1 st
Skolförvaltningen	TV/Tidsbegr	3+14 st
"	avgång från tjänst	5 st
Socialförvaltningen	TV/Tidsbegr	15+66 st
"	avgång från tjänst	13 st

Kompletta handlingar finns på den enskilda förvaltningen och HR-avdelningen.

Intygas

2020-11-27

Gudrun Pettersson

.....

Datum
2020-12-15

Dnr
KS/2020-000516

Kommunstyrelseförvaltningen
Jeanette George, 0611 34 80 16
jeanette.george@harnosand.se

Kommunstyrelsen

Anmälan av ärenden för kännedom till kommunstyrelsen 2021

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att ärendena för kännedom läggs till handlingarna.

Protokoll Länsmuseet Västernorrland med bilagor	1
Protokoll Härnösand Elnät AB 2020-10-20	86
Protokoll Härnösands Energi och Miljö 2020-10-20	89
Protokoll Technichus Mitt Sverige AB 2020-08-26	92
Protokoll Technichus Mitt Sverige AB 2020-09-22	96
Protokoll Technichus Mitt Sverige AB 2020-11-17	101
Minnesanteckningar ägarmöte Technichus 2020-10-12	106
Strategiplan Technichus Mitt Sverige AB	109

Jeanette George

Kommunsekreterare
Bilaga – Anmälan av ärenden för kännedom

FÖREDRAGNINGSLISTA

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrlands styrelsesammanträde 2020-12-17, kl. 9.00–14.00.

Sammanträdesplats: nätbaserat möte.

§	Tid	Ärende
44	09.00	Mötets öppnande
45	09.05	Upprop
46	09.10	Val av protokolljusterare
47	09.12	Fastställande av föredragningslista
48	09.15	Protokoll från föregående styrelsemöten och AU, bilaga 37-40
49	09.17	Rapport från medarbetarundersökning
50	09.25	Verksamhetsmål – fyraåriga mål till 2022, bilaga 41
51	09.35	Uppföljning av verksamhetsplan, ekonomi och måluppfyllelse, bilaga 42
52	09.50	Skatteverkets övervägande om beslut avseende moms
53	10.00	Uppföljning från det kulturarvspedagogiska utredningsarbetet
54	10.10	Verksamhetens anpassningar till följd av Corona
55	10.15	Tidplan för bokslut och årsredovisning
56	10.20	Delegationsärenden, bilaga 43
57	10.25	Placeringspolicy (tidigare behandlad 20-09-18, § 32 c och § 35), bilaga 44
58	10.35	Overheadkostnadspolicy (tidigare behandlad 20-05-11, § 19), bilaga 45
59	10.40	Uppdragstaxa 2021
60	10.45	Information om kommande investeringsbehov - Bensträckare
61	11.00	Verksamhetsplan med budget 2021, bilaga 46
62	11.15	Varumärkesplattform, bilaga 47
63	11.25	Rapport från Länsmuseernas samarbetsråd mm
64	11.35	Information från hembygdsförbunden och hembygdsrådet
65	11.45	Mötesdatum 2021
66	11.50	Organisationsöversyn
67		Avslutning

SAMMANTRÄDESPLATS
Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER
Thomas Näsholm
Monica Fahlén
Kerstin Svensson
Anders Bergqvist, § 26-§ 32
Anne-Li Sjölund
Carl Fredrik Edgren, § 26-§ 32

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE
Myriam Estrella-Näslund
Lars Åström, tjänstgör från § 33
Filip Jinton, tjänstgör från § 33

ERSÄTTARE
Joachim Jonsson

FRÅNVARANDE
Jonas Tynér
Karin Högberg

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER
Margareta Johansson
Lena Landin

FACKLIGA FÖRETRÄDARE
Joakim Karsberg, Vision
Jonas Byström, DIK

I TJÄNSTEN

Jenny Samuelsson	museichef, föredragande
Laura Brander, Mittuniv.	skolpedagogisk utvecklare, föredragande § 32 a
Ann Kristofersson	styrekonom, föredragande § 32
Annso Grahn	hemslöjdskonsulent, föredragande § 32
Anna Zetterlund	hemslöjdskonsulent, föredragande § 32
Bengt Wittgren	protokollförare

Thomas Näsholm och Jenny Samuelsson och hälsar de närvarande välkomna till mötet och hälsar särskilt Carl Fredrik Edgren till styrelsemötet.

§ 26 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet

§ 27 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 28 **Val av protokolljusterare**

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Anders Bergqvist att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 29 **Fastställande av föredragningslista**

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 30 **Fastställande av val av ny styrelseledamot**

Ingrid Nilsson har avsagt sig uppdraget som ledamot i styrelsen för stiftelsen Länsmuseet Västernorrland.

Som ny ledamot utsåg Kommunfullmäktige i Härnösand den 15/6 2020, Carl-Fredrik Edgren (V) till ny ordinarie ledamot "för kvarvarande mandatperiod", bilaga 23.

Styrelsen beslutar

att fastställa kommunfullmäktiges beslut.

§ 31 **Protokoll från föregående styrelsemöte**

Protokoll från styrelsemöten den 15/5 och arbetsutskott den 11/9 föreligger, bilaga 24 och 25.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 32 **Rapporter**

Museichefen (med flera) rapporterar om:

a/ Delrapport av Laura Brander, från det skolpedagogiska uppdraget, Bilaga 26 (delas ut) Slutrapport kommer i januari 2021.

b/ Delårsrapport ekonomi och verksamhet (Ann Kristofersson), bilaga 27

c/ Hantering av kapital vid stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Stiftelsens kapital skall förvaltas på bästa sätt för verksamheten och dess långsiktiga överlevnad. Kapitalet kan delas upp i olika grupper:

1. Långsiktigt eget kapital som utgörs av Lindströms konstsamling. Detta behövs som reserv för att trygga Stiftelsens långsiktiga ekonomi. Konstsamlingen anses vara av låg risk och ger ingen avkastning.
2. Kortsiktigt eget kapital som behövs för att reglera svängningar mellan räkenskapsår. Därutöver finns medel i form av förskottsutbetalda bidrag
3. Kapital som primärt används för stiftelsens investeringar. I de fall detta kapital inte nyttjas så ska lämplig finansiell placering göras, som erhåller en jämn löpande avkastning med beaktande av försiktighet och rimlig risknivå. Ansvarsfulla principer avseende etik och hållbarhet ska följas."

Beslut i denna fråga fattas under § 35.

d/ Lägesrapport verksamhet maj-augusti, bilaga 28

e/ Information om museibyggnaden, bilaga 29 (utdelas)
Det finns flera svårigheter vad gäller brandskydd och klimat vad avser museibyggnadens magasin, detta beror på att fastighetsägaren Regionfastigheter inte löser detta. Frågan har lyfts fram tidigare och det är inte förenligt med kraven i museilag och internationella riktlinjer att förvara samlingarna i magasin som inte fungerar klimatmässigt och vad gäller ett fungerande brandskydd. Då dessa krav inte uppfylls är inte Länsmuseets försäkringsbolag Länsförsäkringar villig teckna försäkring för samlingarna.

f/ Verksamhetens anpassningar till följd av Covid 19, bilaga 30

g/ Kompetensutvecklingspolicy, bilaga 31

h/ Rapport på regionstyrelsen den 28 augusti, bilaga 32a, kommunstyrelsen den 8 september, bilaga 32b

i/ Projektansökningar, bilaga 33

j/ Rapport från Länsmuseernas samarbetsråd och nationell nivå (Monica Fahlén)
Många länsmuseer är drabbade av corona-effekterna, men planering av möten fortgår.
Höstmöte, digitalt, den 20 oktober, kl 09.00-14.00. Inbjudan kommer.
Folk & kultur, digitalt, i februari.
Fördelning av statliga coronamedel kommer och Västernorrland har tilldelats 5 milj kr. Länsmuseet har lämnat in en ansökan.
Länsmuseernas situation utreda av Riksantikvarieämbetet och vi är utvalda i en grupp av fem länsmuseer som intervjuas.

k/ Information från hembygdsförbunden och hembygdsrådet
Hembygdsförbunden har digitaliserats vilket lett till att ett tätare samarbete med övriga Norrlandsförbund inletts. Behoven av vård av samlingarna är stort. Likaså är behoven stora kring byggnaderna.

l/ Aktuella program, bilaga 34 (delas ut)

m/ hemslöjdskonsulenterna i Västernorrland, Anna Zetterlund och Annso Grahn, presenterar sin verksamhet. Se utförligare presentation på länsmuseets hemsida.

n/ kommande utbildningsdag och studiebesök
Föreslås att ledamöterna deltar i höstmötet den 20 oktober. Förslag finns att göra ett studiebesök. En utgångspunkt är att börja med att organisera ett fysiskt möte. Studiebesök kan sedan i första hand inriktas på Fritidsbåtsmuseet.

Styrelsen beslutar

att ta emot rapporterna och lägga dem till handlingarna.

Carl Fredrik Edgren lämnar mötet.
Lars Åström träder in som tjänstgörande ersättare.
Anders Bergqvist lämnar mötet.
Filip Jinton träder in som tjänstgörande ersättare och justeringsperson.

§ 33 Delegationsärenden

Rapport angående anställningar föreligger, bilaga 35.

TP FJ AB

Styrelsen beslutar

att med godkännande lägga informationen till handlingarna.

§ 34 **Delårsrapport: ekonomi- och verksamhetsrapport**

Föreligger förslag till rapporter, bilaga 36 a och 36 b.

Styrelsen beslutar

att fastställa rapporter enligt förslaget,
att uppdra till museichefen att sända rapporterna till stiftarna.

§ 35 **Hantering av kapital vid stiftelsen Länsmuseet Västernorrland - beslut**

Förslag föreligger om att upphäva tidigare fastställd placeringspolicy (2017).

I stället utgår förvaltningen av kapitalet enligt indelningen:

- Långsiktigt eget kapital som utgörs av Lindströms konstsamling. Detta behövs som reserv för att trygga Stiftelsens långsiktiga ekonomi. Konstsamlingen anses vara av låg risk och ger ingen avkastning.
- Kortsiktigt eget kapital som behövs för att reglera svängningar mellan räkenskapsår. Därutöver finns medel i form av förskottsutbetalda bidrag
- Kapital som primärt används för stiftelsens investeringar. I de fall detta kapital inte nyttjas så ska lämplig finansiell placering göras, som erhåller en jämn löpande avkastning med beaktande av försiktighet och rimlig risknivå. Ansvarsfulla principer avseende etik och hållbarhet ska följas."

Det betyder att större frågor om förvaltningen av kapitalet ska följa stiftelsens stadga och alltså tillställas styrelsen för beslut.

Styrelsen beslutar

att fastställa förslaget att upphäva tidigare beslutad placeringspolicy.

TW EJ

§ 36 **Avslutning**

Ordföranden tackar alla deltagare och för att tekniken fungerat. Ordföranden ser fram emot att träffas vid decembermötet.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2020-09-18

Thomas Näsholm
mötesordförande

2020-09-02

Anders Bergqvist
justerare till § 32

2020-09-25

Filip Jinton
justerare från § 33

Närvarande:
Thomas Näsholm
Monica Fahlén
Anne-Li Sjölund
Jenny Samuelsson
Ann Kristofersson, föredragande § 2
Bengt Wittgren, protokollförare

Ordförande Thomas Näsholm inleder mötet och hälsar deltagarna välkomna till Murberget.

§ 1 Dagordning

Dagordning omfattar rapporter samt beredning av föredragningslista och förslagsprotokoll inför styrelsemöte den 17/12.

Förslag att utse Monica Fahlén att justera protokollet.

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna dagordningen

samt

att utse Monica Fahlén att justera protokollet.

§ 2 Förslagsprotokoll för kommande styrelsemöte

Genomgicks och kompletterades utkast till kallelse och förslagsprotokoll med bilagor, för styrelsemötet den 17/12.

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna kallelse och förslagsprotokoll med bilagor för distribution till ledamöterna.

§ 3 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns att tillföra.

§ 4 Avslutning

Ordförande förklarar mötet avslutat.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2020-12-08

Thomas Näsholm

Justeras 2020-12-08

Monica Fahlén

SAMMANTRÄDESPLATS
Digitalt (Härnösand)

Närvarande

LEDAMÖTER
Thomas Näsholm
Monica Fahlén
Kerstin Svensson
Anders Bergqvist
Anne-Li Sjölund
Carl Fredrik Edgren
Lars Åström

ERSÄTTARE
Filip Jinton
Myriam Estrella-Näslund
Joachim Jonsson

FRÅNVARANDE
Jonas Tynér
Karin Högberg

I TJÄNSTEN
Jenny Samuelsson museichef, föredragande, protokollförare

Thomas Näsholm hälsar de närvarande välkomna till detta extra styrelsemöte.

§ 37 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet

§ 38 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 39 Val av protokolljusterare

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Carl Fredrik Edgren att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 40 Fastställande av föredragningslista

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 41 Organisationsöversyn

Museichefen och ordförande rapporterar att Region Västernorrland har aviserat om en översyn av stiftelsens organisation, men att denna utredning inte är aktuell att genomföra nu. Om en utredning ska genomföras så ska det ske i samverkan mellan alla stiftelsebildare och med hänsyn till korrekta styrningsformer.

Styrelsen beslutar

att ta emot rapporten och lägga dem till handlingarna.

§ 42 Kommande styrelsemöte

Museichefen informerar att styrelsemötet den 17 december kommer att genomföras digitalt, kl. 9-11 och 12-14

Styrelsen beslutar

att ta emot rapporten och lägga dem till handlingarna.

§ 43 Avslutning

Ordföranden tackar alla deltagare och för att tekniken fungerat. Ordföranden ser fram decembermötet.

Vid protokollet

Jenny Samuelsson

Justeras 2020-11- 2020-11-

Thomas Näsholm
mötesordförande

Carl-Fredrik Edgren
protokolljusterare

INKOM
2020 -11- 16
murberget

Närvarande:
Thomas Näsholm
Monica Fahlén
Anne-Li Sjölund
Jenny Samuelsson
Bengt Wittgren, protokollförare

Ordförande Thomas Näsholm inleder mötet och hälsar deltagarna välkomna till Murberget.

§ 1 Dagordning

Dagordning innehåller frågan om organisationsöversyn för diskussion.

Förslag att utse Anne-Li Sjölund att justera protokollet.

Arbetsutskottet beslutar

att godkänna dagordningen

samt

att utse Anne-Li Sjölund att justera protokollet.

§ 2 Organisationsöversyn

Regionen väckte vid planeringsdialogen i oktober frågan om organisationsöversyn. Detta är en ny fråga för stiftelsens styrelses arbetsutskott och diskuterades.

Arbetsutskottet beslutar

att ta frågan vidare till styrelsemötet den 17 december 2020.

§ 3 Övriga frågor

Inga övriga frågor fanns att diskutera.

TN

A-L

§ 4 Avslutning

Ordförande förklarar mötet avslutat.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2020-11-11

Thomas Näsholm

Justeras 2020-11-11

Anne-Li Sjölund

SAMMANTRÄDESPLATS
Västernorrlands museum, Härnösand

Närvarande

LEDAMÖTER
Thomas Näsholm
Monica Fahlén
Kerstin Svensson
Anders Bergqvist, § 26-§ 32
Anne-Li Sjölund
Carl Fredrik Edgren, § 26-§ 32

TJÄNSTGÖRANDE ERSÄTTARE
Myriam Estrella-Näslund
Lars Åström, tjänstgör från § 33
Filip Jinton, tjänstgör från § 33

ERSÄTTARE
Joachim Jonsson

FRÅNVARANDE
Jonas Tynér
Karin Högberg

HEMBYGDSFÖRBUNDENS REPRESENTANTER
Margareta Johansson
Lena Landin

FACKLIGA FÖRETRÄDARE
Joakim Karsberg, Vision
Jonas Byström, DIK

I TJÄNSTEN

Jenny Samuelsson	museichef, föredragande
Laura Brander, Mittuniv.	skolpedagogisk utvecklare, föredragande § 32 a
Ann Kristofersson	styrekonom, föredragande § 32
Annso Grahn	hemslöjdskonsulent, föredragande § 32
Anna Zetterlund	hemslöjdskonsulent, föredragande § 32
Bengt Wittgren	protokollförare

Thomas Näsholm och Jenny Samuelsson och hälsar de närvarande välkomna till mötet och hälsar särskilt Carl Fredrik Edgren till styrelsemötet.

§ 26 Mötets öppnande

Ordföranden öppnar mötet

§ 27 Upprop

Upprop förrättas

Styrelsen beslutar

att fastställa uppropet.

§ 28 **Val av protokolljusterare**

Styrelsen beslutar

att till protokolljusterare välja Anders Bergqvist att jämte ordförande justera dagens protokoll.

§ 29 **Fastställande av föredragningslista**

Styrelsen beslutar

att fastställa föredragningslistan enligt upprättat förslag.

§ 30 **Fastställande av val av ny styrelseledamot**

Ingrid Nilsson har avsagt sig uppdraget som ledamot i styrelsen för stiftelsen Länsmuseet Västernorrland.

Som ny ledamot utsåg Kommunfullmäktige i Härnösand den 15/6 2020, Carl-Fredrik Edgren (V) till ny ordinarie ledamot "för kvarvarande mandatperiod", bilaga 23.

Styrelsen beslutar

att fastställa kommunfullmäktiges beslut.

§ 31 **Protokoll från föregående styrelsemöte**

Protokoll från styrelsemöten den 15/5 och arbetsutskott den 11/9 föreligger, bilaga 24 och 25.

Styrelsen beslutar

att lägga protokollen till handlingarna.

§ 32 **Rapporter**

Museichefen (med flera) rapporterar om:

a/ Delrapport av Laura Brander, från det skolpedagogiska uppdraget, Bilaga 26 (delas ut) Slutrapport kommer i januari 2021.

b/ Delårsrapport ekonomi och verksamhet (Ann Kristofersson), bilaga 27

c/ Hantering av kapital vid stiftelsen Länsmuseet Västernorrland

Stiftelsens kapital skall förvaltas på bästa sätt för verksamheten och dess långsiktiga överlevnad. Kapitalet kan delas upp i olika grupper:

1. Långsiktigt eget kapital som utgörs av Lindströms konstsamling. Detta behövs som reserv för att trygga Stiftelsens långsiktiga ekonomi. Konstsamlingen anses vara av låg risk och ger ingen avkastning.
2. Kortsiktigt eget kapital som behövs för att reglera svängningar mellan räkenskapsår. Därutöver finns medel i form av förskottsutbetalda bidrag
3. Kapital som primärt används för stiftelsens investeringar. I de fall detta kapital inte nyttjas så ska lämplig finansiell placering göras, som erhåller en jämn löpande avkastning med beaktande av försiktighet och rimlig risknivå. Ansvarsfulla principer avseende etik och hållbarhet ska följas."

Beslut i denna fråga fattas under § 35.

d/ Lägesrapport verksamhet maj-augusti, bilaga 28

e/ Information om museibyggnaden, bilaga 29 (utdelas)
Det finns flera svårigheter vad gäller brandskydd och klimat vad avser museibyggnadens magasin, detta beror på att fastighetsägaren Regionfastigheter inte löser detta. Frågan har lyfts fram tidigare och det är inte förenligt med kraven i museilag och internationella riktlinjer att förvara samlingarna i magasin som inte fungerar klimatmässigt och vad gäller ett fungerande brandskydd. Då dessa krav inte uppfylls är inte Länsmuseets försäkringsbolag Länsförsäkringar villig teckna försäkring för samlingarna.

f/ Verksamhetens anpassningar till följd av Covid 19, bilaga 30

g/ Kompetensutvecklingspolicy, bilaga 31

h/ Rapport på regionstyrelsen den 28 augusti, bilaga 32a, kommunstyrelsen den 8 september, bilaga 32b

i/ Projektansökningar, bilaga 33

j/ Rapport från Länsmuseernas samarbetsråd och nationell nivå (Monica Fahlén)
Många länsmuseer är drabbade av corona-effekterna, men planering av möten fortgår.
Höstmöte, digitalt, den 20 oktober, kl 09.00-14.00. Inbjudan kommer.
Folk & kultur, digitalt, i februari.
Fördelning av statliga coronamedel kommer och Västernorrland har tilldelats 5 milj kr. Länsmuseet har lämnat in en ansökan.
Länsmuseernas situation utreda av Riksantikvarieämbetet och vi är utvalda i en grupp av fem länsmuseer som intervjuas.

k/ Information från hembygdsförbunden och hembygdsrådet
Hembygdsförbunden har digitaliserats vilket lett till att ett tätare samarbete med övriga Norrlandsförbund inletts. Behoven av vård av samlingarna är stort. Likaså är behoven stora kring byggnaderna.

l/ Aktuella program, bilaga 34 (delas ut)

m/ hemslöjdskonsulenterna i Västernorrland, Anna Zetterlund och Annso Grahn, presenterar sin verksamhet. Se utförligare presentation på länsmuseets hemsida.

n/ kommande utbildningsdag och studiebesök
Föreslås att ledamöterna deltar i höstmötet den 20 oktober. Förslag finns att göra ett studiebesök. En utgångspunkt är att börja med att organisera ett fysiskt möte. Studiebesök kan sedan i första hand inriktas på Fritidsbåtsmuseet.

Styrelsen beslutar

att ta emot rapporterna och lägga dem till handlingarna.

Carl Fredrik Edgren lämnar mötet.
Lars Åström träder in som tjänstgörande ersättare.
Anders Bergqvist lämnar mötet.
Filip Jinton träder in som tjänstgörande ersättare och justeringsperson.

§ 33 Delegationsärenden

Rapport angående anställningar föreligger, bilaga 35.

TP FJ AB

Styrelsen beslutar

att med godkännande lägga informationen till handlingarna.

§ 34 **Delårsrapport: ekonomi- och verksamhetsrapport**

Föreligger förslag till rapporter, bilaga 36 a och 36 b.

Styrelsen beslutar

att fastställa rapporter enligt förslaget,
att uppdra till museichefen att sända rapporterna till stiftarna.

§ 35 **Hantering av kapital vid stiftelsen Länsmuseet Västernorrland - beslut**

Förslag föreligger om att upphäva tidigare fastställd placeringspolicy (2017).

I stället utgår förvaltningen av kapitalet enligt indelningen:

- Långsiktigt eget kapital som utgörs av Lindströms konstsamling. Detta behövs som reserv för att trygga Stiftelsens långsiktiga ekonomi. Konstsamlingen anses vara av låg risk och ger ingen avkastning.
- Kortsiktigt eget kapital som behövs för att reglera svängningar mellan räkenskapsår. Därutöver finns medel i form av förskottsutbetalda bidrag
- Kapital som primärt används för stiftelsens investeringar. I de fall detta kapital inte nyttjas så ska lämplig finansiell placering göras, som erhåller en jämn löpande avkastning med beaktande av försiktighet och rimlig risknivå. Ansvarsfulla principer avseende etik och hållbarhet ska följas."

Det betyder att större frågor om förvaltningen av kapitalet ska följa stiftelsens stadga och alltså tillställas styrelsen för beslut.

Styrelsen beslutar

att fastställa förslaget att upphäva tidigare beslutad placeringspolicy.

TW EJ

§ 36 **Avslutning**

Ordföranden tackar alla deltagare och för att tekniken fungerat. Ordföranden ser fram emot att träffas vid decembermötet.

Vid protokollet

Bengt Wittgren

Justeras 2020-09-18

Thomas Näsholm
mötesordförande

2020-09-02

Anders Bergqvist
justerare till § 32

2020-09-25

Filip Jinton
justerare från § 33

Mål

Under 2020 har länsmuseets ledningsgrupp arbetat med att ta fram nedbrutna mål utifrån de övergripande målen. Nu är 4-årsmålen genomarbetade och verksamheten har nu möjlighet att göra en första uppföljning utifrån dem.
Nedan följer en en beskrivning av hela målstrukturen som består av 1) en övergripande målbild, som är så övergripande och långsiktig att hela museets verksamhet utgår från den 2) 13 st övergripande mål, som beskriver olika långiktiga mål och verksamhetsområden 3) 4-åriga mål utifrån de 13 målen, uppföljningsbara 4) Årsmål, nya sådana tas fram varje år utifrån fyraårsmålen.
Den övergripande målbilden och de övergripande målen är sammansatta utifrån olika styrdokument som länsmuseiverksamheten lyder under – uppdragsdirektiv från stiftelsebildarna, museilagen, den nationella kulturpolitiken, den regionala kulturplanen m.m.

2020 införs fyraårsmålen i uppföljningen per sista november, efter styrelsens beslut om målen. Detta eftersom målen har varit under framtagande under året och vi har arbetat efter dem även om de inte varit klara. Genom att införa dem un kan vi visa på en mätbarhet i måluppfyllelsen redan i år, något som efterfrågats av revisionen.

Övergripande målbild

En övergripande målbild, som är så övergripande och långsiktig att hela museets verksamhet utgår från den:

Västernorrlands museum bidrar till samhällets uppbyggnad i länet genom att:

- *vara en resurs för hållbar utveckling och folkhälsa (inriktningsmål i uppdragsdirektivet, förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)*
- *göra kulturarvet angeläget (inriktningsmål i uppdragsdirektivet) och främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)*
- *skapa möjligheter för framtidens kulturarv och kommande generationers lärande (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)*
- *vara en given, efterlängtad och älskad mötesplats och kulturarvsupplevelse*
- *främja och stärka kulturarvet som kunskapskälla, och människors historiska och kulturella medvetenhet (främjandemål i uppdragsdirektivet)*

Övergripande mål

Verksamheten har 13 st övergripande mål, som beskriver olika långiktiga mål och verksamhetsområden.
Digitaliseringsmålet Mål 10 (Museet ska lyfta digitalisering ur samtliga utgångspunkter), har tagits bort och det är därmed 13 mål istället för 14 som tidigare –och istället har digitalisering setts som en metod och aktiviteterna har förts in under övriga mål istället.

4-årsmål

Fyraårsmålen är nedbrutna ur de övergripande målen. Att stiftelsen valt fyraårsmål beror på att vart fjärde år har stiftelsen nytt uppdragsdirektiv och länet har ny regional kulturplan. Inför nytt uppdragsdirektiv och ny kulturplan 2023 tas nya 4-årsmål fram.

Fyraårsmålen har en målbild, som beskrivs nedan. Uppfyllnaden mäts sedan utifrån denna målbild. En del av målen kan enbart följas upp på helår, i övrigt görs det vid tertial 1 och tertial 2.

1-årsmål

Förutom fyraårsmålen beskrivs i aktivitetsplanen i VP årsmål och aktiviteter. En del av målen kan enbart följas upp på helår, i övrigt görs det vid tertial 1 och tertial 2. Årsmålen beskrivs inte nedan. De beskrivs i separat dokument – Verksamhetsplan och budget 2021.

Fortsatt utvecklingsprocess

Under 2021 kommer utvecklingsprocessen för att förbättra mätbarheten att fortsätta. Den övergripande målbilden, målen och fyraårsmålen ses dessutom över inför varje budgetår, med möjlighet till förändring. Årsmålen beslutas i VP inför varje år.

Övergripande mål		**Uppfyllnad övergripande mål - beskriver läget när målet är nått**	**Fyraårsmål 2019-2022**
1	Museet har god genomförandekapacitet och måluppfyllelse	Museet arbetar systematiskt inom alla verksamhetsområden, har rätt förutsättningar för sin verksamhet och sitt uppdrag. Det innebär: Medvetet och effektivt resursnyttjande Stark intern samverkan Museal kompetensförsörjning för uppdraget och framtiden Utmärkt organisatorisk och social arbetsmiljö Ändamålsenliga lokaler och infrastruktur för verksamhet och personal Välfungerande verksamhets- och ekonomistyrning genom planering, genomförande och uppföljning	Museet har en god genomförandekapacitet och måluppfyllelse avseende: -systematisk verksamhetsprocess för kärnverksamheten: i utställningsprocessen, det publika arbetet inkl det pedagogiska, i samlingsförvaltningen och kulturmiljöuppdraget -planer för fastighetsarbetet (det kulturhistoriska och det administrativa) och i lokalförsörjningsplan, underhållsplan, skogsvårdsplan, markvårdsplan samt prioriteringar -alla verksamhetsområdens effektivitet och planer för effektivisering -museal kompetensförsörjning, fokus bland annat på värdskap, digital kompetens och kulturmiljö -genomarbetad form för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning -genomarbetad form för

			ekonomistyrning och ekonomiuppföljning -fungerande forum och metoder för intern samverkan -förbättringar i arbetsmiljön (NMI) jämfört med 2019 -översyn och revidering samt införande av alla nödvändiga policies inom OSA -Ändamålsenliga lokaler avseende personalrum och kontor samt arbetsytor. -fungerande magasin ifråga om klimat och brandskydd i museibyggnaden -fungerande målgruppsanalys -fungerande statistikinsamling för verksamhetens syften (egen statistik och MYKA-statistik)
2	Museet har en stark/stärkt roll som aktör för tillväxt, ett attraktivt län och levande landsbygd i länet ifråga om besöksnäring, kulturturism och kulturella och kreativa näringar (del av målet ur uppdragsdirektivets utvecklingsmål)	Museet är en självklar och etablerad part som aktör för tillväxt i länet: när innovativa och kreativa satsningar inom/för kulturarv och kulturmiljö har synliggjorts, förmedlats och använts av externa parter i stor omfattning (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet) Det finns en stark samverkan med länets kommuner, destinationsbolag och andra aktörer ifråga om besöksnäring och KKN och museet ses som en etablerad part för att skapa ett attraktivt län och levande landsbygd Kulturarvet ses och används som en viktig resurs för ett attraktivt län och en levande landsbygd	-Museet har god samverkan med centrala besöksnäringsaktörer i Västernorrland -Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN inom byggnadsvård i länet -Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN i länet i utställningar och program och butik -Museet har etablerat, i projektform, kontakter med KKN i länet inom återbruk, hantverk och konst avseende affärsutveckling på friluftsmuseet och i länet
3	Museet* är ett av länets mest besökta turistmål och utvecklas i rollen (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet) *Med museet avses stiftelsens närvaro i länet, på museiområdet och digitalt.	Museet är digitalt och fysiskt utvecklat till en upplevelse i full skala, också på de platser i länet där vi är engagerade Identitet och varumärke för Västernorrlands Museum och Murberget friluftsmuseum är format, förmedlat och uppfattat. Vår publika verksamhet, kunskapskommunikation och affärsverksamhet är högt värderade och omtalade samt lockar kontinuerligt både befintliga målgrupper och nya målgrupper. Museets publika ytor och miljöer är välskötta, trygga och estetiskt tilltalande. Museets digitala ytor är välförvaltade och följer grafisk profil	-Museet har publicerat fem mediaguider på friluftsmuseet och på museets övriga besöksmål samt i två basutställningar inomhus. -Museet har publicerat 15 mediaguider för kulturmiljöer i länet. -Varumärkesplattform har lanserats, förmedlas och NKI mäts årligen. -Museet har genomfört två av basutställningsprojekten med tillhörande kunskapskommunikation för länet. -Museet har genomfört temaåren genus, hållbarhet, barn och barnkonventionen samt demokrati med tillhörande utställningar och aktiviteter -En övergripande planering för de publika ytorna på friluftsmuseet och för alla publika ytor inomhus är framtagen.

			-En strategisk plan för museets digitala ytor finns och arbetas efter
4	Alla samhällssektorer tar ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljö (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet): länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv uppmärksammas och vårdas (främjandemål i uppdragsdirektivet) och kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för hållbar utveckling beskrivs	Alla samhällssektorer (myndigheter, civilsamhälle och företag) nås av information och kunskap från oss där kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för hållbar utveckling beskrivs. Alla samhällssektorer i länet (myndigheter, civilsamhälle och företag) använder sig av vår kunskapskommunikation och tar ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljöer. Museet uppmanar kontinuerligt och kvalitativt till ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljö i länet.	-Museet har genomfört införandet av det kontinuerliga kulturmiljöuppdraget i länet, inkl skapat forum och innehåll för samverkan med olika aktörer. -Museet har kontakt och samverkan angående kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet -Museet har tagit fram en plan för att följa upp hur vi lyckas förmedla kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet.
5	Museet ökar graden av extern finansiering gällande affärsverksamhet och utvecklingsprojekt (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)	50% av museets totala intäkter är finansiering från externfinansierade projekt, affärsverksamhet och uppdragsfinansierad verksamhet. Museet har ett kontinuerligt och aktivt arbete för att öka intäkterna	-Museets intäkter för affärsverksamhet, uppdragsverksamhet och projektbidrag uppgår till 20% av museets totala intäkter. -Museet arbetar kontinuerligt och aktivt för att öka intäkterna
6	Museet är en nationell förebild inom hållbarhet/Agenda 2030 (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)	Hållbarhetsmålen/agenda 2030 är medvetet integrerat i museets hela verksamhet Museet är en nationell förebild för museer inom hållbarhet/agenda 2030 tack vare kontinuerliga satsningar som skapar goda resultat för den hållbara utvecklingen i länet Kulturarvet och Västernorrlands museum ses som en etablerad resurs för hållbar regional utveckling (inriktningsmål i uppdragsdirektivet)	-Museet har integrerat hållbarhetsmålen i produktionsprocessen för museiupplevelsen. -Museet har integrerat hållbarhetsmålen i fastighetsförvaltningen. -Museet arbetar som en resurs för hållbar utveckling inom kulturarv och kulturmiljö inom KKN och kulturmiljövården -En särskild satsning med kunskapskommunikation inom hållbarhetsområdet har genomförts. -Museibutiken är fairtrademärkt och

			har ett lokalt präglat kulturarvs- och hantverksutbud.
7	Museet främjar det maritima kulturarvet och dess betydelse i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)	Vi har långsiktigt säkrat Statens närvaro med utveckling av fritidsbåtsmuseet som ett nationellt och regionalt besöksmål Museet har professionellt, samlings- och kunskapsbaserat kommunicerat uppskattade berättelser om det maritima kulturarvet	-Långsiktigheten för fritidsbåtsmuseet har säkrats och en intressant utveckling för museet som nationellt och regionalt besöksmål för 2023 och framåt har möjliggjorts -Museet har budget och genomförandeplan för det maritima temaåret 2023, genom kunskapsuppbyggnad, museiupplevelser och kunskapskommunikation -Museet har integrerat det maritima temat i basutställningarna och dess kunskapskommunikation för forntid och medeltid, samt planerar det för basutställningen om modern tid.
8	Museet stärker sin verksamhet för och med barn och unga för ökad representation och delaktighet (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)	Hela verksamheten arbetar utifrån barnkonventionen Museet har ett brett och omfattande, utvecklande och föränderligt utbud för barn och unga i länet Fler barn och unga i länet upptäcker museets utbud och bidrar till museets och länets kunskapsuppbyggnad genom interaktion och engagemangsskapande arbete. Museets arbete med barn och unga leder långsiktigt till arrangörsutveckling och ökad delaktighet avseende musei- och kulturarvsverksamheter Museet har en aktiv roll som läranderesurs i länet; för förskola, skola och fritids i samt för lovlediga och fritidslediga barn och unga och deras familjer	-Museet har integrerat barnperspektivet i processerna för museiupplevelser och kunskapskommunikation -Museet har infört lärande- och kreativitetsmiljöer, både digitalt och fysiskt, som når länets barn och unga när de implementerats. Mål med dessa digitala och fysiska miljöer är ökat lärande och upplevelser om kulturarvet samt arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvssektorn -Pedagogisk kompetens har rekryterats, en strategi är framtagen för det kulturarvspedagogiska uppdraget i länet och uppdraget har implementerats. -Genomförda mätningar visar att museiupplevelser i ökad omfattning har nått fram till barn och unga i länet.

9	Museet ska bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad genom samverkan och egen kunskapsuppbyggnad (kunskapsuppbyggnads mål i uppdragsdirektivet)	Museet har god kontinuerlig samverkan med kunskapsinstitutioner (kunskapsuppbyggnadsmål i uppdragsdirektivet) regionalt, nationellt och internationellt Museiverksamheten baseras på museets samlingar och baseras på vetenskaplighet och kunskap av hög kvalitet (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) Museet har en aktiv och professionell samlingsförvaltning (insamling, bevarande, tillgängliggörande i länet) samt professionell hantering av länets materiella och immateriella kulturarv.	-Fortsatt utveckling av samarbetet med Mittuniversitetet, länets folkhögskolor, yrkeshögskolor, studieförbund samt övriga musei- och kulturarvssektorn regionalt och nationellt. -Länsmuseet har en samordnande och förmedlande roll avseende arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvsarbete i länet -Utveckling av rutiner för kvalitetssäkring av kunskapskommunikationen och museiupplevelserna så att de bygger på vetenskaplighet, kunskap av hög kvalitet och våra samlingar. -Förbättrat tillgängligheten i länet, nationellt och internationellt till arkiv och samlingar samt utvecklad och kvalitetssäkrad process för samlingsförvaltningen
10	Museet ska med en mångfald av berättelser sträva efter breddad representation av besökare och invånare (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet), samt ökad delaktighet och inflytande från alla målgrupper (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) (* - obs I uppdragsdirektivet beskrivs uppdraget gällande nationella minoriteter som ett främjandemål: "Stiftelsen ska synliggöra nationella minoriteters och ursprungsbefolknings historiska närvaro och deras språk och kulturer ska synliggöras i egenskap av det egna kulturarvet samt som en del av det gemensamma kulturarvet och en del av berättelsen om Sverige")	Breddad representation: Målet är nått när vi ser en bred kontinuerlig representation i vår kunskapsuppbyggnad, utställningar, program och kunskapskommunikation avseende de sex diskrimineringsgrunderna samt våra nationella minioriter och med hänsyn till normkritik. Delaktighet: Målet är nått när vi ser en bred, kontinuerlig delaktighet i vår kunskapsuppbyggnad, utställningar, program och kunskapskommunikation avseende de sex diskrimineringsgrunderna samt våra nationella minoriteter och med hänsyn till normkritik. Tillgänglighet: Målet är nått när hela den publika verksamheten är tillgänglig och anpassad till användarnas olika förutsättningar (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) (tillgänglighetsbegreppet enligt myndigheten för delaktighet)	-Breddad representation finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund. -Delaktighet finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund. -Tillgänglighetsgruppens aktiviteter avseende friluftsmuseum, utställningar, enkelt avhjälpta hinder, information och kommunikation är uppfyllda samt under hela perioden ett kontinuerligt arbete med löpande tillgänglighetsutveckling inom hela verksamheten

11	Museet ska aktivt arbeta med främjandet av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)	Målet är nått när det finns en aktiv, kontinuerlig och utvecklande hemslöjdsfrämjande verksamhet som når ut i hela länet. Målet är nått när alla intresserade i regionen, vuxna såväl som barn och ungdomar, har möjlighet att delta i slöjdgrupp/slöjdkurs/vävstuga/hemslöjdsförening/skapande skola eller liknande inom rimligt geografiskt avstånd. Målet är nått när hemslöjdskonsulenterna utbildat tillräckligt antal slöjdhandledare i regionens alla kommuner och dessa i sin tur lokalt bedriver slöjdverksamhet för barn o unga på fritid. Målet är nått när det finns flera slöjdföretag i länet som bidrar till arbetstillfällen, kulturturism och kontinuerlig utveckling och nyttjande av vårt kulturarv. Målet är nått när länets professionella slöjdare kontinuerligt utvecklas genom gränsöverskridande samarbeten där olika regioners och länders kulturarv utbyts och omstöps. Målet är nått när alla invånare i länet känner till och upplever sig välkomna delta i den hemslöjdsfrämjande verksamheten. Målet är nått när hemslöjd är en aktiv part i att uppnå målen i Agenda 2030.	-I minst fem av länets kommuner finns slöjdverksamhet för barn och ungdomar på fritiden ledd av utbildad slöjdhandledare i samarbete med lokal förening eller annan lokal verksamhet som ex fritidsgård, församlingar, studieförbund, hembygdsförening etc. -I minst fem kommuner finns någon form av öppen slöjdverksamhet där intresserad allmänhet kan delta. Det kan vara öppna stickträffar, afterwork-slöjd, slöjdkvällar o.dy, arrangerade av t.ex slöjdföreningar, församlingar, hembygdsföreningar vid behov med stöd hemslöjdskonsulenter (tex handledarkontakter, material, lån av verktyg mm). -Interregionalt samarbete mellan de fyra norrlänen ger professionella och halvprofessionella slöjdare kompetensutveckling och utvidgat nätverk. Det stärker den regionala slöjdnäringen och bidrar till arbetstillfällen, kulturturism och kontinuerlig utveckling och nyttjande av vårt kulturarv. Gemensamma, återkommande fortbildningsträffar för slöjdhandledare, planeras påbörjas ht 2021. Träffarna hålls en gång per år och kommer att alternera mellan länen. Även gemensamt arbete kring temat hållbarhet, med avstamp i Agenda 2030, planeras. -Alla slöjd- och kulturarvsintresserade i länet känner till och prenumererar på hemslöjdskonsulenternas digitala nyhetsbrev. Nyhetsbrevet finns även tillgängligt på museets hemsida och facebook. -All hemslöjdsfrämjande verksamhet i länet svarar upp mot ett eller flera delmål i Agenda 2030 på ett medvetet sätt.
12	Museet ska fungera som en oberoende arena för demokrati (inriktningsmål och förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)	Målet är nått när museet har en etablerad roll i samtidsdebatten i Västernorrland i frågor som rör kulturarv och kulturmiljö Målet är nått när museet är en kanal och ett forum för demokratins frågeställningar och utmaningar (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) Målet är nått när museet snabbt fångar upp, problematiserar, förmedlar och dokumenterar dagsaktuella frågor	-Museet har slutfört demokratiåret 2022 med tillhörande utställningar, program och kunskapskommunikation Riksdagens utställning inklusive programverksamhet och kunskapskommunikation om demokrati har visats och genomförts. -Samarbetet med Länsstyrelsen har resulterat i projektet "100 röster om demokrati i Västernorrland" samt vi ser en fortsättning på samarbetet med Länsstyrelsen och andra parter. -Museet har en process för att fånga upp, fördjupa och kommunicera

			dagsaktuella frågor samt har implementerat denna.
13	Museet ska öka och stärka sin närvaro och relevans i länet	Målet är nått när en mångfald av berättelser skildras i länet och om länet, med olika perspektiv och olika teman och på för olika målgrupper olika sätt Målet är nått när vi når och samarbetar i alla kommuner i länet på ett likvärdigt vis Målet är nått när museet och dess arbete finns tillgängligt och synligt i hela länet (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)	-Museet har ett gemensamt insamlingsprojekt och ett gemensamt utställningsprojekt tillsammans med länets kommuner. -Museet har färdigställt två av tre reviderade basutställningar med länsfokus och tillhörande kunskapskommunikation -Museet har genom museinätverket erbjudit kompetensutveckling till alla kommuners kulturförvaltningar/museer i kulturarv och kulturmiljö. -Museet har genom museinätverket skapat en långsiktig plattform för samverkan i alla kommuner. -Det regionala kulturmiljöuppdraget är infört i länet -En ny utvecklad modell för museiupplevelser för länets kulturhistoriska miljöer är framtagen och genomförd.

Rapport

2020-11-30

STIFTELSEN LÄNSMUSEET VÄSTERNORRLAND

Innehåll

Sammanfattning, större händelser under jan-nov 2
Ekonomisk uppföljning 4
Mål- och statistikuppföljning 5
Introduktion till utveckling av uppföljningen 5
Övergripande målbild 6
Statistik för perioden januari-november 15

Sammanfattning, större händelser under jan-nov

Utvecklingsprocesser kopplat till länsuppdraget drivs inom nästan alla verksamhetsområden; digital tillgång, utställningar, program och kulturarvspedagogisk verksamhet, museiupplevelse, kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation. Det drivs också utvecklingsprocesser avseende friluftsmuseets underhåll och utveckling och effektivisering av verksamhet i stort.

Perioden, och nästan hela året, har i hög utsträckning påverkats av Corona/Covid-19. Efter en sommar med högt besökarantal så visar besöksstatistiken låga siffror under hösten. Den publika verksamheten har efter sommaren fortsatt med utomhusaktiviteter och digitala aktiviteter, under höstlovet hölls alla aktiviteter utomhus i små grupper. Inom andra delar av verksamheten - kulturmiljö, samlingsförvaltning och kunskapsuppbyggnad samt administration och fastighetsförvaltning, har verksamheten kunnat pågå trots Corona/Covid-19, även om anpassningar hela tiden måste göras. Pandemin orsakar också en högre sjukfrånvaro, visst hemarbete och försenade leveranser. Eftersom mycket verksamhet har behövt ställas om har en hel del i årets verksamhetsplan planerats om eller ersatts med andra aktiviteter.

I nuläget uppmanas människor att inte besöka museer på grund av det nationella regelverket och de lokala restriktionerna. Västernorrlands museum har därför tillfälligt stängt museibyggnaden, flyttat ut en del av verksamheten samt bedriver verksamhet digitalt för att kunna bedriva länsmuseets uppdrag under nya omständigheter. Restaurangen i museibyggnaden har hållit öppet under perioden, men nu gått ner till att enbart ha öppet för lunch, av ekonomiska skäl.

Arbetsmiljöarbetet fortskrider, både vad gäller fysisk och psykosocial arbetsmiljö. Vad gäller det organisatoriska och sociala arbetsmiljöarbetet så har det gjorts en mätning under perioden, och NMI har ökat avsevärt, vilket tyder på en mycket bättre arbetsmiljö än när förra mätningen gjordes tidig vår 2019. Kontor tillbyggs i museibyggnaden för att förbättra arbetsmiljön för medarbetarna, samt för att kunna frigöra byggnader på området från personal, så att de kulturhistoriska byggnaderna ska ha förutsättningar att användas till annat. Ett personalrum har också färdigställts i museibyggnaden, något som inte funnits tidigare.

Några viktiga delar att exemplifiera med utifrån periodens verksamhet:

Utvecklingsarbetet pågår med mål- och visionsarbete, där nu nedbrutna långsiktiga mål på fyraårsnivå föreligger tillsammans med årsmål utöver de övergripande målen. Varumärkesplattformen har arbetats igenom under de senaste månaderna, och nu återstår enbart mindre delar.

Under hösten har det nya arbetssättet avseende utställningsproduktion och museiupplevelse införts och i december är *Att fånga en plats – berättelser om Västernorrland* klar. Arbetssättet är agilt och fler funktioner och samarbetspartners än tidigare har inkluderats i arbetet. Fokus på digital förmedling och samverkan i länet gällande utställningar, program och kunskapskommunikation stärker länsperspektivet och förutsättningarna att nå bredare målgrupper. Tyvärr kommer inte utställningen kunna öppna fysiskt i nuläget, utan en viss verksamhet i utställningen kan ske digitalt i väntan på öppning.

En utställning som vi har öppnat fysiskt är årets julutställning i fönstren på de kulturhistoriska byggnaderna på friluftsmuseet. Denna blev klar till advent, och ett omfattande digitalt material kommer att spridas under advent och jul. Denna utställning kan besökas utan trängsel, och många besökare har redan uppskattat den. Vi har också ökat exponeringen av länets kulturarv i sociala medier nu under hösten och vintern.

Det stora arbetet med att revidera de tre basutställningarna pågår och ett större arbete med digital tillgång genom dokumentation och tillgängliggörande pågår. Den utställning som kommer att lanseras först, med tillhörande kunskapsspår, är forntidsutställningen.

Samtidigt pågår ett kulturmiljöarbete i länet för att stärka den bebyggda kulturmiljöns betydelse, efter att kulturmiljöuppdraget utreddes i slutet av 2019. I detta ingår både samverkan med olika aktörer och publika aktiviteter i länet. Det pågår också ett utvecklingsarbete för att stärka museets roll som arena för tillväxt och besöksnäring inom KKN. Tyvärr fick museet avslag på en strukturfondsansökan inom området, men kommer att arbeta vidare med fler projektmöjligheter.

Inom kort kommer utredningen gällande kulturarvspedagogisk verksamhet med fokus på grundskolan som målgrupp att vara klar. Utredningen visar på behov av utveckling avseende samverkan i kommunerna och regionalt, arbete gentemot skolans läroplaner, framförallt i mellanstadiet och högstadiet, digital utveckling samt intern samordning med övrig verksamhet på museet.

Samverkan med de fem andra länsmuseerna i norr pågår ifråga om kompetensutveckling och nätverkande, och i regionen samverkas inom det regionala museinätverket samt med Mittuniversitetet i nätverket för kulturarvskritisk forskning med mera och med Region Västernorrland i Kulturarv Västernorrland. En satsning genomförs tillsammans med landets övriga länsmuseer i projektet Sveriges största museum. Ledningen på museet har under året varit delaktig i Riksantikvarieämbetets utredning om länsmuseernas förutsättningar, ett uppdrag från regeringen.

.

Det pågår en översyn tillsammans med Regionfastigheter gällande museibyggnaden ifråga om avtal och ansvar samt försäkrings- och brandskyddsfrågor som visar på stora utmaningar för den fortsatta fastighetsförvaltningen i museibyggnaden, och där stiftelsebildarna behöver ta ett långsiktigt ansvar tillsammans för museibyggnadens och friluftsmuseets infrastruktur och funktion. I nuläget verkar frågan om fungerande klimat i magasinen löst i och med åtgärder från Regionfastigheter, medan fortsatt dialog krävs avseende sprinklersystem och brandskyddsåtgärder.

Ekonomisk uppföljning

Med en månad kvar av året redovisar museet ett rörelseresultat motsvarande 3 675 tkr vilket är 4 183 bättre än periodens budget på -508 tkr. Rörelseresultatet visar på verksamhetskostnader och intäkter. Bokningar på finansiella intäkter och kostnader är inte gjorda i denna uppföljning vilket gör att museets totala resultat inte redovisas.

	Januari-november 2020	
Resultaträkning exkl finansnetto (tkr)	**Utfall**	**Budget**
Intäkter	**39 278**	**38 308**
varav försäljning och avgifter	4 397	3 924
varav bidrag	34 881	34 384
Kostnader	**-35 603**	**-38 816**
varav personalkostnader	-19 684	-21 743
varav kostnader	-15 620	-16 787
varav avskrivningar	-299	-286
Rörelseresultat	**3 675**	**-508**

Tabell: Avrundnings- och periodiseringsavvikelser kan förekomma. Observera att det är ett rörelseresultat som redovisas. Overheadkostnad och overheadbidrag är exkluderade i denna tabell.

Den enskilt största avvikelsen mot budget är personalkostnaderna som är 2 059 tkr lägre än budgeterat för perioden. Anledningen till detta är sänkta arbetsgivaravgifter under Corona/Covid-19, flera sjukskrivningar som inte kunnat ersättas, rekryteringar som dröjt samt ej budgeterad effektivisering avseende lokalvård.

Inställda och förändrade program, evenemang och i övrigt förändrad verksamhet under Corona/Covid-19 har påverkat ekonomin positivt. Vi ser ett positivt resultat på nästan alla resultatenheter på grund av förändringar, förseningar och framflyttningar av verksamhet.

Affärsverksamheterna har anpassats under året, och inköpen har minimerats vilket fått till följd att den här verksamheten går enligt budget. Nu medan museibyggnaden är stängd möjliggör vi viss försäljning på Coronasäkert vis.

Ökade kostnader med anledning av digitala lösningar och IT på grund av Corona/Covid-19 har gjort att vissa kostnader överskrider budget för perioden.

Arkeologin redovisar ett överskott mot budget tack vare många uppdrag, medan konserveringen uppvisar ett litet underskott.

Hemslöjden uppvisar ett överskott mot budget, vilket främst beror lägre kostnader på grund av förändrad verksamhet under Corona/Covid-19.

Fastighetsförvaltningen och byggnadsvården uppvisar också ett positivt resultat, främst på grund av att personresurser och kompetens saknats för att genomföra flera av de planerade projekten på friluftsmuseet, till exempel restaurering och renovering som visat sig mer komplicerad och krävt mer antikvarisk kompetens för förundersökningar än vi haft tillgång till eller hunnit med. Istället har enklare prioriterade restaureringar genomförts, och de svårare och mer kostsamma har fått skjutas upp.

Prognosen på helår visar på ett positivt resultat. Satsningar för att nyttja en del av detta överskott planeras i budget nästa år. Se VP och budget 2021 för mer information.

Mål- och statistikuppföljning

Introduktion till utveckling av uppföljningen

I denna rapport har museet en uppföljning i VP från nya fyraårsmål, uppföljningen görs i det här läget som en prognos på helåret. Vid delårsuppföljningen användes enbart årsmål och övergripande mål och det saknades ett mätbart mellanled. Nu är detta mellanled infört och en tillförlitlig uppföljning kan fortsatt göras, istället för att göra en uppskattning utifrån de övergripande målen. De införda fyraårsmålen gäller nu till kulturplanens och uppdragsdirektivets utgång 2022, men inför 2022 kan en revidering göras av målen vid behov. Förmodligen kommer det uppstå behov av smärre justeringar.

Ett mål har tagits bort: Museet ska lyfta digitalisering ur samtliga utgångspunkter (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet). Vi har följt den regionala och nationella kulturpolitiken som numera ser digitalisering som en metod och inte ett mål. Därför har vi istället integrerat de aktiviteter som tidigare svarat mot detta mål, i de 13 kvarstående målen.

Några smärre förändringar har gjorts i beskrivningen av måluppfyllnaden, förtydliganden och förstärkningar.

Utöver att målen kan komma att justeras på övergripande mål och långsiktig nivå (4 år), så kommer fokus behöva ligga på mätning och indikatorer under 2021. Till exempel kan vissa fyraårsmål behöva viktas tyngre än andra i mätningarna. Detta kan göra att vissa justeringar i måluppfyllnaden behöver göras under 2021.

Här följer en beskrivning av målen.

Övergripande målbild

Uppdragsdirektivets mål och andra styrdokuments mål har strukturerats i mål på olika nivåer. Först en övergripande målbild, som all verksamhet utgår ifrån:

Västernorrlands museum bidrar till samhällets uppbyggnad i länet genom att:

- vara en resurs för hållbar utveckling och folkhälsa (inriktningsmål i uppdragsdirektivet, förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)
- göra kulturarvet angeläget (inriktningsmål i uppdragsdirektivet) och främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)
- skapa möjligheter för framtidens kulturarv och kommande generationers lärande (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)
- vara en given, efterlängtad och älskad mötesplats och kulturarvsupplevelse
- främja och stärka kulturarvet som kunskapskälla, och människors historiska och kulturella medvetenhet (främjandemål i uppdragsdirektivet)

Mål 1-13 mäts både utifrån årliga aktivitetsmål i VPn och de mäts långsiktigt utifrån fyraårsmålet, i denna uppföljning som prognos för helåret.

Övergripande mål		**Uppfyllnad övergripande mål - beskriver läget när målet är nått.**	**Fyraårsmål 2019-2022**	**Uppfyllnad av årets aktiviteter, 2020-11-30**	**Uppfyllnad mot fyraårsmålen, prognos 2022**
1	Museet har god genomförande-kapacitet och måluppfyllelse	Museet arbetar systematiskt inom alla verksamhetsområden, har rätt förutsättningar för sin verksamhet och sitt uppdrag. Det innebär: Medvetet och effektivt resursnyttjande Stark intern samverkan Museal kompetensförsörjning för uppdraget och framtiden Utmärkt organisatorisk och social arbetsmiljö Ändamålsenliga lokaler och	Museet har en god genomförandekapacitet och måluppfyllelse avseende: systematisk verksamhetsprocess för kärnverksamheten: i utställningsprocessen, det publika arbetet inkl det pedagogiska, i samlingsförvaltningen och kulturmiljöuppdraget planer för fastighetsarbetet (det kulturhistoriska och det	I genomsnitt har 75% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 40-45%, förväntas nå 100% 2022

		infrastruktur för verksamhet och personal Välfungerande verksamhets- och ekonomistyrning genom planering, genomförande och uppföljning	administrativa) i lokalförsörjningsplan, underhållsplan, skogsvårdsplan, markvårdsplan samt prioriteringar alla verksamhetsområdens effektivitet och tagit fram planer för effektivisering museal kompetensförsörjning, fokus bland annat på värdskap, digital kompetens och kulturmiljö genomarbetad form för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning genomarbetad form för ekonomistyrning och ekonomiuppföljning fungerande forum och metoder för intern samverkan förbättringar i arbetsmiljön (NMI) jämfört med 2019 översyn och revidering samt införande av alla nödvändiga policies inom OSA Ändamålsenliga lokaler avseende personalrum och kontor samt arbetsytor. fungerande magasin ifråga om klimat och brandskydd i museibyggnaden fungerande målgruppsanalys fungerande statistikinsamling för verksamhetens syften (egen statistik och MYKA-statistik)		
2	Museet har en stark/stärkt roll som aktör för tillväxt, ett attraktivt län och levande landsbygd i länet ifråga om besöksnäring, kulturturism och kulturella och kreativa näringar (del av målet ur uppdragsdirektivets utvecklingsmål)	Museet är en självklar och etablerad part som aktör för tillväxt i länet: när innovativa och kreativa satsningar inom/för kulturarv och kulturmiljö har synliggjorts, förmedlats och använts av externa parter i stor omfattning (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet) Det finns en stark samverkan med länets kommuner, destinationsbolag och andra aktörer ifråga om besöksnäring och KKN och museet ses som en etablerad part för att skapa ett attraktivt län och levande landsbygd Kulturarvet ses och används som en viktig resurs för ett attraktivt län och en levande landsbygd	Museet har god samverkan med centrala besöksnäringsaktörer i Västernorrland Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN inom byggnadsvård i länet Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN i länet i utställningar och program och butik Museet har etablerat, i projektform, kontakter med KKN i länet inom återbruk, hantverk och konst avseende affärsutveckling på friluftsmuseet och i länet	I genomsnitt har 73% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 40-45%, förväntas nå 100% 2022
3	Museet är ett av länets mest besökta turistmål och	Museet är digitalt och fysiskt utvecklat till en upplevelse i full skala, också på de platser i länet där vi är engagerade	Museet har publicerat fem mediaguider på friluftsmuseet och på museets övriga besöksmål samt i två	I genomsnitt har 71% av årets aktiviteter	ca 45%, förväntas nå 100% 2022

	utvecklas i rollen (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet) *Med museet avses stiftelsens närvaro i länet, på museiområdet och digitalt.	Identitet och varumärke för Västernorrlands Museum och Murberget friluftsmuseum är format, förmedlat och uppfattat. Vår publika verksamhet, kunskapskommunikation och affärsverksamhet är högt värderade och omtalade samt lockar kontinuerligt både befintliga målgrupper och nya målgrupper. Museets publika ytor och miljöer är välskötta, trygga och estetiskt tilltalande. Museets digitala ytor är välförvaltade och följer grafisk profil	basutställningar inomhus. Museet har publicerat 15 mediaguider för kulturmiljöer i länet. Varumärkesplattform har lanserats, förmedlas och NKI mäts årligen. Även besökarantal mäts gentemot andra besökarantal i länet. Museet har genomfört två av basutställningsprojekten med tillhörande kunskapskommunikation för länet. Museet har genomfört temaåren genus, hållbarhet, barn och barnkonventionen samt demokrati med tillhörande utställningar och aktiviteter En övergripande planering för de publika ytorna på friluftsmuseet och för alla publika ytor inomhus är framtagen. En strategisk plan för museets digitala ytor finns och arbetas efter	blivit genomförda	
4	Alla samhällssektorer tar ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljö (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet): länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv uppmärksammas och vårdas (främjandemål i uppdragsdirektivet) och kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för hållbar utveckling beskrivs	Alla samhällssektorer (myndigheter, civilsamhälle och företag) nås av information och kunskap från oss där kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för hållbar utveckling beskrivs. Alla samhällssektorer i länet (myndigheter, civilsamhälle och företag) använder sig av vår kunskapskommunikation och tar ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljöer. Museet uppmanar kontinuerligt och kvalitativt till ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljö i länet.	Museet har genomfört införandet av det kontinuerliga kulturmiljöuppdraget i länet, inkl skapat forum och innehåll för samverkan med olika aktörer. Museet har kontakt och samverkan angående kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet Museet har tagit fram en plan för att följa upp hur vi lyckas förmedla kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet.	I genomsnitt har 75% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 45%, förväntas nå 100% 2022

5	Museet ökar graden av extern finansiering gällande affärsverksamhet och utvecklingsprojekt (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)	50% av museets totala intäkter är finansiering från externfinansierade projekt, affärsverksamhet och uppdragsfinansierad verksamhet. Museet har ett kontinuerligt och aktivt arbete för att öka intäkterna	Museets intäkter för affärsverksamhet, uppdragsverksamhet och projektbidrag uppgår till 20% av museets totala intäkter. Museet arbetar kontinuerligt och aktivt för att öka intäkterna	I genomsnitt har 67% av årets aktiviteter blivit genomförda	mäts på helår avseende ökad finansiering och prognos kan ej ges, avseende aktiviteter för att stödja ökad finansiering kan en delmätning göras. Den ligger på 40%. Oklar prognos för 2022, helårsmätningen måste göras först
6	Museet är en nationell förebild inom hållbarhet/Agenda 2030 (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)	Hållbarhetsmålen/agenda 2030 är medvetet integrerat i museets hela verksamhet Museet är en nationell förebild för museer inom hållbarhet/agenda 2030 tack vare kontinuerliga satsningar som skapar goda resultat för den hållbara utvecklingen i länet Kulturarvet och Västernorrlands museum ses som en etablerad resurs för hållbar regional utveckling (inriktningsmål i uppdragsdirektivet)	Museet har integrerat hållbarhetsmålen i produktionsprocessen för museiupplevelsen. Museet har integrerat hållbarhetsmålen i fastighetsförvaltningen. Museet arbetar som en resurs för hållbar utveckling inom kulturarv och kulturmiljö inom KKN och kulturmiljövården En särskild satsning med kunskapskommunikation inom hållbarhetsområdet har genomförts. Museibutiken är fairtrademärkt och har ett lokalt präglat kulturarvs- och hantverksutbud.	I genomsnitt har 71% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 45%, förväntas nå 100% 2022
7	Museet främjar det maritima kulturarvet och dess betydelse i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)	Vi har långsiktigt säkrat Statens närvaro med utveckling av fritidsbåtsmuseet som ett nationellt och regionalt besöksmål Museet har professionellt, samlings- och kunskapsbaserat kommunicerat uppskattade berättelser om det maritima kulturarvet	Långsiktigheten för fritidsbåtsmuseet har säkrats och en intressant utveckling för museet som nationellt och regionalt besöksmål för 2023 och framåt har möjliggjorts Museet har budget och genomförandeplan för det maritima temaåret 2023, genom kunskapsuppbyggnad, museiupplevelser och kunskapskommunikation Museet har integrerat det maritima temat i basutställningarna och dess kunskapskommunikation för forntid och medeltid, samt	I genomsnitt har 68% av årets aktiviteter blivit genomförda	30%, oklart om 100% kan nås 2022. Detta beror på om man vill göra satsningar på fritidsbåtsmuseet, vilket är en stor del av måluppfyllelsen.

			planerar det för basutställningen om modern tid.		
8	Museet stärker sin verksamhet för och med barn och unga för ökad representation och delaktighet (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)	Hela verksamheten arbetar utifrån barnkonventionen Museet har ett brett och omfattande, utvecklande och föränderligt utbud för barn och unga i länet Fler barn och unga i länet upptäcker museets utbud och bidrar till museets och länets kunskapsuppbyggnad genom interaktion och engagemangsskapande arbete. Museets arbete med barn och unga leder långsiktigt till arrangörsutveckling och ökad delaktighet avseende musei- och kulturarvsverksamheter Museet har en aktiv roll som läranderesurs i länet; för förskola, skola och fritids i samt för lovlediga och fritidslediga barn och unga och deras familjer	Museet har integrerat barnperspektivet i processerna för museiupplevelser och kunskapskommunikation Museet har infört lärande- och kreativitetsmiljöer, både digitalt och fysiskt, som når länets barn och unga när de implementerats. Mål med dessa digitala och fysiska miljöer är ökat lärande och upplevelser om kulturarvet samt arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvssektorn Pedagogisk kompetens har rekryterats, en strategi är framtagen för det kulturarvspedagogiska uppdraget i länet och uppdraget har implementerats. Genomförda mätningar visar att museiupplevelser i ökad omfattning har nått fram till barn och unga i länet.	I genomsnitt har 73% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 45%, förväntas nå 100% 2022

9	Museet ska bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad genom samverkan och egen kunskapsuppbyggnad (kunskapsuppbyggnadsmål i uppdragsdirektivet)	Museet har god kontinuerlig samverkan med kunskapsinstitutioner (kunskapsuppbyggnadsmål i uppdragsdirektivet) regionalt, nationellt och internationellt Museiverksamheten baseras på museets samlingar och baseras på vetenskaplighet och kunskap av hög kvalitet (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) Museet har en aktiv och professionell samlingsförvaltning (insamling, bevarande, tillgängliggörande i länet) samt professionell hantering av länets materiella och immateriella kulturarv.	Fortsatt utveckling av samarbetet med Mittuniversitetet, länets folkhögskolor, yrkeshögskolor, studieförbund samt övriga musei- och kulturarvssektorn regionalt och nationellt. Länsmuseet har en samordnande och förmedlande roll avseende arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvsarbete i länet Utveckling av rutiner för kvalitetssäkring av kunskapskommunikationen och museiupplevelserna så att de bygger på vetenskaplighet, kunskap av hög kvalitet och våra samlingar. Förbättrat tillgängligheten i länet, nationellt och internationellt till arkiv och samlingar samt utvecklad och kvalitetssäkrad process för samlingsförvaltningen	I genomsnitt har 69% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 45%, förväntas nå 100% 2022

10	Museet ska med en mångfald av berättelser sträva efter breddad representation av besökare och invånare (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet), samt ökad delaktighet och inflytande från alla målgrupper (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) (* - obs I uppdragsdirektivet beskrivs uppdraget gällande nationella minoriteter som ett främjandemål: "Stiftelsen ska synliggöra nationella minoriteters och ursprungsbefolknings historiska närvaro och deras språk och kulturer ska synliggöras i egenskap av det egna kulturarvet samt som en del av det gemensamma kulturarvet och en del av berättelsen om Sverige")	Breddad representation: Målet är nått när vi ser en bred kontinuerlig representation i vår kunskapsuppbyggnad, utställningar, program och kunskapskommunikation avseende de sex diskrimineringsgrunderna samt våra nationella minoriteter och med hänsyn till normkritik. Delaktighet: Målet är nått när vi ser en bred, kontinuerlig delaktighet i vår kunskapsuppbyggnad, utställningar, program och kunskapskommunikation avseende de sex diskrimineringsgrunderna samt våra nationella minoriteter och med hänsyn till normkritik. Tillgänglighet: Målet är nått när hela den publika verksamheten är tillgänglig och anpassad till användarnas olika förutsättningar (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) (tillgänglighetsbegreppet enligt myndigheten för delaktighet)	Breddad representation finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund. Delaktighet finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund. Tillgänglighetsgruppens aktiviteter avseende friluftsmuseum, utställningar, enkelt avhjälpta hinder, information och kommunikation är uppfyllda samt under hela perioden ett kontinuerligt arbete med löpande tillgänglighetsutveckling inom hela verksamheten	I genomsnitt har 70% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 45%, förväntas nå 100% 2022

11	Museet ska aktivt arbeta med främjandet av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)	Målet är nått när det finns en aktiv, kontinuerlig och utvecklande hemslöjdsfrämjande verksamhet som når ut i hela länet. Målet är nått när alla intresserade i regionen, vuxna såväl som barn och ungdomar, har möjlighet att delta i slöjdgrupp/slöjdkurs/vävstuga/hemslöjdsförening/skapande skola eller liknande inom rimligt geografiskt avstånd. Målet är nått när hemslöjdskonsulenterna utbildat tillräckligt antal slöjdhandledare i regionens alla kommuner och dessa i sin tur lokalt bedriver slöjdverksamhet för barn o unga på fritid. Målet är nått när det finns flera slöjdföretag i länet som bidrar till arbetstillfällen, kulturturism och kontinuerlig utveckling och nyttjande av vårt kulturarv. Målet är nått när länets professionella slöjdare kontinuerligt utvecklas genom gränsöverskridande samarbeten där olika regioners och länders kulturarv utbyts och omstöps. Målet är nått när alla invånare i länet känner till och upplever sig välkomna delta i den hemslöjdsfrämjande verksamheten. Målet är nått när hemslöjd är en aktiv part i att uppnå målen i Agenda 2030.	I minst fem av länets kommuner finns slöjdverksamhet för barn och ungdomar på fritiden ledd av utbildad slöjdhandledare i samarbete med lokal förening eller annan lokal verksamhet som ex fritidsgård, församlingar, studieförbund, hembygdsförening etc. I minst fem kommuner finns någon form av öppen slöjdverksamhet där intresserad allmänhet kan delta. Det kan vara öppna stickträffar, afterwork-slöjd, slöjdkvällar o.dy, arrangerade av t.ex slöjdföreningar, församlingar, hembygdsföreningar vid behov med stöd hemslöjdskonsulenter (tex handledarkontakter, material, lån av verktyg mm). Interregionalt samarbete mellan de fyra norrlänen ger professionella och halvprofessionella slöjdare kompetensutveckling och utvidgat nätverk. Det stärker den regionala slöjdnäringen och bidrar till arbetstillfällen, kulturturism och kontinuerlig utveckling och nyttjande av vårt kulturarv. Alla slöjd- och kulturarvsintresserade i länet känner till och prenumererar på hemslöjdskonsulenternas digitala nyhetsbrev. Nyhetsbrevet finns även tillgängligt på museets hemsida och Facebook. All hemslöjdsfrämjande verksamhet i länet svarar upp mot ett eller flera delmål i Agenda 2030 på ett medvetet sätt.	I genomsnitt har 66% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 40%, förväntas nå 100% 2022

12	Museet ska fungera som en oberoende arena för demokrati (inriktningsmål och förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)	Målet är nått när museet har en etablerad roll i samtidsdebatten i Västernorrland i frågor som rör kulturarv och kulturmiljö Målet är nått när museet är en kanal och ett forum för demokratins frågeställningar och utmaningar (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet) Målet är nått när museet snabbt fångar upp, problematiserar, förmedlar och dokumenterar dagsaktuella frågor	Museet har slutfört demokratiåret 2022 med tillhörande utställningar, program och kunskapskommunikation Riksdagens utställning inklusive programverksamhet och kunskapskommunikation om demokrati har visats och genomförts Samarbetet med Länsstyrelsen har resulterat i projektet "100 röster om demokrati i Västernorrland" samt vi ser en fortsättning på samarbetet med Länsstyrelsen och andra parter. Museet har en process för att fånga upp, fördjupa och kommunicera dagsaktuella frågor samt har implementerat denna.	I genomsnitt har 100% av årets aktiviteter blivit genomförda	50% förväntas nå 100% 2022
13	Museet ska öka och stärka sin närvaro och relevans i länet	Målet är nått när en mångfald av berättelser skildras i länet och om länet, med olika perspektiv och olika teman och på för olika målgrupper olika sätt Målet är nått när vi når och samarbetar i alla kommuner i länet på ett likvärdigt vis Målet är nått när museet och dess arbete finns tillgängligt och synligt i hela länet (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)	Museet har ett gemensamt insamlingsprojekt och ett gemensamt utställningsprojekt tillsammans med länets kommuner. Museet har färdigställt två av tre reviderade basutställningar med länsfokus och tillhörande kunskapskommunikation Museet har genom museinätverket erbjudit kompetensutveckling till alla kommuners kulturförvaltningar/museer i kulturarv och kulturmiljö Museet har genom museinätverket skapat en långsiktig plattform för samverkan i alla kommuner Det regionala kulturmiljöuppdraget är infört i länet En ny utvecklad modell för museiupplevelser för länets kulturhistoriska miljöer är framtagen och genomförd.	I genomsnitt har 92% av årets aktiviteter blivit genomförda	ca 50%, förväntas nå 100 2022

Statistik för perioden januari-november

	Antal personer	
Anläggningsbesök	**Jan-nov 2020**	**Jan-nov 2019**
Museibyggnaden	35 435	70 682
varav 0-12 år	*4 999*	-
varav 13-18 år	*2 452*	-
Friluftsmuseet	42 339*	36 438*
Fritidsbåtsmuseet	1 509	1 215

Utställningar	**Antal besökare**
Stora hallen	6 615
Basutställningarna	12 177
Händers verk	3 778
Möten mellan älvarna	3 898
Moderna tider	4 682

Webb och sociala medier				
Webb	40 319	besök	35 725	unika besökare
Facebook	3 426	följare	226	inlägg
Instagram	1 497	följare	121	inlägg
Youtube	25	följare	18	inlägg
Twitter	393	följare	10	inlägg

Publika aktiviteter	
Antal deltagare	10 342
varav 0-18 år	*4 177*
varav 19-25 år	*831*
varav 26 år och äldre	*5 334*

Antal aktiviteter fördelade per kommun	
Härnösand	608
Kramfors	9
Örnsköldsvik	8
Timrå	2

Antal aktiviteter fördelade efter kategori	
Visningar/guidningar	128
Teater/dans	69
Föredrag/samtal	76
Konsert/musik	32
Film	28
Vandring (utanför)	7
Workshop/prova på	89
Övrigt inom museet	188
Övrigt utanför museet	6

Antal aktiviteter riktade till	
0-18 år	753
19-25 år	444
26 år och äldre	754

Hemslöjden

Antal deltagare	**346**
varav 0-18 år	*140*
varav 19-25 år	*16*
varav 26 år och äldre	*190*

Antal aktiviteter fördelade per kommun

Härnösand	22
Timrå	3

Antal aktiviteter fördelade efter kategori

Kurser	12
Föredrag/samtal	2
Workshop/prova på	15

Antal aktiviteter riktade till

0-18 år	23
19-25 år	20
26 år och äldre	12

*statistiken avseende friluftsmuseet bygger på insamling från de automatiska räknarna, eftersom den manuella räkningen i byggnaderna inte genomförts i år pga Corona.

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro under sep-okt	3,52%
Andelen långtidsfrånvaro av totala sjukfrånvaron	43,31%
Sjukfrånvaro under jan-april	8,32%
Sjukfrånvaro under maj-aug	5,35%

Långtidsfrånvaron har varit en relativt stor del av den totala sjukfrånvaron under hela året.

De högre sjuktalen antas bero på pandemin och att man ska vara hemma vid minsta symptom.

DELEGATIONSÄRENDEN

Anställningar 200901-201130 Bilaga 43

Namn	Befattning	Avdelning	Fr om	T o m	Anm
Tillsvidareanställningar					
Judit Szalay	Arkivarie/Informationsspecialist	Museiupplevelse och samlingar	210101		Provanställning 6 mån
Cajsa Lindegren	Avdelningschef	Kulturmiljö och hantverk	200111		Provanställning 6 mån
Medhanie Alemayo	Antikvarie	Museiupplevelse och samlingar	210101		Tillsvidare 30%
Visstidsanställningar					
Ola Lindgren	Arkeolog	Kulturmiljö och hantverk	201005	201030	Allmän visstidsanställning

Placeringspolicy

Inledning

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland bör säkerställa en god betalningsförmåga i form av likvida medel.

Stiftelsen behöver både kortsiktigt och långsiktigt kapital av följande skäl:

- För att bedriva verksamhet enligt stadgar och för att reglera svängningar mellan räkenskapsår.
- Till investeringar i verksamheten
- Som säkerhet för oförutsedda situationer

Tillgångsslag

Portföljens finansiella risk ska begränsas genom att sprida tillgångarna på flera tillgångsslag och på flera marknader. Portföljens medel får placeras i både aktie- (fonder och aktier) och ränterelaterade finansiella instrument samt i strukturerade produkter och alternativa investeringar. Strukturerade produkter är värdepapper som består av flera, oftast två, olika typer av finansiella instrument.

Inför att en placering ska genomföras ska ett ställningstagande tas avseende om placeringen ska vara utdelande eller inte. Avgörande är i detta avseende syftet med placeringen. Till exempel om det syftar till att ge en stärkt driftsbudget eller ett långsiktigt sparande.

Värdepappersaffärer får endast göras med svensk eller fondkommissionär som står under Finansinspektionens, eller motsvarande myndighetstillsyn.

Etik

Stiftelsen vill verka för en hållbar samhällsutveckling och utgår från att göra placeringar i bolag som presterar väl inom hållbarhet. Stiftelsen tar hänsyn till internationella normer och riktlinjer för miljö, socialt ansvar och ägarstyrning i valet av värdepapper. Placeringar får inte ske i bolag som kan förknippas med barnarbete, våld, narkotika, prostitution eller kriminell verksamhet, ej heller i bolag vars huvudsakliga verksamhet inbegriper vapen, alkohol eller tobak.

Ansvar

I Instruktionen för styrelse och museichef beskrivs att Styrelsen ansvarar för stiftelsens förvaltning och organisation och arbetsmiljö. Styrelsen ska därtill ”fortlöpande bedöma stiftelsens ekonomiska situation. Styrelsen behandlar och beslutar och godkänner i frågor av principiell vikt och av stor betydelse, härunder:

- fastställande av årsbokslut och årsredovisning
- beslut om budget inför kommande verksamhetsår
- ta fram förslag om köp och försäljning av fast egendom till stiftelsebildarna

- beslut om försäljning av lös egendom av större vikt
- tillse att ärenden rörande anslagsframställning till region och kommun samt andra ekonomiska frågor av större vikt tas fram”

Rapportering och uppföljning

Löpande uppföljning av controller och museichef i samråd med förvaltaren (banken) sker för att säkra god förvaltning. Rapportering till styrelse sker vid tertial- och årsbokslut. Placeringarna ska också ses över minst en gång per år. Detta görs förslagsvis bäst vid styrelsemöte i december, då budget och investeringsplan beslutas. Genom uppföljning vid tertial och årsbokslut samt översyn inför decemberstyrelsemötet säkerställs styrelsens kontroll över placeringarna.

Overheadkostnadspolicy

Bakgrund

Stiftelsen Länsmuseet Västernorrland bedriver verksamhetsgrenar med olika finansieringsformer och finansieringskällor. Utgångspunkten är dels att varje verksamhetsgren ska täcka sina egna kostnader, dels att grundanslaget ska bekosta museets ordinarie kärnverksamhet. Det innebär att verksamhetsgrenar som ligger utanför den ordinarie kärnverksamheten, så som affärsmässiga verksamheter, uppdragsverksamhet samt verksamhetsgrenar med särskilda bidrag måste bidra med finansiering för att täcka de gemensamma kostnaderna eftersom de förbrukar gemensamma nyttigheter och resurser. Samtidigt tillför dessa verksamhetsgrenar olika typer av värden till den ordinarie verksamheten, vilket gör att uttagen för de gemensamma kostnaderna måste balanseras.

Syfte

Syftet är att nämnda verksamhetsgrenar som ligger utanför kärnverksamheten ska belastas med de nettokostnader som de förbrukar.

Policy

Affärsmässiga verksamheter i form av butik, handelsbod och konferens, uppdragsverksamhet inom arkeologi och konservering samt hemslöjdsfrämjande verksamhet som får särskilt riktat anslag och bidrag kommer att kostnadföras med en overheadkostnad. Fler verksamhetsområden kan komma att tillkomma, ifall ytterligare affärsmässiga verksamheter, uppdragsverksamheter eller verksamheter med särskilda anlag utvecklas.

Nedan presenteras de delar och kostnader som ingår i overhead.

Administration och lokaler

Overheadkostnaden täcker gemensam administration, intern service och museiledning samt lokalkostnader. I kostnaden ingår bland annat:

- Museichef, personal-, ekonomi- och kommunikationsfunktion.
- Fastighetsfunktion och lokalvård
- Kontors- och förbrukningsmaterial, post- och pakethantering, standardmöblering av kontor samt gemensam utrustning för kontor. Verksamhetsspecifik utrustning bekostas av avdelningarna/enheterna.
- Leasingbil

Arbetsplatser är kontorsarbetsplatser oavsett utrustning eller yta. Undantag från beräkningen kan göras i vissa fall där det är ekonomiskt motiverat.

Ej medräknat är bland annat lokalkostnader för lokaler som inte är kontorslokaler, det vill säga verkstad, publika utrymmen, magasin med mera.

IT och mobiltelefoni

I overheadkostnaden ingår bland annat:

- It-tekniker – drift, förebyggande underhåll och support av teknik

- Serverdrift och back-up, e-postserver, bredband, säkerhet och utskriftsbehörigheter.
- Programpaket – standardprogramvaror/licenser med stor gemensam användning så som MS Office, Hogia och Flex.
- Nyanskaffning och byte av datorer, skärmar, dockningsstationer, tangentbord, mus.
- Inköp av mobiltelefoner, trafikkostnader och abonnemang.

Programvaror för särskilda behov som inte är av gemensam karaktär ingår inte i overheadkostnaden utan bekostas av enheten själv.

Redovisning kan bli annan om förändringar uppstår i budget, men förändringar görs då utifrån den uträkningsmodell som använts. Styrelsebeslut fattas på principen för modellen, inte de exakta budgetsummorna.

Verksamhetsplan och budget 2021

STIFTELSEN LÄNSMUSEET VÄSTERNORRLAND

Innehåll

Inledning 2
Mål och aktiviteter 5
Budget 27

Inledning

Verksamheten som planeras under det kommande året är omfattande och följer den fleråriga utvecklingsplanen utifrån mål, kulturplan, museilag och övriga styrdokument. De prioriteringar som satts tidigare gäller och verksamheten arbetar vidare med att utveckla det regionala uppdraget genom kulturmiljöuppdraget, kunskapsuppbyggnaden inom kulturarv och kulturmiljö, samlingsförvaltningen och den publik verksamheten.

Inom museiverksamheten arbetas det för att rusta länsmuseiverksamheten för framtiden. Detta har under de senaste åren inneburit förändringar inom olika verksamhetsområden och i de övergripande arbetssätten som blivit mer projekt- och processorienterade. Likaså har utredningar och planer har tagits fram som visar på hur verksamheter behöver utvecklas framåt. Det arbetsmiljöarbete som genomförts har givit resultat vad gäller organisatorisk och social arbetsmiljö, och är fortsatt prioriterat tillsammans med fysisk arbetsmiljö.

Under 2021 kommer en hel del aktiviteter att avse förbättringar av genomförandekapacitet och måluppfyllelse, men framförallt ska de senaste årens förändringar börja ge tydligare resultat utåt i publik verksamhet och kunskapskommunikation som når ut i länet. Här ser vi under det kommande året satta prioriteringar avseende att påbörja införandet av kulturarvspedagogisk verksamhet i länet, fortsatt utveckling av kulturmiljöuppdraget i länet, bättre tillgängliggörande av länsmuseets samlingar digitalt och fysiskt, färdigställande av den första av tre reviderade basutställningar med många länsövergripande berättelser och digital kunskapskommunikation, en start för vårt utvecklingsarbete med digitala och fysiska kulturarvspedagogiska miljöer för barn samt mer digital kunskapskommunikation för att nå ut mer med verksamheten. Förutom detta arbetas med friluftsmuseets utveckling som besöksmål, inklusive innehåll, underhåll och affärsutveckling och mycket annat.

Här följer några exempel på verksamhet i löpande text, helheten beskrivs nedan under kapitlet *Mål och aktiviteter*.

Årstemat för den publika verksamheten 2021 är Barn och unga, och det innebär att vi kommer att ha extra fokus på att nå ut bredare och skapa delaktighet för barn och unga och hålla ett fokus på barnkonventionen i vårt arbete. Förutom ovan nämnda verksamheter för barn och unga så kommer mycket verksamhet att genomföras för barn på sommaren, inte minst i lovverksamheten. Lovverksamhet genomförs också vid jullov, sportlov, påsklov och höstlov. Fokus i verksamheten kommer att vara hållbarhet och byggnadsvård. Mediaguiderna var framgångsrika under 2020, inte minst på grund av att formatet passar besökare under Coronapandemin. Dessa kommer att utvecklas under 2021 med barnspår, både i utställningar, i länet och på friluftsmuseet.

Fokus ligger också på att nå ut bredare i länet med vårt kunskapsmaterial för att bli aktuella för fler – detta innebär framförallt digitala satsningar, utställningar och kulturarvspedagogisk verksamhet. Vi vill nå fler genom att skapa möjlighet till medskapande och delaktighet. En målgruppsanalys tillsammans med övriga länsmuseer och bättre statistikinsamling är likaså prioriterat. Det är också ett år för att vidareutveckla värdskapet och mötesplatsen, både digitalt och fysiskt.

Den tillfälliga stora utställningen *Att fånga en plats – berättelser om Västernorrland* – som står öppen hela 2021 – utforskar identitet och plats och berättelser i samverkan med kommuner, föreningar i och kulturaktörer i länet. Här kommer museet att utveckla metoder där breda grupper kan bidra till Västernorrlands kulturarv. I skrivande stund har utställningens invigning skjutits upp på grund av Corona, men utställningen kommer att starta digitalt i väntan på fysisk öppning, och på så vis kan syfte och mål med utställning ändå aktualiseras. Basutställningen *Möten mellan älvar* öppnar som den första av tre reviderade basutställningar under hösten.

Museet samarbetar också med Länsstyrelsen och Riksdagen i det demokratiår som nu är aktuellt med anledning av 100 årsfirandet av den svenska demokratin. Under året kommer det att genomföras utställningar, insamling, program och kunskapskommunikation ifråga om detta.

Kulturmiljöuppdraget fortsätter att utvecklas i kontakt med kommunerna och Kulturella och Kreativa Näringar (KKN), och under 2021 kommer ytterligare ett prioritetsområde att vara kunskapsuppbyggnad inom arkeologin, något som ska resultera i mer kunskapsunderlag att förmedla. Det regionala kulturmiljöuppdraget använder Murberget friluftsmuseum som arena för kunskapsförmedling, och detta sker i samverkan med bland annat Träakademin.

I länsmuseets fall bedrivs samlingsförvaltning och tillgängliggörande av samlingar utifrån stora föremålssamlingar, kulturhistoriska byggnader, fotosamlingar, enskilda arkiv och boksamlingar. Inom samlingsförvaltningen fortsätter arbetet med att implementera Primus, för större nationell spridning och fler möjligheter till tillgängliggörande och samverkan. Förmedling prioriteras ytterligare genom att arkiv och samlingar ska bli mer tillgängliga utifrån arkivutredning och biblioteksutredning som genomförts under 2020. En arkivarie/informationsspecialist har rekryterats inför året.

Avseende friluftsmuseets kulturhistoriska byggnader, så fortsätter museet att prioritera akut underhåll och att göra byggnaderna så tillgängliga som möjligt. Under det kommande året är det bland annat insatser relaterat till det kulturhistoriska verkstadstaket samt Rådhuset och fortsatta åtgärder på Trampmangeln som är prioriterade.

Inom hemslöjdsuppdraget fortsätter uppdraget som prioriterar barn och unga, och under 2021 med ett stort fokus på hållbarhet och länsövergripande verksamhet.

Ett samarbete som är avgörande för det regionala uppdraget är det museinätverk som vi byggt upp i Västernorrland. Inom detta kommer aktiviteter att ske under året, för att öka samordning, samverkan och kompetensutveckling. Likaså sker ett omfattande arbete inom länsmuseernas gemensamma projekt Sveriges största museum, som under året kommer att prioritera ökad strategisk samordning i olika former, samt arbeta vidare med resultat från Riksantikvarieämbetets regeringsuppdrag gällande länsmuseernas förutsättningar. Museet är också en del av Kulturarv Västernorrland.

På grund av Coronapandemin har en del av verksamheten 2020 skjutits fram i tid eller genomförts annorlunda, men i stort följer verksamheten plan. Även under 2021 kommer verksamheten att påverkas av pandemin, men en stor del av omställningen är redan gjord avseende utomhusaktiviteter, aktiviteter med avstånd och digitala aktiviteter. Vår planering bygger på att museet kommer att kunna ha öppet både digitalt och fysiskt, men självfallet är vi anpassningsbara avseende publikmängder och utformning.

Mål och aktiviteter

Uppdragsdirektivets mål och andra styrdokuments mål har strukturerats i mål på olika nivåer. Först en övergripande målbild, som all verksamhet vid stiftelsen utgår ifrån:

Västernorrlands museum bidrar till samhällets uppbyggnad i länet genom att:

- *vara en resurs för hållbar utveckling och folkhälsa (inriktningsmål i uppdragsdirektivet, förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)*
- *göra kulturarvet angeläget (inriktningsmål i uppdragsdirektivet) och främja ett kulturarv som bevaras, används och utvecklas (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)*
- *skapa möjligheter för framtidens kulturarv och kommande generationers lärande (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)*
- *vara en given, efterlängtad och älskad mötesplats och kulturarvsupplevelse*
- *främja och stärka kulturarvet som kunskapskälla, och människors historiska och kulturella medvetenhet (främjandemål i uppdragsdirektivet)*

Därefter finns 13 övergripande mål. De övergripande målen beskrivs med målbild, och det är tydligt att det är många års arbete som krävs för att nå dem fullt ut.

Fyraårsmålen är nedbrutna ur de långsiktiga målen. Att stiftelsen valt fyraårsmål beror på att vart fjärde år har stiftelsen nytt uppdragsdirektiv och länet har ny regional kulturplan, i det här fallet 2019-2022. Om verksamhetens egen måluppfyllnad följer samma periodicitet som flera av styrdokumenten så blir det enklare att styra mot dessa. Fyraårsmålen har en målbild, som beskrivs nedan. Uppfyllnaden mäts utifrån denna målbild, med fyraårsmålen.

Förutom fyraårsmålen beskrivs i årsplanen nedan årsmål och aktiviteter. Dessa följs också upp.

OBS, en del revideringar har genomförts i de långsiktiga målen inför 2021:

Digitaliseringsmålet Mål 10 har tagits bort och det är därmed 13 mål istället för 14. Målet formulerades som följer: ”Museet ska lyfta digitalisering ur samtliga utgångspunkter (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)”. Istället har digitalisering setts som en metod och vi har fört in aktiviteterna under övriga mål istället.

Utöver detta har smärre förtydliganden gjorts i beskrivningen av de övergripande målens uppfyllnad. Utveckling av målstyrningen kommer att fortsätta under 2021.

Styrelsen beslutar inte om aktiviteterna som beskrivs nedan, utan om årsmålen i VP.

Övergripande mål		**Fyraårsmål**
1	*Museet har god genomförandekapacitet och måluppfyllelse*	*Museet har en god genomförandekapacitet och måluppfyllelse avseende:* *systematisk verksamhetsprocess för kärnverksamheten: i utställningsprocessen, det publika arbetet inklusive det pedagogiska, i samlingsförvaltningen och kulturmiljöuppdraget* *planer för fastighetsarbetet (det kulturhistoriska och det administrativa) i lokalförsörjningsplan, underhållsplan, skogsvårdsplan, markvårdsplan samt prioriteringar* *alla verksamhetsområdens effektivitet och tagit fram planer för effektivisering* *museal kompetensförsörjning, fokus bland annat på värdskap, digital kompetens och kulturmiljö* *genomarbetad form för verksamhetsplanering och verksamhetsuppföljning* *genomarbetad form för ekonomistyrning och ekonomiuppföljning* *fungerande forum och metoder för intern samverkan* *förbättringar i arbetsmiljön (NMI) jämfört med 2019* *översyn och revidering samt införande av alla nödvändiga policies inom OSA* *Ändamålsenliga lokaler avseende personalrum och kontor samt arbetsytor.* *fungerande magasin ifråga om klimat och brandskydd i museibyggnaden* *fungerande målgruppsanalys* *fungerande statistikinsamling för verksamhetens syften (egen statistik och MYKA-statistik)*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Aktuella och gällande policydokument för ökad genomförandekapacitet och måluppfyllelse	Säkerhetshandbok AFS:ar som återstår Sista delarna av Resepolicyn
	God HR och god organisatorisk och social arbetsmiljö	Genomföra aktiviteter som identifierats i arbetsmiljöplanen Plan ej framtagen ännu, bygger på resultat i ny medarbetarenkät
	Genomförda aktiviteter utifrån kompetensutvecklings- och kompetensförsörjningsplan	utbildning museivärdskap utbildning barnkonventionen utbildning varumärkesplattform utbildning digital kompetens och IT: Ta fram utbildningsplan för 2021: Ta fram en enkät för att undersöka IT-mognaden, genomföra utbildningar för att öka IT-mognaden på arbetsplatsen, OneDrive, Teams, Windows med mera. Utbildning diariehantering genomförande på avdelningarna av specifika insatser genomförande av individuella planer
	Reviderade projekt- och utvecklingsmallar	Projektdokument inom fastighet och kulturmiljö Revidera och utveckla befintliga dokument för projektprocess och museiupplevelse

	Planering och genomförande av fastighetsförvaltningen	Förvaltningsplan för mark, park och skog Lokalförsörjningsplan Hellströmska och Wulkanska tömda Behovsplan för fordon Kulturhistoriskt Verkstadstak Framtagande av årscykel Behovsplan fordon Avgränsningar verkstadsområdet Ändamålsenliga lokaler för underhåll, fastighetsservice, hantverk och timmerarbete, samverkan Byggnadsvård och Fastighet. Säkra utrymning avseende brandsäkerhet, friluftsmuseets publika byggnader Samarbete gällande skötsel med extern aktör
	Ändamålsenliga kontor och arbetsytor	Kontor i museibyggnaden etapp 2
	Fortsatt förbättring och effektivisering av IT-stöd	Systemförvaltning och systemutveckling: museets servrar, avveckling av lokala servrar löpande drift och underhåll av museets skrivare mobiltelefoni Hantera resterande material från hembygdsföreningarna på museets servrar Inventering av återstående filservrar som driftas och backup:as lokalt, inventering av användarbehov för Gemensam m.fl. servrar Inventering av system och systemägare IT - Arkivering/hantering av data: Styra museets filhantering mot molnet: A) Personliga lagringsutrymmen, samt gemensamma mappar, B) Arkivlagring Förvaltning av nuvarande samlingssystem, lagring i form av arkivdata, en huvudbackup 2021 Fortsatt stöd till publik verksamhet kring digital teknik Utreda behov av nytt intranät, undersöka olika lösningar
	Effektiv förvaltning av museibyggnaden genom god hyresgästdialog och insatser från hyresvärd och hyresgäst	Kontinuerliga möten, ca 1 ggr per månad: Dialog och utvecklingsinsatser kring brandskydd, fysisk arbetsmiljö, klimat, förvaring magasin
	Utvecklad målstyrning	implementera månadsbokslut årscykel internkontrollplan utvecklad mall för VP och uppföljning, med insatser för planering och uppföljning inom varje verksamhetsområde

	Utvecklad webbplats	Stöd till museets olika verksamheter där webbplatsen används som verktyg, ta fram en handlingsplan för vidare utveckling av innehåll Statistik för sociala medier och webb: Utveckla modell för analys och utvärdering. Kalendariet på vnmuseum.se - utveckling och finjustering, ta fram förslag, utveckling Webbdirektivet 2020 - fortsatt arbete, ta fram en tillgänglighetsredogörelse för webbplatsen Fortsatt utveckling av webbplatsen för fördjupat kunskapsinnehåll i redaktionellt format så som blogg, kunskapsområden Samlingarna på vnmuseum.se - utveckling/omstrukturering inklusive länk till nytt samlingssök Ta fram en publikationsplan för bloggen Redaktionsgrupp blogg- och sociala medier i syfte att stärka kunskapsförmedling, med interna och externa skribenter Översyn av nuvarande sökordsoptimering - se över insatserna tillsammans med webbleverantören

Övergripande mål		Fyraårsmål
2	*Museet har en stark/stärkt roll som aktör för tillväxt, ett attraktivt län och levande landsbygd i länet ifråga om besöksnäring, kulturturism och kulturella och kreativa näringar (del av målet ur uppdragsdirektivets utvecklingsmål)*	*Museet har god samverkan med centrala besöksnäringsaktörer i Västernorrland* *Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN inom byggnadsvård i länet* *Museet har etablerat kontakter och samverkan med KKN i länet i utställningar och program och butik* *Museet har etablerat, i projektform, kontakter med KKN i länet inom återbruk, hantverk och konst avseende affärsutveckling på friluftsmuseet och i länet*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Utvecklad torgmiljö för KKN inom ramen för museiuppdraget	Utveckling av Handelsbod som mötesplats för byggnadsvård och kulturhantverk. Undersök möjligheten om att kunna hyra ut sågplan och timmerplan, med ett samarbete externa aktörer. Genomförandeplan för Wulkanska huset tas fram Genomförandeplan för Hellströmska huset tas fram
	Samverkan med KKN inom byggnadsvård	samverkan och kompetensutveckling i länet
	Friluftsmuseet är en arena för samverkan med och kompetensuppbyggnad hos entreprenörer inom kulturmiljö och byggnadsvård	Genomföra utbildning och rådgivning till entreprenörer
	Samarbeten med kulturskapare och kreativa näringar inom ramen för programverksamhet, publika upplevelser och butik i syfte att stärka dessa aktörer.	Under 2021 satsningar kopplade till Att fånga en plats till basutställningen om forntiden till Ung Svensk Form till Innehållsproduktion mediaguide Pop up i butiken Specialutbud i butiken kopplat till utställningar och lokala hantverkare
	Ta fram kommunikationskoncept för att synliggöra och marknadsföra kulturarvsföreningar som samarbetar med museet	Koncept och handlingsplan tas fram för de föreningar vi samarbetar med Undersöka möjligheter att synliggöra samarbetsföreningar i museets entré och digitalt
	Synliggöra länets slöjdare och hantverkare i butiken	Ta fram utvecklat koncept för pop-up i samarbete med lokala företagare Genomföra minst fyra pop-up i butiken under 2021
	Museet har i samverkan tagit fram ett projektunderlag tillsammans med besöksnäringsaktörer i Västernorrland, inriktning kulturarvsturism och platsutveckling i länet	Initiera överenskommet samarbete med Destination Sundsvall, Destination Höga Kusten, Norra Berget friluftsmuseum och eventuellt fler gällande projektansökan för utveckling av kulturarvsdestinationer

	Museet söker projekt med Härnösands kommun, RVN, Tillväxtverket och andra aktörer avseende KKN på friluftsmuseet	Definiera möjlig utlysning samt utreda frågan om vad vi som statsbidragsfinansierad museiverksamhet kan söka Skriv ansökan

Övergripande mål		Fyraårsmål
3	*Museet är ett av länets mest besökta turistmål och utvecklas i rollen (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)* **Med museet avses stiftelsens närvaro i länet, på museiområdet och digitalt.*	*Museet har publicerat fem mediaguider på friluftsmuseet och på museets övriga besöksmål samt i två basutställningar inomhus.* *Museet har publicerat 15 mediaguider för kulturmiljöer i länet.* *Varumärkesplattform har lanserats, förmedlas och NKI mäts årligen.* *Museet har genomfört två av basutställningsprojekten med tillhörande kunskapskommunikation för länet.* *Museet har genomfört temaåren genus, hållbarhet, barn och barnkonventionen samt demokrati med tillhörande utställningar och aktiviteter* *En övergripande planering för de publika ytorna på friluftsmuseet och för alla publika ytor inomhus är framtagen.* *En strategisk plan för museets digitala ytor finns och arbetas efter*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Välskött och tillgängligt friluftsmuseiområde samt fortsatt restaurering av kulturhistoriska byggnader på friluftsmuseet i avsikt att skapa upplevelse och tillgänglighet	Prioriterade och akuta åtgärder på Rådhustaket. De mest akuta åtgärderna planeras och utförs under 2021, grundas på skadeanalys från konsult. Åtgärdas utefter ett antikvariskt förhållningssätt. Trampmangeln- Återställande av golv och interiör Lärftmangeln- takarbeten, stockarbeten Rysstugan - akuta åtgärder Födorådsstugan/Ågården - akuta åtgärder Undersöka möjligheten att utöka elställplatser för husbilar nere vid första uppfart, eventuellt inför 2022 Arbete med tillgänglighet och trygg miljö, särskilt avseende Corona
	God och samstämmig skyltning på friluftsmuseet	översyn och inventering av skyltningen på friluftsmuseet
	Besöksmålsutveckling friluftsmuseet	ta fram fortsatta underlag till externfinansierade projekt för att utveckla friluftsmuseet som tillväxtskapande arena och besöksmål, utifrån Kairos Future-förstudien. Se även mål 2. starta upp kulturhistorisk handelsbod i Handelsboden efter restaurering
	Genomför demokratiutställningarna med tillhörande kunskapskommunikation och program: Visa Fira demokratin, produktion av den digitala 100 röster om demokrati tillsammans med länsstyrelsen och kommunerna Temaåret demokrati 2022 är genomplanerat med konceptdokument och långsiktiga insatser	Ta fram ett koncept och handlingsplan för temaåret om demokrati Implementera långsiktiga insatser som stärker demokratiuppdraget framåt Genomför årsplaneringen tillsammans med museinätverket och de kommuner som vill vara med Firademokratin 100 röster om demokrati, digital utställning i samverkan med kommunerna Filminstallation i Galleriet - samarbete med Folkhögskolan - visas till och med februari 2021
	Utveckla samarbeten med föreningar	Enkät - undersöka föreningars upplevelse av nuvarande samarbetsformer, och önskemål om utveckling
	Digitalt förstärkta upplevelser på friluftsmuseet	Väsenstigen och mediaguide om friluftsmuseets byggnader ses över och utvecklas Sagostigen utvecklas i samarbete med Bäverteatern Planera för utveckling av befintlig skogsstig Samordna alla insatser kring digital utveckling på friluftsmuseet

	Erbjuda attraktiva och intresseväckande utställningar och programverksamhet: Att fånga en plats	Fortsatt visa den egen producerade utställningen Att fånga en plats - Berättelser från Västernorrland samt genomföra tillhörande kunskapsförmedling och programverksamhet
	Erbjuda attraktiva och intresseväckande utställningar och programverksamhet: Basutställning om forntiden	Genomföra revidering av basutställningen om forntiden med tillhörande kunskapsförmedling och programverksamhet De olika verksamhetsområdenas delaktighet i forntidsutställningen: Kunskapsuppbyggande och kunskapsförmedlande insatser från arkeologerna Utbyte av utställningsbelysning i publika lokaler till grön energibelysning Mediaguide för barn i forntidsutställningen Produktion av Kulturpunkter för unga och vuxna kopplat till forntidsutställningen - poddavsnitt om utgrävningsprojekt
	Attraktiva och intresseväckande utställningar och programverksamhet: Röster om hållbarhet	Visa vandringsutställningen Röster om hållbarhet samt genomföra tillhörande kunskapsförmedling och programverksamhet
	Attraktiva och intresseväckande utställningar och programverksamhet: Medeltiden	Inleda arbetet med att revidera utställningen om medeltiden, Syn för sägen
	Strategiska kommunikationsinsatser kring museets publika erbjudanden	Skapande och implementering av kommunikationsplan samt plan för sociala medier Mätning av kundnöjdhet i entréhallen: Installera iPad med enkät (beror på coronapandemins utveckling)
	Utvecklade digitala besöksmålspunkter i länet	I första hand kopplat till tema forntid, men också aktuella samarbetsprojekt så som Ådalen 31 och Rysshärjningarna, samt museets egna miljöer.
	Del av Kreativ museimiljö för barn och unga (se även mål 8) för upplevelse i länet och på plats	Etapp 1 av Utställningsmiljö i nuvarande lekrummet, som syftar till lärande och delaktighet i länets kulturarv, 8-16 år Framtagande av plan för kreativ och lärande miljö för barn i förskoleålder, som utgår från forntid, medeltid och moderna tider
	Vidareutvecklad egen och samverkad publik verksamhet på Murberget friluftsmuseum,	Genomföra större program: nationaldag, midsommar, internationella festen, murbergsstämman och hembygdens dag, byggnadsvårdens dag, julmarknaden, utveckling av konceptet i enlighet med utvecklingsprojektet/alternativ planering för större program utifrån CORONA Särskilda programaktiviteter anpassade till besökare från kryssningsfartygen Silja Line och Viking Line. Guidade visningar Programverksamhet för barn Programverksamhet för vuxna Byggnadsvårdsprogram Trädgårdsprogram Flerårigt samarbete med Teater Västernorrland
	Programverksamhet, egenproducerat och i samarbete med externa aktörer	Programverksamhet enligt planering Flerårigt samarbete med Teater Västernorrland

	Erbjuda attraktiva och engagemangsskapande publika programaktiviteter för barn	Lovaktiviteter: sportlov, påsklov, sommarlov, höstlov och vinterlov Helgaktiviteter
	Aktiva sociala medier	Ta fram ett övergripande årslångt publikationsschema med fokus på kunskapsförmedling och program Implementera publiceringsverktyg för schemainställda inlägg Ta fram riktlinjer för publicering i sociala medier för all personal som publicerar
	Mediaguide som ger tillgång till kulturmiljöer och kulturarv i länet	Uppdatering av Myckelgensjöspåret med förnyat innehåll Nya Kulturpunkter för Styresholm, Ulvö Kapell och EW-stugan
	Utvecklat programutbud i digitala kanaler	Fortsatt implementera museets digitala strategi i all publik verksamhet med särskild fokus på utställningar och program - se till att alla relevanta insatser linjerar med innehållet strategin Ta fram utrustning och utveckla rutiner för livestreaming, fokus på föreläsningar och online-event
	Implementerad varumärkesplattform	Plan för övergripande implementering Genomförda aktiviteter i planen Framtagande av återstående avslutande delar Brand book
	Attraktiva och intresseväckande utställningar och programverksamhet: Julfönster 2021	Utöka julfönster 2020 med ytterligare fem fönster samt digitalt material och programverksamhet

Övergripande mål		Fyraårsmål
4	*Alla samhällssektorer tar ökat ansvar för kulturarv och kulturmiljö (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet): länets stora variation av kulturmiljöer och kulturarv uppmärksammas och vårdas (främjandemål i uppdragsdirektivet) och kulturarvets och kulturmiljöernas betydelse för hållbar utveckling beskrivs*	*Museet har genomfört införandet av det kontinuerliga kulturmiljöuppdraget i länet, inklusive skapat forum och innehåll för samverkan med olika aktörer.* *Museet har kontakt och samverkan angående kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet* *Museet har tagit fram en plan för att följa upp hur vi lyckas förmedla kulturarvets och kulturmiljöns betydelse i alla kommuner i länet.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Vidareutvecklat regionalt kulturmiljöuppdrag (obs se även under mål 2 angående näringslivet)	Kommunseminarium 2 ggr/år Kommunstödsprojektet med bygglovsrådgivning i länet samt lyfta enskilda kulturmiljöer Stöd till privatpersoner Kommunstöd, workshops, nätverksträffar och utbildning av kommunanställda inom stadsplanering. Samarbetsprojektet Husen berättar, studiecirklar kring fastighetshistoria, byggnaderna kring torget. Samarbete med Härnösands kommun och Riksarkivet. Långsiktig samverkan med LST
	Stärkta metoder och tillgängliggörande för att öka kunskap och kännedom om länets kulturhistoriska miljöer.	Fortsatt utveckla koncept för förmedling och tillgängliggörande av länets kulturhistoriska miljöer utifrån de tre pilotprojekten/pilotmiljöerna Stärka intern samverkan inom kulturmiljöområdet, pilot Maland och Medeltid i länet Bidragsansökan 2021 Medeltida bebyggelse i länet. Bidragsansökan 2021, 1700-tals måleri Föredrag, vandringar, delvis i samband med andra externa ex. Sundsvalls museum (Maland, Bommenvandring i Njurunda, Byggnadsvårdsföredrag) Planering och genomförande av långsiktig samverkan med Länsstyrelsen Att synliggöra arkeologisk verksamhet i länet för att visa på kulturmiljöns och kulturarvets betydelse Insatser för att utveckla museets webbplats avseende kulturmiljö, innehåll för att bättre nå ut med kunskapsmaterialet
	Museets kulturmiljöer i länet tillgängliggörs:	Styresholm utveckling av skyltar och gångstråk Restaureringsarbeten vid Museets byggnadsminnen: Ulvö kapell, Myckelgensjö gammelgård och EW-stugan

Övergripande mål		Fyraårsmål
5	*Museet ökar graden av extern finansiering gällande affärsverksamhet och utvecklingsprojekt (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)*	*Museets intäkter för affärsverksamhet, uppdragsverksamhet och projektbidrag uppgår till 20% av museets totala intäkter.* *Museet arbetar kontinuerligt och aktivt för att öka intäkterna.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Utveckla konferenser och annan uthyrningsverksamhet, med kommersiella utbud. Öka graden av bokningar	Vidareutveckla bokningsrutiner, förbättra webbplatsens roll i bokningsprocessen Ta fram erbjudanden för barnkalas Ta fram koncept för Gårdshuset som uthyrningslokal Ta fram ett tydligare koncept för Hörsalen som uthyrningslokal Ta fram koncept för Kyrkkrogen som uthyrningslokal Utveckla konferenspaket: Plus-paket för uthyrning - standard för pluspaket med visning - prästgård, skola smedstorp till konferenser och affärsbokningar Utveckla barn- och ungdomspaket, ev. barnkalas med kulturarvstema, ett koncept med förslag att ta ställning till
	Utveckla utbudet och affärsmässigheten i butiken, handelsboden	Utveckla affärsverksamheten med pop up-initiativ i butiken, event i butiken, samt via sociala medier, se över produktutbud tydligare kopplat till museets publika verksamheter.
	Genomföra externfinansierade projekt	Boverket Prästgården Kulturrådet Nätverk för Kunskap
	Löpande söka extern projektfinansiering.	Se över interna rutiner Ta fram planering för ansökningar inför 2022
	Söka medel från boverket för ickestatliga kulturlokaler	Ta fram underlag för ansökan
	Marknadsföring av uppdragsverksamheterna	Övergripande kommunikationsplan tas fram Marknadsföringen genomförs Uppdatera webb med vårt tjänsteutbud (konservering, arkeologi, byggnadsvård)
	Museets uppdragsverksamhet inom konservering är utredd	Avvakta RAÄs utredning om länsmuseiverksamheter Utredning om konserveringen genomförs
	Förbereda inför eventuell uppdragsverksamhet inom byggnadsvård.	Planering tas fram
	Ta fram kommersiella publika upplevelser.	Paketerbjudanden till Silja Line, viking Line och andra researrangörer.
	Möjliggöra Stöldsäkring – uppdragsverksamhet	Ta fram ett möjligt utbud om säkring av kyrkliga föremål

Övergripande mål		**Fyraårsmål**
6	*Museet är en nationell förebild inom hållbarhet/Agenda 2030 (utgångspunkt i uppdragsdirektivet)*	*Museet har integrerat hållbarhetsmålen i produktionsprocessen för museiupplevelsen.* *Museet har integrerat hållbarhetsmålen i fastighetsförvaltningen.* *Museet arbetar som en resurs för hållbar utveckling inom kulturarv och kulturmiljö inom KKN och kulturmiljövården* *En särskild satsning med kunskapskommunikation inom hållbarhetsområdet har genomförts.* *Museibutiken är fairtrademärkt och har ett lokalt präglat kulturarvs- och hantverksutbud.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Implementerade hållbarhetsmål i processen för museiupplevelsen och byggnadsvård	Se över styrdokument så att de tydligare omfattar hållbarhet Q1 Ta fram en handlingsplan får hållbarhetstemat i publika upplevelser och kunskapskommunikation (utställningar, program, online) Q1 Ta fram en handlingsplan får hållbarhetstemat inom byggnadsvård Q1
	Hållbar museibutik och handelsbod	Utöka utbudet med hållbara produkter
	Hållbarhet på Murberget friluftsmuseum	Implementera traditionellt och hållbart byggande, råd kring val av giftfria material. Planera för att anlägga skogsstig, ängsmark och åkerbruk, gynna biologisk mångfald med exempelanläggningar (internt samarbete), pilotanläggning av vissa delar Samarbetsformer kring återbruk och gröna kulturarvet, potatisuppropet, grödor mm

Övergripande mål		Fyraårsmål
7	*Museet främjar det maritima kulturarvet och dess betydelse i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)*	*Långsiktigheten för fritidsbåtsmuseet har säkrats och en intressant utveckling för museet som nationellt och regionalt besöksmål för 2023 och framåt har möjliggjorts* *Museet har budget och genomförandeplan för det maritima temaåret 2023, genom kunskapsuppbyggnad, museiupplevelser och kunskapskommunikation* *Museet har integrerat det maritima temat i basutställningarna och dess kunskapskommunikation för forntid och medeltid, samt planerar det för basutställningen om modern tid.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Utveckla basutställningarna på Fritidsbåtsmuseet	Ny del av basutställning - motorhörna inklusive kunskapskommunikation och marknadsföring - klar till juni och 2021s säsong. Se över rekvisita - båtar, tavlor med mera. Förberedelser för utställning med pokaler, 2023.
	Stärka marknadsföringsinsatserna för att locka en bredare publik till Fritidsbåtmuseet och det maritima kulturarvet	Ta fram en kommunikationsplan FBM - webb och sociala medier, se över kanaler och ansvar, blogginlägg med mera. Blogginlägg på tema maritima kulturarvet kopplat till samlingarna och månadens föremål. Se över skyltning i dialog med kommunen.
	Fortsatt bygga kunskap kring länets maritima kulturarv genom insamling och dokumentation	Kommunikationskampanj kring insamlingen, blogg och sociala medier Långsiktig insamling av erfarenheter kring båtliv i länet på Minnen.se, dokumentationsinsats med intervjuer
	Fortsatt implementera det maritima temat i basutställningar och publik verksamhet	Ta fram en handlingsplan för det maritima temaåret 2023, förbered samverkansparter, ta fram koncept. Säkra närvaro av det maritima kulturarvet i forntidsutställningen och planeringen av medeltid samt i lärandekoncepten för barn Programutbud: skollov och i anslutning till utställningarna
	Erbjuda programverksamhet på fritidsbåtsmuseet och digitalt	Digital visning av Tro hopp och kärlek Guidningar och visningar

Övergripande mål		Fyraårsmål
8	*Museet stärker sin verksamhet för och med barn och unga för ökad representation och delaktighet (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet)*	*Museet har integrerat barnperspektivet i processerna för museiupplevelser och kunskapskommunikation* *Museet har infört lärande- och kreativitetsmiljöer, både digitalt och fysiskt, som når länets barn och unga när de implementerats. Mål med dessa digitala och fysiska miljöer är ökat lärande och upplevelser om kulturarvet samt arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvssektorn* *Pedagogisk kompetens har rekryterats, en strategi är framtagen för det kulturarvspedagogiska uppdraget i länet och uppdraget har implementerats.* *Genomförda mätningar visar att museiupplevelser i ökad omfattning har nått fram till barn och unga i länet.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Genomföra Temaår Barn 2021: Fokus delaktighet och barnkonventionen -	Handlingsplan Implementering och sedan genomförande av projekten - aktiviteterna beskriv nedan i VP
	Stärka fysisk och digital museimiljö och upplevelser för barn	Ny kreativ lär- och upplevelsemiljö för barn och unga 7-16 år med digitala och fysiska exponeringsytor Framtagande av plan för basutställningsmiljö för barn 0-6 år inför budget 2022 Genomförande av pilotinsatser för delaktighet i lekrum och utställningar. Barnspår i basutställningarna - mediaguide kopplat till forntid. Lovverksamhet för barn med hållbarhetstema/fokus Utveckling av kulturhistorisk lekmiljö på friluftsmuseet, en pilotmiljö som produceras 2021 Vidareutveckla Väsenstigen som upplevelse för barn Fortsatt utveckla externa samarbeten med kulturaktörer, för museiupplevelser för barn i åldern 4-12: Sagostigen
	Länsövergripande kulturarvspedagogisk verksamhet initieras utifrån utredning 2021	Uppbyggande av den skolpedagogiska verksamheten initieras Lärmaterial med kulturmiljötema tillsammans med någon kommun - som pilot Stadsvandringar med gymnasielever på teknisk samhällsutbildning – Kulturmiljö

Övergripande mål		Fyraårsmål
9	*Museet ska bidra till forskning och kunskapsuppbyggnad genom samverkan och egen kunskapsuppbyggnad (kunskapsuppbyggnadsmål i uppdragsdirektivet)*	*Fortsatt utveckling av samarbetet med Mittuniversitetet, länets folkhögskolor, yrkeshögskolor, studieförbund samt övriga musei- och kulturarvssektorn regionalt och nationellt.* *Länsmuseet har en samordnande och förmedlande roll avseende arrangörsutveckling inom musei- och kulturarvsarbete i länet* *Utveckling av rutiner för kvalitetssäkring av kunskapskommunikationen och museiupplevelserna så att de bygger på vetenskaplighet, kunskap av hög kvalitet och våra samlingar.* *Förbättrat tillgängligheten i länet, nationellt och internationellt till arkiv och samlingar samt utvecklad och kvalitetssäkrad process för samlingsförvaltningen*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Samverkan med andra länsmuseer med nätverkande, inspiration och kompetensutveckling med ökad samverkan mellan museerna som mål.	Genomföra 8 webbinarier med Muser i Norr Deltaga aktivt i Sveriges största museum/länsmuseernas samarbetsråd/landsantikvarieföreningen, arbetsgrupp kring målgruppsutveckling i digitala kanaler Anordna 2 seminarier på Folk och Kultur Delta aktivt i Landsantikvarieföreningens styrelse
	Samverkan med regionala museer i Museinätverk Västernorrland:	De områden som prioriterats under 2020-2021: chefsutbyte, digital utveckling, särskilt publik verksamhet, barn och unga, barnkonventionen, samtidsutmaningar för museer, hållbarhet
	Deltagande i arbetsgrupp i nätverk Kulturarv Västernorrland: Kulturarv Västernorrland som samordnas av Region Västernorrland - museet ska vara aktivt med nätverkande och kompetensutveckling tillsammans med arkiv och bibliotek med flera	Delta aktivt i nätverkets kontinuerliga möten och planering Arkivering av Kulturarvsportalen efter avveckling
	Samarbete med universitet	Ta emot praktikanter inom olika verksamhetsområden så som arkeologi och samlingsförvaltning
	Samarbete med yrkeshögskola och folkhögskola	Kurser i byggnadsvård, Träakademin Arkeologikurs och kunskapsförmedling på Hola
	Samarbete genom Hembygdsrådet – RVN, ÅFF och MHF	Kontinuerliga möten och kontinuerlig samverkan

	Fortsatt utveckla arbetet med samlingsförvaltning: Fokus på fördjupad kunskap och tillgänglighet	Fortsatt översyn av miljöer och rutiner för digital långtidslagring Ta fram metoddokument för digital insamling Se över styrdokument för digital informationshantering kopplat till samlingarna Ta fram manual för registrering i Primus Ta fram en plan för 2021-2023 för förädling av metadata i Primus Ta fram policys och rutiner för hela samlingsförvaltningsprocessen i enlighet med Spectrum 5 Översyn av rutiner för inlån och utlån Publik tillgänglighet till arkivet via Klara Fortsatt arbete med att tillgängliggöra biblioteket internt Ta fram rutiner för städning av friluftsmuseets miljöer Ta fram styrdokument och handlingsplan för katastrofberedskap och restvärdesräddning Ta fram en plan för föremålsfotografering 2020-2023 Ta fram en plan för digitalisering av fotosamlingarna 2020-2023 Mottagningsmagasinet, genomgång och frysning av material från lådor, från Textilvinden, allt märkt med YAT-nummer och finns i liggaren men inte i CA, viss gallring behövs, fotografera, lägga på plats i magasinet Fortsatt implementering av nya hyllsystem för textil Implementering av loggrar i utställningslokalerna för klimatmätning Samlingsförvaltning av arkeologiska samlingar Ta fram en plan för rekvisitasamlingarna, och i mån av tid förflytta samlingarna till slutdestination
	Museet vill utveckla kunskapsuppbyggnaden avseende nationella minoriteten romer	Samarbete med romska föreningen i Sundsvall och forskare - bjuda in till genomgång och diskussion kring hur samlingarna kan utvecklas och kunskapen om dem fördjupas
	Forskningstillgången till arkiv och samlingar stärks	Utveckla nya rutiner för forskarförfrågningar till samlingarna (arkiv, foto, föremål)
	Utökad kunskapsuppbyggnad inom arkeologin	Vidareutbildning/studiebesök, delta i Kalmar läns undersökningar av Sandbyborg Forskningsinriktad arkeologi, tillgängliggörande i basutställningar och kunskapskommunikation
	Fortsatt digitalisering av samlingsförvaltningsprocessen samt öppna upp för utveckling av det digitala kulturarvet i samlingarna	Implementera digitala strategin inom samlingsförvaltning - linjera innehållet med nya policydokument enligt Spectrum 5 (se mål 9) Fortsatt utveckling av digital informationshantering som stöd för verksamheterna och publik tillgänglighet - ta fram styrdokument och utveckla rutiner för arkivering och tillgängliggörande av arkeologiska rapporter samt arkivering av material koppla till insamling och dokumentation.

Övergripande mål		Fyraårsmål
10	*Museet ska med en mångfald av berättelser sträva efter breddad representation av besökare och invånare (utvecklingsmål i uppdragsdirektivet), samt ökad delaktighet och inflytande från alla målgrupper (förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)* *(* - obs I uppdragsdirektivet beskrivs uppdraget gällande nationella minoriteter som ett främjandemål: "Stiftelsen ska synliggöra nationella minoriteters och ursprungsbefolknings historiska närvaro och deras språk och kulturer ska synliggöras i egenskap av det egna kulturarvet samt som en del av det gemensamma kulturarvet och en del av berättelsen om Sverige")*	*Breddad representation finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund.* *Delaktighet finns för definierade grupper i basutställningarna, tillfälliga utställningarna, utbudet av program samt i kunskapsuppbyggnaden och kunskapskommunikationen fysiskt och digitalt. Fokus under denna period på målgruppen äldre och samiskt kulturarv samt människor med utländsk bakgrund.* *Tillgänglighetsgruppens aktiviteter avseende friluftsmuseum, utställningar, enkelt avhjälpta hinder, information och kommunikation är uppfyllda samt under hela perioden ett kontinuerligt arbete med löpande tillgänglighetsutveckling inom hela verksamheten*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Ökad tillgängligheten till museets publika verksamheter och lokaler	Tillgänglighetsarbete internt: löpande arbete och utvecklingsarbete gällande tillgänglighet, samordnas i tillgänglighetsgruppen Specifika planer för respektive verksamhetsområden tas fram: utställningar, program, webb, lokaler, friluftsmuseum, byggnadsvård En särskild fysisk rond avseende enkelt avhjälpta hinder genomförs så att uppfyllnaden säkras Uppföljning av att alla krav gällande tillgänglighet kopplat till webbdirektiv och informationskrav följs
	Ökad samisk representation och delaktighet i museets kunskapsuppbyggnad och kunskapskommunikation - Utvecklat samverkan gällande samiska samlingar och kunskapsuppbyggnad i länet.	Genomföra planeringsmöte i januari med länets sameföreningar Initiera samarbete med övriga länsmuseer i Norr, dialog med Jamtli Möte specifikt med inbjuden grupp om museets fortsatta arbete med utveckling av de samiska samlingarna, ta fram handlingsplan för 2022 och framåt.
	Fortsatt utveckling av bredare perspektiv i museets samlingar och kunskapsuppbyggnad	Integrera detta perspektiv i samlingspolicy och handlingsplan Särskilda insatser för att nå en publik som kan bidra med fler berättelser om Västernorrland genom insamling kopplad till Att fånga en plats
	Breddad representation och ökad delaktighet för människor med utländsk bakgrund	Fortsatt samarbete med projektet Landskapet för asylsökande: Samproducera programaktiviteter och utställning för att synliggöra och ge röst till asylsökande och nyanlända - i Att fånga en plats Integrera tillgänglighet för människor med utländsk bakgrund i Forntidsutställningen

	Utveckla äldres tillgänglighet till museets verksamhet genom breddad representation och ökad delaktighet	Definiera "Äldre" och det prioriterade uppdraget museet har. Förmedlingsinsatser och programaktiviteter riktade mot äldre kopplat till Att fånga en plats och Forntid samt demokrati
	Övergripande Målgruppsarbete för att nå en bredare publik	Metodutveckling Framtagande av handlingsplan En del av samarbetet med Länsmuseernas samarbetsråd, Landsantikvarieföreningen, Sveriges största museum

Övergripande mål		Fyraårsmål
11	*Museet ska aktivt arbeta med främjandet av hemslöjd och hemslöjdsverksamhet i länet (främjandemål i uppdragsdirektivet)*	*I minst fem av länets kommuner finns slöjdverksamhet för barn och ungdomar på fritiden ledd av utbildad slöjdhandledare i samarbete med lokal förening eller annan lokal verksamhet som ex fritidsgård, församlingar, studieförbund, hembygdsförening etcetera.* *I minst fem kommuner finns någon form av öppen slöjdverksamhet där intresserad allmänhet kan delta. Det kan vara öppna stickträffar, afterwork-slöjd, slöjdkvällar och diverse, arrangerade av till exempel slöjdföreningar, församlingar, hembygdsföreningar vid behov med stöd hemslöjdskonsulenter (tex handledarkontakter, material, lån av verktyg mm).* *Interregionalt samarbete mellan de fyra norrlänen ger professionella och halvprofessionella slöjdare kompetensutveckling och utvidgat nätverk. Det stärker den regionala slöjdnäringen och bidrar till arbetstillfällen, kulturturism och kontinuerlig utveckling och nyttjande av vårt kulturarv. Gemensamma, återkommande fortbildningsträffar för slöjdhandledare, planeras påbörjas ht 2021. Träffarna hålls en gång per år och kommer att alternera mellan länen. Även gemensamt arbete kring temat hållbarhet, med avstamp i Agenda 2030, planeras.* *Alla slöjd- och kulturarvsintresserade i länet känner till och prenumererar på hemslöjdskonsulenternas digitala nyhetsbrev. Nyhetsbrevet finns även tillgängligt på museets hemsida och Facebook.* *All hemslöjdsfrämjande verksamhet i länet svarar upp mot ett eller flera delmål i Agenda 2030 på ett medvetet sätt.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Hemslöjdsfrämjande verksamhet i regionen ska svara mot ett eller flera delmål i Agenda 2030	Bygger projekt som syftar mot Agenda 2030. Umeå Universitet. Vi strävar efter att söka externa medel för utvecklingsprojekt kring Agenda 2030 Delar av Kurs vid Umeå Universitet: Slöjd, design och hållbar utveckling. Projekt utvecklas under utbildningen.
	Fler slöjd- och kulturarvsintresserade i regionen känner till och prenumererar på hemslöjdskonsulenternas digitala nyhetsbrev.	Insatser görs för att fler ska känna till nyhetsbrevet Insatser startas för att få upp nyhetsbrevet på sociala medier och webb på museet
	Interregionalt samarbete mellan de fyra norrlänens hemslöjdverksamheter	Interregionalt samarbete enligt planering (här kan ni gärna beskrivas vilka aktiviteter ni gör under året)
	Det finns slöjdverksamhet för barn och ungdomar på fritiden som är ledd av utbildad slöjdhandledare i samarbete med lokal förening eller annan lokal verksamhet som ex fritidsgård, församlingar, studieförbund, hembygdsförening etc.	Utbildning av slöjdhandledare enligt plan så att de kan starta slöjdverksamhet i länet. En utbildning per år genomförs. Utbildningen omfattar 56 lektioner plus eget arbete hemma, och genomförs på tre helgträffar utspridda under 6 månader.
	I länet finns öppen slöjdverksamhet där en vuxen intresserad allmänhet kan delta.	Inventering genomförs så att vi vet vart öppen slöjdverksamhet finns. I kommuner där det saknas arbetar vi för att finna lokal och lokalt ansvarig som kan bedriva verksamhet, i samarbete med lokal aktör såsom studieförbund, hembygdsförening, eller liknande.

	Öppen slöjdverksamhet för att öka intresset av slöjd hos barn och unga	Slöjdworkshop med slöjdsklubbshandledare-utbildningen i samband med Internationella festen Lovaktiviteter med slöjdsklubbshandledare under sommarlovet
	Hemslöjd som valbart ämne i kulturskolan samt mer arbete för att få in hemslöjd i skapande skola	Återuppta kontakter med kulturskolor, fa Sollefteå, kring möjligheten att ha hemslöjd som valbart ämne. Fortsatt arbeta för att få in mer hemslöjd i skapandeskola
	Vi lanserar hemsidan Slöjd kommer lastad, riktad mot slöjdämnet i grundskolans åk.3-9.	Under vårterminen 2021 lanseras Slöjd kommer lastad i första hand mot regionens grundskolors slöjdlärare.
	Utveckla sambandet Slöjd – Hälsa	I samarbete med stiftet planeras genomföras pilgrimsvandringar under året, med slöjd som tema.
	Följa upp inventering av slöjdverksamhet runt om i länet.	Översyn av försäljningsställen för att öka möjligheten att öka resurser och kundintag.

Övergripande mål		**Fyraårsmål**
12	*Museet ska fungera som en oberoende arena för demokrati (inriktningsmål och förmedlingsmål i uppdragsdirektivet)*	*Museet har slutfört demokratiåret 2022 med tillhörande utställningar, program och kunskapskommunikation* *Riksdagens utställning inklusive programverksamhet och kunskapskommunikation om demokrati har visats och genomförts* *Samarbetet med Länsstyrelsen har resulterat i projektet "100 röster om demokrati i Västernorrland" samt vi ser en fortsättning på samarbetet med Länsstyrelsen och andra parter.* *Museet har en process för att fånga upp, fördjupa och kommunicera dagsaktuella frågor samt har implementerat denna.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Lyfta demokratitemat och vikten av att arbeta med samtidens demokratiutmaningar	Utställning en Fira demokratin från riksdagen visas. Utställning (ev. endast digital satsning) 100 röster om demokrati - genomförs i samarbete med Länsstyrelsen Särskilda programaktiviteter med fokus på demokratifrågor. Kunskapsområde på museets webbplats Lärarhandledning
	Samarbeta med länsstyrelsen avseende stärkt demokratiarbete i länet	Demokratinätverket

Övergripande mål		**Fyraårsmål**
13	*Museet ska öka och stärka sin närvaro och relevans i länet*	*Museet har ett gemensamt insamlingsprojekt och ett gemensamt utställningsprojekt tillsammans med länets kommuner. Museet har färdigställt två av tre reviderade basutställningar med länsfokus och tillhörande kunskapskommunikation* *Museet har genom museinätverket erbjudit kompetensutveckling till alla kommuners kulturförvaltningar/museer i kulturarv och kulturmiljö* *Museet har genom museinätverket skapat en långsiktig plattform för samverkan i alla kommuner* *Det regionala kulturmiljöuppdraget är infört i länet* *En ny utvecklad modell för museiupplevelser för länets kulturhistoriska miljöer är framtagen och genomförd.*
	Årsmål	**Aktiviteter**
	Utvecklat publikt utbud för större räckvidd i länet	Samarbete med Sundsvalls museum och Kulturhuset i Sollefteå kring Att fånga en plats - program- och utställningsverksamhet Samarbete avseende Forntid och Medeltid Stärka utbudet av museiupplevelser i digitala kanaler för att nå en länspublik. Återkommande streamade föredrag på webben
	Publikt kulturmiljöarbete som synliggör och sprider kunskap om platser i länet	Projektet Maland/Sundsbruk. Plats identitet och kulturarv. Samarbete med Sundsvalls kommun. Publik förmedling av platser: Myckelgensjö och Ulvö Kapell Pilotutveckla metod för att synliggöra länets kulturmiljöer
	Tydligare bredda antalet röster i samlingarna med ett länsperspektiv.	Uppdatera samlingspolicyn så att länsperspektivet är en viktig faktor Aktiv insamling av bilder och berättelser från hela länet kopplat till Att fånga en plats samt Mitt Västernorrland
	Stärkt samarbete och kompetensutveckling i länets museinätverk	Utbildningsinsatser gällande prioriterade teman hållbarhet barnkonventionen, digital förmedling, samarbete kring utställningen Att fånga en plats och demokratisamarbetet
	Det regionala kulturmiljöuppdraget är infört i länet	Se aktiviteter under mål 4
	Basutställningarna för att sprida kunskap om länet	Länsperspektivet är integrerat i Forntid och i förstudien för medeltid

Budget

I budget beräknas en ökning med 2% av 2020 års anslag och bidrag ifråga om statliga, regionala och kommunala anslag/bidrag. Det motsvarar en summa om 0,7 mnkr i budget år 2021. Bidragsökningen täcker 2021 års löneökningar motsvarande 2%.

Museet har erhållit extra verksamhetsbidrag med anledning av Covid-19, vilka får användas till maj 2021. En plan för nyttjande av bidraget finns men då det är oklart hur stor del av bidraget som hinner nyttjas under 2020 budgeteras ingen summa år 2021.

Det prognostiseras ett resultatöverskott för år 2020. Överskottet är ett resultat av förändrad verksamhet på grund av Coronapandemin samt ersättning för lägre arbetsgivaravgifter och hyreslättnader. En del av överskottet, 1,25 mnkr, budgeteras för 2021 ifråga om satsningar på verksamheten – den publika och kunskapskommunicerande verksamheten för barn och unga, friluftsmuseets byggnader, hemslöjd och kunskapsuppbyggnad inom arkeologi. Det är på grund av prognostiserat överskott från 2020 som budgeten redovisas som en minusbudget nedan.

	Utfall 2019	Budget 2020	Budget 2021
Intäkter	45,2	41,8	41,6
Kostnader	-44,3	-42,1	-42,4
Avskrivningar	-0,4	-0,3	-0,5
Finansnetto	1,3	0,2	0,1
Resultat	**1,8**	**-0,4**	**-1,2**

Tabellen visar belopp i miljoner kronor. Avrundningsavvikelser kan förekomma. Tabellen visar belopp exkluderat overheadkostnad och overheadbidrag som är en internbokning.

I budgeten för 2020 inrymdes kostnader för köp av externa tjänster för bland annat utredningsuppdrag och konsulter för särskilda insatser. Till 2021 budgeteras denna kostnadspost minskas och istället planeras att anställa egen kompetens. Den minskning av lönebidrag som beräknas till budget 2021 påverkar inte behovet av en ökning av anslagsfinansiering utan kompenseras av en budgetminskning av övriga driftskostnader.

Budgeten för 2021 baseras på att nuvarande och implementerad momsmodell kan fortsätta användas.

Museet har också tagit fram en investeringsplan där fortsatta investeringar i tillbyggnad av kontor för att frigöra hus på friluftsmuseet och förbättra arbetsmiljön

är prioriterat år 2021. Ytterligare investeringar planeras i en flerårsplan. En utökning i budget för högre avskrivningskostnader samt framtida investeringsbehov är gjord.

Västernorrlands museum (kr)	Budget 2020	Budget 2021	Differens mellan åren
Styrelsen			
Externa kostnader	-42 966	-42 966	0
Personalkostnader	-337 034	-362 224	-25 190
Resultat	**-380 000**	**-405 190**	**-25 190**
Ledning och gemensam administration			
Intäkter	35 582 303	36 483 157	900 854
Externa kostnader	-9 612 253	-2 472 138	7 140 115
Personalkostnader	-4 705 581	-4 518 889	186 692
Finansiella poster	150 000	150 000	0
Resultat	**21 414 469**	**29 642 130**	**8 227 661**
Fastighetsförvaltning			
Intäkter	66 500	217 600	151 100
Externa kostnader	-2 570 085	-9 346 059	-6 775 974
Personalkostnader	-2 221 415	-2 003 067	218 348
Resultat	**-4 725 000**	**-11 131 526**	**-6 406 526**
IT			
Intäkter	0	0	0
Externa kostnader	-1 307 600	-1 311 600	-4 000
Personalkostnader	-1 597 400	-1 122 786	474 614
Resultat	**-2 905 000**	**-2 434 386**	**470 614**
Kulturmiljö och hantverk			
Intäkter	4 444 000	4 530 060	86 060
Externa kostnader	-1 603 523	-2 694 615	-1 091 092
Personalkostnader	-6 020 478	-6 445 315	-424 837
Resultat	**-3 180 000**	**-4 609 869**	**-1 429 869**
Museiupplevelser och samlingar			
Intäkter	1 036 061	395 384	-640 677
Externa kostnader	-2 549 103	-2 845 655	-296 552
Personalkostnader	-7 180 426	-8 067 864	-887 438
Resultat	**-8 693 468**	**-10 518 135**	**-1 824 667**
Affärsverksamhet			
Intäkter	1 380 000	910 000	-470 000
Externa kostnader	-1 375 719	-933 023	442 696
Personalkostnader	-1 014 281	-768 170	246 111
Resultat	**-1 010 000**	**-791 193**	**218 807**
Friluftsmuseum			
Intäkter	10 000	10 000	0
Externa kostnader	-321 700	-401 582	-79 882
Personalkostnader	-643 300	-610 248	33 052
Resultat	**-955 000**	**-1 001 830**	**-46 830**
Resultat totalt	**-434 000**	**-1 250 000**	**-816 001**

Inom Ledning och gemensam administration budgeteras de anslag och bidrag som erhålls från Härnösands kommun, Region Västernorrland och staten, och övriga avdelningar redovisas budgettekniskt med underskott. Hemslöjdsverksamheten har riktade anslag vilka budgeteras inom hemslöjdens resultatenhet.

Kostnaderna inom Ledning och gemensam administration minskar mellan budgetåren, dels eftersom budgeten för hyreskostnader och restaureringsprojekt friluftsmuseet flyttas till andra avdelningar, och dels genom att externa tjänster inom bland annat ekonomi samt kostnader inom utredningar av arkiv, bibliotek och pedagogisk verksamhet minskar. För året planeras externa insatser avseende värdskap, projektledning och varumärkesplattform, bland annat.

Från år 2021 inryms budgeten för lokalhyra och el motsvarande 6,7 mnkr inom resultatenheten Fastighetsförvaltning. Satsningar som planeras är bland annat framtagande av mark- och skötselplan, tillgänglighetsgörande och skötsel av Murberget friluftsmuseum samt besiktning och underhåll av bland annat skorstenar på fastigheterna på friluftsmuseet. Budgeten har förstärkts med överskott från 2020, i detta fall ett restaureringsprojekt avseende en specifik kulturhistorisk byggnad.

Inom resultatenheten IT minskar personalkostnaderna från år 2020 vilket beror på att en tjänst budgeteras under Museiupplevelser och samlingar istället, då den har fokus på digital och publik förmedling.

Avdelningen Kulturmiljö och hantverk innefattar uppdragsverksamheter inom arkeologi och konservering, byggnadsvård och hemslöjd i länet. Kostnadsökningen mellan åren avser främst att en tjänst från fastighetsförvaltning är flyttad till resultatenheten för byggnadsvård för att stärka restaureringsresurserna för friluftsmuseet. 2020 års budgeterade medel för restaurering av trampmangeln låg tidigare på Ledning och gemensam administration men är också flyttad till resultatenheten för byggnadsvård för fortsatta restaureringsarbeten. Även satsningar inom det regionala kulturmiljöuppdraget som byggnadsvårdsrådgivning, byggnadskurser och kommunseminarium i länet prioriteras i 2021 års budget. Arkeologin och hemslöjden har förstärkts med utökad budget från 2020 års överskott.

Avdelningen Museiupplevelser och samlingar innefattar publik verksamhet och samlingar. Personalkostnaderna är högre år 2021 vilket främst beror på att en tjänst som konservator är flyttad från Kulturmiljö och hantverk då den tjänsten är inriktad mot länets samlingar. Utställningsbudgeten är förstärkt delvis tack vare överskott från 2020 och riktas främst till basutställningarnas utveckling avseende innehåll och kunskapskommunikation, med fokus på digital närvaro, länets berättelser samt innehåll för barn och unga. Programbudgeten är förstärkt med fokus på barn och unga.

Förklaringen till att både kostnader och intäkter minskar inom Affärsverksamhet beror till största del på att museet inte längre driver kafé i egen regi. Personalkostnaderna minskar inom Affärsverksamhet med anledning av att sommarpersonal inom Friluftsmuseum bemannar Handelsboden under sommarsäsongen vilket är mest bemanningseffektivt.

Statusrapport varumärkesarbete västernorrlands museum 9 december 2020

Arbetet med att slutgiltigt formulera de olika delarna i Varumärkesplattformen fortgår enligt plan. Efter hand som resultatet av medarbetarnas diskussioner/workshops färdigställs adderas varje del till en tänkt helhet och skärper uttrycket av denna helhet. En fullständig, färdigformulerad Varumärkesplattform beräknas vara klar i mars.

Redovisning av resonemang/enstaka formuleringar från varje sittning/delprocess:

Oavsett nedanstående, mer eller mindre redigerade resonemang/formuleringar från arbetsgrupperna, är det tendensen i arbetet som många gånger upplevts som viktigast/mest glädjande:

Vi möter och har mött en skara medarbetare som strävar mot ett och samma mål. Som tydligt anger en gemensam riktning framåt. För sig själva och för museet.

På så vis kan halva målet redan sägas vara nått.

VÄSTER
NORRLANDS
MUSEUM

Varumärkesplattformen: Hittills avverkade kapitel.

1. Arena.

Frågeställning:
I vilket sammanhang verkar vi i, vilken bransch, marknad?

”Vi verkar inom hela länet, på en bred kulturarvsarena i samverkan med civilsamhälle, professionell kultur och näringsliv – i möte med folkbildning och akademi.”

2. Mission.

Frågeställnng:
Varför finns vi till? Vad är vår uppgift?

”Vi skall vara en varm och öppen mötesplats som bjuder in till upplevelser och delaktighet, en plats som utmanar hur människor tänker och känner om kulturarv.”

Vi skapar ökad förståelse och ansvarstagande för ett hållbart kulturarv, genom att sammanföra kunskap och färdigheter med innovation och nya perspektiv.”

”Vi skapar förutsättningar för att framtiden skall tillhöra oss alla.”

3. Position.

Frågeställning:
Vilken unik position skall vi ha hos omvärlden?

”Vi skall uppfattas som samtida med en stark grund i historien och kunskap om densamma.”

”Vi skall vara en inkluderande mötesplats som uppmuntrar till dialog genom att överraska med utställningar och upplevelser av hög kvalitet.”

”Våra besökare skall kunna förvänta sig både djup och bred kunskap i frågor som gäller Västernorrlands kulturarv, bli nyfikna på att vilja veta mer och bli engagerade i de frågor vi väcker.”

4. Personlighet.

Frågeställning:
Vilka karaktärsdrag vill vi att omvärlden ser hos oss?

”Vi är kvalitetsmedvetna, kompetenta, intelligenta och professionella. Vi är inkluderande, vänliga, varma och har bibehållen integritet och tydlighet i det vi gör. Vi är positivt överraskande, kreativa och upplevs samtida, helt enkelt någon man vill lära känna bättre.”

”Vi är en nytänkande aktör som erbjuder ett informativt programutbud som överraskar såväl unga som äldre besökare. Vi interagerar med besökaren för att föra kunskapen om vårt gemensamma kulturarv vidare.”

5. Löfte.

Frågeställning:
Vad kan vi lova och vad kan omvärlden förvänta sig?

”Vi är en mötesplats med kunskap och upplevelser för alla.”

”Vi är engagerade i kulturarv, upplevelser och frågor av samhällsintresse.”

”Vi vårdar historien och tror på framtiden.”

Återstående kapitel:

6. Värdeord.

Frågeställning:
Vilka värderingar vill vi skall styra verksamheten?

Förslag tillställs medarbetarna i januari baserade på hittillsvarande diskussioner kring övriga kapitel.

7. Vision.

Frågeställning:
Vad skall vara vårt långsiktiga mål, vår ledstjärna?

Förslag tillställs medarbetarna i januari baserade på hittillsvarande diskussioner kring övriga kapitel.

Styrelsen processar förslaget på vision vidare.

Tidplan 2021:

Mars:
Varumärkesplattform klar.

April:
Inledning av implementeringsprocess av densamma internt:

A. Skrift/trycksak till medarbetare/närstående intressenter.

Primära syften: Sammanfattning av varumärkesarbetet som ägt rum och varför det har behövts i syfte att stärka självförtroendet hos/rusta medarbetarna med argument kring museets uppgift/unikitet/betydelse.

En tillhörande brandstory/varumärkesberättelse som svarar på frågorna:

VEM ÄR VI? VAR KOMMER VI IFRÅN? VART ÄR VI PÅ VÄG?

Att diskutera:

Inledning av implementeringsprocess externt.

Gammal sanning inom varumärkesarbete:

Det mest effektiva sättet att implementera internt är att implementera externt.

Det vill säga: Genom att berätta för omvärlden om vem vi är och vart vi är på väg står det klart för medarbetarna att löftena de själva varit med om att arbeta fram är på väg att offentliggöras, något som brukar leda till lika delar oro och stolthet.

Formerna för extern kommunikation av Västernorrlands museums nya varumärkesplattform/existensberättigande samt tidpunkt därför, kommer i samråd med Styrelsen att utarbetas våren 2021

VÄSTER
NORRLANDS
MUSEUM

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ

7/2020

PROTOKOLL fört vid ordinarie styrelsesammanträde Härnösand Elnät AB, HEAB, 2020-10-20

Ordinarie
Eva Goës
Lennart Bolander
Christina Ögrim
Lennart Bölin
Anders Nordin (personal representant)

Suppleanter
Issam Sassi (tjänstgörande)
Anders Byqvist (tjänstgörande)
Lotten Widmark (tjänstgörande)
Anne Möller Söderberg
Jonas Lundgren
Stefan Backlund

Övriga
Lena af Geijerstam Unger, VD
Andreas Einarsson, sekreterare
Jonas Nyberg, Administrativ chef
Tomas Styf, tf Affärsområdeschef Elnät (deltog § 51)

Plats: Zoommöte och några platser i konferenslokal Smitingen

§ 47

Sammanträdet öppnas

Vice ordförande Eva Goës hälsade välkommen och förklarade sammanträdet öppnat.

§ 48

Val av protokolljusterare

Lennart Bolander utsågs att med vice ordföranden Eva Goës justera dagens protokoll.

§ 49

Godkännande av föredragningslistan

Utsänd föredragningslista godkändes utan tillägg.

§ 50

Föregående protokoll

Protokoll från styrelsemötet 13 oktober tas upp för godkännande vid nästkommande styrelsemöte tillsammans med protokoll från dagens möte.

§ 51

Avstämning affärsplanen

Styf presenterade pågående projekt och ambitioner kopplat till affärsplanen med fokus på omvärldsfaktorer, exempelvis Svenska kraftnäts beslut om att tillfälligt pausa arbetet med Elmarknadshubben i avvaktan på ny lagstiftning som harmoniserar med tänkt utveckling.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 52

Ekonomi

1. *Bokslut september,* ***bilaga***
   Nyberg presenterade bokslutet för september. Resultatet 11,8 Mkr är 4,7 Mkr bättre än budget för perioden som ligger på 7,1 Mkr.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 53

Beslutsärenden

1. *Budget 2021,* ***bilaga***
   Nyberg återberättade en sammanfattning av budgetpresentationen från föregående möte. Presenterad budget siktar på ett resultat på 14,7 Mkr och investeringar på 27 Mkr.

   Styrelsen beslutade:

   att fastställa prisjusteringar 2021

   att fastställa resultatbudget för 2021

   att fastställa budgetram för investeringar 2021

§ 54

Sammanträdet avslutas

Vice ordföranden Eva Goës tackade för allas deltagande och förklarade sammanträdet avslutat.

Vid protokollet

Andreas Einarsson

Justeras

Eva Goës

Lennart Bolander

HÄRNÖSAND ENERGI & MILJÖ

8/2020

PROTOKOLL fört vid ordinarie styrelsesammanträde Härnösand Energi & Miljö AB, HEMAB 2020-10-20

Ordinarie
Eva Goës
Lennart Bolander
Christina Ögrim
Lennart Bölin
Anders Nordin (personal representant)

Suppleanter
Issam Sassi (tjänstgörande)
Anders Byqvist (tjänstgörande)
Lotten Widmark (tjänstgörande)
Anne Möller Söderberg
Jonas Lundgren
Stefan Backlund

Övriga
Lena af Geijerstam Unger, VD
Andreas Einarsson, sekreterare
Jonas Nyberg, Administrativ chef
Irene Hedlund, Affärsområdeschef Vatten (deltog § 68.2)

Plats: Zoommöte och några platser i konferenslokal Smitingen

§ 63

Sammanträdet öppnas

Vice ordförande Eva Goës hälsade välkommen och förklarade sammanträdet öppnat.

§ 64

Val av protokolljusterare

Lennart Bolander utsågs att med vice ordföranden Eva Goës justera dagens protokoll.

§ 65

Godkännande av föredragningslistan

Utsänd föredragningslista godkändes utan tillägg.

§ 66

Föregående protokoll

Protokoll från styrelsemötet 13 oktober tas upp för godkännande vid nästkommande styrel-

semöte tillsammans med protokoll från dagens möte.

§ 67

Ekonomi

1. *Bokslut september,* ***bilaga***
   Nyberg presenterade bokslutet för september 2020. Resultatet på 6,4 Mkr är 8,4 Mkr lägre än budget på 14,8 Mkr för perioden. Resultatet påverkas främst av de extremt låga elpriser som varit tidigare under året. Det är med andra ord lägre intäkter från försäljning av producerad el vid Kraftvärmeverket samt från vindkraftverken som inverkar mest till avvikelsen.

Rapporten lades med godkännande till handlingarna.

§ 68

Beslutsärenden

1. *Budget 2021,* ***bilaga***
   Nyberg återberättade en sammanfattning av budgetpresentationen från föregående möte. Presenterad budget siktar på ett resultat på 22,4 Mkr och investeringar på 129 Mkr. Negativt kassaflöde kommer att medföra lånebehov på motsvarande cirka 29 Mkr. Avkastningen på eget kapital kommer att bli 6,8 procent med presenterad budget samt 1,7 procent på totala tillgångar.

   Styrelsen beslutade:

   att fastställa prisjusteringar 2021

   att fastställa resultatbudget för 2021

   att fastställa budgetram för investeringar 2021

   att uppdra till VD att hemställa hos kommunfullmäktige att fastställa ny fastighetsrenhållningstaxa 2021

   att uppdra till VD att hemställa hos kommunfullmäktige att fastställa ny VA-taxa 2021

2. *Beslut om projektstart av utbyggnad av Kattastrand,* ***bilaga***
   Hedlund var föredragande och presenterade ett underlag med förfinade beräkningar samt tidplan för projektet. Det nya miljötillståndet från 2018 betyder tuffare villkor avseende utsläppsgränser för syreförbrukande ämnen och Fosfor. Vi har begärt förlängd tid på att arbeta fram lösningar och implementera dessa, men nu behöver ett projekt initieras. Hedlund gick igenom teknik och ekonomi samt entreprenadformen som föreslås. Projektet delas in i två delar; del ett med förberedelser/projektering och del två med genomförande med målet att ha en anläggning i drift 2022-12-31.

Styrelsen beslutade:

att uppdra till VD att initiera projekteringsarbetet för ombyggnad av avloppsreningsverket Kattastrand som följd av skärpta utsläppskrav. Projekteringsarbetet ska leda fram till bygghandlingar inklusive detaljerad riktpriskalkyl och tidplan

§ 69

Sammanträdet avslutas

Vice ordförande Eva Goës tackade för allas deltagande och förklarade sammanträdet avslutat.

Vid protokollet

Andreas Einarsson

Justeras

Eva Goës

Lennart Bolander

Protokoll fört vid möte med styrelsen för Technichus i Mitt Sverige AB
Onsdag 26 augusti 2020 13.00-14.45, Technichus samt via Teams

Deltagare:
Fred Nilsson (ordförande), Ulla Bylund (Via Teamslänk), Karin Andersson, Mathias Johansson (Via Teamslänk), Mattias Sjölander, Adjungerad: Marcus Claesson (VD), Arbetstagarrepresentant Sofia Jarl

Anmält förhinder: Janet Harling, Krister Eriksson

§ 43. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordförande öppnar mötet och hälsar samtliga välkomna.

Styrelsen beslutar att godkänna dagordningen.

§ 44. Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare för mötet väljs Marcus Claesson och till justeringsperson Ulla Bylund.

§ 45. Föregående protokoll

Styrelsen beslutar att lägga föregående protokoll till handlingarna.

§ 46. VD:s rapport

VD har beställt installation av reservkraftaggregat för bolagets talande brandlarm. Denna kostnad beräknas landa på ungefärligen 30000 SEK exkl.moms, inkluderat UPS, installation, elarbete, driftsättning och omritning av brandkartor.

Från och med den 1 augusti är Maria Gråhammar anställd som lärare på Technichus. Hon kommer närmast från en tjänst som klasslärare inom Sundsvalls kommun. Förutom lärartjänsten kommer Maria att agera samordnare för bolagets utställningsgrupp.

Samtlig personal är åter från semester från och med 17 augusti.

Under sommaren har företaget arrangerat en mängd kostnadsfria lovaktiviteter för kommunens barn/ungdomar/familjer. Bolaget har besökt sommarförskolor/sommarfritids, haft popup-verksamhet på olika ställen i kommunen, arrangerat interaktiva tipsslingor, haft veckokollon inom natur och teknik, bemannat och byggt upp en aktivitetsbank tillsammans med kommunen samt handlett entreprenörsprogram för gymnasieungdomar. Företaget har även hållit öppet en väldigt populär "science park" på Mellanholmen som har haft ungefärligen 4700 besökare under de tio veckor den var öppen.

En arbetsgrupp bestående av VD, processledare samt lärare har arbetat för att kunna ge ett anbud i den av MIUN annonserade upphandlingen inom NMT. Anbudet skickades in den 30/6.

Under våren har företaget ansökt om projektmedel från Vinnova tillsammans med TomTits i Södertälje samt ThnxInnovation i Umeå. Projektets syfte var att producera en AR-lösning för att tillgängliggöra Science centers moduler via surfplattor och mobiltelefoner. Technichus roll i detta projekt handlade om pedagogisk utveckling, spridning och teknisk rådgivning. Under juli månad fick företaget avslag på ansökan. Bolagen har ansökt om samma medel igen från Vinnova under augusti månad.

VD rapporterar att öppethållande hos övriga Science Center i Sverige är väldigt olika, och att det är svårt att finna en röd tråd i hur verksamheterna ser ut under tiden som Corona hägrar. VD rapporterar att sju av 19 Science centers håller stängt, alternativ håller alternativa aktiviteter. VD har fortfarande inte fått rapporter om hur det fungerat att hålla öppet under perioden.

Bolaget arbetar för stunden med att ta fram ett uppdaterat skolprogram samt kursutbud som gäller för ht-2020. Detta beräknas vara färdigt för utskick under v.35. Företaget kommer att erbjuda ett antal nyheter, bland annat skolprogram med tydlig koppling till Corona/Virusspridning. Bolaget håller även på att se över hur höstens fortbildningsinsatser kommer att se ut.

Under juni månad har företaget arbetat fram en förstudieansökan för Region Västernorrland avseende analys inför utveckling av ett regionalt entreprenörsprogram. Förstudien syftar till att utföra en behovsanalys vad kommunerna i regionen eftersöker i ett entreprenörsprogram för ungdomar under sommaren. Resultatet av denna förstudie kommer därefter förhoppningsvis att leda till ett regionalt projekt med syfte att implementera och testa resultatet i förstudien. Samtliga kommuner i regionen har gått in med tid som en del i finansieringen av förstudien som förväntas pågå under perioden september till och med december 2020. Technichus kommer att bidra med ungefärligen 20% av den kontanta finansieringen.

Det kommer att genomföras ett takbyte på Technichus byggnad, preliminärt under perioden v.36-42. Takbytet kommer inte att påverka företaget och dess verksamhet.

Styrelsen beslutar att notera rapporten

§ 47. Ekonomiskt utfall juli

VD redogör för preliminärt utfall ackumulerat 200731. Resultatet för perioden uppgår till 1 116 824:-.

VD redogör för att utfallet har sin grund i att företaget arbetat för att minska de löpande kostnaderna i kombination med ökade anslag från Skolverket, statens krispaket avseende minskade arbetsgivaravgifter/sjuklöneersättning samt viss försäljning av tjänster. Konstateras sammanfattningsvis att betydande del av det positiva utfallet är påverkat av exceptionella faktorer som varit rådande under detta ovanliga år.

Styrelsen beslutar att notera rapporten

§ 48. Förvaltningsberättelse, delårsbokslut

Styrelsen går igenom det på förhand utskickade utkastet på förvaltningsberättelse till kommunens delårsbokslut.

Styrelsen beslutar att uppdra åt Vd att översända förvaltningsberättelsen till kommunen.

§ 49. Ägardirektiv

Styrelsen går igenom det av kommunfullmäktige beslutade ägardirektivet för Technichus i Mitt Sverige AB (diarienr – 2020-000094).

Styrelsen noterar att revideringar i form av nya lydelser och regleringar tillkommit ställt mot tidigare gällande ägardirektiv och styrelsen noterar ett antal funderingar.

Styrelsen uppdrar åt Vd och ordförande att föra en dialog kring dessa med ägaren under det kommande ägarmötet.

§ 50. Öppnande av publik utställning

Styrelsen diskuterar möjligheten att upphäva tidigare fattat beslut om att enbart en klass/grupp får finnas i byggnaden Technichus. Som grund för denna diskussion ligger att verksamheten signalerat att detta begränsar möjligheten för pedagogisk verksamhet. Verksamhetens bedömning är att det är möjligt att följa restriktionen att endast tillåta 50 besökare i huset samtidigt som flera grupper återfinns i huset.

Vd redogör även för ett antal scenarion hur bolaget åter kan öppna den publika utställningen för allmänheten med restriktion om att endast tillåta 50 personer i huset.

Styrelsen beslutar att företaget fortsatt ska bedriva den pedagogiska verksamheten utifrån restriktionen att det enbart tillåts 50 besökare i huset samtidigt. Detta beslut gäller oaktat hur många olika grupper som utgör dessa 50 besökare.

Styrelsen beslutar att uppdra åt Vd att tillsammans med verksamheten genomföra riskbedömningar och eventuella åtgärder för att öppna den publika delen från och med 1 oktober. Detta beslut gäller under förutsättning att verksamheten följer de restriktioner som finns kring att enbart 50 besökare tillåts i huset samtidigt. Styrelsen är beredd att ompröva detta beslut om förutsättningarna förändras.

§ 51. Bolagsordning

Vd redogör för utkast på ny bolagsordning för företaget. Styrelsen noterar att beslutet att anta ny bolagsordning för företaget ägs av kommunfullmäktige i Härnösand, och att bolagsordningen vid godkännande av kommunfullmäktige därefter antas vid bolagsstämma.

Styrelsen beslutar att uppdra åt Vd att kontakta ägaren för fortsatt dialog kring ny bolagsordning.

§ 52. Verksamhetsplanering 2021-2023

Enligt bolagets nya ägardirektiv ska en verksamhetsplanering för perioden 2021-2023 översändas till kommunstyrelsen under november månad.

Styrelsen beslutar att uppdra åt Vd att inkomma med en struktur för verksamhetsplanering 2021-2023 till nästa styrelsemöte för fortsatt diskussion.

§ 53. Övriga frågor

Upphandling – MIUN

Vd beskriver att bolaget erhållit tilldelningsbeslutet gällande den av Mittuniversitetet utannonserade upphandlingen som rör "didaktiskt och tekniskt stöd inom NMT". Efter utvärdering ska kommande ramavtal tilldelas Technichus i Mitt Sverige AB för samtliga fem delområden som upphandlingen avsåg. Beslutet fattades 2020-08-20, och enligt LOU har tilldelningsbeslutet en överklagandetid på 10 dagar.

Styrelsen uppdrar åt Vd, att efter överklagandetiden löpt ut, underteckna ett ramavtal med Mittuniversitetet i enlighet med given offert.

Ägarmöte

Ordförande redogör för att denne samt Vd kommer att kalla till ägarmöte den 13 oktober klockan 13.00-14.30.

Styrelsen beslutade att uppdra åt Vd att sända mötesinbjudan till mötet.

§ 41. Kalendarium

Styrelsen beslutar att nästa styrelsemöte äger rum den 22 september klockan 13.00-14.30 på Technichus samt via Teams.

Styrelsen uppdrar åt VD att sända ut kallelse och mötesinbjudan till mötet.

§ 42. Mötet avslutas

Ordförande tackade alla för aktivt deltagande i mötet och avslutar mötet.

Marcus Claesson, sekreterare

justeras:

Fred Nilsson
ordförande

Ulla Bylund
justeringsperson

Protokoll fört vid möte med styrelsen för Technichus i Mitt Sverige AB
Onsdag 22 september 2020 13.00-14.45, på Technichus samt via Teams

Deltagare:
Fred Nilsson (ordförande), Ulla Bylund (Via Teamslänk), Karin Andersson, Janet Harling
Ersättare: Mathias Johansson (Via Teamslänk),
Adjungerad: Marcus Claesson (VD), Sofia Jarl, arbetstagarrepresentant
Anmält förhinder: Krister Eriksson, Mattias Sjölander

§ 56. Mötets öppnande och godkännande av dagordning

Ordförande öppnar mötet och hälsar samtliga välkomna.

Styrelsen beslutar att lägga till följande punkter under Övriga frågor:

- Installation av solceller
- Popup-verksamhet, Silja Line
- Aktivitetsbank
- Information från projektledare
- Information från processledare

Styrelsen beslutar därefter att godkänna dagordningen.

§ 57. Val av sekreterare och justerare

Till sekreterare för mötet väljs Marcus Claesson och till justeringsperson Karin Andersson.

§ 58. Föregående protokoll

VD beskriver att ramavtal med MIUN har signerats av båda parter.

Styrelsen beslutar att uppdra åt VD att med anledning av det underskrivna avtalet föra dialog med Mittuniversitetet samt kommunikationsenheten hos Härnösands kommun för att undersöka hur företaget på bästa sätt marknadsför att avtalet upprättats.

Styrelsen beslutar därefter att lägga föregående protokoll till handlingarna.

§ 59. VD:s rapport

VD, skyddsombud samt personalrepresentanter har genomfört riskbedömningar inför nyöppning från och med 1 oktober. I detta arbete har hänsyn tagits till att genomföra de åtgärder som vi anser vara nödvändiga för att förhindra att smittspridning sker vid besök hos oss på Technichus. Riskbedömningen återfinns i de utskickade handlingarna till styrelsemötet, och kommer att behandlas som en punkt under mötet.

VD, skyddsombud samt personalrepresentanter har genomfört fysiska skyddsronder för verksamheten. Efter genomförd skyddsrond har en handlingsplan upprättats.

Under hösten har Technichus ett uppdrag från Skolverket att genomföra workshops inom programmering för aktiva lärare. Den första workshopen av totalt fyra har genomförts under perioden. I den deltagande gruppen återfinns lärare från Härnösand, Timrå och Sundsvall.

Under perioden har företaget arbetat för att iordningställa kurs- samt förskole-/skolprogrammet för terminen. Detta skickades ut till förskolorna i Härnösand samt till skolorna i Västernorrland under v.36.

Företagets kursverksamhet Techclub har startat under perioden. Vi har haft en hög efterfrågan på platser, och har därför underlag att kunna genomföra samtliga annonserade kurser under hösten.

VD rapporterar att efter de strömavbrott som inträffade i Härnösand under augusti månad, så har ett antal moduler gått sönder i företagets utställningar. Vissa har varit möjliga att reparera, medan en del har företaget ej lyckats reparera. På grund av dessa haverier har företaget köpt in två stationer i form av Mindball game samt Mindball Play för drygt 130.000:-. Detta ersätter den tidigare installerade lösningen Brainball som ej går att reparera.

Sjukfrånvaron är fortsatt högre än vanligt, men har ännu inte haft direkt påverkan på verksamheten.

Företagets utställningsgrupp arbetar för att iordningställa utställningarna inför nyöppningen. Parallellt med detta arbetar gruppen med att planera för den första delen av två i en ny utställning som ska finnas på plats till jullovet. Denna utställning ska handla om matsmältningen.

Företaget kommer att delta i eventet Astronomins dag som sker den 26 september. Vi kommer då att erbjuda allmänheten att delta i en raketuppskjutningstävling.

Personal arbetar med slutredovisning av två projekt som vi genomfört (avslutas sista september). Dessa projekt är Ung Landsbygdsentreprenör samt EIPTE. Samtidigt inväntar bolaget svar från Regionen avseende den förstudie som bolaget har ansökt om att genomföra.

Under perioden har företaget arbetat för att utöka samverkan med Mittuniversitetet. Vi har bland annat genomfört en workshop tillsammans med en delegation från MIUN för att planera samverkan inför en kommande vetenskapsvecka samt för projektet barnens universitet. Utöver detta har företaget även mött två studentgrupper inom ramen för *Student Innovation Mid Sweden*. I detta projekt har bolaget uppdragit åt två studentgrupper att ta fram lösningar som möjliggör demonstration av Virtual reality samt Artificiell intelligens i publika utställningsmiljöer. Detta arbete kommer att fortlöpa under höstterminen.

Företaget kommer i år att stå som uppdragsgivare för två företagsprojekt för Teknikcollege. Det ena uppdraget handlar om att uppdra åt elever att konstruera en välkomstrobot avsedd för vår entré. Det andra uppdraget handlar om att undersöka hur VR kan användas för att demonstrera/visualisera högsäkerhetsmiljöer.

VD rapporterar om att fastighetsvärd funnit ett läckage i värmesystemet hos Technichus. Detta gör att en del av värmesystemet är avstängt, och att elradiatorer kommer att tillhandahållas som stödvärme i kontorslokalerna. Fastighetsvärd arbetar med felsökning för att kunna åtgärda felet.

Styrelsen beslutar att notera rapporten

§ 60. Ekonomiskt utfall augusti

VD redogör för preliminärt utfall ackumulerat 20200831. Resultatet för perioden uppgår till 1 025 900:-.

VD beskriver att företaget upprättat nytt avtal med biblioteket gällande utlåning av processledare fram till perioden 20201231.

Styrelsen beslutar att notera rapporten

§ 61. Riskbedömning inför öppning

Styrelsen går igenom den av verksamheten utförda riskbedömningen inför nyöppning. Vd redogör för dess innehåll, och styrelsen är eniga om att verksamheten beaktat de riskmoment som återfinns i samband med nyöppning, samt att verksamheten vidtagit de åtgärder som är möjliga för att motverka dessa.

Styrelsen beslutar att notera rapporten.

§ 62. Technichus 2021-2023

Enligt bolagets nya ägardirektiv ska en verksamhetsplanering för perioden 2021-2023 översändas till kommunstyrelsen under november månad.

VD och ordförande redogör för ett utkast på dokumentet som inbegriper såväl vision, mål samt verksamhetsplan.

Styrelsen uppdrar åt VD att under nästa APT arbeta med utkastet tillsammans med samtlig personal.

Styrelsen beslutar att förlänga kommande styrelsemöte för att arbeta med dokumentet inför att det sänds vidare till kommunstyrelsen för kännedom.

§ 63. Budget 2021

VD lägger fram ett förslag på budget för 2021.

Styrelsen beslutar att anta föreslagen budget för 2021, och uppdrar VD att sända denna till kommunstyrelsen.

§ 64. Övriga frågor

- **Installation av solceller**

Ordförande redogör för dialoger med representant från fastighetsägaren gällande eventuell installation av solceller på Technichus tak samt visualisering av densamma för Technichus besökare.
Styrelsen uttrycker att detta ligger i linje med kommunens direktiv, samt med ägarens vilja att vara i framkant gällande miljö- och energirelaterade frågor.

Styrelsen beslutar att uppdra åt VD att kontakta fastighetsägaren för att inleda dialog gällande förutsättningar och villkor för åtgärden.

- **Popup-verksamhet, Silja Line**

Karin Andersson ställer frågan om företaget kommer att genomföra aktiviteter i samband med att Silja Line anlägger i djuphamnen.

VD beskriver att företaget haft bra kommunikation med aktörer som arbetar med utveckling av besöksmålet Härnösand, och att man arbetar för att utveckla detta framgent.

- **Aktivitetsbank**

Ulla Bylund ställer frågan om arbetet med aktivitetsbanken kommer att fortlöpa.

VD beskriver att företaget som en pilotaktivitet administrerade och bemannade aktivitetsbanken under perioden v.25-34 i samarbete med ägaren. VD beskriver vidare att detta inte är något som Technichus har möjlighet att erbjuda i samband med att företaget öppnar upp utställningarna, och att man därför avslutat piloten enligt plan v.34.

- **Information från projektledare**

Sofia Jarl, som är projektledare för det internationella projektet EIPTE, beskriver att projektet nu är inne i sin slutfas, och att man i samband med det blivit kontaktad av ett universitet i Belgien. Syftet med denna kontakt var att undersöka om Technichus kan tänka sig att vara partner i ett nytt Erasmusprojekt som syftar till att skapa virtuella mötesplatser.

- **Information från processledare**

David Gisselman som arbetar som processledare beskriver det arbete som idag utförs på uppdrag av bibliotek, och hur dessa korrelerar med kommunens ägardirektiv.

§ 65. Kalendarium

Ägarmöte kommer att genomföras på Technichus den 13 oktober 15.00-16.30. Ordförande samt VD deltar från företaget.

Styrelsen beslutar att nästa styrelsemöte äger rum den 3 november klockan 12.00-15.30 på Technichus samt via Teams. Mötet inleds med lunch.

Styrelsen uppdrar åt VD att sända ut kallelse och mötesinbjudan till mötet.

§ 66. Mötet avslutas

Ordförande tackar alla för aktivt deltagande i mötet och avslutar mötet.

Marcus Claesson, sekreterare

justeras:

Fred Nilsson
ordförande

Karin Andersson
justeringsperson

Protokoll fört vid extra möte med styrelsen för Technichus i Mitt Sverige AB, Tisdag 17 november 2020, per capsulam

Deltagare: Fred Nilsson (ordförande), Janet Harling, Karin Andersson, Ulla Bylund.

Meddelat för kännedom till: Mattias Sjölander, Mathias Johansson, Krister Eriksson, alla ersättare i styrelsen, och Marcus Claesson (VD), Sofia Jarl (arbetstagarrepresentant),

§ 75. **Mötet föranlett av lokala allmänna råd för Västernorrland samt regeringens promemoria om ytterligare restriktioner**
Folkhälsomyndigheten har fattat beslut om skärpta allmänna råd för Västernorrland. Dessa allmänna råd gäller till och med 13 debember. Regeringen har även skickat en promemoria på remiss som begränsar antalet deltagare vid offentliga tillställningar och allmänna sammankomster till maximalt åtta personer. Förändringen föreslås träda i kraft den 24 november och förväntas inte gälla längre än fyra veckor. Styrelsens ordförande och VD har tolkat detta som att Technichus måste stänga den publika verksamheten under perioden och föreslår därför att Technichus håller stängt från 17 november till och med 22 december.

§ 76. **Beredning av ärendet**
Anpassning av Technichus verksamhet med åtgärder för smittspridning har pågått sedan pandemins start. VD har deltagit i Härnösands kommuns krisledningsgrupp och med ledningen för annan kommunal publik verksamhet. Krisledningsgruppen har gemensamt beslutat att vi gemensamt ska verka för att det ska vara lätt för Härnösandsbor och medarbetare att följa de allmänna råden. VD har kommunicerat med kommundirektör samt skolförvaltningschef i frågan. Dialoger har förts med landets övriga Science Centers varav majoriteten har beslutat om stängning.

§ 77. **Beslut om stängning av Technichus publika verksamhet**
Styrelsen beslutar
att under perioden 17 november till och med 22 december 2020 stänga Technichus för publik verksamhet.
att pedagogisk programverksamhet kan genomföras med en grupp från samma förskola/skola i huset per tillfälle. Detta gäller enbart för förskolor/skolor som är verksamma inom Härnösands kommun. Denna anpassning gäller till och med 13 december 2020.
att företagets kursverksamhet avslutas enligt plan v.47.
att övriga verksamheter som företaget bedriver fortlöper enligt plan med förändringen att de ska ställas om till digitala former för möten och sammankomster.

§ 78. **Protokollets justering**
Styrelsen beslutar
att: protokollet förklaras justerat i och med att en majoritet av styrelsens medlemmar per capsulam inkommit med beskedet att ställt sig bakom detta protokoll. Kopia av svarsmail från styrelsens medlemmar bifogas protokollet.

Marcus Claesson, sekreterare

Marcus Claesson

Från: Ulla Kajsa Bylund <ulla.bylund@harnosand.se>
Skickat: den 17 november 2020 15:58
Till: Marcus Claesson; Fred Nilsson
Ämne: Re: Föreläggande, förslag till beslut

Skickat från min iPad

17 nov. 2020 kl. 15:54 skrev Ulla Kajsa Bylund <ulla.bylund@harnosand.se>:

Jag beslutar i enlighet med föreliggande förslag, alltså, ja, Ulla Bylund.

Skickat från min iPad

17 nov. 2020 kl. 14:49 skrev Marcus Claesson <marcus.claesson@technichus.se>:

Hej.

Enligt utskickat Mail under gårdagen kommer här föreläggandet om förslag till beslut per capsulam.

Vänligen,

Marcus Claesson
VD
Technichus i Mitt Sverige AB
072-511 35 34

<Information, för kännedom.docx>
<Protokoll fört vid extra möte 201117.docx>
<Technichus. Stängning 20201117.docx>

Marcus Claesson

Från: Karin Andersson <karin.andersson@hfs.se>
Skickat: den 17 november 2020 16:36
Till: Marcus Claesson
Ämne: Fwd: ang Technichus

---------- Forwarded message ---------
Från: **Karin Andersson** <karin.andersson@hfs.se>
Date: tis 17 nov. 2020 kl 15:51
Subject: ang Technichus
To: Fred Nilsson <fred.nilsson@harnosand.se>

Hejsan!
Jag har läst igenom dokumenten och beslutar i enlighet med föreliggande förslag. Jag har dock skrivit till Marcus om en del rättningar, språkligt, som behöver göras för att se bra ut och vara förståeliga på ett par ställen. Läget är allvarligt och det är tråkigt men vi får hålla i. Korttidspermitteringar är inget för denna korta tid?
Hälsningar Karin Andersson

--
Karin Andersson
Pedagog
Härnösands Folkhögskola
0611-558500
0611-558533

--
Karin Andersson
Pedagog
Härnösands Folkhögskola
0611-558500
0611-558533

Marcus Claesson

Från: Janet Harling <2janetharling@gmail.com>
Skickat: den 17 november 2020 16:40
Till: Fred Nilsson
Kopia: Marcus Claesson
Ämne: Re: Föreläggande, förslag till beslut

Hej Fred,
Jag har tagit till mig informationen från VD Marcus, samt samtalat kort med honom.
Mitt svar kring det föreliggande förslaget är JA, det är ett bra beslut.
Med vänlig hälsning,
Janet H

On Tue, 17 Nov 2020 at 14:49, Marcus Claesson <marcus.claesson@technichus.se> wrote:

Hej.

Enligt utskickat Mail under gårdagen kommer här föreläggandet om förslag till beslut per capsulam.

Vänligen,

Marcus Claesson

VD

Technichus i Mitt Sverige AB

072-511 35 34

Marcus Claesson

Från: Fred Nilsson
Skickat: den 17 november 2020 16:50
Till: Janet Harling
Kopia: Marcus Claesson
Ämne: Re: Föreläggande, förslag till beslut

Hej
Jag stödet framlagt förslag såsom det är framställt i utsänt protokoll.

Fred Nilsson

Hämta Outlook för iOS

Från: Janet Harling <2janetharling@gmail.com>
Skickat: Tuesday, November 17, 2020 4:39:51 PM
Till: Fred Nilsson <fred.nilsson@technichus.se>
Kopia: Marcus Claesson <marcus.claesson@technichus.se>
Ämne: Re: Föreläggande, förslag till beslut

Hej Fred,
Jag har tagit till mig informationen från VD Marcus, samt samtalat kort med honom.
Mitt svar kring det föreliggande förslaget är JA, det är ett bra beslut.
Med vänlig hälsning,
Janet H

On Tue, 17 Nov 2020 at 14:49, Marcus Claesson <marcus.claesson@technichus.se> wrote:

Hej.

Enligt utskickat Mail under gårdagen kommer här föreläggandet om förslag till beslut per capsulam.

Vänligen,

Marcus Claesson

VD

Technichus i Mitt Sverige AB

072-511 35 34

--

Minnesanteckningar från ägarmöte

2020-10-12, 15.00-16.30

Plats: Technichus – Galleriet samt via Teams

Närvarande: Andreas Sjölander (via Teams), Christina Lindberg (via Teams), Carl-Fredrik Edgren (Via Teams), Fred Nilsson (Via Teams), Marcus Claesson, Uno Jonsson, Johan Lindén

Meddelat förhinder: Lars Liljedahl

1. **Välkommen**

- Technichus ordförande Fred Nilsson hälsar välkommen.

2. **Verksamhetsrapportering**

- VD redogör för hur bolaget arbetat under tiden som pandemin pågått. VD rapporterar att sommarens aktiviteter varit välbesökta och lyckade. Under perioden har bolaget varit en del i kommunens krisledningsgrupp. Bolaget har producerat skärmväggar för att möjliggöra säkra möten på kommunens särskilda boenden, man har agerat chefsstöd åt förvaltningar och arbetat med samordning av utbildningsinsatser för att möjliggöra vikarietillgångar inom Socialförvaltningen.
- Bolaget har påbörjat workshopsserie för 20-talet lärare på uppdrag av Skolverket. Workshopserier kommer att genomföras för lärare i Härnösand och Sundsvall.
- Bolaget har ansökt om projektmedel från Vinnova tillsammans med TomTit och Thnxinnovation för arbete med AR-upplevelser.
- TechClub (bolagets kursverksamhet) består denna termin av nio kurser där drygt 100 barn är engagerade/deltar.
- Bolaget har etablerat ett samarbete med Rabén och Sjögren kring Alfons Åberg och kemi. Under våren 2021 kommer Technichus att utbilda förskollärare i kemi tillsammans med bokförlaget. Detta sker som en del i lanseringen av den nya Alfonsboken "Alfons Åberg undersöker och experimenterar".
- Bolaget föreläser på den nationella konferensen om *lärande för hållbar utveckling.* Technichus bidrag till konferensen var en hållbar laboration om hur havets resurser "räddar våra liv". Under denna laboration visar våra lärare hur alginat används inom medicinproduktion.
- VD beskriver att bolaget anställt ytterligare en lärare från och med 2020-08-01.
- Bolaget handleder två företagsprojekt inom ramen för Teknikcollege. Ett av projekten handlar om en välkomstrobot, och det andra projektet handlar om VR-upplevelser.
- Bolaget fortsätter att arbeta med digitaliseringsfrågor på uppdrag av bibliotek. Bolaget har idag uppdrag från Härnösands bibliotek, Kramfors bibliotek samt regionbiblioteket.
- Vd beskriver att bolaget driver en förstudie kring upprättande av regionalt entreprenörsprogram för ungdomar under sommaren. Samtliga kommuner i regionen är medfinansiärer i förstudien.
- De publika utställningarna är åter öppna från och med 1 oktober. Restriktioner om maximalt 50 personer i huset råder tills vidare.
- VD beskriver pågående samarbeten som sker med Mittuniversitetet.

3. **Ekonomi ack. 200930.**
VD redogör för preliminärt utfall ackumulerat 20200930. Resultatet för perioden uppgår till 1 054 700:-.

VD redogör för att utfallet har sin grund i att företaget arbetat för att minska de löpande kostnaderna i kombination med ökade anslag från Skolverket, statens krispaket avseende minskade arbetsgivaravgifter/sjuklöneersättning samt viss försäljning av tjänster. Konstateras sammanfattningsvis att betydande del av det positiva utfallet är påverkat av exceptionella faktorer som varit rådande under detta ovanliga år.

4. **Ramavtal - Mittuniversitetet**
- Vd rapporterar att företaget har vunnit en upphandling hos Mittuniversitetet som innebär att Universitetet kan avropa konsulttjänster som rör didaktiskt och tekniskt stöd inom Natur, media och teknik (NMT).
- Avtalet sträcker sig fram till 2023-08-31 med option på att det är möjligt att förlänga avtalet ytterligare ett år.

5. **Technichus ägardirektiv**
- Kommunfullmäktige har antagit nya ägardirektiv för Technichus.
- Fred Nilsson ställer frågan till ägaren om hur ägaren önskar att bolaget ska redovisa sin ekonomiska ställning och resultat per den 30/4, 31/8 samt 31/12. Ägaren beskriver att detta sker i och med att bolaget deltar i koncernens delårsredovisning som sammanfaller med angivna datum.
- Fred Nilsson ställer frågan till ägaren hur ägardialogen är tänkt att genomföras. Ägaren meddelar att man ämnar återkomma med ytterligare information när detta är beslutat.

6. **Budget 2021**
- VD rapporterar kring bolagets beslutade budget för 2021.

7. **Verksamhetsplanering 2021-2023**
- I enlighet med kommunens ägardirektiv ska verksamhetsplanering för de tre kommande åren tillsändas KS senast under november månad.
- Mötet går igenom det på förhand utsända utkastet till plan för Technichus för perioden 2021-2023.
- Fred Nilsson ställer frågan om den tilltänkta planen svarar mot kommunens ägardirektiv. Ägaren meddelar att så är fallet.

8. **Härnösands kommuns klimat- och energiplan**
- Fred Nilsson meddelar att Technichus styrelse utsett Fred Nilsson (S) samt Karin Andersson (M) att ingå i den politiska referensgruppen för framtagande av ny klimat- och energiplan för Härnösands kommun.

9. **Representation vid ägarmöte.**
- Vd ställer frågan till ägare om möjligheten finns att även skolförvaltningen kan finnas representerade vid ägarmöten. Ägaren tycker att det är en god idé, men att det lämpar sig bättre i forumet för ägardialog. Ägaren ber att få återkomma i frågan.

10. **Ägaren har ordet**

- Ägaren riktar ett stort tack till personalen på Technichus för ett väl utfört arbete.

11. Kalendarium

- Mötet beslutar att nästa ägarmöte ska ske under mars månad 2021, och uppdrar åt Marcus Claesson att skicka en kallelse till mötet.

Sekreterare: Marcus Claesson

Strategiplan, Technichus i Mitt Sverige AB

Avser perioden 2021-2023

Innehåll

Bakgrund: 3
Technichus verksamhetsområden: 3
Strategiplan för perioden 2021-2023: 4
Technichus övergripande vision: 4
Kunder och övriga finansiärer: 5
Regionalisering av Technichus....6
Affärsplan och ekonomi: 7
Utställningsproduktion: 8
Technichus – En attraktiv arbetsgivare!....9
Varumärke - Marknadsföring/Hemsida 10
Technichus som entreprenöriell och innovativ mötesarena....11
Samverkan med förskola/skola/universitet/näringsliv samt andra samhällsaktörer....12
De globala målen och agenda 2030. 13

Bakgrund:

Technichus är en av 19 medlemmar i branschorganisationen Svenska Science Centers (FSSC). Företaget ägs av Härnösands kommun, och har som mål att öka intresset för vetenskap, teknik och entreprenörskap främst hos barn och ungdomar lokalt och regionalt.

Företaget ska:

- Driva och utveckla ett Science center med därmed förenlig verksamhet, och genom detta skapa intresse för vetenskap med fokus på teknik och entreprenörskap hos barn och ungdomar.
- Särskilt inrikta sig mot lokala och regionala utvecklingsfrågor och hållbarhetsfrågor samt olika perspektiv på och verktyg inom digitalisering.
- Arbeta med nära anknytning till skolan, från förskola till universitet.
- Bidra till att arenor och mötesplatser skapas för att koppla samman science centers med akademi, näringsliv och föreningar.
- Bedriva uppdragsutbildning, utvecklingsuppdrag, viss försäljning samt konferens- och caféverksamhet.

Technichus verksamhetsområden:

Technichus arbetar inom följande verksamhetsområden:

- Produktion, drift och utveckling av interaktiva utställningar inom naturvetenskap och teknik. Technichus utställningsmiljöer är ungefärligen 2000 m2, och erbjuder besökare att genom upplevelsebaserat lärande fördjupa sina kunskaper och sitt intresse för vetenskapliga fenomen.
- Produktion främst till egna utställningar, men företaget producerar även utställningsmoduler åt kunder som eftersöker den typ av kompetens som företaget innehar. Företaget är en av få leverantörer som erbjuder helhetslösningar kring produktion samt teknikimplementering av interaktiva utställningsmoduler.
- Processledningsuppdrag inom visualisering/digitalisering och tjänstedesign.
- Samverkan med skola - varje år möter Technichus ungefärligen 10 000 barn/elever, från förskola till gymnasiet. I dessa möten handleder våra lärare eleverna i olika program inom Naturvetenskap, teknik, entreprenörskap och hållbarhet.
- Utvecklingsprojekt – Technichus driver/är part i ett antal utvecklingsprojekt inom naturvetenskap, teknik och entreprenörskap.
- Fortbildning – Technichus fortbildar/kompetensutvecklar pedagogisk personal inom naturvetenskap, teknik, samt andra digitala pedagogiska verktyg.
- Kursverksamhet – Technichus driver kurser inom det egna varumärket TechClub. Årligen deltar drygt 200 barn i dessa kurser som alla går att härröra till NMT-området.
- Bolaget samverkar idag med ett antal näringslivsaktörer, myndigheter samt andra Science centers runt om i Sverige för att producera, visa och skapa nya didaktiska metoder och verktyg inom NMT-området.

Strategiplan för perioden 2021-2023:

Technichus har arbetat med att formulera en övergripande vision utifrån de styrdokument som verksamheten har att förhålla sig till. De styrdokument som verksamhetsplanen utgår från är bolagets ägardirektiv, Skolverkets kriterier för bidrag till Science centers samt medlemskriterierna för Svenska Science centerföreningen.

Technichus övergripande vision:

Technichus är ett etablerat och erkänt företag med ett starkt varumärke inom kunskap och lärande. Företaget verkar primärt på den regionala marknaden, men samarbetar även med partners på nationell såväl som på internationell nivå. Företaget bedriver affärsverksamhet med koppling till forskning och utveckling (FoU) inom kunskap och lärande där skolutveckling gällande digitalisering, lärmiljöer, pedagogisk utveckling inom naturvetenskap, teknik och entreprenörskap utgör centrala affärsområden.

Technichus är en samverkanspart i utvecklingsområden som är kopplade till företagets ändamål. Med slutanvändarens behov i centrum driver företaget innovation och utveckling tillsammans med offentlig sektor, akademi och företag. Genom att involvera invånaren i utvecklingsprocessen skapas aktuellt och attraktivt innehåll för slutanvändaren som stimulerar framtida kompetensförsörjning och breddad rekrytering.

Technichus kännetecknas av hög attraktion och teknisk höjd och är en självklar aktör inom den växande besöksnäringen. Technichus är en publik mötesplats där vetenskap finns tillgänglig för alla! Hos Technichus får besökarna möjlighet att stärka sitt vetenskapliga kapital, individuellt och tillsammans med andra.

Kunder och övriga finansiärer:

Technichus har idag en differentierad kundgrupp i och med företagets breda verksamhet. Till de största kunderna/finansiärerna hör Härnösands kommun, Skolverket samt privatpersoner som besöker Science centret. Övriga kunder/finansiärer är Mittuniversitet, övriga kommuner i regionen samt det lokala näringslivet.

Vision:

Företaget har en ekonomi som grundar sig på intäkter från en differentierad kundgrupp.

Strategi:

Företaget ska:

- Möjliggöra kontinuerliga, hållbara uppdrag som långsiktigt finansierar verksamheten genom ramavtal med Mittuniversitetet.
- Arbeta för att resurseffektivisera och utveckla utställningsproduktion.
- Paketera kostnaderna för besökande skolor utanför Härnösand.
- Etablera ett tydligt kundnätverk i regionen för att kanalisera och nå ut med företagets affärserbjudanden.
- Utveckla ytterligare försäljningskanaler för konsulttjänster inom tjänstedesign. Detta arbete sker internt i företaget och tillsammans med andra.
- Utveckla utställningarna för mer attraktivitet och därigenom fler betalande besökare
- Driva/leda ett antal regionala utvecklingsfrågor kopplat till verksamhetens områden. Detta kan med fördel genomföras i projektform.
- Utveckla en affärsmodell för att möjliggöra försäljning av moduler i samband med utställningsproduktion.
- Arbeta för att etablera hållbara strukturer och modeller för ökad konferens-, café- samt butiksförsäljning. Leda samordning av detta område för Svenska Science centerföreningen (FSSC).
- Arbeta för att utveckla företagets verksamhet i enlighet med bidragskriterier från Skolverket för Science centers.
- Långsiktigt utveckla samverkan med Härnösands kommun genom en pågående dialog.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Öka intäkter från försäljning - akademi	**1 MSEK**	**1,25 MSEK**	**1,5 MSEK**
Öka intäkter från konsulttjänster inom tjänstedesign	**0,5 MSEK**	**0,6 MSEK**	**0,7 MSEK**
Öka försäljning inom konferens och butik	**0,2 MSEK**	**0,25 MSEK**	**0,3 MSEK**
Öka entréintäkter	**1 MSEK**	**1,2 MSEK**	**1,4 MSEK**
Öka caféförsäljning	**0,85 MSEK**	**1 MSEK**	**1,15 MSEK**
Öka försäljning till skolor från andra kommuner	**0,1 MSEK**	**0,2 MSEK**	**0,3 MSEK**
Öka försäljning av interaktiva moduler	**0,2 MSEK**	**0,4 MSEK**	**0,5 MSEK**
Bibehålla en god kontinuerlig finansiering från Skolverket	**1,3 MSEK**	**1,3 MSEK**	**1,3 MSEK**
Bedriva samarbeten med näringsliv till ett värde av...	**0,2 MSEK**	**0,2 MSEK**	**0,2 MSEK**

Regionalisering av Technichus

Technichus har, med sin unikitet som Mellansveriges enda Science center, ett bra läge för att ses som och agera regional resurs inom företagets verksamhetsområden.

Vision:

Technichus är etablerad på en regional arena som ett starkt varumärke inom kunskap och lärande.

Technichus är bidragande i forum där utvecklingsfrågor inom kunskap och lärande diskuteras/beslutas.

Strategi:

Företaget ska:

- Etablera sig som en aktör som ingår i regionala forum som arbetar för innovation, kompetensförsörjning, skolutveckling samt digitalisering.
- Årligen genomföra regionala aktiviteter med adekvat innehåll. Exempel på sådana adekvata aktiviteter kan vara Designathon, Hackathon, forskarfredag etcetera.
- Etablera ett tydligt kontaktnätverk i regionen för att kanalisera våra erbjudanden.
- Utveckla nätverk för att bedriva uppdragsutbildning kopplat till akademi.
- Erbjuda verksamhet på andra platser än i byggnaden Technichus.
- Utveckla konsulttjänster inom digitalisering och didaktisk utveckling inom Natur, medier och teknik.
- Utöka kännedom och intresse för företaget genom mässdeltagande/aktiviteter på en regional arena.
- Företaget ska verka för utökad uppsökande kontakt med skolor i Västernorrland.
- Företaget ska driva processorienterade utvecklingsarbeten i enlighet med modell för framtida kompetensförsörjning samt breddad rekrytering. Denna modell ska genomsyra och planeras för i företagets utvecklingsarbeten. Syftet med modellen är att fördjupa och förankra Technichus värdeerbjudande, såväl lokalt som regionalt.

Målsättning:

	2021:	2022:	2023:
Technichus ska etablera noder i Västernorrland	**0**	**1**	**2**
Technichus ska genomföra regionala aktiviteter	**1**	**2**	**3**
Deltagande på mässor/aktiviteter.	**2**	**4**	**6**
Antal processer där Quadruple helix genomförts	**10**	**15**	**20**
Företaget ingår i nätverkskonstellationer som arbetar för utveckling inom företagets ändamål, exempelvis RUN-nätverket, Lärande för hållbar utveckling - nätverket, regionalt kompetensförsörjningsforum etc.	**Löpande**	**Löpande**	**Löpande**

Affärsplan och ekonomi:

Technichus ägs av Härnösands kommun, och har som direktiv att visa på tydlig ekonomisk medvetenhet och vara ansvarstagande i arbetet med att uppnå företagets ändamål.

Vision:

Företaget ska vara ekonomiskt ansvarstagande och bidra till värden för dess ägare.

Strategi:

Företaget ska:

- Arbeta för att svara mot de av ägaren uppsatta ekonomiska målen för verksamheten samt kommunens ägardirektiv.
- Upprätta en affärsplan för perioden. Under perioden ska företaget utöka sin omsättning från drygt 12 MSEK 2019 till 14,5 MSEK 2023. En progression ska ske årligen vad gäller omsättningsökning. Dessa intäkter ska ha sitt ursprung i nya kunder/uppdrag som företaget utför i enlighet med ägardirektiv.
- Till och med 2023 tillgodose att majoriteten av företagets intäkter finansieras av annan part än Härnösands kommun.
- Arbeta för att samordna resurser för ökad effektivisering genom samverkan med andra aktörer inom utställning samt pedagogisk utveckling.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Avkastning på bolagets eget justerade kapital…	**0,1%**	**0,1%**	**0,1%**
Bolaget ska ha en soliditet om minst…	**50%**	**50%**	**50%**
Företagets omsättning ska progressivt öka under perioden	**12 MSEK**	**13 MSEK**	**14,5 MSEK**
Andel intäkter från ägare/övriga intäkter	**59/41**	**54/46**	**48/52**

Utställningsproduktion:

Företagets utställningsmiljöer är dess ansikte utåt och har identifierats som det område där möjlighet finns för ett stadigvarande ökande av företagets intäkter. Vår region/kommun är i behov av besöksmål, bland annat som en del i en utökad turism, och företaget vill svara upp mot detta.

För att möjliggöra ökad försäljning inom detta område krävs att vi erbjuder attraktiva och aktuella utställningar.

Vision:

Företagets kännetecknas av hög attraktion och teknisk höjd.

Technichus är en självklar aktör inom den växande besöksnäringen.

Strategi:

Företaget ska:

- Inbjuda till två nya utställningar årligen med naturvetenskaps-/tekniktema. Dessa kan vara egenproducerade alternativt inhyrda turnerande utställningar.
- Bedriva utställningsproduktion som utgår från Quadruple helix-modellen
- Samverka med Mittuniversitetet i kursen Student Innovation Mid Sweden (SIMS) för att utveckla teknisk höjd i utställningarna.
- Utveckla samarbete med Science center kring utställningsproduktion för att turnera utställningar mellan verksamheterna samt gällande produktionsprocessen.
- Arbeta fram en given struktur i produktionsprocessen, med tydliga ansvarsområden för varje medarbetare för ökad resurseffektivisering.
- Tematisera verksamhetens utställningsområden. Arbeta för att tydliggöra för våra besökare vad de lär sig. Denna information ska tillgängliggöras våra besökare genom olika tekniska lösningar samt återfinnas på olika språk.
- Arbeta för tydligare förankring pedagogisk-/utställningskorrelation.
- Skapa en kollegial förståelse för Edutainmentbegreppet.
- Under perioden etablera samarbeten med akademi och näringsliv för att erbjuda fler moment/moduler inom high-tech som komplement till bolagets ”klassiska” moduler som förklarar/beskriver klassiska fenomen.
- Vara flexibla för att arbeta med produktion som utgår från en lokal/regional utvecklingskontext.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Nya utställningar inom naturvetenskap/teknik (antal)	**2**	**2**	**2**
Bedriva utvecklingsarbete tillsammans med andra SC avseende samproduktion och effektivisering av produktionsprocessen.	**Löpande**	**Löpande**	**Löpande**
Samtliga moduler ska ha ett tydligt syfte och mål för besökaren	**Löpande**	**Löpande**	**Löpande**
Delta i SIMS-kurser tillsammans med universitetet (antal)	**2**	**2**	**2**
Utöka utställningsbudgeten för ökad förnyelse och mer attraktion	**0,8 MSEK**	**1 MSEK**	**1,2 MSEK**

Technichus – En attraktiv arbetsgivare!

Den största resursen hos Technichus är den humankompetens som företaget innehar. Technichus är en arbetsplats där personal utvecklas och bidrar till utveckling. Technichus ska vara en verksamhet för människor som önskar få utlopp för sin kreativitet, och där personalen är ambassadörer för företaget utåt.

Vision:

Technichus är en uppskattad arbetsgivare bland sina anställda med en organisation där personal trivs och känner att man utvecklas och får möjlighet att utveckla organisationen.

Strategi:

Företaget ska:

- Ta tillvara kollegialt lärande och använda arbetsplatsträffar som utbildnings-/informationstillfälle för de olika verksamheterna att presentera sina kompetenser/områden.
- Utveckla strategier för att fortsätta arbetet med att bygga organisationen hållbart parallellt med att organisationen växer.
- Fortsätta arbetet med att överbrygga verksamheternas olika delar för att istället fokusera på verksamheternas gemensamma uppdrag.
- Erbjuda löpande kompetensutvecklingsinsatser för personal.
- Genomföra månatliga arbetsplatsträffar (APT).
- Genomföra två medarbetarsamtal årligen för att diskutera utveckling och kompetensbehov.
- Erbjuda friskvårdsbidrag samt en friskvårdstid för månadsanställd personal.
- Utveckla företagets kommunikationsvägar.
- Redovisa en årlig sjukfrånvaro som ej överstiger 4% av den ackumulerade arbetstiden.
- Genomföra årliga medarbetarundersökningar som en del i det systematiska kvalitetsarbetet samt arbetsmiljöarbetet. Nöjd medarbetarindex (NMI) för år 2021 ska ses som basindex, och ska därefter förbättras årligen under perioden.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Andel anställda som nyttjar friskvårdsbidrag	**85%**	**92%**	**100%**
Sjukfrånvaro som ej överstiger 4% av ack. arbetstid	**<4%**	**<4%**	**<4%**
Progression i index NMI-undersökning (X=Basvärde)	**X**	**X+2**	**X+4**
Progression av budgetpost för utbildning (av personal)	**20000**	**30000**	**40000**
Alla som anställs hos Technichus ska följa ett uppsatt introduktionsprogram	**100%**	**100%**	**100%**

Varumärke - Marknadsföring/Hemsida

Technichus är ett företag som har en stor variation och bredd i de verksamheter som företaget erbjuder. Företaget upplever idag vissa svårigheter med att nå ut till samtliga målgrupper med vad företaget bedriver för verksamheter, och har analyserat detta som ett tydligt utvecklingsområde.

Vision:

Alla delar av Technichus verksamhet ska vara kända för allmänheten. Bolagets kommunikation samt val av medier ska vara attraktiva för målgrupperna, och vara tillgänglig för alla.

Strategi:

Företaget ska:

- Kompetensutveckla personal inom marknadsföring/sälj.
- Ta tillvara på analys och statistik från våra marknadsföringskanaler. Under perioden ska företaget bedriva ett arbete för att mäta och utvärdera vår kommunikation.
- Bygga upp en ny hemsida med nya grafiska element
- Anpassa den nya hemsidan enligt Web Content Accessibility Guidelines (WCAG-standard).
- Genomföra Nöjd kundindexundersökningar för att undersöka hur användaren uppfattar och har kännedom om bolagets verksamheter.
- Arbeta fram en tydlig kommunikations- och marknadsföringsplan.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Technichus kommunikation ska marknadsföras i (…) olika forum för att nå en bredare målgrupp. Exempel på sådana forum kan vara bolagets hemsida, Facebook, Instagram, Snapchat etcetera.	**3**	**4**	**5**
Technichus ska nå (…) personer i inlägg på sociala medier	**100.000**	**150.000**	**200.000**
Technichus ska publicera (…) unika inlägg för att belysa verksamhetens olika områden.	**100**	**150**	**200**
Technichus ska skicka (…) pressmeddelanden för aktiviteter som sker i verksamheten.	**10**	**15**	**20**

Technichus som entreprenöriell och innovativ mötesarena

Technichus har en bred kompetens och stor erfarenhet av entreprenörskapsutbildningar regionalt, nationellt och internationellt. Bolaget verkar i kreativa och inspirerande lärmiljöer som stimulerar utveckling och kreativa utbyten, och erbjuder pedagogiska förhållningssätt som stimulerar till entreprenörskap och innovation.

Vision:

Technichus verksamhet ska bidra till att människor får utlopp för sin kreativitet och utökar sitt vetenskapliga kapital.

Strategi:

Företaget ska:

- Utveckla processteg för hur skolprogram, kursverksamhet och utställning ska stimulera ett entreprenöriellt lärande.
- På uppdrag av kommunerna i regionen etablera ett regionalt entreprenörsprogram för ungdomar under sommartid.
- Tillsammans med Härnö makerförening utveckla verksamhet och aktiviteter så att en bredare publik tar del av föreningens aktiviteter.
- Etablera en yta i huset, ett så kallat open space för att stimulera kreativitet, produkt- samt tjänsteinnovation.
- Etablera konceptet ”Levande Torsdag”, dit människor inbjuds för att ta del av aktuella vetenskapsdialoger och debatter inom företagets verksamhetsområden.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Genomföra regionalt entreprenörsprogram	**Ja**	**Ja**	**Ja**
Antal unika individer som deltar i Maker space	**10**	**20**	**30**
Antal aktiviteter inom ramen för Levande torsdag	**6**	**9**	**12**
Antal individer som deltar i aktiviteter – Levande torsdag	**120**	**180**	**240**

Samverkan med förskola/skola/universitet/näringsliv samt andra samhällsaktörer

Technichus uppdrag är att svara upp mot det nationella behovet av kompetensförsörjning genom att vara en intresseskapande plats/aktör för naturvetenskap, teknik och entreprenörskap. Tillsammans med övriga science centers i Sverige erbjuder Technichus ett interaktivt pedagogiskt förhållningsätt som stimulerar detta.

Technichus är en aktör som driver ett antal utvecklingsfrågor, men fungerar även som ett komplement/en arena för att andra aktörer ska kunna bedriva utveckling. Technichus ser att en etablering av samarbeten med olika samhällsaktörer är en förutsättning för ökad varumärkeskännedom och för företagets måluppfyllelse.

Vision:

Företaget bedriver affärsverksamhet med koppling till forskning och utveckling (FoU) inom kunskap och lärande där skolutveckling gällande digitalisering, lärmiljöer, pedagogisk utveckling inom naturvetenskap, teknik och entreprenörskap utgör centrala affärsområden.

Strategi:

Företaget ska:

- Bli en del av det regionala utbildningsnätverket (RUN).
- Skapa tydliga kontaktvägar mot akademi
- Etablera tydliga kontaktvägar mot huvudmän.
- Etablera bolaget som en samverkanspart för samtliga skolformer.
- Etablera konceptet Levande torsdag genom samverkan med andra aktörer.
- Upprätta forskningsråd tillsammans med universitet för att validera och kvalitetssäkra företagets erbjudanden/verksamheter.
- Utveckla hållbara samarbeten kring Forskning och utveckling (FoU) med akademi och förskola/skola.
- Bredda företagets kurserbjudande till grundskolans senare år/gymnasium
- Erbjuda två generationskurser per termin.
- Erbjuda ämnesövergripande program för skola, förskola och allmänhet
- Skapa tvärvetenskapliga upplevelser med fokus på naturvetenskap, teknik och matematik
- Möta samtliga skolor/förskolor i kommunen i förskole-/skolprogram
- Bedriva kompetensutveckling för pedagoger inom skola och förskola och universitet
- Undersöka möjligheten att tillsammans med Härnösands kommun bygga upp ett centralt datatek för digital teknik och kompetensutveckling för kommunens lärare/pedagoger.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Antal elever i skolprogram (inkl.Techclub):	10000	11000	12000
Antal mottagna grupper (inkl Techclub):	500	600	700
Antal kompetensutvecklingsdagar – lärare/lärarstudenter:	300	400	500
Antal Techclubkurser årligen:	16	16	16
Antal skolformer som tar del av Technichus programverksamhet.	8	9	9

De globala målen och agenda 2030.

Världen står i och inför en mängd globala utmaningar. Som en lösning på detta enades världens politiska ledare inom FN om en gemensam plan i form av Agenda 2030.

Utbildning, teknik och naturvetenskap har alla en nyckelfunktion i genomförandet av Agenda 2030. Science centers är därför en central plats för att skapa förståelse för och kompetens kring den problematik som föreligger, samt för lösningar som gör att vi svarar mot den uppsatta agendan.

Vision:

Technichus är en aktör som bidrar till att utbilda nästa generations klimatsmarta medborgare.

Technichus är en aktör som utvecklar didaktiska metoder och verktyg för utbildning inom de globala målen och Agenda 2030.

Företaget ska:

- Erbjuda program samt kompetensutvecklingsinsatser inom området för såväl förskola/skola som för allmänhet.
- Ingå/driva lärande för hållbar utveckling-nätverket för regionen, samt skapa regionala aktiviteter med dess aktörer.
- Tillsammans med ägare definiera vad Technichus ska ansvara för i det kommungemensamma arbetet för att svara mot visionen.
- Även fortsättningsvis erbjuda TechClub kostnadsfritt till kommunens medborgare för att öka integration och mångfald bland deltagarna.
- Identifiera nyckelaktörer att samverka med för att nå målet.
- Arbeta med intern utveckling för att skapa strategier kring hur företaget bedriver sitt miljöarbete med särskilt fokus på de globala målen för hållbar utveckling och agenda 2030.
- Definiera vad integration och mångfald innebär för bolaget.
- Bedriva utvecklingsprojekt för att förtydliga hur ett science center kan bidra med värde till akademi inom globala målen för hållbar utveckling.
- Hitta affärsmodeller för att göra affärer inom rubrikområdet.
- Belysa de globala målen för hållbar utveckling i våra utställningsmiljöer.
- Verka för att de globala målen ska belysas och informeras om i programverksamheten.

Målsättning:	2021:	2022:	2023:
Technichus ska generera intäkter för utbildning inom globala målen och agenda 2030.	25.000:-	50.000:-	75.000:-
Technichus ska möta (..) antal elever i skolprogram inom området.	300	500	700
Technichus ska arrangera (…) kompetensutvecklingstimmar inom området.	40	70	100
Technichus ska genomföra (…) aktiviteter tillsammans med aktörer inom LHU-nätverket.	3	5	7